

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Κυριακή 24 Μαΐου 2015 • Έτος 6^ο • Αρ. φύλλου 346

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy €1,50 (Απλή έκδοση) €2,90 (Βασική) €3,90 (Ενισχυμένη)

ΣΗΜΕΡΑ

ΕΛΛΗΝΑΣ ΠΡΕΣΒΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Με τη συνδρομή της Ε.Ε. η λύση του Κυπριακού

Ο Έλληνας Πρέσβης Ηλίας Φωτόπουλος στην πρώτη συνέντευξη που παραχωρεί σε κυπριακό έντυπο μέσο από την ανάληψη των καθηκόντων του στη Λευκωσία αναδεικνύει τον ρόλο και τον λόγο που έχει η Ε.Ε. στη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού, τόσο για την οικονομική απεξάρτηση των Τουρκοκυπρίων από την Άγκυρα, όσο και για την απαλλαγή της Κύπρου από τα τουρκικά εγγυητικά δικαιώματα. Στο επίκεντρο της συνέντευξης και οι ελληνοτουρκικές σχέσεις, η ενεργειακή πολιτική, αλλά και οι περιφερειακές σχέσεις. **Σελ. 8**

ΓΡΑΦΟΥΝ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
6+1 ψευδαισθήσεις για τον εισαγγελέα

ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ
Σκέψου μόνος σου, μπορείς...

ΕΛΕΝΗ ΞΕΝΟΥ
Στην υγεία σας

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ
Τα πόληψ των παντοπωλείων

ΕΡΑΤΩ ΚΟΖ. ΜΑΡΚΟΥΛΛΗ
Δίχωνική: μύθοι και πραγματικότητες

ΜΕΛΑΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Νέα κούρσα των εξοπλισμών στη Μέση Ανατολή

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Τα αμπελοπούλια είναι ψευδαισθησι

ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ
Πορεία πλδι στον γκρεμό

ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗΣ
«Ποιοι είμεθα και ποιοι είσθε»

Η δυναμική εκλογής Ακιντζί ανεβάζει Αναστασιάδη - ΔΔΟ

52% όσων απέρριψαν το Σχέδιο Ανάν βλέπει ευνοϊκά τις προσπάθειες για λύση

Η εκλογή του Μουσταφά Ακιντζί ανέντρεψε τα δεδομένα στο Κυπριακό, αναπτερώνοντας τις ελπίδες των Ελληνοκυπρίων για ενδεχόμενη επίτευξη λύσης. Οι Κύπριοι πολίτες και ειδικότερα οι ψηφοφόροι του ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ αντιμετωπίζουν με θετική προδιάθεση την εκλογή του Μουσταφά Ακιντζί και αναμένουν ότι θα λειτουργήσει αποδοτικά στις προσπάθειες επίλυσης του χρονίζοντος προ-

Μεγάλη δημοσκοπήσις της «Κ»

βλήματος. Είναι ενδεικτικό ότι το 52% όσων απέρριψαν το Σχέδιο Ανάν πλέον είναι ευνοϊκό στις προσπάθειες που λαμβάνουν χώρα για τη λύση. Από την άλλη, αν και οι περισσότεροι πολίτες παραμένουν απαισιό-

δοξοι, ο δείκτης αισιοδοξίας (ανέρχεται στο 41%) αυξήθηκε αισθητά σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, δημιουργώντας νέα δυναμική στην αποδοχή της λύσης της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας. Μέσα από το νέο περιβάλλον, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης βγαίνει κερδισμένος, με τον βαθμό ικανοποίησης από τη διαχείρισή του Κυπριακού να αυξάνεται δραστικά. **Σελ. 4**

Ο Αλ Πατσίνο δεν ξόφλησε ακόμη

Σήμερα, στα 75 του χρόνια, ο Αλ Πατσίνο επανακάμπτει με τη συναρπαστική ερμηνεία του στην ταινία «Danny Collins» του βετεράνου σκηνοθέτη Μπάρνι Λέβινσον, από το ομότιτλο βιβλίο του Φίλιπ Ροθ που φαίνεται να του ανοίγει τον δρόμο για τα Όσκαρ. Λες και θέλει έτσι να μας υπενθυμίσει πως η γενιά του δεν ξόφλησε ακόμη. Ενσαρκώνει έναν γερασμένο ηθοποιό του θεάτρου, που εξομολογείται για τελευταία φορά στις μάσκες της κωμωδίας και της τραγωδίας. **Σελ. 5**

ASSOCIATED PRESS

Μεταρρυθμίσεις στον τομέα Υγείας

Αυτονομία των νοσηλευτριών

Τις τελευταίες πινελιές στο προσχέδιο του νομοσχεδίου που αφορά την αναδιοργάνωση και την αυτονομία των δημοσίων νοσηλευτριών βάζει το Υπουργείο Υγείας με σκοπό να δοθεί στα εμπλεκόμενα μέρη αρχές της ερχόμενης εβδομάδας. Πρόθεση του είναι όπως το νομοσχέδιο κατατεθεί τον Ιούνιο του 2015 στη Βουλή. **Σελ. 15**

Αλλαγές προσώπων στην Τράπεζα Κύπρου

Ισορροπίες σε τεντωμένο σκοινί

Στην πρώτη περίοδο έντονων δοκιμασιών εισέρχεται η συνύπαρξη Δύσης και Ανατολής στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας Κύπρου μέσω των αλλαγών που δρομολογούνται στη διοικητική και διευθυντική πυραμίδα της τράπεζας. Η περιρρέουσα ατμόσφαιρα που προϋπήρχε σχετικά με τις εντάσεις, αλλά και η φημολογία για μία έξοδο του Vladimir Strzhalkovskiy από το Δ.Σ. εντείνονται. **Οικονομική, Σελ. 3**

Προσδοκούν Grexit για νέο χρήμα

Τι λέει στην «Κ» στέλεχος εταιρείας κατασκευής χαρτονομίσματος

Δουλειά τους είναι να παρακολουθούν τα κράτη που βρίσκονται σε οικονομική κρίση και να προβαίνουν σε εκτιμήσεις για το ποια μπορεί να οδηγηθούν να τυπώσουν καινούργιο χαρτονόμισμα, περιμένοντας παραγγελίες. Στέλεχος βιομηχανίας κατασκευής χαρτονομισμάτων, ο κ. Τσαντ Βα-

στέλεχος, επικεφαλής καναδικής εταιρείας, αποκαλύπτει ότι δεν είναι λίγες οι χώρες που σε κάποιο υπόγειο φυλάσσουν εφεδρικό χαρτονόμισμα «για ώρα ανάγκης», αλλά προσπερνά διπλωματικά σενάρια που πιθανολογούσαν ένα συμβόλαιο με την Ελλάδα για κατασκευή νέας δραχμής. **Σελ. 20**

Πολιτική χαμηλών τόνων από τη Χίλαρι Κλίντον

ASSOCIATED PRESS

Η πρώτη Κυρία των ΗΠΑ και πρώην υπουργός Εξωτερικών Χίλαρι Ρόνταμ Κλίντον προτίθεται να κάνει προεκλογική εκστρατεία χαμηλών τόνων, επιλογή που κατέστη ορατή κατά την επίσκεψή της στην Αϊόβα, την περασμένη εβδομάδα. Η κ. Κλίντον δεν εκφώνησε επίσημη ομιλία, ενώ δέχθηκε να απαντήσει σε ερωτήσεις που τις έθεσαν οι δημοσιογράφοι μόνο για πέντε λεπτά. **Σελ. 23**

Συνομιλίες

Τα ΜΟΕ δυνατά χαρτιά για πρόοδο

Ενεργότερη εμπλοκή της Ε.Ε.

Στην αποφασιστική Αναστασιάδη - Ακιντζί να προχωρήσουν τις διαδικασίες για λύση σε συνδυασμό με τη σταδιακή ανακοίνωση ΜΟΕ χαμηλής πολιτικής επένδυει ο διεθνής παράγοντας για διατήρηση ή και ενίσχυση της δυναμικής στις συνομιλίες μέχρι και το κρίσιμο χρονικό ορόσημο του Σεπτεμβρίου. Τον Ιούλιο ο Γιούνγκερ ανακοινώνει τις λεπτομέρειες ενεργότερης εμπλοκής της Ε.Ε. στις συνομιλίες. Στο διπλωματικό παρασκήνιο το κλίμα ευφορίας εναλλάσσεται με τις χαμηλές προσδοκίες για λύση. **Σελ. 6**

Νομική Υπηρεσία

Επί ξυρού ακμής ενόψει Δευτέρας

Κινήσεις τακτικής και ανασύνταξη δυνάμεων είναι τα κύρια χαρακτηριστικά του, κατά κοινή ομολογία, πολεμικού κλίματος που επικρατεί εντός της Νομικής Υπηρεσίας με φόντο τη Δευτέρα 25 του μηνός οπότε και αναμένεται να ξεκινήσει στο Ανώτατο Δικαστήριο η διαδικασία εξέτασης του αιτήματος του γενικού εισαγγελέα περί παύσης του βοηθού γενικού εισαγγελέα. Βάσει ερωτήματος στη δημοσκόπηση της «Κ», του ποιος ευθύνεται περισσότερο για την εικόνα που εκκίπτει η Νομική Υπηρεσία η κοινωνία απαντά ότι «όλοι φταίνε το ίδιο». **Σελ. 3**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Μικρό καλάθι

Η αναζήτηση της χρυσής τομής και της ισορροπίας είναι και πάλι το ζητούμενο για το Κυπριακό. Από τη μία, υπάρχει η ώθηση που οφείλεται σε ενδογενείς παράγοντες και οι οποίοι δημιουργούν συγκεκριμένα θετικό κλίμα. Από την άλλη, όντας μέρος μιας ευρύτερης περιοχής με μοναδικές γεωστρατηγικές ιδιομορφίες - ίσως και ανά το παγκόσμιο - καλό είναι να γνωρίζουμε πόσο μας επηρεάζουν οι εξελίξεις γενικότερα στην ανατολική Μεσόγειο. Από την εξίσωση δεν μπορεί να λείπει η Τουρκία, η οποία αναδιπλώνεται και με φόντο τις εκλογές του Ιουνίου, οριοθετεί το δικό της μέλλον έχοντας το βλέμμα στραμμένο και στην Κύπρο. Το ουσιαστικό για τη χώρα μας όμως, ενόψει και του σταθερού ρυθμού που τείνουν να αποκτήσουν οι συνομιλίες, είναι να κρατάμε μικρό καλάθι ως προς το αποτέλεσμα και να μην προτρέχουμε ούτε να προεξοφλούμε πανηγυρίζοντας ούτε και να καταδικάζουμε τα δεδομένα πριν αυτά ολοκληρώσουν την εικόνα, η οποία μόλις ξεκίνησε να διαμορφώνεται.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ K SPORTS

ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ

Δεν τελείωσε ακόμη, θεωρητικά

Τα σενάρια του τίτλου: Ο ΑΠΟΕΛ χρειάζεται έναν βαθμό με τον Ερμή για να πάρει το πρωτάθλημα, με το ενδεχόμενο ήττας να θεωρείται ως σούπερ έκπληξη.

ΑΠΟΕΛ

Τα δύσκολα ήρθαν

Επόμενος στόχος για τους γαλαζοκίτρινους η διατήρηση του ψηλού επιπέδου της ομάδας, σε συνδυασμό με σημαντική μείωση του προϋπολογισμού.

ΑΕΛ

Χειρότερα δεν γίνεται

Ο Αντρέας Σοφοκλέους δεν αποκλείει από την προεδρία, όμως λεφτά δεν υπάρχουν για να στηθεί ισχυρή ομάδα. Αβεβαιότητα σε όλους τους τομείς.

FORMULA 1

Στη «ρουλέτα» του Μονακό

Η Ferrari θα θέλει να ξεγελάσει τη μοίρα και να κερδίσει ξανά στο πριγκιπάτο του Μόντε Κάρλο, βάζοντας τέλος στην «κατάρ» τα τελευταία 14 χρόνια.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

6+1 ψευδαισθήσεις για τον εισαγγελέα

Η στήλη αυτή παίρνει 500 λέξεις κι αποφάσισα να δώσω κι εγώ εξετάσεις, «για το τέλος των ψευδαισθήσεων», ως δημοσιογράφος που οφείλω να ασκώ κριτική στις εξουσίες εκ μέρους του φορολογούμενου πολίτη και βαθμολογώ με χωρίς αναγωγή. Μία λοιπόν ψευδαισθήση που ισχυρίζομαι ότι κατέρρευσε είναι η εντιμότητα - φιλοπατρία κάποιων πολιτικών μας ταγών που αποδεικνύονται φιλοτομαριστές και λακές των μεγάλων τζακιών, τα οποία ο γράφων «μνημονεύει» αρθρογραφώντας εδώ και πολλά χρόνια κι όχι τώρα που τα θυμήθηκε ο βοηθός γενικός εισαγγελέας. Αν σε αυτή τη χώρα οι υπόλοιποι έχουν δικαίωμα στην ψευδαισθήση εκείνος που δεν έχει είναι ο γενικός εισαγγελέας, τον οποίον -αν και είναι επικίνδυνο για μένα- καλώ να απαντήσει δημοσίως σε έξι και μία από τις δικές μου πιθανές ψευδαισθήσεις. 1: Κρατούσατε ή όχι ανοικτή την υπόθεση για μεταχρονολογημένη υπογραφή σε συμβόλαιο της Alvarez του πρώην δικηγόρου της Κεντρικής Τράπεζας για πέντε μίνες και την κλείσατε μόνον όταν ο Πανίκος Δημητριάδης ενέδωσε στις πιέσεις του Προεδρικού και παρατηθήκε; 2: Πώς για τον Π. Δημητριάδη σας πήρε αρθρογραφώντας εδώ και πολλά χρόνια μετ' όλην την Ελλάδα σε υπόθεση χειραγώγησης για τον Ανδρέα Βγενόπουλο, σχεδόν δύο χρόνια μετά που αναλάβατε καθήκοντα και ένα χρόνο μετά που η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εξέδωσε σχετικό πόρισμα και επέβαλε ποινές; 4: Η συγκεκριμένη απόφασή σας να κινηθείτε κατά Βγενόπουλο προέκυψε ή όχι μετά την αντιπαράθεσή σας με τον βοηθό γενικό εισαγγελέα; 5: Η απόφασή σας να κινηθείτε κατά Βγενόπουλο προέκυψε ή όχι μετά την

νόπουλου προέκυψε ή όχι μετά τη σφοδρή σύγκρουσή σας με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας; 6: Η απόφασή σας να αποφανθείτε δημοσίως ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων της διοικήτριας της ΚΤΚ Χρ. Γιωρκάτζη, όταν δικηγόρος του Α. Βγενόπουλου ήταν ο Γραφείο του εν διαστάσει συζύγου και της θυγατέρας της, πώς συνάδει με την απόφασή σας (14/05/2010) ως δικαστή του Ανωτάτου σήμφωνα με την οποία: «Δεν συμμετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρόσωπο που έχει ιδιόχουσα σχέση ή συγγενικό δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τέταρτου βαθμού...»; Η τελευταία ψευδαισθήση είναι προαιρετική: Ο Ρίκκος Ερωτοκρίτου ήταν αυτός που ζήτησε σε επιστολή του προς εσάς τη σύλληψη του Α. Βγενόπουλου, ο Παναγιώτης Νεοκλέους ήταν ο δικηγόρος της Διαχειρίστριας της Λαϊκής που πάγωσε τα περιουσιακά στοιχεία του Βγενόπουλου. Η πρωτοκαθεδρία στην υπόθεση δόθηκε στη συνέχεια σε δικηγόρο γραφείο που πήρε από τη Λαϊκή επί Βγενόπουλου χαμπλότοκο δάνειο 117 εκατ. ευρώ. Με όλους τους πιο πάνω «εξουδετερωμένους» είναι ψευδαισθήση ο πολίτης να εκτιμά ότι οι όποιες κινήσεις της δικαιοσύνης εναντίον Βγενόπουλου δεν θα είναι αυθεντικές; Θα είναι ψευδαισθήση όταν κληθεί να πληρώσει εν αρχή το ένα δισ. ευρώ, να πιστευτεί ότι μερικοί δικηγόροι και των καρεκλοκένταυρων μας πούλησε ακόμα μια φορά για χρήμα χοντρό αλλά και για να καλύψει πολιτικούς ταγούς που βόσκουν στο λιβάδι της FOCUS με τα 50 εκατ. του κ. Ζολώτα; Ταγούς που φτιάχνουν νόμους στα μέτρα ορισμένων τζακιών, υπονόμους στα μέτρα των μίζων και ταίζουν τον κοσμάρικ κουτόχορτο της Δρομολαξιάς...

paraschos@kathimerini.com.cy

Ο Οδυσσέας, ο Κληρίδης και το σκάνδαλο ΣΑΛ...

Πολλά ενέργεια έχει συσσωρευτεί στην οδό Λήδρας μετά τη βόλτα Νίκαρου και Ακιντζί! Το μομέντομ όντως συντηρείται με κάθε μέσο... Οι καταστηματαρχές της περιοχής τριβούν τα χέρια τους και αναμένουν κι άλλες βόλτες. Αν μη τι άλλο μια πρόσκαιρη αναζωογόνηση της περιοχής θα επέλθει...

Πολλά γράφτηκαν και ειπώθηκαν για τον περίπατο Νίκαρου - Ακιντζί στη Λήδρα. Το πιο δραματικό σκόλοιο ήταν αυτό του πρώην υπουργού Παιδείας Ανδρέα Δημητρίου. Διαβάστε το όπως το ανέβηκε στο facebook: «Νίκο Αναστασιάδη, Μουσταφά Ακιντζί! Προσέχετε τα βήματά σας. Η Κύπρος και ο κόσμος όλος σας παρακολουθούν και θα σας ακολουθούν!».

Μια εξωκοσμική πηγή μου μετέδωσε ψες (τηλεπαθητική) ότι ακόμα κι από το Α του Κενταύρου υπάρχει ενδιαφέρον για παρακολούθηση των βημάτων των Νίκαρου - Ακιντζί. Οπότε η επισήμανση του Ανδρέα Δημητρίου δεν είναι καθόλου άστοχη.

Σε νέες περιπέτειες έχει μπλεχτεί ένας αγαπημένος ήρωας της στήλης, ο πολυμήχανος Οδυσσέας, άλλως Οδυσάκ Νόρις. Έχει συμπληρώσει την έρευνά του για το Συμβούλιο Αποκετεώσεων Λευκωσίας (ΣΑΛ) και -όπως σας είχα γράψει προ ημερών- την παρέδωσε στον γενικό εισαγγελέα. Μιλάμε για ανεκδοκίμους ποινικές ευθύνες που ίσως αφορούν ποσά άνω των 10 εκατομμυρίων ευρώ!

Το τι χαρά έκανε όταν παρέδωσε τον φάκελο, δεν λέγεται! Σαν παιδάκι που πλαστοκοιτάει στα νερά έδειχνε! Όταν κάποιος έχει πάθος με τη δουλειά του δεν έχει... λάθος. Και οι αστοχίες συγχωρούνται, αρκεί να είναι στοχοπροσηλωμένος και αποτελεσματικός. Και ο Οδυσάκ Νόρις, όπως και ο γνήσιος Τσακ, δεν είναι μισημένοι να χάνει...

Όταν του ζητήθηκε από τα ΜΜΕ να σχολιάσει το θέμα, ειλικρινά «εφύρεν» με, όπως γράφουν και στο facebook. Ήταν την ώρα που αναφερόταν στον γενικό εισαγγελέα και έλεγε ότι παρακάλεσε τον Κώστα Κληρίδη να αναλάβει την υπόθεση ο ίδιος προσωπικά λόγω της σοβαρότητας του θέματος και για να υπάρξει άμεση και εις βάθος διερεύνηση.

«Κώστα μου εσύ να δεις την υπόθεση του ΣΑΛ που τρέχεις με χίλια!»

Σόρυ αλλά ακόμα γελώ, όπως γράφουν και στο facebook. Εάν η έρευνα του ΣΑΛ από τον Κώστα Κληρίδη γίνει στο πρότυπο της έρευνας για την κατάρρευση της οικονομίας, ο Οδυσσέας έχει ελπίδα να δει την υπόθεση να ξεκαθαρίζει λίγο πριν πάρει σύνταξη!

Το ξανάγραψα, αγαπημένο σύνθημα του Κώστα Κληρίδη είναι το: Η ταχύτητα σκοτώνει! Ας μην τον πιέζουν τον άνθρωπο να τρέχει...

ΟΚ, με τον Ρίκκο έγινε μια εξαίρεση... **Θυμάστε** που πολύ πρόσφατα σας είχα γράψει για τα στοιχεία που ο Ρίκκος και οι φίλοι του έχουν μαζέψει και όπως υποστηρίζουν εκθέτουν και τον γενικό εισαγγελέα; Θυμάστε που σας είχα πει ότι θα άρχιζαν εντός της εβδομάδας να βλέπουν το φως της δημοσιότητας;

Το πρώτο έγγραφο, ημερομηνίας 8 Αυγούστου 2014 αποκάλυψε ο Παύλος Μυλωνάς στη μεσημβρινή εκπομπή του MEGA Ενημέρωση Τώρα. Πρόκειται για καταγγελία του Ρίκκου προς τον Κώστα Κληρίδη ότι η διοικήτρια Χρυστάλλα αρνείται να δώσει στοιχεία στους ανακριτές για τα δάνεια που τράπεζες παραχώρησαν σε μέλη των Συμβουλίων τους και αξιωματούχους...

Όπως μου επεσήμανε νομικός που γνωρίζω, αυτό το έγγραφο ήταν λίγο πολύ γνωστό και δεν αποτελεί ιδιαίτερη έκπληξη.

Μια που ανέφερα και τον Ρίκκο και το facebook γιατί να μην το σκεφτούν σοβαρά οι αρμόδιες υπηρεσίες της Νομικής Υπηρεσίας να δημιουργήσουν από ένα προφίλ στον Ρίκκο και τον Κώστα Κληρίδη; Να κάθονται εκεί να ξεθυμαίνουν, να βγάζουν τα εσώψυχά τους, να εκτονώονται και μετά να κάνουν και κα-

μιά δουλειά;

Νομικοί με τους οποίους μίλησα προβλέπουν πως καλό φθινόπωρο θα αρχίσει να εκδικάζεται η ουσία ενώπιον του Ανωτάτου...

Λέτε να τους προλάβει η λύση του Κυπριακού;

Μετά τον σάλο για τον Κατσουρίδη στο ΑΚΕΛ μια άλλη πηγή φαίνεται ότι έχει ανοίξει. Πρόκειται για τον πολύ αγαπητό στον κόσμο του ΑΚΕΛ, ευρωβουλευτή Τάκη Χατζηγεωργίου και την απόφασή «του» να μη θέσει υποψηφιότητα για την Κεντρική Επιτροπή.

Σύμφωνα με τον πληροφοριοδότη μου, η ηγεσία του κόμματος δεν θέλει να προχωρήσει η συζήτηση για το θέμα αλλά ούτε και ο ίδιος ο Τάκης είναι διατεθειμένος να μιλήσει. Απαντώντας σε ερωτήσεις ψηφοφόρων του γιατί αυτή η άρνηση, επεσήμανε ότι εάν θα μιλήσει θα το κάνει μετά την Κεντρική Επιτροπή...

Ο ίδιος πληροφοριοδότης μου επεσήμανε πως ο Τάκης έχει πολλά να πει και σίγουρα θα τα πει την κατάλληλη στιγμή...

Μεγαλοδημοσιογράφος έχει βάλει όλα τα μέσα για να πάρει συνέντευξη από τον Ακιντζί. Απέτυχε όμως. Η απάντηση από τα Κατεχόμενα είναι ότι δεν υπάρχει χρόνος. Ο δημοσιογράφος (της TV) έβαλε και μέσο με ελληνοκύπριους φίλους. Τους ζήτησε να πιέσουν τον νέο ηγέτη των Τουρκοκυπρίων πλέκοντας το εγκώμιο του τηλεστήρα - δημοσιογράφου. Ούτε αυτό πέτυχε... Ούτε και η επιστολή με το «Your Excellency» δούλεψε...

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αληθεύει ότι η ηγετική ομάδα του ΑΚΕΛ ανησυχεί πολύ ότι ο Κατσουρίδης θα αρχίσει να μιλά για τα γεγονότα που οδήγησαν στην αποπομπή του; Αληθεύει ακόμα ότι επικυρώθηκε κάποιος είδος συναλλαγής και γι' αυτό μέχρι στιγμής ο Νίκος κρατά το στόμα του κλειστό;

ΚΟΥΪΖ: Ποιος μεγαλοδικηγόρος εκτός από δικηγόρους και αξιωματούχους έχει θέσει πρόσφατα στη σφαίρα επιρροής του και ενημερωτική διαδικτυακή εφημερίδα; Εισηγείται μάλιστα και τίτλους για θέματα;

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ

49 χρόνια πριν στην «Κ»

17. V. 1966

ΝΥΞΕΙΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΓΙΑ ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ «ΑΠΟΣΤΑΤΩΝ»: Αι εκδηλώσεις που τελευταίον 48ώρου εστερέωσαν την εντύπωση ότι αι σχέσεις της Κυβερνήσεως μετά της ΕΡΕ διέρχονται περίοδον δυσχερών, χωρίς όμως τούτο να σημαίνει ότι διαγράφεται, διά το άμεσον, τουλάχιστον, μέλλον, περίπτωσις άρσεως της εμπιστοσύνης της ΕΡΕ προς την Κυβέρνησιν [Στεφάνου Στεφανοπούλου]. ... Ο αρχηγός της ΕΡΕ κ. Παναγιώτης Κανελλόπουλος εξέθεσε προς τον Βασιλέα [Κωνσταντίνον] τας απόψεις του, κατά την άνοδόν του εις τα Ανάκτορα, γθες την μεσημβρίαν. Η αφορμή παρηγορητική επί διώκον. [...] Ο κ. Κανελλόπουλος είχε προβή εις νύξεις περί των τάσεων της ΕΡΕ έναντι της Κυβερνήσεως [...] εξ αφορμής άρθρου κυβερνητικής εφημερίδος [Σημ. «Φ»]. Επρόκειτο διά την «Ελευθερίαν» του Πάνου Κόκκα, διά του οποίου υποτετιζέτο ότι το βούλευμα διά τον «Περικλή» δεν αναγεί τους ισχυρισμούς περί προαξιοκλήματος [βία και νοθεία], κατά τας ελλογάς του 1961. Το άρθρον προεκάλεσε τας ενότους αντιδράσεις της ΕΡΕ και λόγω του δεσμού της εφημερίδος με τον υπουργόν Συντονισμού κ. Κωνσταντίνον Μητσοτάκη. [Σημ. «Φ»]. Ο Μητσοτάκης ήτο ήδη τότε -ουσία- ο ηγέτης της κεντρικής ομάδος των αποκληθέντων «Αποστατών» και ο μόνος δυναμικός αντίπαλος του ραγδαίως ανερχομένου ηγέτου της Κεντροαριστεράς Ανδρέα Παπανδρέου. [Ο κ. Κανελλόπουλος διά μακρών δηλώσεών του απήντησεν εις τας δηλώσεις του αρχηγού της Ενώσεως Κέντρου Γεωργίου Παπανδρέου επί του βουλεύματος διά τον «Περικλή» και εξ αφορμής των ισχυρισμών της κυβερνητικής εφημερίδος παρετήρησε τα εξής: «Κυβερνητική εφημερίς, κεντρικός προελεύσεως, αδιαφορεί συνεχώς -αόλη και εξ αφορμής του πορίσματος διά τον «Περικλή»- διά την λεπτότητα των σχέσεων της Κυβερνήσεως προς τα 3/4 της πλειοψηφίας επί της οποίας βασίζεται αυτή. Ας πληροφορηθή ότι η ΕΡΕ δεν φοβείται ούτε ελλογάς, ούτε την εν το πλαισίο της σημερινής Βουλής, αλλ'αγνήν πολιτική σκηνοθεσίαν, την οποίαν, εν τούτοις, δεν επιδιώκει. Άλλοι φοβούνται. Αφού όμως φοβούνται, ας είναι προσεκτικώτεροι.» [Σημ. «Φ»]. Είχαν αρχίσει ήδη οι διεργασίες για την συμφωνία Παπανδρέου - Κανελλόπουλου, με την παρεμβολή των Αμερικανών και του Κωνσταντίνου, η οποία κατέληξε στην ανατροπή της κυβερνήσεως Στεφανοπούλου, στις 20 Δεκεμβρίου 1966.]

ΑΡΙΣΤΟΙ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΩΝ / Γράφει Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ

Με άριστα το 10

1 Στον Ρίκκο. Αγαπητέ μου βοηθέ, αντιλαμβάνομαι πως προσέλαβες επικοινωνιολόγο, πέραν από ψυχολόγο. Εσύ μπορεί να κέρδισες την παρουσία σου με την ακύρωση της συνέντευξης Τύπου, η Κύπρος όμως, ο τόπος σου, έχασε ένα σώον την εβδομάδα της Γιουροβίζιον.

2 Στον τρελό του χωριού. Βέβαια ψυχολόγο δεν χρειάζεται μόνο ο Ρίκκος αλλά όλοι μας, με πρώτη τη Healthy Προεδρία. Όχι ο Κώστας δεν χρειάζεται. Έχει σώας τα φρένας.

3 Στον παρολίγον. Ενώ, πρόεδρε, αν επέλεγες των κυρ Πόλυ για γενικό εισαγγελέα όλα τώρα θα ήταν στη θέση τους. Δεν πειράζει Πόλυ, παίζει κάτι πιο μεγάλο αν θες σε τρία χρόνια.

4 Στους ευεργετηθέντες. Πρόεδρε, δεν κάνεις μια αναφορά στο Ανώτατο για αχαριστία; Στείλε τους αυτούς που νομίζουν πως διορίστηκαν στη θέση τους όχι από ξένα αλλά από επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος.

Να μπει επιτέλους η σοβαρότητα στην εισαγγελία.

5 Στην επιφοίτηση. Κώστας Κληρίδης, Ρίκκος Ερωτοκρίτου, Χρυστάλλα Γιωρκάτζη οι διορισμοί για τους οποίους υπήρξε θεϊκή παρέμβαση. Game of Thrones.

6 Στους Illuminati. Τον «δίκασαν», τον «καθάρισαν», τον ανακοίνωσαν αλλά δεν τον ανέφεραν. Την ίδια ώρα «δίκασαν» και «αθώωσαν» αυτόν

που είναι φυλακή. Αυτά δεν γίνονται ούτε στα βιβλία του Dan Brown. Και τώρα και πάντα ΑΚΕΛ, ΑΚΕΛ, ΑΚΕΛ.

7 Στα αυτονόματα. Η στήλη δεν αντιλαμβάνεται γιατί όλοι την έπεσαν στους χούλιγκαν επειδή τα παιδιά έριξαν δυο τρεις σφαλίρες και λίγα κανονόνα στο γήπεδο, που είναι και ο σωστός χώρος μεταξύ μας. Οι άλλοι οι

Αγαπητέ @MustafaAkinci εσείς έχετε εκμέκ, εμείς παγωτό. Να ανοίξουμε ως ΜΟΕ κι ένα ζαχαροπλαστείο;

«καθώς πρέπει» στην εισαγγελία ρίχνουν αντιαρματικές χειροβομβίδες και στήνουν νάρκες προσωπικού στους διαδρόμους και δεν τους συλλαμβάνουν...

8 Στην απορία. Αν ο Κωστάκης θέλει να διώξει τον Ρίκκο για «ανάρμοστη συμπεριφορά», η Healthy δεν νομιμοποιείται να τον στείλει για απόλυση τον ίδιο για τον ίδιο λόγο μετά την ανακοίνωση του που έλεγε πως «ντρέπεται» για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

9 Στη λαϊκή. Όχι την τράπεζα την ακατονόμαστη, αλλά την αγορά που θα στήσουν ο Μουσταφά με τον Νίκαρο για να τρώμε και να πίνουμε δικονοτικά. Ραπανάκια για την όρεξη.

10 Στην Κονσίδα. Η τραγουδίστρια - τραγουδιστής μια χαρά μας θύμισε με την παρουσία της στην Γιουροβίζιον πως άλλο σοβαρότητα και άλλο σοβαροφάνεια. Μαθαίνω πως έχει και πιτυχίο Νομικής.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΙΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΑΝΝΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ • Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ
Αρχισυντάκτης Οικονομικού: ΑΝΤΩΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ • Υπεύθυνος Υλικ: ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΑΓΙΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΤΕΛΑΣ

Πόλεμος μέχρι εσχάτων στη Νομική Υπηρεσία

Για τη σημερινή κατάσταση φταίνε όλοι οι εμπλεκόμενοι, σύμφωνα με σχετική ερώτηση στη δημοσκόπηση της «Κ»

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Κινήσεις τακτικές και ανασυντάξη δυνάμεων είναι τα κύρια χαρακτηριστικά του κατά κοινή ομολογία πολεμικού κλίματος που επικρατεί εντός της Νομικής Υπηρεσίας με φόντο την ερχόμενη Δευτέρα 25 του μηνός όπου και αναμένεται να ξεκινήσει στο Ανώτατο Δικαστήριο η διαδικασία εξέτασης του αιτήματος του γενικού εισαγγελέα περί παύσης του βοηθού γενικού εισαγγελέα. Την Τρίτη 26 του μήνα, αναμένεται οδηγηθούν στο εδώλιο του κακούργου-

Σημειώνεται πως, την Παρασκευή δημοσιεύτηκαν στην Εφημερίδα της Δημοκρατίας οι κανονισμοί σύμφωνα με τους οποίους θα τεθεί υπό εξέταση αύριο Δευτέρα το αίτημα για παύση του βοηθού γενικού εισαγγελέα στο Ανώτατο.

δικείου ο βοηθός γενικός εισαγγελέας, οι Ανδρέας Κυπρίζογλου και Παναγιώτης Νεοκλέους, καθώς και το δικηγορικό γραφείο Ανδρέας Νεοκλέους και Συνεργάτες ΔΕΠΕ για την υπόθεση της Providencia.

Ο βοηθός γενικός εισαγγελέας προχώρησε σε οδηγίες για ποινικές διώξεις για τη συγκεκριμένη υπόθεση που αφορούσαν τη μία πλευρά των αντιδίκων όπως όριζε το πόρισμα της αστυνομικής έρευνας. Με τη σειρά του ο γενικός εισαγγελέας προχώρησε σε αναστολή των ποινικών διώξεων, μετά από συνάντηση με έναν μόνο από τους αντιδίκους της υπόθεσης, κύριο Πάμπο Ιωαννίδη,

Όσον αφορά την εικόνα που εκπέμπει η Γενική Εισαγγελία, ποιος από τους πιο κάτω πιστεύετε πως ευθύνεται περισσότερο;

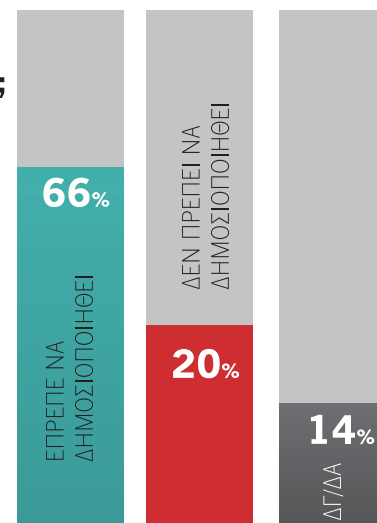

με το αιτιολογικό ότι εκκρεμούσαν αστικές φύσεως υποθέσεις. Εδώ προστίθεται και η αγωγή Ερωτοκρίτου κατά της Κεντρικής Τράπεζας με την οποία ζητούσε συμψηφισμό ανάμεσα στις κουρεμένες καταθέσεις του και στο δάνειό του. Βάσει του πορίσματος Καλλή που δεν είδε το φως της δημοσιότητας και των όσων απέδωσε ο γενικός εισαγγελέας στο πόρισμα, υπήρχε αλληλοεξυπηρέτηση μεταξύ βοηθού γενικού εισαγγελέα και του γραφείου Νεοκλέους, με αμφότερα τα μέρη να έχουν τοποθετηθεί δημόσια μέσα από σχετικές ανακοινώσεις μέσα στην εβδομάδα.

Τα λάθη αμφοτέρων

Η μη δημοσιοποίηση του πορίσματος Καλλή έχει περάσει πλέον σε διαφορετική διάσταση εφόσον αν και θεωρήθηκε από τον γενικό εισαγγελέα ως ολοκληρωμένο εντούτοις συμπληρώθηκε από τις έρε-

Πιστεύετε ότι ο Γενικός Εισαγγελέας έπρεπε να δημοσιοποιήσει το πόρισμα Καλλή για τον κύριο Ερωτοκρίτου ή όχι;

νες δύο ακόμη ανακριτών, των Α. Σωκράτους και Π. Πελαγιά. Από την άλλη πλευρά, σημειώνεται σύμφωνα με πληροφορίες από νομικούς κύκλους και η «βιασύνη» με την οποία φέρεται να κινήθηκε ο γενικός εισαγγελέας. «Θα μπορούσε, σημειώνουν με νόημα, να περιμένει πρώτα να λάβει χώρα η παύση του βοηθού γενικού εισαγγελέα και έπειτα να οδηγήσει τον Ρίκκο Ερωτοκρίτου στο δικαστήριο». Εντύπωση πάντως προκάλεσε σε σοβαρούς νομικούς κύκλους και ο τρόπος με τον οποίο εκφράστηκε ο Γενικός Εισαγγελέας στη διακαναλική συνέντευξη Τύπου, χρησιμοποιώντας τη λέξη «αποκαλύπτεται» που αποτελεί αδόκιμο όρο όπως επίσης και στις δικές του αναφορές ότι δεν συντρέχουν λόγοι σύλληψης του βοηθού γενικού εισαγγελέα εφόσον το πόρισμα έχει ολοκληρωθεί. «Πρόκειται για τοποθετήσεις που δείχνουν προσωπική εμπάθεια εφόσον με τις ίδιες του τις

πράξεις ο γενικός εισαγγελέας αυτοαναιρέθηκε», πρόσθεσε η ίδια πηγή. Από την άλλη πλευρά, το ότι οι σχέσεις βοηθού και γενικού εισαγγελέα δεν ήταν αγαστές σχεδόν από την αρχή της συνεργασίας τους, καταμαρτυρείται και από νομικές πηγές με τις οποίες επικοινωνήσε η «Κ». Όπως προκύπτει από το ρεπορτάζ μέσω ανάλυσης του Συντάγματος και του άρθρου 113 που καθορίζει σαφώς τις αρμοδιότητες των αξιωματούχων της Δημοκρατίας, ουσιαστικά δεν προκρίνεται ισχύς της μιας θέσης στην άλλη. «Ως εκ τούτου, δεν τίθεται ζήτημα του ποιος έχει περισσότερη δύναμη από τον άλλο εφόσον οι διαδικασίες είναι ίδιες για όλους, άρα και ο τρόπος αντιμετώπισης θα έπρεπε να είναι ο ίδιος». Η ίδια πηγή ωστόσο εντοπίζει και τα λάθη κατά τη διάρκεια της παρουσίας του Ρίκκου Ερωτοκρίτου στη Νομική Υπηρεσία, που άπτονται στην έλλειψη ψυχραιμίας ως προς

«Όλοι φταίνε για τη Νομική Υπηρεσία»

Στη δημοσκόπηση της Symmetron Research που δημοσιεύει σήμερα η «Κ» εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η άποψη που έχει η κοινωνία για τα όσα λαμβάνουν χώρα στη Νομική Υπηρεσία. Στην ερώτηση αν πιστεύετε ότι ο γενικός εισαγγελέας έπρεπε να δημοσιοποιήσει το πόρισμα Καλλή για τον κύριο Ερωτοκρίτου ή όχι 66% των ερωτηθέντων απαντάνε πως έπρεπε να δημοσιοποιηθεί, ενώ αρνητική απάντηση δίνει μόλις το 14%. Επίσης στην ερώτηση για το ποιος ευθύνεται περισσότερο για την εικόνα που εκπέμπει η Νομική Υπηρεσία και με τις επιλογές να είναι α) ο Κώστας Κληρίδης 11%, β) ο Ρίκκος Ερωτοκρίτου 16%, γ) ο Νίκος Αναστασιάδης 20%, δ) όλοι το ίδιο 45%. Είναι ενδεικτικό, πάντως, ότι η δημοσκόπηση της «Κ» έλαβε χώρα μετά από την καταχώρηση του κατηγορητηρίου από τον γενικό εισαγγελέα, που αφορά τον βοηθό γενικό εισαγγελέα και πριν η υπόθεση φτάσει στο Ανώτατο.

την εξέλιξη των υποθέσεων και στις προσωπικές βλέψεις που είχαν καλλιεργηθεί. «Από την πρώτη μέρα σχεδόν, ο βοηθός γενικός εισαγγελέας δεν επέδειξε το κατάλληλο πνεύμα συνεργασίας με τον γενικό εισαγγελέα και αυτό φάνηκε σχεδόν από την αρχή. Υπήρχε μια υποβόσκουσα ατμόσφαιρα και γιατί όχι και υποσκαφή του έργου που προσπαθούσε να φέρει εις πέρας ο γενικός εισαγγελέας πριν προκύψει η υπόθεση της Providencia αλλά και του συμψηφισμού που ζήτησε ο βοηθός γενικός εισαγγελέας», δήλωσε η ίδια πηγή. Οι ίδιες πληροφορίες πάντως βρίσκουν μεμιπή και τη συνέντευξη Τύπου που ακολούθησε της εν μέρει δημοσιοποίησης του πορίσματος Καλλή διά στόματος γενικού εισαγγελέα. «Δεν ήταν σωστή αντίδραση εφόσον ο βοηθός γενικός εισαγγελέας επέδειξε έλλειψη ψυχραιμίας».

Κίνδυνος για την Κύπρο

Από την όλη υπόθεση δεν θα μπορούσε να απουσιάζει ο ρόλος που έχουν να διαδραματίσουν τα πολιτικά κόμματα κυρίως ως προς τις τοποθετήσεις που έχουν πάρει στο αίτημα για παύση του βοηθού

γενικού εισαγγελέα προς τον γενικό εισαγγελέα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, κύκλοι του ΔΗΣΥ θεωρούν πως τείνει να καταστεί ως και επικίνδυνη η ρήξη μεταξύ βοηθού και γενικού εισαγγελέα κυρίως για τη χώρα και τη θέση της ως επιχειρηματικό κέντρο. «βρίσκεται σε εξέλιξη μια διαδικασία που όχι μόνο δεν τιμά κανέναν αλλά υποδαυλίζει την προσπάθεια που κάνει η Κύπρος ως επιχειρηματικό κέντρο εφόσον κινούμαστε γύρω από τις εξελίξεις που αφορούν αφενός εταιρεία ρωσικών συμφερόντων αλλά και το μεγαλύτερο δικηγορικό γραφείο της Κύπρου που σημειώνει παρουσία σε Ρωσία, Τσεχία, Ουκρανία, Βέλγιο και Ουγγαρία μεταξύ άλλων», δήλωσε αρμόδια πηγή στην «Κ». Στο ΑΚΕΛ από την άλλη, η θέωρηση είναι διαφορετική και κινείται στον άξονα της προνομιακής όπως καταγγέλλει αντιμετώπισης που έτυχε το δικηγορικό γραφείο του βοηθού γενικού εισαγγελέα από τη Νομική Υπηρεσία, για υποθέσεις όμως που δεν αφορούν τα προαναφερόμενα, ενώ και το ΔΗΚΟ έχει ζητήσει την παραιτηση του βοηθού γενικού εισαγγελέα.

τελικά, αυτό που μετρά

ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

Απόλαυσέ το, καλύτερα.

Δάνειο αυτοκινήτου με επιτόκιο από 4,50% (ΣΕΠΕ 4,60%).

Απόκτησε το αυτοκίνητο που χρειάζεσαι, καινούριο ή μεταχειρισμένο, με δάνειο από την Τράπεζα Κύπρου.

*Το Συνολικό Ετήσιο Ποσοστό Επιβάρυνσης (ΣΕΠΕ) υπολογίστηκε στις 20.05.2015 για αγορά καινούριου αυτοκινήτου και με συνεισφορά ≥ 50% για δάνειο €15,000 με 5 χρόνια αποπληρωμή, με κυμαινόμενο επιτόκιο (Βασικό Επιτόκιο Τράπεζας (ΒΕΤ) 4,00% + περιθώριο 0,50%), χωρίς αρχικά τραπεζικά έξοδα. Το δάνειο παραχωρείται βάσει ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΝΟΙΚΙΑΓΟΡΑΣ. Η Τράπεζα δύναται να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση και να αποσύρει οποιοδήποτε σχέδιο κατά την κρίση της. Το επιτόκιο και η δόση μπορεί μελλοντικά να τροποποιηθούν.

800 00 800 | www.bankofcyprus.com.cy

Τράπεζα Κύπρου

Πρώτη φορά το 59% Ε/κ βλέπει θετικά Τ/κ ηγέτη

Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης ανέβασε το ποσοστό του στη διαχείριση του Κυπριακού στο 47% από το 28% τον Φεβρουάριο του 2015

Του ΜΙΧΑΗΛ ΒΡΥΩΝΙΔΗ

Η εκλογή του Μουσταφά Ακιντζί ανέτρεψε τα δεδομένα στο Κυπριακό, αναπερνώντας τις ελπίδες των Ελληνοκυπρίων για ενδεχόμενη επίτευξη λύσης τους επόμενους δώδεκα μήνες. Οι Κύπριοι πολίτες και ειδικότερα οι ψηφοφόροι του ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ αντιμετωπίζουν με θετική προδιάθεση την εκλογή του Μουσταφά Ακιντζί και αναμένουν ότι θα λειτουργήσει αποδοτικά στις προσπάθειες επίλυσης του χρόνιου προβλήματος. Οι περισσότεροι πολίτες παραμένουν απαισιόδοχοι, όμως ο δείκτης αισιοδοξίας αυξήθηκε αισθητά σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, δημιουργώντας νέα δυναμική στην αποδοχή της λύσης της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας. Μέσα από το νέο περιβάλλον, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης βγαίνει κερδισμένος, με τον βαθμό ικανοποίησης από τη διαχείριση του Κυπριακού να αυξάνεται δραστικά.

Εγκρίνουν Ακιντζί

Η πλειοψηφία των πολιτών (59%) αντιμετωπίζει με θετικό φάκο την εκλογή του Μουσταφά Ακιντζί, μόλις 6% τοποθετήθηκαν αρνητικά, ενώ 27% είναι αδιάφοροι. Οι θετικές κρίσεις, στον χώρο του ΑΚΕΛ ανέρχονται στο 77% και μεταξύ των ψηφο-

Το 61% αναμένει ότι συμφωνία στο Κυπριακό θα λειτουργήσει εποικοδομητικά στην οικονομία της Κύπρου.

Το 52% όσων απέρριψαν το Σχέδιο Ανάν είναι ευνοϊκό στις προσπάθειες για λύση.

Το 47% εγκρίνουν ΜΟΕ Αμμοχώστου έναντι Τύμψου, ενώ 45% το απορρίπτουν.

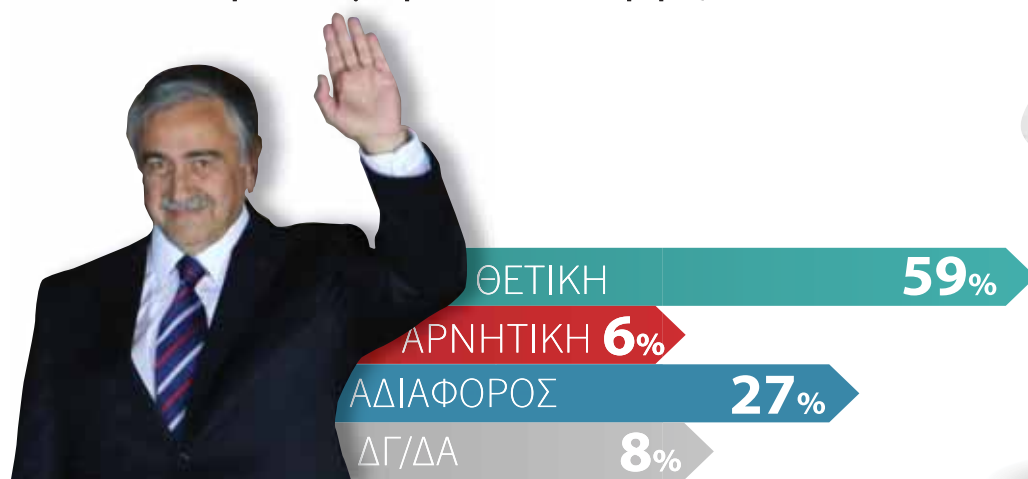
Ο δείκτης αισιοδοξίας για λύση ανέρχεται στο 41% σε σύγκριση με 20% α έτη 2008-2010.

φόρων του ΔΗΣΥ στο 70%. Στο ίδιο περίπου επίπεδο κινούνται και οι θετικές απόψεις στην ΕΔΕΚ (68%), ενώ στο ΔΗΚΟ κυμαίνονται στο 50%. Θετικότερη άποψη για την εκλογή Ακιντζί, καταγράφεται στους πολίτες άνω των σαράντα πέντε ετών (70%) σε σύγκριση με τους νεαρότερους (50%). Η οριακή πλειοψηφία (52%) είναι πεπεισμένη ότι ο Ακιντζί θα στηρίξει τις προσπάθειες για επίτευξη συμφωνίας στο Κυπριακό, ενώ διαμετρικά αντίθετη άποψη εξέφρασε 37% των πολιτών. Στον κομματικό χάρτη είναι εμφανές ότι η σύμπτωση απόψεων μεταξύ των ψηφοφόρων των δύο μεγάλων κομμάτων, με 74% των Ακελικών και 62% των Συναγερμικών να στηρίζουν τις ελπίδες τους στον Ακιντζί. Αντίθετα, η πλειοψηφία των ψηφοφόρων του ΔΗΚΟ (51%) και της ΕΔΕΚ (57%), δεν αναμένουν ότι η εκλογή Ακιντζί θα διαφοροποιήσει την πορεία των διαπραγματεύσεων. Το θετικό κλίμα και η δυναμική που δημιουργεί η εκλογή Ακιντζί αντικατοπτρίζεται και μεταξύ όσων απέρριψαν με την ψήφο τους το Σχέδιο Ανάν, αφού η πλειοψηφία (52%) αντιμετωπίζει ευνοϊκά τις προσπάθειές του για επίλυση του Κυπριακού. Οι θετικές κρίσεις για την εκλογή Ακιντζί, έχουν επιπλέον σημαντικά τον δείκτη αισιοδοξίας για επίτευξη συμφωνίας με τους Τουρκοκύπριους τους επόμενους δώδεκα μήνες. Παρόλο που ένας στους δύο πολίτες παραμένουν απαισιόδοχοι, εντούτοις είναι ορατή η δραστητική αύξηση του δείκτη αισιοδοξίας, αφού ανέρχεται σήμερα στο 41% σε σύγκριση με περίπου 20% τα έτη 2008-2010. Στον χώρο του ΔΗΣΥ, ο δείκτης αισιοδοξίας φθάνει το 61% και στο ΑΚΕΛ το 56%, ενώ στο ΔΗΚΟ και στην ΕΔΕΚ υπερσχύει η αντίθετη τάση, δηλαδή 56% των ψηφοφόρων του ΔΗΚΟ είναι απαισιόδοχοι με το αντίστοιχο ποσοστό στην ΕΔΕΚ να αγγίζει το 72%.

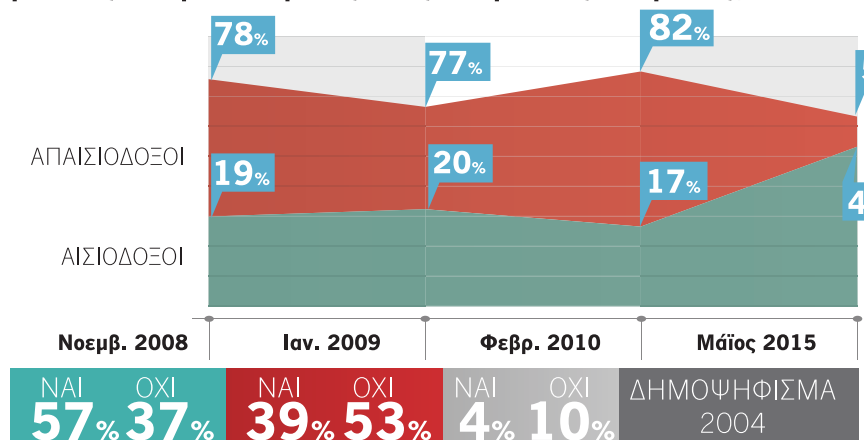
Διχογνωμία για Αναστασιάδη

Η κοινή γνώμη είναι διχασμένη, σε ό,τι αφορά τη διαχείριση του Κυ-

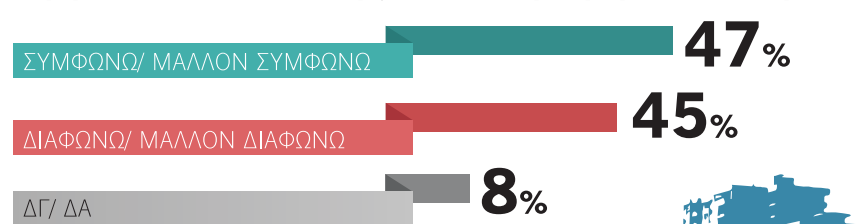
Ποια η άποψή σας για την εκλογή Μουσταφά Ακιντζί στα Κατεχόμενα; Έχετε θετική, αρνητική γνώμη ή είστε αδιάφορος;

Είστε αισιόδοχοι ή απαισιόδοχοι για την επίτευξη συμφωνίας με τους Τουρκοκύπριους τους επόμενους 12 μήνες;

Θα λέγατε ότι συμφωνείτε, μάλλον συμφωνείτε, μάλλον διαφωνείτε ή διαφωνείτε με την πιθανή επιστροφή της κλειστής πόλης της Αμμοχώστου και την παράλληλη νομιμοποίηση της λειτουργίας του αεροδρομίου της Τύμψου;

Ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη διεύθεσή του κυπριακού προβλήματος;

ΛΥΣΗ ΔΙΖΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ				ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΕΙ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΩΣ ΕΧΕΙ ΣΗΜΕΡΑ				ΝΑ ΜΑΣ ΔΩΣΟΥΝ ΠΙΣΩ ΕΔΑΦΗ ΣΕ ΑΝΤΑΛΛΑΓΜΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ				ΕΝΙΑΙΟ ΚΡΑΤΟΣ		ΔΓ/ΔΑ	
48% (37%*)		18% (24%*)		15% (15%*)		11% (16%*)		7%							
ΚΟΜΜΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ	ΚΟΜΜΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ	ΚΟΜΜΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ	ΚΟΜΜΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ	ΚΟΜΜΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ	ΚΟΜΜΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ	ΚΟΜΜΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ	ΚΟΜΜΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ
	70%	ΛΕΥΚΩΣΙΑ	55%	7%	15%	12%	15%	7%	8%	5%	6%				
	61%	ΛΕΜΕΣΟΣ	44%	9%	20%	16%	16%	6%	10%	9%	11%				
	35%	ΛΑΡΝΑΚΑ	40%	33%	22%	7%	18%	18%	13%	8%	6%				
	40%	ΠΑΦΟΣ	34%	18%	23%	12%	18%	25%	21%	6%	5%				
ΑΛΛΟ	36%	ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	69%	17%	9%	12%	2%	32%	17%	3%	3%				

*ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2010

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ανάθεση: «Η Καθημερινή» Κυπριακή Πολιτική & Οικονομική Εφημερίδα ΛΤΔ | Γραφείο: Symmetron Market Research | Ημερομηνία Διεξαγωγής: 19-22/05/2015 | Κάλυψη: Παγκύπρια αστικές και αγροτικές περιοχές | Δείγμα: 600 άτομα άνδρες και γυναίκες 18 χρονών και άνω | Επιλογή Δείγματος: Τυχαιοποιημένη δειγματοληψία | Συλλογή Στοιχείων: Τηλεφωνικές συνεντεύξεις με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου | Στατιστικά Στοιχεία: 95% βαθμός εμπιστοσύνης, περιθώριο απόκλισης +/- 4,0

πριακού από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη, αφού 47% δηλώνουν ικανοποιημένοι και ισόποσο ποσοστό είναι δυσαρεστημένοι. Όμως, συγκρίνοντας τις τάσεις σε προηγούμενες δημοσκοπήσεις της Καθημερινής, είναι ξεκάθαρο ότι ο Πρόεδρος έχει ανακτήσει σε μεγάλο βαθμό την εμπιστοσύνη των Κυπρίων. Τον Μάιο του 2014, ο δείκτης εμπιστοσύνης για τους χειρισμούς του Προέδρου ήταν μόλις 25%, ενώ ακόμη και πιο πρόσφατα, τον Φεβρουάριο του 2015, το αντίστοιχο ποσοστό έγκρισής ήταν 28%. Η αλματώδης άνοδος του δείκτη εμπιστοσύνης, οφείλεται κυρίως στους ψηφοφόρους του ΔΗΣΥ και του ΑΚΕΛ. Τον Φεβρουάριο του 2015, ο βαθμός έγκρισής για τη διαχείριση του Κυπριακού από τον Πρόεδρο μεταξύ των ψηφοφόρων του ΔΗΣΥ ήταν 54%, ενώ σήμερα ανήλθε στο 76%. Παρομοίως, σήμερα 36% των ψηφοφόρων του ΑΚΕΛ στηρίζουν τις

προσπάθειες του Προέδρου σε σύγκριση με μόλις 10% τον Φεβρουάριο. Η διασύνδεση επιστροφής της κλειστής πόλης της Αμμοχώστου με την παράλληλη νομιμοποίηση του παράνομου αεροδρομίου Τύμψου βρίσκεται συμφωνούς 47% των πολιτών, ενώ 45% την απορρίπτουν. Η ομοφωνία στις απόψεις των οπαδών του ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ, είναι και πάλι ευδιάκριτη, με 58% των Συναγερμικών και 62% των Ακελικών να τάσσονται υπέρ της επιστροφής της κλειστής πόλης της Αμμοχώστου και την παράλληλη νομιμοποίηση του αεροδρομίου Τύμψου. Σημαντικά ποσοστά έγκρισής της διασύνδεσης των δύο μέτρων, καταγράφεται επίσης, μεταξύ όσων ψήφισαν υπέρ του Σχεδίου Ανάν (66%), των κατοίκων της Λευκωσίας (57%) και Αμμοχώστου (60%), της ηλικιακής ομάδας 18-34 (53%) και των εκτοπισμένων (54%). Η λύση του Κυπριακού συσχε-

τίζεται θετικά με την ανάπτυξη της οικονομίας του τόπου. Η πλειοψηφία των πολιτών (61%) αναμένουν ότι η επίτευξη συμφωνίας στο Κυπριακό θα λειτουργήσει εποικοδομητικά στην οικονομία της Κύπρου, 19% πιστεύουν ότι θα έχει αρνητικές συνέπειες και 14% δεν αναμένουν οποιαδήποτε διαφοροποίηση της οικονομικής κατάστασης. Στον κομματικό χάρτη, 74% των ψηφοφόρων του ΑΚΕΛ και 70% του ΔΗΣΥ προβλέπουν στις θετικές επιδράσεις στην οικονομία, με τα αντίστοιχα ποσοστά στο ΔΗΚΟ και στην ΕΔΕΚ να περιορίζονται στο 37% και 33%. Η λύση της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας προκρίνεται από 48% των πολιτών, 18% προτιμούν τη διατήρηση της σημερινής κατάστασης, 15% υποστηρίζουν τη μερική επιστροφή εδαφών και τον οριστικό διαχωρισμό και 11% τάσσονται υπέρ του ενιαίου κράτους. Η λύση Διζωνικής Δικονομικής Ομο-

σπονδίας φαίνεται ότι κερδίζει σημαντικό έδαφος στις επιλογές των πολιτών, αφού τον Φεβρουάριο του 2010 σε αντίστοιχη δημοσκόπηση της Καθημερινής, το ποσοστό στήριξης της ΔΔΟ ήταν 37%. Επίτ στους δέκα ψηφοφόρους του ΑΚΕΛ πιστεύουν ότι η Διζωνική Δικονομική Ομοσπονδία είναι η καλύτερη δυνατή διεύθεση του κυπριακού προβλήματος και με αυτή την άποψη συνηγορούν 61% των ψηφοφόρων του ΔΗΣΥ. Στον χώρο του ΔΗΚΟ, 35% τάσσονται υπέρ της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας και 33% προτιμούν να παραμείνει η κατάσταση ως έχει. Στην ΕΔΕΚ, 40% των ψηφοφόρων επιλέγουν τη λύση της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας και 25% προκρίνουν το ενιαίο κράτος. Υπέρ της λύσης της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας τοποθετείται και το 43% όσων καταψήφισαν το Σχέδιο Ανάν, σε σύγκριση με 83% όσων το υπερψήφι-

σαν. Σε σχέση με τις ηλικιακές ομάδες, η τάση υποστήριξης της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας, είναι σαφέστατα μικρότερη μεταξύ των νέων 18 με 34 χρονών (39%) παρά των πολιτών 45 χρονών και άνω (56%). Η δημοσκόπηση της Καθημερινής αποκαλύπτει μια νέα ελπιδοφόρο τάση μεταξύ των πολιτών για τις προοπτικές επίλυσης του Κυπριακού. Η εκλογή Ακιντζί δημιουργεί θετικές προσδοκίες ως προς τις προσπάθειες επίτευξης λύσης του Κυπριακού, πλην όμως ακόμη δεν έχει μετουσιωθεί σε πλειοψηφικό δείκτη αισιοδοξίας. Η Διζωνική Δικονομική Ομοσπονδία, με την πάροδο του χρόνου, κατοχυρώνεται ως η καλύτερη δυνατή διεύθεση του κυπριακού προβλήματος.

Ο κ. Μιχάλης Βρυωνίδης είναι ο διευθυντής σύμβουλος της Symmetron Market Research.

Το καταστατικό προκαλεί αναστάτωση στην ΕΔΕΚ

Ηχηρά ονόματα μένουν εκτός, εξαιτίας μείωσης θητειών των αξιωματούχων

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Μεγάλες αναμένεται να είναι οι ανακατατάξεις στην ΕΔΕΚ κατά τη διάρκεια του καταστατικού συνεδρίου του κόμματος στις 14 Ιουνίου. Όπως προκύπτει από τις πληροφορίες της «Κ», κύριο θέμα αναμένεται να είναι η μείωση των θητειών σε πολιτειακό αλλά και κοιμματικό επίπεδο, τόσο για τον πρόεδρο του κόμματος όσο και για άλλους αξιωματούχους. Ως εκ τούτου δεν είναι λίγοι εκείνοι εντός της ΕΔΕΚ που υποστηρίζουν πως το καταστατικό συνέδριο του κόμματος αναμένεται να μετεξελιχθεί σε πολιτικό, με τις όποιες επιπτώσεις.

Σε ερώτηση της «Κ» για το ποιες μπορεί να είναι αυτές οι επιπτώσεις και πώς προδιαγράφονται, πηγή κοντά στην ΕΔΕΚ τόνισε ότι «θα μείνουν εκτός ηχηρά ονόματα της παράταξης που έχουν γράψει τη δική τους ιστορία στον χώρο». Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, πέραν του Φειδία Σαρίκα και του Γιαννάκη Ομήρου, ο οποίος έχει εκφράσει την άποψή του να μην κατέλθει εκ νέου υποψήφιος, τα φώτα πέφτουν κυρίως στον Γιώργο Βαρνάβα για μια σειρά από λόγους. Σε περίπτωση που περάσει η πρόταση για περιορισμό στα πολιτειακά αξιώματα δύο θητειών, συνεχόμενων ή διακεκομμένων όπως προκύπτει από το ρεπορτάζ, ο Γιώργος Βαρνάβας είναι από τους άμεσα επηρεαζόμενους εφόσον έχει ισχυρό έρεισμα και απήχηση στην επαρχία Αμμοχώστου, δυναμική που αν χαθεί θα έχει άμεσες επιπτώσεις πολλαπλασιαστικά και στη δυναμική του κόμματος. Υπενθυμίζεται επίσης, ότι ο Γιώργος Βαρνάβας, με το πέρας των εργασιών της

Άμεσα επηρεαζόμενος αναμένεται να είναι ο Γιώργος Βαρνάβας, αν περάσει ο περιορισμός των θητειών.

παρούσας βουλής θα έχει ολοκληρώσει τις τρεις συνεχόμενες θητείες. Από την άλλη, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», σκοπός του προέδρου της ΕΔΕΚ Μαρίνου Σιζόπουλου είναι να κινείται πλέον το κόμμα στη βάση διαρκούς ανανέωσης και να διαπραγματεύονται τα όποια φαινόμενα αγκίστρωσης, τόσο εντός όσο και σε θέσεις εξουσίας στην ευρύτερη πολιτική σκηνή που είχαν σημειωθεί κατά το παρελθόν.

Υπάρχουν πάντως μέχρι στιγμής ισχυρές ενδείξεις από κύκλους της ΕΔΕΚ πως το αναμενόμενο καταστατικό συνέδριο του κόμματος, φλερτάρει με τον ίδιο του τον εαυτό από το παρελθόν, όταν ανάλογο συνέδριο υπό την Προεδρία του Γιαννάκη Ομήρου... δεν τελείωσε ποτέ λόγω των σφοδρών ανταγκλήσεων. Όπως προκύπτει από το ρεπορτάζ, υπάρχει και ο φόβος της εσωστρέ-

φειας εκ μέρους μελών του κόμματος, εφόσον οι συζητήσεις αυτού του ύφους τείνουν να έχουν καθαρά εσωτερικό περιεχόμενο.

Προσπαθώντας να προλάβει τις όποιες αντιδράσεις, πάντως η ΕΔΕΚ, κάνει λόγο για εισιγήσεις της τριμελούς Επιτροπής Καταστατικού, οι οποίες θα συζητηθούν τόσο στις επαρχιακές οργανώσεις όσο και στο Πολιτικό Γραφείο προτού τεθούν υπό τελική έγκριση ή απόρριψη από το Παγκύπριο Καταστατικό Συνέδριο της 14ης Ιουνίου 2015. «Ανεξάρτητα, λένε στην ΕΔΕΚ βάσει σχετικής ανακοίνωσης, με το ποια θα είναι η τελική πρόνοια που θα αφορά τον περιορισμό ή όχι των θητειών, ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ επαναλαμβάνει ότι παραμένει σταθερός στην προεκλογική του υπόσχεση ότι, εάν και εφόσον απαιτηθεί, θα διεκδικήσει εκλογή στη θέση του προέδρου μόνο για

δύο τετραετίες θητείες». Όπως προκύπτει μέχρι στιγμής πάντως από το ρεπορτάζ οι προτάσεις έχουν ως εξής:

1. Υιοθετείται περιορισμός ανά κοιμματικό αξίωμα σε τρεις θητείες για τους αξιωματούχους και για τους προέδρους των Επαρχιακών Επιτροπών. Εξαιρείται ο εκάστοτε πρόεδρος του Κινήματος.

2. Για τα πολιτειακά αξιώματα υιοθετούνται:

- Για δημάρχους τρεις θητείες
- Για δημοτικούς συμβούλους τρεις θητείες
- Για βουλευτές και ευρωβουλευτές τρεις θητείες.
- Για τους κεντρικούς κοιμματικούς αξιωματούχους και Προέδρους των Επαρχιακών Επιτροπών, υιοθετείται περιορισμός τριών θητειών, συνεχόμενων ή διακεκομμένων.

• Συνολικά τέσσερις θητείες για δύο ή περισσότερα αξιώματα. Ο εκάστοτε πρόεδρος δικαιούται τρεις προεδρικές θητείες.

• Οι πιο πάνω διατάξεις, τόσο για πολιτειακά όσο και για κοιμματικά αξιώματα, έχουν αναδρομική ισχύ.

50 σελίδες ανάγνωσης

Ακόμη ένα στοιχείο που προκύπτει από το ρεπορτάζ και έχει το δικό του ενδιαφέρον έχει να κάνει με τις 50 σελίδες που έχει συντάξει η καταστατική επιτροπή με τις προτεινόμενες αλλαγές.

Από αυτό τον όγκο εργασίας έχει προκύψει και η συγκεκριμένη εισήγηση για μείωση των θητειών, μέσα στις σελίδες όμως αυτές δεν είναι μόνο η πρόταση αυτή που δεσπόζει και που έχει το δικό της ενδιαφέρον.

Άνοιγμα ΔΗΣΥ στη νεολαία για Κυπριακό

Εγκαταλείνεται διάλογος με τους πολίτες

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Το γεγονός ότι οι συνομιλίες σε επίπεδο διαπραγματευτών για το Κυπριακό προχωρούν με εντατικούς ρυθμούς, σε συνδυασμό με το λεγόμενο μομέντουμ και την ώθηση που δίνει η εκλογή Ακιντζι μαζί με τα δείγματα συνεννόησης που καταγράφονται, δίνουν το έναυσμα στο ΔΗΣΥ για διάλογο που αφορά το εθνικό μας θέμα.

Με αφετηρία τη Λευκωσία όπου θα δώσει το «παρών» και ο διαπραγματευτής της ελληνοκυπριακής πλευράς Ανδρέας Μαυρογιάννης, μια σειρά από συγκεντρώσεις

σχίζει την προσπάθεια, όπως υποστηρίζουν πηγές από την Πινδάρου, «να κατανοήσουμε και να δούμε την άποψη και του κόσμου πάνω στο εθνικό μας θέμα, με άξονα τη λύση».

Συγκρατημένη αισιοδοξία

Οι κινήσεις και οι συναντήσεις του Προέδρου Αναστασιάδη στο περιθώριο της Συνόδου κορυφής των αρχηγών της Ε.Ε. για την Ανατολική Εταιρική Σχέση, χαιρετίστηκαν και από τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου. Σε δηλώσεις του για το ζήτημα, επέμεινε και ο ίδιος στη θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας για περισσότερη εμπλοκή της Ε.Ε. στο Κυπριακό. «Πάγια θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι ότι χρειαζόμαστε την ενεργό συμμετοχή της Ευρώπης στη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού και για αυτό χαιρετίζουμε την πρωτοβουλία του Προέδρου Αναστασιάδη να θέσει απόψε στον κ. Γιούνκερ αυτό ακριβώς το ζήτημα. Είμαστε στην Ευρώπη και πρέπει να αξιοποιήσουμε την Ευρώπη στη προσπάθεια επίλυσης τους προβλημάτων μας», δήλωσε χαρακτηριστικά. Ερωτηθείς για το Κυπριακό, δήλωσε ότι υπάρχει συγκρατημένη αισιοδοξία και τόνισε πως «μέσα από τη σωστή λύση θα καταφέρουμε να ξεφύγουμε από αυτή τη μιζέρια, αυτό τον βούρκο όπου βρισκόμαστε, που κοιτάζουμε συνέχεια πίσω. Να κτίσουμε ένα νέο όραμα σε μια ενωμένη Κύπρο, μια Κύπρο με μεταρρυθμίσεις που θα δημιουργούν προσδοκία και ελπίδα στους νέους ανθρώπους».

Σε όλες τις πόλεις θα μεταφέρει τον διάλογο για το Κυπριακό.

θα λάβουν χώρα σε όλες σχεδόν τις επαρχίες με αποκορύφωμα αυτή στη Δερύνεια στις 24 Ιουνίου. Σκοπός των εκδηλώσεων αυτών εκ μέρους του ΔΗΣΥ, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», είναι να γίνει εποικοδομητικός διάλογος με τους νέους για το μέλλον της Κύπρου. Γι' αυτό τον λόγο, στις συζητήσεις οι συμμετέχοντες Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, οι οποίοι έχουν προσκληθεί αποτελούν ενεργά μέλη νεολαίων, κοιμματικών και όχι μόνο, ενώ οι εκδηλώσεις αυτές θα είναι ανοικτές σε όλους.

Το ότι οι συζητήσεις αυτές πραγματοποιούνται παράλληλα με τις συνομιλίες για το Κυπριακό και τις όποιες εξελίξεις καταγράφουν, εν-

Ώρα να συνεργαστείτε με την RCB

Την τράπεζα που μπορείτε να εμπιστευθείτε

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία.
Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα:
Αμαθούντος 2, 3105, Λεμεσός, Κύπρος.

Ωράριο λειτουργίας υποκαταστημάτων:
Δευτέρα-Παρασκευή, 09:00-17:00
www.rcbcy.com

800 00722
+357 25 355 722

Κρατήστε τη δυναμική μέχρι τον Σεπτέμβριο

Στην αποφασιστικότητα Αναστασιάδη – Ακιντζί να προχωρήσουν τις διαδικασίες για λύση και στα ΜΟΕ ποντάρουν οι ξένοι

ΤΗΣ ΜΕΛΑΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Η αποφασιστικότητα που επιδεικνύουν ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και ο Τουρκοκύπριος ηγέτης Μουσταφά Ακιντζί να προχωρήσουν με τη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού αξιολογείται από τον διεθνή παράγοντα ως ένα από τα πλέον ενθαρρυντικά στοιχεία της νέας φάσης που έχουν εισέλθει οι συνομιλίες από την επανέναρξή τους. Ενδεικτική της αποφασιστικότητας των δύο ηγετών, όπως μεταφέρουν στην «Κ» διπλωματικές πηγές, είναι η νέα διαδικασία που έχουν συμφωνήσει, κεντρική παράμετρος της οποίας είναι η αύξηση της συχνότητας των συναντήσεων τους ανά δεκαπενθήμερο για να επικεντρώνονται στην επίλυση των οποίων προβλημάτων παρουσιάζονται στις διαπραγματεύσεις που θα διεξάγουν ο Ανδρέας Μαυρογιάννης και ο Οζντλ Ναμί και να τους δίνουν κατευθύνσεις για να μπορούν να προχωρούν σε ουσιαστική συζήτηση των θεμάτων σε μια διαγώνια διαπραγμάτευση με τη σειρά και τον συνδυασμό που έχουν οριστεί.

Η διεξαγωγή των διαγώνιων διαπραγματεύσεων υπό την υψηλή εποπτεία των ηγετών των δύο κοινοτήτων, σε συνδυασμό με τη σταδιακή ανακοίνωση εκ μέρους τους μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης χαμηλής πολιτικής, δηλαδή, της ανακοίνωσης περιορισμένου αριθμού μέτρων μετά από κάθε συνάντησή τους, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του διεθνούς παράγοντα, θα διατηρήσει ή και να ενισχύσει τη δυναμική που αναπτύσσεται σε συνομιλίες μέχρι το κρίσιμο χρονικό ορόσημο που έχουν θέσει για τον ερχόμενο Σεπτέμβριο. Με την αρχή

Η διεξαγωγή των διαγώνιων διαπραγματεύσεων υπό την υψηλή εποπτεία των ηγετών των δύο κοινοτήτων, σε συνδυασμό με τη σταδιακή ανακοίνωση εκ μέρους τους μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης χαμηλής πολιτικής θα διατηρήσει ή και θα ενισχύσει τη δυναμική των συνομιλιών.

του φθινοπώρου, οπότε και οι δύο ηγέτες θα βρίσκονται στη Νέα Υόρκη, ο μεν Πρόεδρος Αναστασιάδης για να προσφωνήσει τις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης των Η.Ε. ο δε Τουρκοκύπριος ηγέτης, Μουσταφά Ακιντζί, για να προσφωνήσει άτυπη σύνοδο της Οργάνωσης Ισλαμικής Συνεργασίας, θεωρείται από τους ίδιους κύκλους ως μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για να επιδιωχθεί κοινή συνάντηση των δύο ηγετών με τον γενικό γραμματέα των Η.Ε., Μπαν Κι Μουν, παράλληλα και με μια πρώτη αξιολόγηση στην οποία θα προχωρήσουν τα Η.Ε. για την πορεία των διαπραγματεύσεων με την ελπίδα καταγραφής σημαντικών προόδου.

Μετά πάντως και τη συνάντηση της περασμένης Παρασκευής των διαπραγματευτών των δύο κοινοτήτων, οι αρχικές εντυπώσεις της Λευκωσίας για τη νέα θετική προσέγγιση των Τουρκοκυπρίων στο τραπέζι των συνομιλιών ενισχύονται. Σύμφωνα με πληροφορίες της

Οι **λεπτομέρειες** αναφορικά με τον τρόπο και τον χρόνο εμπλοκής της Ε.Ε. στη διαπραγματευτική διαδικασία αναμένεται να ανακοινωθούν κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ζαν Κλοντ Γιούνγκερ, στην Κύπρο τον ερχόμενο Ιούλιο.

«Κ» από πηγές προσκείμενες στην κυβέρνηση, είναι εμφανής η προσπάθεια που καταβάλλει ο Τουρκοκύπριος διαπραγματευτής, Οζντλ Ναμί, στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων να υπάρξουν αποτελέσματα μέχρι τις 28 Μαΐου. Σε ό,τι αφορά στην καταγραφή των συγχεμάτων και αποκλίσεων των μέχρι τώρα θέσεων των δύο πλευρών, η τουρκοκυπριακή διαπραγματευτική ομάδα ήδη εμφανίζεται με διαφοροποιημένες προσεγγίσεις σε πτυχές του Κυπριακού σε σύγκριση με το παρελθόν, όπως στην περίπτωση των ευρωπαϊκών θεμάτων

και της ανάγκης η μελλοντική λύση να είναι συμβατή με τα πρότυπα και τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε ό,τι δε αφορά στις προσπάθειες διαμόρφωσης κοινού καταλόγου μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης χαμηλής πολιτικής, ο οποίος θα παραδοθεί στους δύο ηγέτες για τη λήψη αποφάσεων και την ανακοίνωση νέων μέτρων στις 28 Μαΐου, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, αν και συνεχίζουν να κατατίθενται σκέψεις και ιδέες, κυρίως λόγω του ότι η τουρκοκυπριακή πλευρά τώρα διαμορφώνει τις προτάσεις της, οι συζη-

τήσεις διεξάγονται με θετικό πνεύμα και με σαφή πρόθεση να υπάρξει κατάληξη. Ήδη, όπως πληροφορείται η «Κ», στα δύο επόμενα μέτρα που θα ανακοινώσουν οι Αναστασιάδης και Ακιντζί στις 28 Μαΐου, αναμένεται ότι θα περιλαμβάνεται η διανομή του οδοφράγματος της Πύλης Πάφου και η εκεί λειτουργία κοινής λαϊκής αγοράς, καθώς και του οδοφράγματος Αθηνών – Πυρροίου.

Εμπλοκή της Ε.Ε.

Η Λευκωσία στη βάση και της νέας προσέγγισης που παρουσιάζει

η τουρκοκυπριακή ηγεσία για την ανάγκη συμβατότητας της λύσης με το ευρωπαϊκό κεκτημένο έχει εντείνει τις προσπάθειές της για την ενεργότερη εμπλοκή της Ε.Ε. στις διαδικασίες επίλυσης του Κυπριακού.

Η προοπτική αυτή ήταν άλλωστε και το κύριο αντικείμενο των επαφών που είχε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με τους ομολόγους του της Γερμανίας και της Πορτογαλίας, καθώς και με τους Προέδρους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη Ρίγα της Λετονίας κατά το προηγούμενο τριήμερο, στο περιθώριο των εργασιών της τέταρτης Συνόδου της Ε.Ε. για την Ανατολική Εταιρική Σχέση. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», αν και οι λεπτομέρειες αναφορικά με τον τρόπο και τον χρόνο εμπλοκής της Ε.Ε. στη διαπραγματευτική διαδικασία αναμένεται να ανακοινωθούν κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ζαν Κλοντ Γιούνγκερ, στην Κύπρο τον ερχόμενο Ιούλιο, ήδη τα ζητήματα έχουν συζητηθεί στην προκθεσινή συνάντηση που είχε μαζί του ο Πρόεδρος Αναστασιάδης.

Όπως μας αναφέρουν οι ίδιες πληροφορίες, η Λευκωσία εκείνο που έχει ζητήσει από τον κ. Γιούνγκερ είναι όπως ο ειδικός απεσταλμένος της Ε.Ε. στο Κυπριακό, Πίτερ Βαν Νούφελ, να προεδρεύει μιας τεχνικής επιτροπής ευρωπαϊκών θεμάτων που θα έχει ως κύριο αντικείμενο εργασιών την εξέταση και, κατ' επέκταση, τη διασφάλιση ότι όσα θα συμφωνούνται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων θα είναι συμβατά με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Καλοί οιωνοί και επιφυλάξεις

Παρά το κλίμα ευφορίας, οι προσδοκίες παραμένουν χαμηλές

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ

Ανάλυση του
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΓΙΑΝΙΩΤΗ

Στα χέρια των διαπραγματευτών Ανδρέα Μαυρογιάννη και Οζντλ Ναμί έχει αφεθεί η προετοιμασία της έναρξης της ουσιαστικής φάσης των διαπραγματεύσεων, αλλά και της επόμενης κοινής συνάντησης των δύο ηγετών, με τον ειδικό σύμβουλο, Έσπεν Μπαρθ Άιντε, στις 28 Μαΐου. Εκτός από τη συνάντηση της Παρασκευής, Μαυρογιάννης και Ναμί θα βρεθούν ξανά τη Δευτέρα και την Τετάρτη, παρουσία του Έσπεν Μπαρθ Άιντε, προσδοκώντας ότι θα έχουν ξεκαθαρίσει μια σειρά ζητήματα που σχετίζονται με τις συγκλίσεις που έχουν σημειωθεί από το 2008, αλλά και για μια σειρά ΜΟΕ «χαμηλής κλίμακας».

Πηγή κοντά στις συνομιλίες στη Λευκωσία δήλωσε στην «Κ» ότι στις συναντήσεις τους οι κύριοι Μαυρογιάννης και Ναμί δουλεύουν πάνω σ' όλα αυτά τα ζητήματα αλλά μέχρι στιγμής δεν υπήρξε κατάληξη. Περιγράφοντας το όλο κλίμα των συναντήσεων, συμπεριλαμβανομένης και αυτής των Αναστασιάδη και Ακιντζί, η ίδια πηγή ανέφερε ότι «είναι καλύτερο παρά ποτέ». Το θέμα των ΜΟΕ στοχεύει στην περαιτέρω βελτίωση του θετικού κλίματος και της δυναμικής για λύση, το ξεκαθάρισμα των συγκλίσεων που σημειώθηκαν και που στέκονται σε μία σειρά θεμάτων που είχαν ήδη συμφωνήσει (κυρίως μεταξύ Χριστόφια – Ταλάτ) οι Νίκος Αναστασιάδης και Μουσταφά Ακιντζί, είναι σημαντικό για μια καλή αρχή στις διαπραγματεύσεις.

Για τον νέο Τουρκοκύπριο ηγέτη και τον διαπραγματευτή του, ο οποίος συμμετείχε στις συνομιλίες Χριστόφια – Ταλάτ, οι συγκλίσεις που έχουν σημειωθεί έχουν μεγάλη σημασία και θεωρούν λίγο πολύ το έγγραφο Ντάουνερ με τις συγκλίσεις «θεσφατό». Όμως η ανάλυση που είχε τότε κάνει η πλευρά μας βρήκε το κείμενο κατά 70% ακριβές. Ωστόσο, καθώς σε μία σειρά θεμάτων (π.χ. προεδρία) είχαν εκφραστεί αντιρρήσεις κι από τους δύο ηγέτες, εξ αντικείμενου

Το ξεκαθάρισμα των συγκλίσεων είναι σημαντικό για μια καλή αρχή της διαπραγμάτευσης.

αυτά τα ζητήματα –χωρίς να αποκλείεται να υπάρχουν και άλλα– να επανεξεταστούν.

Ένα ερώτημα που εγείρεται αυτό το διάστημα, είναι αν οι διαπραγματεύσεις βασιστούν στην Κοινή Διακήρυξη της 11ης Φεβρουαρίου 2014 ή στο έγγραφο των συγκλίσεων. Το ερώτημα ωστόσο μάλλον είναι περισσότερο τεχνικό. Όπως ξεκαθάρισε ο ίδιος ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ, με τη δήλωση του εκπροσώπου του λίγο πριν από την έναρξη της πρώτης κοινής συνάντησης των ηγετών στις 15 Μαΐου, η αμοιβαίως συμφωνημένη συνολική διευθέτηση του Κυπριακού θα είναι βασισμένη «στην Κοινή Διακήρυξη της 11ης Φεβρουαρίου 2014 και ευθυγραμμισμένη με τα σχετικά ψηφίσματα του Σ.Α. του ΟΗΕ».

Πέραν όλων των θεμάτων που σχετίζονται με την ουσία της λύσης, η Κοινή Διακήρυξη οριοθετεί και κάποια διαδικαστικά ζητήματα της δια-

πραγμάτευσης, τα οποία επίσης θα πρέπει να τηρηθούν.

Διπλωματική πηγή που έχει καλή γνώση των συνομιλιών, μας έλεγε ότι σίγουρα τα όσα έχουν συμφωνηθεί μεταξύ 2008-2010 δεν πρόκειται να ξανασυζητηθούν (εκτός κάποιων θεμάτων όπου οι ηγέτες έχουν διαφονίες ή αν προκύψουν καλύτερες λύσεις), άρα, όπως και αν ξεκινήσουν οι συνομιλίες, στο τέλος τα όσα έχουν ήδη συμφωνηθεί (ο κ. Ταλάτ μιλούσε για 31 έγγραφα) θα βρεθούν ξανά στο τραπέζι. Σε γενικές γραμμές, εκτιμάται ότι υπάρχει σύγκλιση στο 90% της διακυβέρνησης και στο 40% του περιουσιακού, ενώ έχουν γίνει μνηδαμιά βήματα στο εδαφικό, κεφάλαιο που η πλευρά μας αναμένεται να πείσει να λάβει απέναντί της από τον Μουσταφά Ακιντζί.

Περιορισμένη αισιοδοξία

Παρά τη θετική ατμόσφαιρα που επικρατεί στην Κύπρο και τις αισιόδοξες δηλώσεις του διεθνούς παράγοντα, οι προσδοκίες σε κύκλους αναλυτών του Κυπριακού στις ΗΠΑ παραμένουν ακόμη χαμηλές.

Το ένα σημείο που υπενθυμίζουν είναι οι ομοιότητες με τις συνομιλίες Χριστόφια – Ταλάτ το 2008. Το δεύτερο σημείο οι αντιδράσεις και στις δύο κοινότητες, όπου υπάρχουν ισχυροί θύλακοι εναντίον της λύσης. Αυτό έχει ιδιαίτερο βάρος στην τουρκοκυπριακή κοινότητα, όπου θα μπορούσαν οι δυνατότητες της δεξιάς να προκαλέσουν εύκολα «κυβερνητική» κρίση. Αν μάλιστα σ' αυτό προστεθεί και το γεγονός ότι ο Ακιντζί δεν μπορεί να θεωρηθεί ο εκλεκτός του Ερντογάν, σε κάποια δεδομένη στιγμή ίσως φτάσουμε ξανά σε καταστάσεις του 2009-2010, όπου ο Ταλάτ έλεγε ότι δεν μπορεί να κάνει περαιτέρω υποχωρήσεις, γιατί θα έχανε τις «εκλογές».

Για την ώρα, πάντως, η κυρίαρχη εκτίμηση στους αναλυτές του Κυπριακού στις ΗΠΑ είναι ότι δεν υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι υπάρχει δυνατότητα να γίνουν οι απαραίτητοι συμβιβασμοί και υποχωρήσεις που απαιτούνται για να βρεθεί λύση του Κυπριακού.

Πτώση των ποσοστών του ΑΚΡ

Σύμφωνα με δημοσκοπήσεις πέφτει κάτω από το 40%

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Δεκατρία χρόνια μετά την άνοδό του στην εξουσία, ο κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) βρίσκεται αντιμέτωπο με μια πρωτόγνωρη εμπειρία. Για πρώτη φορά, τα ποσοστά του κόμματος παρουσιάζουν μικρή αλλά αξιοσημείωτη πτώση. Σε περίπτωση που, στις βουλευτικές εκλογές της 7ης Ιουνίου, το τέταρτο μεγαλύτερο κόμμα της χώρας κατορθώσει να ξεπεράσει το όριο του 10% και εισέλθει στη νέα βουλή, το ΑΚΡ δεν αποκλείεται να χάσει ακόμη και την πλειοψηφία των εδρών στο κοινοβούλιο.

Οι τελευταίες σφύγμομετρήσεις δείχνουν ότι τα ποσοστά του ΑΚΡ πέφτουν κάτω από το 40-43%, που είχε εξασφαλίσει στις δημοτικές εκλογές του προηγούμενου έτους. Τέσσερα χρόνια πριν, στις βουλευτικές εκλογές του 2011, το τουρκοκυπριακό κόμμα είχε εξασφαλίσει το εντυπωσιακό ποσοστό της τάξης του 49%, το οποίο είχε δώσει στο ΑΚΡ 327 έδρες στο τουρκοκύπριο κοινοβούλιο, το οποίο απαρτίζεται από 550 έδρες. Κάποιες δημοσκοπήσεις, όπως λ.χ. αυτή της εταιρείας Γκεζίτζι, η οποία σημείωσε μεγάλη επιτυχία προβλέποντας το αποτέλεσμα της εκλογικής διαδικασίας στα Κατεχόμενα, προχωρούν ένα βήμα πιο πέρα και δείχνουν τα ποσοστά του ΑΚΡ να πέφτουν κάτω από το ψυχολογικό φράγμα του 40%.

Αναλύοντας τη νέα εξέλιξη, ο έμπειρος πολιτικός αναλυτής Μπεκίρ Αγιρντιρ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η τουρκοκύπρια κοινωνία έχει χωριστεί σε δύο αντίπαλα στρατόπεδα. 20 εκατομμύρια ψηφοφόροι επιθυμούν να δώσουν μία ώρα αρχύτερα τέλος στην ηγεμονία του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Το εν λόγω στρατόπεδο βρίσκεται αντιμέτωπο με 18 εκατομμύρια ψηφοφόρους, οι οποίοι υποστηρίζουν τον Ερντογάν. Την προηγούμενη εβδομάδα, οι συνεργάτες και οι υποστηρικτές του Τούρκου Προέδρου έφτασαν στο σημείο

Ο Γκιτ Μπουλούτ δήλωσε ότι είναι έτοιμος να χρησιμοποιήσει τα «δύο πιστόλια» του για να απαντήσει στις επιθέσεις κατά Ερντογάν.

να δηλώσουν ότι είναι έτοιμοι να οδηγήσουν τη χώρα σε μια εμφύλια σύρραξη, σε περίπτωση κατά την οποία κάποιοι κύκλοι επιχειρήσουν να απομακρύνουν τον Ερντογάν από την εξουσία με παρασκηνιακές κινήσεις. Ο σύμβουλος του Τούρκου Προέδρου για τα θέματα της οικονομίας, Γκιτ Μπουλούτ δήλωσε στον δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό φορέα ότι είναι έτοιμος να χρησιμοποιήσει τα «δύο πιστόλια» και τις «εκατοντάδες σφαίρες» του για να απαντήσει στις επιθέσεις, τις οποίες δέχεται ο Πρόεδρος Ερντογάν.

Σύμφωνα με τον κ. Αγιρντιρ, η μεγάλη αγωνία του στρατοπέδου του Ερντογάν συσχετίζεται με τη μεγάλη αναμέτρηση της 7ης Ιουνίου. «Αν υποθέσουμε ότι στις εκλογές της 7ης Ιουνίου 46 εκατομμύρια ψηφοφόροι θα πάνε στις κάλπες, 8 εκατομμύρια ψηφοφόροι θα κρίνουν το αποτέλεσμα των

εκλογών», τονίζει ο ίδιος. Η επικείμενη εκλογική αναμέτρηση, εκτός από την ανάδειξη της νέας διακυβέρνησης της χώρας θα κρίνει και το μέλλον του νέου μεγαλύτερου σχεδίου του Προεδρικού.

Κλέβουν ψήφους

Πώς εξηγείται η πτώση στα ποσοστά του ΑΚΡ; Καλά ενημερωμένη πηγή από το εσωτερικό του κυβερνώντος κόμματος ανέφερε ότι στη νέα περίοδο, τρία κόμματα κλέβουν ψήφους από το ΑΚΡ. Πρώτον, το ενισχυμένο Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης (ΜΗΡ) κλέβει από το ΑΚΡ τους εθνικιστές ψηφοφόρους της δυτικής και κεντρικής Τουρκίας. Δεύτερον, στις κεντρικές επαρχίες της χώρας, συντηρητικοί Κόμματα των Λαών (HDP). Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, στη νέα περίοδο, ένας νέος «πονοκέφαλος» απασχολεί την ηγεσία του ΑΚΡ. Πριν από λίγο καιρό, δύο συντηρητικά κόμματα ένωσαν τις δυνάμεις τους. Πρόκειται για την εκλογική συμμαχία του Κόμματος Ευτυχίας με το Κόμμα Μεγάλων Ενότητων, η οποία ενδέχεται να συγκεντρώσει ποσοστό της τάξης 2-4%, το οποίο θα αφαιρεθεί από το κυβερνών κόμμα.

Κούρδοι: Το κλειδί της αναμέτρησης

Η τουρκική πολιτική σκηνή έχει ένα νέο αστέρι. Αυτό το αστέρι ακούει στο όνομα Δημοκρατικό Κόμμα των Λαών (HDP). Λίγο πριν από την άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία, μια ομάδα Κούρδων πολιτικών και τουρκοκύπριων μαρξιστικών δυνάμεων εμπνεύστηκε από το πρότυπο του ελληνικού κυβερνώντος κόμματος και το όραμα του φυλακισμένου ηγέτη του κούρδικου κινήματος, Αμπντούλάχ Οτσαλάν και προχώρησε στη δημιουργία μιας μεγάλης συμμαχίας «προοδευτικών δυνάμεων». Η νέα συμμαχία κατάφερε να προσελκύσει μεγάλο ενδιαφέρον μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η δυναμική της εξέγερσης του Γκεζί λειτουργεί ενισχυτικά για τη συμμαχία στην οποία προσχώρησαν τμήματα της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Έτσι, λίγες εβδομάδες πριν από τις βουλευτικές εκλογές, το HDP πλέον δίνει αγώνα δρόμου για να ξεπεράσει το όριο του 10% και να λάβει μέρος στη νέα βουλή. Οι τελευταίες δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι το κόμμα βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου.

Εδραιώνουν πριγκιπάτα στο ΑΚΕΛ

Οι παλιοί αποχωρούν και παραδίδουν το δακτυλίδι στα παιδιά τους - Η νέα γενιά αναλαμβάνει στην κρισιμότερη καμπή του κόμματος

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

«**Θέλουμε ένα** εκλογικό συνέδριο ζωντανό» αναφέρει συχνά ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού και είναι γεγονός ότι η ηγεσία έχει ανεβάσει ψηλά τον πήχη προσδοκιών για το επικείμενο συνέδριο. Υπάρχει γενικώς η προσδοκία ότι από την επομένη του συνεδρίου το ΑΚΕΛ θα χαράξει μία νέα πορεία, αφήνοντας πίσω όσα σοβαρά έχουν πλήξει το κόμμα της Αριστεράς. Την εβδομάδα που πέρασε η ηγεσία του κόμματος είχε επιδοθεί σε μία μααραθώνια εκστρατεία ενημέρωσης της βάσης για το πόρισμα της Επιτροπής Ελέγ-

Ορόσημο αποτελεί για το ΑΚΕΛ το επικείμενο συνέδριο, καθώς από αυτό θα φανεί αν το κόμμα μπαίνει δυναμικά στη νέα εποχή της Αριστεράς.

χου του ΑΚΕΛ για τη Δρομολαξιά που είχε ως αποτέλεσμα την εκπαράθυρση του μέχρι πρότινος δευτέρου τη τάξει Νίκου Κατσουρίδη.

Πλέον το κεφάλαιο κλείνει με συνοπτικές διαδικασίες και η προσοχή της ηγεσίας του ΑΚΕΛ είναι πλέον στραμμένη στα διαδικαστικά του εκλογικού συνεδρίου. Ήδη διαφαίνονται ηχηρές αποχωρήσεις στελεχών που τη θέση τους παίρνει νέο ηλικιακό αίμα. Σημαντικό είναι όμως και το γεγονός ότι για πρώτη φορά το κόμμα της Αριστεράς δημοσιοποιεί τα οικονομικά του, ως μία πράξη διαφάνειας. Το ΑΚΕΛ βρίσκεται εδώ και χρόνια στη δυσκολότερη καμπή της σύγχρονης του ιστορίας. Το εκλογικό συνέδριο θα αποτελέσει στοιχείο για την ηγεσία, που θα

διαφανεί κατά πόσο το ΑΚΕΛ αφήνει πίσω λάθη, παραλείψεις και αδυναμίες του, προχωρώντας δυναμικά στη νέα εποχή της Αριστεράς ή αν οι αμαρτίες του παρελθόντος δεν σβήνονται τόσο εύκολα, θέτοντας το κόμμα σε μία επικίνδυνη καθοδική πορεία.

Περήφανοι για το κόμμα

Στα ανώτατα δώματα του ΑΚΕΛ εκτιμούν πως η απόφαση για αποβολή Νίκου Κατσουρίδη -όσο επώδυνη και να ήταν για τα στελέχη και τη βάση του κόμματος- θα ενισχύσει περαιτέρω το κόμμα. «Αν για ένα θέμα ήταν περήφανος ο ΑΚΕΛικός κόσμος ήταν το γεγονός ότι ο χρηματισμός και η διαφθορά ήταν στοιχεία ξένα για το κόμμα του» αναφέρουν ανώτατα στελέχη, εξηγώντας εμμέσως τους λόγους για τους οποίους το κόμμα προχώρησε σε αυτή την απόφαση. Τα ίδια στελέχη αναφέρουν πως κατά τη διάρκεια της ενημέρωσης των κομματικών ομάδων βάσης δεν υπήρξαν εντάσεις και ενστάσεις των μελών. «Το Κόμμα πήρε μία οδυνήρη μεν αλλά γενναία απόφαση και γι' αυτόν τον λόγο ο ΑΚΕΛικός κόσμος είναι περήφανος για το κόμμα του», επισημαίνουν οι ίδιες πηγές. Πέραν όμως των διαβεβαιώσεων, το γεγονός ότι το πόρισμα που καταδίκασε τον Νίκο Κατσουρίδη και αθώωσε τον κρατούμενο Βενιζέλο Ζαννέτο κρατείται ως επτασφράγιστο μυστικό προκαλεί ιδιαίτερο θόρυβο στην ευρύτερη κοινωνία που παρακολουθεί σαστισμένη την καταρόμηση του ισχυρού κοινοβουλευτικού ανδρός. Μάλιστα και κομματικοί κύκλοι βλέπουν με επικριτική ματιά τον αυθαίρετο τρόπο με τον οποίο το ΑΚΕΛ την ίδια στιγμή που διακηρύττει την ανάγκη σεβασμού προς τους θεσμούς, δικάζει κάποιους οι οποίοι αθωώθηκαν από τις ανακριτικές αρ-

Ο Νίκος Κατσουρίδης «λαβωμένος» από την απόφαση των συντρόφων του να τον εκπαράθωρουν και παρά τη μη αναφορά του ονόματός του στις διαδικασίες, μελετά προσεκτικά τις επόμενες κινήσεις του.

χές και αθώωνει άλλους που βρίσκονται στα κρατητήρια.

Οι κινήσεις του Νίκου

Πάντως, πολλοί αναμένουν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον την αντίδραση του Νίκου Κατσουρίδη, ο οποίος, παρά την ψιθυρολογία γύρω από την εμπλοκή του στο σκάνδαλο της Δρομολαξιάς, έχει στην υπερασπιστική του φαρέτρα το γεγονός ότι οι ανακριτικές αρχές δεν βρήκαν κάτι μεμπτό στο πρόσωπό του. Κύκλοι του στενού περιβάλλοντός του αναφέρουν ότι παρακολουθεί από μακριά τα όσα διαμείβονται στους κόλπους του ΑΚΕΛ, ενώ οι γνωρίζοντες τον Νίκο Κατσουρίδη αναφέρουν πως ο ίδιος αποκλείεται να λειτουργήσει εν βρασμό, παρά τη λάσπη που δέχεται. Κάποιοι εξ αυτών εκτιμούν πως δεν θα έρθει σε σύγκρουση με τους παλιούς του συντρόφους και θα αποχωρήσει ήσυχα, βοηθώντας όσο μπορεί στην εκλογή

Ο Τάκης Χατζηγεωργίου αποχωρεί διακριτικά από την Κεντρική Επιτροπή του ΑΚΕΛ, κάτι που για πολιτικούς κύκλους ενδεχομένως να απελευθερώσει τον πολιτικό του λόγο και ρόλο στο πολιτικό σκηνικό.

του γιου του, Γιάννου Κατσουρίδη. Άλλοι αναφέρουν πως και ως απλό μέλος θα μπορεί να κάνει τις πολιτικές του παρεμβάσεις σε καίρια ζητήματα, όπως στο Κυπριακό και την οικονομία, αναφέροντας με νόημα πως ο πολιτικός του λόγος και ρόλος έχει τεράστια δυναμική τόσο στους κόλπους της Αριστεράς όσο και σε άλλους πολιτικούς χώρους.

Αποχωρούν οι παλιοί

Το σίγουρο είναι πως η ηγεσία του κόμματος θέλει να κλείσει σύντομα το κεφάλαιο Νίκου Κατσουρίδη με στόχο να μην αποτελέσει αντικείμενο προς συζήτηση στο επικείμενο συνέδριο. Αξίζει, πάντως, να σημειωθεί πως η απουσία του Νίκου Κατσουρίδη δεν είναι η μόνη που θα προκαλέσει αντικείμενο συζήτησης σε πολιτικούς κύκλους. Μία στρατιά ιστορικών στελεχών αποχωρεί πλέον από την Κεντρική Επιτροπή. Δημήτρης και Έλση Χριστό-

φια, Κίκης Καζαμίας, Ανδρέας Χρίστου παραδίδουν τη σκυτάλη, καθώς συνταξιοδοτούνται. Ωστόσο, θα εξακολουθήσουν να έχουν ενεργό ρόλο και καίριο λόγο στην κοινωνία. Ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας επιδιώκει να μπορεί να παρεμβαίνει πολιτικά εκεί και όπου χρειάζεται, ενώ την ίδια στιγμή έχει αφοσιωθεί στη συγγραφή του βιβλίου του, κάτι που αναμένεται με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον, καθώς θα φωτίσει πτυχές της περιόδου κατά την οποία βρισκόταν στην εξουσία. Ο Κίκης Καζαμίας έχει σημαντικό ρόλο ως μέλος του Δ.Σ. του Ριάλτο, και ο Ανδρέας Χρίστου δεν αποκλείεται να έχει βλέψεις για επαναδιακδίκηση της δημαρχίας της Λεμεσού.

Εκτός και ο Τάκης

Πάντως, εκτός από τα στελέχη που λόγω ηλικίας εγκαταλείπουν την Κεντρική Επιτροπή και νεότερα στελέχη αποχωρούν διακριτικά από τα συλλογικά όργανα. Ιδιαίτερη αισθησιότητα προκάλεσε η απόφαση του ευρωβουλευτή του ΑΚΕΛ Τάκη Χατζηγεωργίου να μη διεκδικήσει την επανεκλογή του για δικούς του προσωπικούς λόγους. Άτομα από το στενό περιβάλλον του εκτιμούν πως ο ίδιος φαίνεται να βλέπει με δυσφορία τον παλαιοκομματισμό που έχει εδραιωθεί στους κόλπους του ΑΚΕΛ. Άλλωστε, ο ίδιος εκπροσωπεί τις νέες προοδευτικές δυνάμεις της Αριστεράς και έχει διαχωρίσει αρκετές φορές τη θέση του από αυτή της ηγεσίας του κόμματος. Κάποιοι πολιτικοί κύκλοι ερμηνεύουν πως η απόφασή του δεν έχει να κάνει με σταδιακή αποχώρησή του από τα κοινά, αλλά μάλλον το αντίθετο και όντας απαγκιστρωμένος πλέον από τα συλλογικά όργανα του ΑΚΕΛ, θα μπορέσει να διαδραματίσει πιο έντονο ρόλο στο εγχώριο πολιτικό τοπίο.

Νεποτισμός στο ΑΚΕΛ

Μαζική αποχώρηση της παλιάς στρατιάς των στελεχών οδηγεί αναπόφευκτα την Κεντρική Επιτροπή στην απόκτηση νέου προσώπου, αφού -όπως φαίνεται- θα ηλυσισωθεί από νέα στελέχη. Η ανανέωση κρίνεται θετική από μεγάλη μερίδα της βάσης. Και αυτό γιατί τα νέα στελέχη είχαν συμβάλει αρκετά στη διακρίση της κρίσης που αντιμετώπιζε το ΑΚΕΛ επί διακυβέρνησης Χριστόφια. Να σημειωθεί άλλωστε πως από την περίοδο του Μαρί και μετά, οι Γιώργος Λουκαΐδης, Στέφανος Στεφάνου και Άριστος Δαμιανού είχαν επιδοθεί σε αγώνα δρόμου για να διασώσουν τόσο την εικόνα του κόμματος όσο και το προφίλ της διακυβέρνησης Χριστόφια. Από την άλλη, ωστόσο, αντιμετωπίζεται με ιδιαίτερα σκωπτική ματιά το γεγονός ότι το ΑΚΕΛ παρά τις διακηρύξεις του φαίνεται να εδραιώνει συνθήκες αστικών κομμάτων, με πριγκιπες και γονείς που παραδίδουν το δακτυλίδι στους απόγονούς τους. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι και οι παλαιοκομματισμός και ο ζεύγος Χριστόφια, αλλά ήδη βρίσκεται στην Κεντρική Επιτροπή η κόρη τους Χριστίνα και ο σύζυγός της Νίκος Μούδουρος. Μάλιστα, όπως όλα δείχνουν στη νέα Κεντρική Επιτροπή αναμένεται να μπει και ο γιος τους Χρίστος Χριστόφιας, αλλά και η σύζυγός του και δεξί χέρι του Άντρου Κυπριανού, Μαρίνα Σάββα. Μέλη της Κεντρικής Επιτροπής είναι και ο γιος του Νίκου Κατσουρίδη Γιάννος, καθώς και του Βενιζέλου Ζαννέτου, Χρύσανθος Ζαννέτος.

>> Νέα ζωή με το νέο smart fortwo. Just for you!

Ηθελες μια αλλαγή στη ζωή σου; Έγινε! Με το νέο smart fortwo. Ανανεωμένο, δυναμικό, πιο αναβαθμισμένο από ποτέ, σου προσφέρει διασκέδαση, απόλαυση, νέο αέρα! Με μικρό κύκλο στρωφής για κορυφαία ευελιξία, υψηλή άνεση, έξυπνες λειτουργίες και μήκος μόλις 2,69 μέτρα. Για να έχεις ευκολία, οικονομία στην οδήγηση και πάνω απ' όλα τη δυνατότητα να παρκάρεις ξέγνοιαστα παντού! www.smart.com

από
€12,200

smart - a Daimler brand

*Μικτός κύκλος: 4.1 l/100 km, CO₂ εκπομπές 93g/km³ *Ο εξοπλισμός του πακέτου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας *Στην τιμή δεν συμπεριλαμβάνονται η εγγραφή και η άδεια κυκλοφορίας

Υποστήριξη με διάρκεια

Cyprus Import Corporation Ltd - General Distributors of Daimler AG for Mercedes Benz and smart cars for Cyprus

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τους εκθεσιακούς χώρους της Κυπριακής Εταιρείας Εισαγωγών στα τηλέφωνα: 22474747, 24818400, 25879222, 26943900

Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΠΡΕΣΒΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Έχει και λόγο και ρόλο η Ευρωπαϊκή Ένωση

Οικονομική συνδρομή των Βρυξελλών για απεξάρτηση των Τ/κ από την Άγκυρα αντιπροτείνει στον Ερντογάν ο Ηλίας Φωτόπουλος

Συνέντευξη στη
ΜΕΛΑΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Στην πρώτη του συνέντευξη σε κυπριακό έντυπο μέσο από την ανάληψη των καθηκόντων του στη Λευκωσία, ο Έλληνας Πρέσβης Ηλίας Φωτόπουλος, χρησιμοποιώντας τη γλώσσα της διπλωματίας, καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να συνδράμει και αυτή για την οικονομική απεξάρτηση των Τ/κ από την Άγκυρα, προκειμένου να ενισχυθούν οι προσπάθειες για εξεύρεση λύσης. Δίδοντας συνέχεια στην πρωτοβουλία της Αθήνας για απαλλαγή της Κύπρου από το καθεστώς των εγγυήσεων, ο κ. Φωτόπουλος δεν παραλείπει να υποδείξει τρόπους εμπλοκής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κατεύθυνση. Στο επίκεντρο της συνέντευξης και μια σειρά κρίσιμων θεμάτων της επικαιρότητας, όπως οι ελληνοτουρκικές σχέσεις, η ενεργειακή πολιτική, αλλά και οι περιφερειακές σχέσεις.

—Η τοποθέτησή σας ως Πρέσβη της Ελληνικής Δημοκρατίας στην Κύπρο συνέπεσε με μια περίοδο έντονων κινητικότητας στο Κυπριακό. Τι να αναμένουμε από αυτό τον νέο γύρο συνομιλιών;

—Όπωςδήποτε, τις προηγούμενες εβδομάδες είδαμε ορισμένες ενθαρρυντικές εξελίξεις, οι οποίες οδήγησαν στην επανέναρξη των διαπραγματεύσεων στις 15 Μαΐου. Ευελπιστούμε ότι παρουσιάζεται μία ευκαιρία για τη συνολική επίλυση του Κυπριακού, με τρόπο και περιεχόμενο αμοιβαία αποδεκτό, λειτουργικό και βιώσιμο, στη βάση των αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών και της εφαρμογής του κοινοτικού κεκτημένου. Η επίλυση του κυπριακού προβλήματος θα αποκαταστήσει και θα διασφαλίσει τα δικαιώματα όλων των Κυπρίων πολιτών, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Αρμενίων, Λατίνων και Μαρωνιτών, και θα οδηγήσει στην απρόσκοπτη ανάπτυξη ισότιμων και φιλικών σχέσεων της ανεξαρτησίας και κυριαρχίας Κύπρου, κράτους-μέλους των Ηνωμένων Εθνών και της Ε.Ε., με όλες τις χώρες, και πριν απ' όλες, βεβαίως, της Ελλάδας και της Τουρκίας. Σε αυτή την κατεύθυνση, η ελληνική κυβέρνηση στηρίζει με όλους τους τρόπους και θέλει να συνεχίσει να διευκολύνει τη διαπραγμάτευση που κάνει η κυπριακή κυβέρνηση, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και ο διαπραγματευτής της ελληνοκυπριακής κοινότητας, Πρέσβης κ. Μαυρογιάννης. Για να εκμεταλλευτούμε όμως την παρούσα ευκαιρία, πρέπει, πρώτα απ' όλα, να μην επαναληφθούν οι προκλήσεις που είχαν δυναμίσει το κλίμα από τον περασμένο φθινό-

Η ελληνική κυβέρνηση στηρίζει με όλους τους τρόπους και θέλει να συνεχίσει να διευκολύνει τη διαπραγμάτευση που κάνει η κυπριακή κυβέρνηση δηλώνει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο Έλληνας Πρέσβης Ηλίας Φωτόπουλος.

πωρο και είχαν οδηγήσει στη διακοπή των συνομιλιών. Από την άλλη, πρέπει να αφεθούν οι δύο κοινότητες απερίσπαστες να εξετάσουν τρόπους διευθέτησης όλων των πτυχών του Κυπριακού, χρησιμοποιώντας παράλληλα τις καλές υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών.

—Ο Έλληνας υπουργός Εξωτερικών έχει θέσει επί τάπητος το θέμα των εγγυήσεων. Η ελληνική κυβέρνηση, ίσως σε συνεργασία και με την κυπριακή κυβέρνηση, έχει επεξεργαστεί εναλλακτικές προτάσεις για διαφοροποίηση του υφιστάμενου συστήματος εγγυήσεων;

—Ο υπουργός Εξωτερικών κ. Κοτζιάς, με επανειλημμένες δηλώσεις του στη Νέα Υόρκη, τη Λευκωσία και πιο πρόσφατα στην Άγκυρα, έχει ξεκαθαρίσει ότι απαραίτητο συστατικό στοιχείο μιας συνολικής και βιώσιμης λύσης στο κυπριακό πρόβλημα είναι η αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων από τη Μεγαλόνησο και η κατάργηση του αναχρονιστικού συστήματος των εγγυήσεων του 1960. Πρόκειται για μία σταθερή, μετά την τουρκική εισβολή του 1974, κοινή θέση Ελλάδας και Κυπριακής Δημοκρατίας, την οποία ενισχυσε περαιτέρω η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένω-

“
Απαραίτητο συστατικό στοιχείο μιας συνολικής και βιώσιμης λύσης στο Κυπριακό πρόβλημα είναι η αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων από τη Μεγαλόνησο και η κατάργηση του αναχρονιστικού συστήματος των εγγυήσεων του 1960.

“
Για να εκμεταλλευτούμε την παρούσα ευκαιρία στο Κυπριακό πρέπει να αφεθούν οι δύο κοινότητες απερίσπαστες να εξετάσουν τρόπους διευθέτησης όλων των πτυχών του Κυπριακού.

ση. Θέση στην οποία η νέα ελληνική κυβέρνηση αποδίδει την εξέχουσα σημασία που της αρμόζει και η οποία, βεβαίως, θα εξειδικευθεί και διευκρινισθεί περαιτέρω, σε συνεννόηση και συντονισμό με την κυπριακή κυβέρνηση, όταν και εφόσον διαπιστωθεί ουσιαστική πρόοδος στην πρώτη ενότητα των αλληλένδετων θεμάτων επί των οποίων έχει συμφωνηθεί να συνεχισθούν στο αμέσως επόμενο διάστημα οι δικοινοτικές συνομιλίες, ήτοι του εδαφικού, του περιουσιακού και της διακυβέρνησης.

—Η Βρετανία ως η μία εκ των τριών εγγυητριών δυνάμεων έχει βολιδοσκοπηθεί γι' αυτό το ζήτημα;

—Ο υπουργός Εξωτερικών έχει οριοθετήσει την άποψη της Ελλάδας. Έχω την εντύπωση ότι είναι πάρα πολύ πρόωρο να μιλάμε για βολιδοσκοπήσεις άλλων παραγόντων, γιατί το θέμα των εγγυήσεων και τότε αυτό θα τρεθεί στο τραπέζι θα εξαρτηθεί από την πρόοδο των διαπραγματεύσεων.

—Η θέση πάντως που εξέφρασε ο Τούρκος Πρόεδρος στον κ. Κοτζιά δεν ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντική.

—Ο κ. Ερντογάν είπε αυτό που είπε δημοσίως, αλλά αυτό δεν απο-

Η Κύπρος είναι τόσο κοντά στην ψυχή μου

—Για πρώτη φορά υπηρεσιακά βρισκεστε στην Κύπρο. Η πρώτη αίσθηση του Ηλία Φωτόπουλου από το νησί;

—Αν και έχω ξανάρθει στο παρελθόν στην Κύπρο, η πρώτη αίσθηση που έχω είναι αυτή που έχει κάθε Έλληνας διπλωμάτης γι αυτό τον τόπο. Ξέρετε εμείς σε όλη τη διάρκεια της καριέρας μας και ανεξάρτητα σε ποια χώρα υπηρετούμε πάντα ασχολούμαστε με το Κυπριακό με στόχο την εξεύρεση μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης. Για εμάς το Κυπριακό είναι θέμα εθνικής σημασίας. Όμως όταν έρχεσαι εδώ η συγκίνηση είναι αναπόφευκτη, βλέποντας αυτόν τον κόσμο, ακούγοντας την ίδια γλώσσα σου έχει στην Ελλάδα, ακούγοντας το ηρώι τις καμπάνες της εκκλησίας. Ποια νομίζετε ότι είναι η εντύπωση ενός Έλληνα διπλωμάτη που βρίσκεται σε μια χώρα που είναι τόσο κοντά στην ψυχή του; Ακόμη και να θέλεις να δεις τα πράγματα ψυχρά, όπως επιβάλλεται για έναν διπλωμάτη, σε τέτοιες περιπτώσεις λειτουργεί και συναισθηματικά.

χρη εκεί νομίζω ότι τα καλύπτουμε όλα και αφήνουμε και περιθώρια για ό,τι άλλο κριθεί κατάλληλο στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, το οποίο βέβαια θα αποτελεί και θέμα συζήτησης.

—Ο κ. Ερντογάν πρόσφατα υπενθύμισε στον κ. Ακιντζί, κατ' επέκταση και στους Τουρκοκύπριους, ότι η Τουρκία πληρώνει περραν του ενός δισ. τον χρόνο στα Κατεχόμενα. Θα μπορούσε η Ε.Ε. να αναλάβει άμεσα αυτό το κόστος, προκειμένου να σταματήσει ή να περιορίσει έστω την εξάρτηση των Τουρκοκυπρίων από την Τουρκία;

—Αν θέλεις πράγματι να συνδράμεις ουσιαστικά σε μια διαδικασία πρέπει να ψάξεις να βρεις πολλές λύσεις. Υπάρχουν τρόποι μέσα από διάλογο να βρεθούν διενείς φορείς, οι οποίοι να διευκολύνουν την κατάσταση και να βοηθήσουν ουσιαστικά στη βελτίωση του κλίματος μεταξύ των συνομιλητών και στην εξεύρεση της τελικής λύσης. Θα μπορούσε και η Ε.Ε. να συνδράμει και να ενισχύσει τη διαδικασία. Θα μπορούσε και μια διάσκεψη δωρητών.

—Πώς προχωρεί το έργο των ομάδων εμπειρογνομόνων που έχουν συσταθεί στο ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών προς συνδρομή των προπαθειών της κυπριακής κυβέρνησης στις συνομιλίες για το Κυπριακό;

—Στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλύσεως του Κυπριακού, η Αθήνα υποστηρίζει τη Λευκωσία με διάφορους τρόπους, ένας εκ των οποίων είναι και οι ομάδες που προαναφέρατε. Επιτρέψτε μου όμως να μην υπεισέλθω σε λεπτομέρειες όσον αφορά τις περαιτέρω επαφές ή τους χειρισμούς που πρόκειται να γίνουν στη συνέχεια, οι οποίοι συνήθως αποδίδουν καλύτερα όταν υπολογίζονται συστηματικά και αθόρυβα.

—Στη βάση μιας ρητορικής που αναπτύσσεται θα μπορούσε να ισχυριστεί κάποιος ότι η κυβέρνηση Τσίπρα εισάγει νέα στοιχεία στο Κυπριακό.

—Όπως γνωρίζετε, η επίλυση του Κυπριακού με συνολικό, βιώσιμο και λειτουργικό τρόπο, στη βάση των αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών και του κοινοτικού κεκτημένου, αποτελεί απαράγκλιτο στόχο όλων των ελληνικών κυβερνήσεων. Από αυτή την άποψη, οι θεμελιώδεις αρχές, επί των οποίων κινείται η ελληνική εξωτερική πολιτική στο συγκεκριμένο ζήτημα δεν αλλάζουν. Από εκεί και πέρα, στο σημερινό πολιτικό πλαίσιο και στη συγκεκριμένη συγκυρία, είναι επόμενο να γίνουν και οι αντίστοιχοι χειρισμοί, σε συνεργασία με την κυπριακή πολιτική ηγεσία.

Οριοθέτηση των ΑΟΖ στους στόχους της τριμερούς με Αίγυπτο

—Μετά και την πρόσφατη νέα συνάντηση κορυφής της τριμερούς συνεργασίας Κύπρου, Ελλάδας, Αιγύπτου, ποια είναι τα επόμενα βήματα που μπορούμε να αναμένουμε αναφορικά με την οριοθέτηση των αποκλειστικών ζωνών των τριών χωρών μεταξύ τους;

—Η οριοθέτηση της ΑΟΖ μεταξύ της Ελλάδας, της Κύπρου και της Αιγύπτου αποτελεί πράγματι έναν από τους στόχους της συνεργασίας των τριών χωρών μας, όπως έχει καταγραφεί και στο κείμενο της διακήρυξης της πρόσφατης Συνόδου Κορυφής στη Λευκωσία. Επιτρέψτε μου εδώ να επαναλάβω ότι η συγκεκριμένη πρωτοβουλία δεν στρέφεται εναντίον καμίας άλλης χώρας, αλλά αντίθετα μπορεί να αποτελέσει πρόκληση για όλες τις χώρες της ανατολικής Μεσογείου να προχωρήσουν στην οριοθέτηση της ΑΟΖ τους στη βάση του Διεθνούς Δικαίου.

—Η ανάδειξη της γεωστρατηγικής σημασίας της Ελλάδας εμφανίζεται ως μία από τις προτεραιότητες της εξωτερικής πολιτικής της χώρας. Σε αυτό το πλαίσιο

Η μεταφορά φυσικού αερίου—είτε ρωσικού— προς τη δυτική Ευρώπη καθιστά εκ των πραγμάτων αναγκαία τη συνεργασία Ελλάδας—Τουρκίας.

εντάσσεται και η προώθηση περιφερειακών συνεργασιών στην ανατολική Μεσόγειο με τη συμμετοχή και της Κύπρου;

—Θα έλεγα ότι η σχέση μεταξύ της γεωστρατηγικής θέσης Ελλάδας και Κύπρου απ' ενός και των περιφερειακών συνεργασιών απ' ετέρου, είναι αμφίδρομη: από τη μία πλευρά, η κομβική θέση των δύο κρατών μας στην ανατολική Μεσόγειο αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη ενός πολυεπίπεδου και πολυμερούς δικτύου συνεργασίας τους με χώρες που ενδιαφέρονται για την επικράτηση της ειρήνης και της σταθερότητας σε αυτή την περιοχή. Και από την άλλη, με την

Την ανάγκη επαναπροσδιορισμού του συνόλου της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής επισημαίνει ο κ. Φωτόπουλος.

ενεργοποίηση αυτών των σχημάτων συνεργασίας αναδεικνύεται ακόμη περισσότερο ο ρόλος της Αθήνας και της Λευκωσίας ως πυλώνων σταθερότητας σε μία πολυτάραχη, αλλά και γεωπολιτικά σημαντική περιφέρεια. Και αυτός ο παράγοντας με τη σειρά του φέρνει πιο κοντά τους εταίρους μας, αλλά και ενισχύει το διπλωματικό κεφάλαιο που χρειαζόμαστε για να

αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις που έχουμε μπροστά μας, με κυριότερη τη κυπριακό πρόβλημα. **—Πρόσφατα ένας πολύ γνωστός διπλωμάτης στον ελληνικό χώρο, ο κ. Βλάντιμιρ Τσιζόφ, έχει αναφερθεί σε ευκαιρία βελτίωσης των ελληνοτουρκικών σχέσεων από την ενδεχόμενη υλοποίηση του προτεινόμενου έργου μεταφοράς ρωσικού φυσικού αερίου**

στην Ευρώπη. Έχοντας και την εμπειρία από τη συμφωνία για τον αγωγό TANAP, πώς θα μπορούσε η «ενεργειακή φίλη» να συμβάλει στη συνεννόηση Αθήνας—Άγκυρας;

—Η μεταφορά φυσικού αερίου—είτε ρωσικού είτε αζερικού—προς τη δυτική Ευρώπη καθιστά εκ των πραγμάτων αναγκαία τη συνεργασία ως προς τη διασύνδεση του ελληνικού και του τουρκικού ενεργειακού δικτύου. Από αυτή την άποψη, υπάρχει ήδη η βάση για την ανάπτυξη μιας συνεργασίας, η οποία μπορεί να παράγει τεράστια οικονομικά οφέλη. Το γεγονός αυτό, με τη σειρά του, δημιουργεί κίνητρα για την επίτευξη προσέγγισης και συνεννόησης.

—Διαπιστώνετε ότι αυτές οι προοπτικές αντανακλούν και στον υπό εξέλιξη ελληνοτουρκικό διάλογο για τη ζητήματα του Αιγαίου;

—Την προηγούμενη εβδομάδα, ο υπουργός κ. Κοτζιάς συμφώνησε με τον Τούρκο ομόλογό του για το θέμα της εφαρμογής μιας σειράς Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης για τη θαλάσσια ασφάλεια, κα-

θώς και το θέμα των διερευνητικών επαφών σχετικά με την υφαλοκρηπίδα. Τούτο αποδεικνύει τη βούλησή μας να εργασθούμε για την πλήρη αποκατάσταση της σταθερότητας και της ηρεμίας στο Αιγαίο, αλλά και ευρύτερα στην ανατολική Μεσόγειο. Από την άλλη πλευρά, βέβαια, δεν ξεκινάμε ότι προϋπόθεση για την πλήρη εξομάλυνση των ελληνοτουρκικών σχέσεων αποτελεί η πλήρης εφαρμογή των αρχών του Διεθνούς Δικαίου, η άρση του casus belli και η επίλυση του Κυπριακού. Αυτή είναι η κατευθυντήρια αρχή, η οποία συνεχίζει να καθοδηγεί τις επαφές μας με την Άγκυρα.

—Αν μεταφερθούν βορειότερα, πρόσφατα δημοσιεύματα φέρουν την Αλβανία να αμφισβητεί τα σύνορα με την Ελλάδα.

—Δεν θα ήθελα να σχολιάσω δημοσιεύματα. Σε κάθε περίπτωση δεν υφίσταται θέμα συνόρων μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας. Αυτά επιλύθηκαν στον παρελθόν και αναμφίβολα ίσως τα γεγονότα στο Κουμάνοβο να δημιουργούν σε κάποιους συνημείς για εστίες και αμφισβητήσεις στα Βαλκάνια.

Αποξηλώνεται ο Τύμβος για τους 23 Καταδρομείς

Στις 27 Ιουλίου αρχίζουν οι εργασίες, στις 15 Αυγούστου οι εκταφές, ενώ οι ταυτοποιήσεις θα γίνουν από το Ινστιτούτο Γενετικής

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Ήταν 33 οι καταδρομείς της Α' Μοίρας του Ελληνικού Στρατού που άφησαν την τελευταία τους πνοή στα κράσπεδα του αεροδρομίου της Λευκωσίας στις 22 Ιουλίου 1974. Τα οστά των 10 εξ αυτών ταυτοποιήθηκαν με τη μέθοδο του DNA, των άλλων 23 ακόμα αγνοούνται. Είναι γι' αυτό που τον Αύγουστο, θα ξηλωθεί σχεδόν ολόκληρος ο Τύμβος Μακεδονίτισσας, όπου βρίσκεται θαμμένο ένα από τα 15 μεταγωγικά αεροσκάφη Νο-

ροπορική υπεροχή, γνωρίζοντας μάλιστα ότι η Ελλάδα, λόγω αποστάσεως αλλά και καταστάσεως της ήταν μάλλον αδύνατο να στείλει αεροσκάφη στην Κύπρο. Την ίδια ώρα στην Αθήνα ο δικτάτορας Δημήτριος Ιωαννίδης που προσπαθούσε να διασώσει το χουντικό καθεστώς που κατάρρεε λόγω Κύπρου, αποφάσισε εκβιάσει πολεμική αναμέτρηση με την Τουρκία, ενώ το Πεντάγωνο διαφώνουσε κάθετα, επιχειρηματολογώντας ότι η Ελλάδα θα πάθαινε πανωλεθρία σε μια τέτοια περίπτωση. Υπό τις περιστάσεις αποφασίστηκε να δοκιμασθούν οι δυνάμεις, βοηθώντας την Κύπρο με την αποστολή «Νίκη».

Αποστολή αυτοκτονίας

Το σχέδιο της επιχείρησης «Νίκη» προνοούσε ότι καταδρομείς θα μεταφέρονταν στην Κύπρο από τη Σούδα της Κρήτης με 20 μεταγωγικά αεροπλάνα Noratlas, ενώ την αποστολή θα συμπλήρωναν 10 Ντακότα με υλικά πολέμου. Από τα 20 Noratlas τελικά απογειώθηκαν 15, δύο από τα αυτά επέστρεψαν πριν συμπληρώσουν την αποστολή, ενώ από τα 10 Ντακότα κανένα δεν έφυγε από την Κρήτη. Τα 12 Noratlas έφευγαν από τη Σούδα ένα κάθε πέντε λεπτά (με το πρώτο να απογειώνεται στις 22:35, της 21ης Ιουλίου), με απόλυτη σιγή ασυρμάτου, φώτα σβηστά και πετώντας πολύ χαμηλά. Φτάνοντας στην Κύπρο τα 13 Noratlas κατευθύνθηκαν στο αεροδρόμιο της Λευκωσίας (μελετήθηκαν και τα ενδεχόμενα των αεροδρομίων Λακατάμειας και Τύμπου και απορρίφθηκαν), όπου όμως δέχθηκαν καταιγιστικά πυρά κατά τη διαδικασία προσέγγισης και προσγειώσης. Τα πυρά ήταν ωστόσο φίλια, διότι το σήμα στο ΓΕΕΦ λήφθηκε δέκα λεπτά μετά τα μεσάνυχτα και δεν

Ο μοναδικός επιζήσας από τους καταδρομείς που μετέφερε το Noratlas θανάσιμα Ζαφειρίου στον Τύμβο της Μακεδονίτισσας διαμαρτύρεται, απαιτώντας διακρίβωση της τύχης των συμπολεμιστών του. Το 1974, ο Ζαφειρίου ανασύρθηκε από το καίόμενο αεροσκάφος και μεταφέρθηκε στο Νοσοκομείο Λευκωσίας, βαριά τραυματισμένος, ενώ στη συνέχεια διακομίστηκε στο 401 Στρατιωτικό Νοσοκομείο στην Αθήνα, όπου νοσηλεύτηκε για 3 χρόνια.

είχε ενημερωθεί η Εθνική Φρουρά για την αποστολή «Νίκη». Οι δυνάμεις περίξ του αεροδρομίου που ανέμεναν τουρκική επιχείρηση κατάντησής του, όταν είδαν αεροσκάφη να επιχειρούν έστρεψαν εναντίον τους όλη την αντιαεροπορική τους ισχύ. Από τα 13 αεροσκάφη μόνο τα 5 προσγειώθηκαν σώα και αβλαβή και επέστρεψαν τελικά στην Κρήτη. Άλλα 4, αν και δέχθηκαν σφαίρες, έκαναν το ταξίδι της επιστροφής, φτάνοντας –λόγω «πληγών»– μόνο μέχρι τη Ρόδο. Τρία από τα Noratlas υπέστησαν μεγάλες ζημιές και καθλώθηκαν στο αεροδρόμιο Λευκωσίας, με το ένα να έχει πάρει μάλιστα και φωτιά εξαιτίας των πυρών που δέχθηκε,

από τα οποία σκοτώθηκαν 2 καταδρομείς και άλλοι 11 τραυματίστηκαν. Η τραγικότερη περίπτωση ήταν το Noratlas που κατέπεσε δύο περίπου μίλια πριν από το δι-αυλο του αεροδρομίου Λευκωσίας παίρνοντας στον θάνατο 31 από τους 32 επιβαίνοντες και συμπληρώνοντας τον τραγικό απολογισμό της επιχείρησης «Νίκη» που ήταν 33 νεκροί και 11 τραυματίες. Για να αποφευχθούν ήδηθεν προσχήματα της Τουρκίας, τα 3 Noratlas που είχαν ακινητοποιηθεί στον δι-αυλο του αεροδρομίου Λευκωσίας πυρπολήθηκαν, ενώ το άλλο που είχε καταρριφθεί στη Μακεδονί-τισσα σκεπάστηκε με χώμα, με τους εκσκαφείς να δημιουργούν

ένα μικρό ύψωμα, το οποίο στη συνέχεια μετετράπη σε μνημείο για τους πεσόντες της εισβολής.

Τσαπατσουλιές με λείψανα

Αρχικά υπήρχε η εντύπωση ότι οι νεκροί της επιχείρησης «Νίκη» τάφηκαν στο στρατιωτικό κοιμητήριο Λακατάμειας, όπως κι άλλοι πεσόντες της εισβολής, χωρίς όμως να ελεγχθούν στοιχεία ταυτότητας. Το 1978 οι πιέσεις της οργάνωσης των συγγενών αγνοουμένων της Ελλάδας «καρποφόρησαν» και ο τότε Πρόεδρος Σπύρος Κυπριανού συναίνεσε να γίνουν εκταφές το 1979, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από το Γενικό Επιτελείο Στρατού της Ελλάδας. Όπως σχεδόν κατά κανόνα συμβαίνει με ομαδικούς τάφους εκείνης της εποχής, ακόμα και στα κοιμητήρια, τα ονόματα που καταγράφονται στις ταφόπλακες δεν συμπίπτουν, όπως πολλάκις αποδείχθηκε από τις ταυτοποιήσεις, με τα λείψανα που βρίσκονται στον τάφο. Εκείνη μάλιστα την εποχή οι ταυτοποιήσεις με τη μέθοδο του DNA ήταν άγνωστες. Από εκείνες τις εκταφές μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα και δόθηκαν στις οικογένειες σαν λείψανα 35 πεσόντων οστά από 60 και πλέον νεκρούς, εκ των οποίων, όπως αποδείχθηκε εκ των υστέρων με τη μέθοδο του DNA, 10 ανήκουν στους καταδρομείς των Noratlas, ενώ μεταξύ τους υπάρχουν και οστά Ελληνοκυπρίων πεσόντων. Όταν το καλοκαίρι του 1999 η κυβέρνηση Κληρίδη ανέθεσε στη μη κυβερνητική οργάνωση «Γιατροί για τα ανθρώπινα δικαιώματα» υπό τον δρα Γουίλιαμ Χάκλαντ να προβεί σε εκταφές στα κοιμητήρια Λακατάμειας και Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, άρχισε να ξετυλίγεται το κουβάρι των τεράστιων λαθών που έγιναν με τη μεταφορά λειψάνων στην Ελλάδα. Το πρόβλημα είναι πολύπλοκο,

λεπτό αλλά και μακάβριο, διότι ύστερα από 20 και πλέον χρόνια θα έπρεπε να πεισθούν οι 35 οικογένειες να δεχτούν να γίνουν εκταφές στους οικογενειακούς τάφους, ώστε να εξεταστούν με τη μέθοδο του DNA τα οστά των πεσόντων και να αποδοθούν τα σωστά οστά στις σωστές οικογένειες. Η ταυτοποίηση κατέδειξε ότι μόνο σε μία περίπτωση – από τις 35– δόθηκαν στην οικογένεια –κι αυτό τυχαία– τα σωστά λείψανα. Οι άλλες οικογένειες πήραν κι έθαψαν λάθος λείψανα, ενώ υπάρχουν και δέκα οικογένειες που είτε αρνούνται να δώσουν γενετικό υλικό είτε να επιτρέψουν όπως τα οστά που ενταφίασαν εξεταστούν με τη μέθοδο του DNA. Έτσι τώρα, είναι όσο ποτέ αναγκαίο να γίνει το ξήλωμα του Τύμβου προς αναζήτηση των λειψάνων των 23 αγνοουμένων των Noratlas.

Πότε και ποιοί

Την εκταφή στον Τύμβο διενεργείται υπό την πολιτική εποπτεία του Επιτρόπου Ανθρωπιστικών Θεμάτων Φώτη Φωτίου και ενώ οι εργασίες, βάσει απόφασης του Υπουργικού, θα πραγματοποιηθούν υπό την εποπτεία του επικεφαλής της Υπηρεσίας Ανθρωπιστικών Θεμάτων Ξενοφώντα Καλλή και στην επιχείρηση θα συμμετέχουν Κύπριοι και ξένοι επιστήμονες. Ο σχεδιασμός έχει ολοκληρωθεί, όλη η προεργασία έχει γίνει και στις 27 Ιουλίου συνεργείο του υπουργείου Άμυνας θα αρχίσει το ξήλωμα του Μνημείου ενώ στις 15 Αυγούστου προβλέπεται ότι θα αναλάβουν δράση οι επιστήμονες διενεργώντας εκταφές. Τις ταυτοποιήσεις αναλαμβάνει το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου (ΙΝΓΚ). Μετά το τέλος των εργασιών θα γίνει πλήρης αποκατάσταση του Μνημείου του Τύμβου.

Τραγική ιστορία 41 ετών

Ως πρόβata επί σφαγῆς εστάλησαν στην Κύπρο οι καταδρομείς της Α' Μοίρας σε μια αποστολή εξαρχής καταδικασμένη σε αποτυχία, λόγω του ότι οι δυνάμεις εισβολής μετά από 48 ώρες είχαν ήδη δημιουργήσει προγεφύρωμα στην Κερύνεια και είχαν πλήρη αε-

Κύπρος Vs Δανία.

Έχεις Toyota; Έλα να τους πάρουμε το ρεκόρ Guinness.

Στις 7 Ιουνίου η Κύπρος είναι έτοιμη να πάρει το παγκόσμιο ρεκόρ από τη Δανία. Έχεις οποιοδήποτε μοντέλο Toyota; Μπες στο www.toyota.com.cy, δήλωσε δωρεάν συμμετοχή και οδήγησε την Κύπρο στην κορυφή. Η μεγαλύτερη αυτοκινητοπομπή Toyota σε όλο τον κόσμο είναι και στο δικό σου χέρι. Έλα να συμμετάσχεις σε μία ημέρα γεμάτη ρεκόρ, παιχνίδια και τρελό fun!

Έλα να γιορτάσουμε 50 χρόνια Toyota στην Κύπρο, με ένα μεγάλο ρεκόρ Guinness!

Κυριακή, 7 Ιουνίου, 10:30, Στάδιο ΓΣΠ, Λευκωσία, (βόρειο parking)

ΔΙΚΡΑΝ ΟΥΖΟΥΝΙΑΝ & ΣΙΑ ΛΤΔ

www.toyota.com.cy | info@toyota-cyprus.com | [Facebook.com/ToyotaCyprus](https://www.facebook.com/ToyotaCyprus) | [Youtube.com/ToyotaCyprus](https://www.youtube.com/ToyotaCyprus)

ALWAYS A BETTER WAY

TOYOTA
CYPRUS CAR PARADE 2015

Let's break the Guinness World Record

Υποστηρικτές:

Χορηγός Επικοινωνίας:

Η εκδήλωση στηρίζει το έργο του συνδέσμου

ΠΑΣΥΚΑΦ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΚΑΡΚΙΝΟΠΑΘΩΝ & ΦΙΛΩΝ
www.pasykaif.org

Ο Νίκος Κατσουρίδης υπήρξε στενός συνεργάτης του Δημήτρη Χριστόφια όταν μαζί «αποκεφάλιζαν» κατά την περίοδο της περεστρόικας, όλα σχεδόν τα επιφανή πρόσωπα της τότε ηγεσίας του Λαϊκού Κινήματος.

Σύντροφοι του Δημήτρη Χριστόφια διατείνονται ότι ήρθε η ώρα να αναλάβουν την ηγεσία του ΑΚΕΛ οι απόγονοι της γενιάς του τέως Προέδρου της Δημοκρατίας.

ΑΚΕΛ 1926-2016 επίγονοι κι απόγονοι

Οι διαγραφές και οι προγραφές στο ΚΚΚ - ΑΚΕΛ έστειλαν στην κοιμητική λησμονιά και τέσσερις γενικούς γραμματείς

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Είναι αδιανόητο και για πολλούς και εντελώς ακατανόητο, εν έτει 2015, σε μια κατά τα άλλα ευρωπαϊκή χώρα, να εξοστρακίζεται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο το πιο επιφανές ίσως και το πιο προβεβλημένο στέλεχος του δεύτερου μεγαλύτερου κόμματος χωρίς να γνωστοποιούνται οι λόγοι, χωρίς στην επίσημη ανακοίνωση να αναφέρεται το όνομά του, χωρίς ουδείς των αξιωματούχων αλλά και των μελών του 100μελούς Σώματος που τον απέβαλε να λείει στιγδήποτε δημοσίως, όπως έγινε με την περίπτωση Νίκου Κατσουρίδη την Παρασκευή 15 Μαΐου 2015. Το πλέον ωστόσο ανατριχιαστικό γεγονός είναι ότι ακόμα και ο ίδιος ο αποπεμφθείς, δημοσίως δεν είπε λέξη ώστε να αποκαταστήσει το όνομά του από την προσβολή που αφέθηκε από το περιβάλλον του ίδιου του κόμματός του να κυκλοφορήσει εις βάρος του στην κοινή γνώμη. Λες και δεσμεύεται από ένα νόμο σιωπής, μια ομερτά. Αν είναι δυνατόν, ένας από τους ευφότερους πολιτικούς άντρες που εμφανίστηκαν στην πολιτική σκηνή του τόπου τα τελευταία 30 χρόνια να σιωπά όταν κατηγορείται σκαιώς, ότι εκείνος ήταν ο ιθύνων νους ενός σκανδάλου που έπληξε το κόμμα και έστειλε φυλακή ένα από τα κορυφαία στελέχη του. Ένας δεινός ομιλητής και ρήτορας που υπερασπίστηκε το κόμμα του για δεκαετίες από το βήμα του κοινοβουλίου και από τα διάφορα ΜΜΕ, να μην μπορεί ή μάλλον να αρνείται να υπερασπιστεί τον εαυτό του.

Ακόμα πώς είναι δυνατόν μια κοιμητική επιτροπή, όπως η Επιτροπή Ελέγχου του ΑΚΕΛ, να ερευνά και να αποφανθεί ότι είναι ένοχος κάποιος που για την ίδια υπόθεση δεν δικάστηκε και δεν καταδικάστηκε

Στο ύψιστο αξίωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας έφθασε ο Δημήτρης Χριστόφιας ανεβαίνοντας τις βαθμίδες της κοιμητικής ιεραρχίας από ένα σημείο και μετά διά πυρός και σιδήρου.

από το δικαστήριο που την εξέτασε; Κάτι τρέχει σε αυτό το Κόμμα ή μήπως η κόκκινη ομερτά δεν είναι νέο φρούτο στα κοιμουνιστικά κόμματα; Φυσικά και δεν είναι. Ξεκινώντας από την εποχή του Στάλιν που εκατομμύρια ποτά στελέχη και όχι μόνο, του Κομμουνιστικού Κόμματος της Σοβιετικής Ένωσης (ΚΚΣΕ) εκτελέστηκαν διά συνοπτικών διαδικασιών ή άφησαν τα κόκαλά τους σε κάποιο στρατόπεδο συγκέντρωσης στη Σιβηρία το φαινόμενο της διαβολής και της εξόντωσης φυσική ή και άλλως ήταν και όπως φαίνεται εξακολουθεί να είναι στην μερική διάταξη. Στη Κύπρο παρατηρείται το φαινόμενο το ΚΚΚ - ΑΚΕΛ, πάλι να συμπληρώσει το 2016 90 χρόνια ζωής, μνημονεύοντας στην ουσία μόνο τρεις από τους γενικούς του γραμματείς. Τον Εζεκία Παπαϊωάννου, τον Δημήτρη Χριστόφια και τον σημερινό Άντρο Κυπριανού. Οι προηγούμενοι, από το 1926 μέχρι και το 1949 που ανέλαβε ο Παπαϊωάννου είναι ως να μην υπήρξαν, αφού

ως επί το πλείστον το επίσημο ΑΚΕΛ αποφεύγει να τους μνημονεύει.

Κύπριοι που χάθηκαν στη Σιβηρία

Το ιδρυτικό συνέδριο του Κομμουνιστικού Κόμματος Κύπρου έγινε τον Αύγουστο του 1926 και φέρεται να προετοιμάστηκε από τον πρώτο γραμματέα των κομμουνιστών Δημήτρη Χρυσοστομίδα, ενώ ιδεολογικός ηγέτης του νεαρού τότε κινήματος φαίνεται να ήταν ο γιατρός Όθωνας Γαβρόπουλος, αδελφός της μητέρας του τέως Προέδρου Γιώργου Βασιλείου, ο οποίος και εξορίστηκε από την Κύπρο από τους αποικιοκράτες. Πρώτος γ.γ. του ΚΚΚ ήταν ωστόσο ο Κώστας Χριστοδουλίδης Σκελές, ο οποίος είχε εμβολιαστεί με τα επαναστατικά ιδεώδη από τον αδελφό του λογοτέχνη και συγγραφέα και δεινό αρθρογράφο, Χριστόδουλο Χριστοδουλίδη Αλέξη. Ο Αλέξης διατέλεσε μέλος του Πολιτικού Γραφείου του ΚΚΕ και διευθυντής του Ριζοσπάστη και όπως σημειώνει στο

τελευταίο βιβλίο του ο Λουκάς Κακούλης «Μεγάλα οράματα και συντροφικά μαχαιρώματα» μιλούσε τέσσερις γλώσσες. Και ο Αλέξης εξορίστηκε από την Ελλάδα και πήγε αργότερα στη Σοβιετική Ένωση. Εκεί εργάστηκε στο Υπουργείο Οικονομικών και στην εφημερίδα «Εκονομίσσεσκια Γκαζέτα» την οποία διευθύνε ωσπου την εποχή των μεγάλων εκκαθαρίσεων από τον Στάλιν και συγκεκριμένα το 1937 εξαφανίστηκε από προσώπου γης.

Δεύτερος γ.γ. του ΚΚΚ ήταν μέχρι το 1931 ο Χαράλαμπος Δημητρίου Βατυλιώτης (Βάτης), ο οποίος ήταν σύμφωνα με κάποιες πληροφορίες ο μόνος Κύπριος που συνάντησε τον Βλαντιμίρ Ιλits Λένιν.

Αλέξης, Σκελές και Βάτης πήγαν και οι τρεις στη Σοβιετική Ένωση για να βοηθήσουν την επανάσταση και να διδαχθούν από αυτή και επιστρέφοντας στην πατρίδα να μεταφέρουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους στο κίνημα. Ο Αλέξης εκτελέστηκε από τον Στάλιν, και οι Σκελές και Βάτης «αρρώστησαν και πέθαναν» στη Σιβηρία...

Για τον Αλέξη, σε απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Σοβιετικής Ένωσης της 4ης Φεβρουαρίου 1965, σημειώνεται ότι «δικάστηκε από στρατοδικείο της ΕΣΣΔ καταδικάστηκε (19.3.1938) σε θάνατο και εκτελέστηκε διά τυφεκισμού» [...] «με συμπληρωματική έρευνα διαπιστώνεται ότι καταδικάστηκε αβάσιμα».

Μπορεί η Σοβιετική Ένωση να αποκατέστησε τους Αλέξη, Σκελές και Βάτη, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, το κόμμα που ίδρυσαν όμως το ΚΚΚ και ο συνεχιστής του ΑΚΕΛ πότε δεν τους αποκατέστησε επίσημα. Όπως ποτέ στην ουσία δεν αποκήρυξε επίσημα τον Σταλινισμό και τις φασιστικές μεθόδους του.

Οι εκκαθαρίσεις της περεστρόικας

Η περεστρόικα και η γκλάσνοστ του Μιχαήλ Γκορμπατσόφ, που άλλαξαν τη Σοβιετική Ένωση, τις χώρες του λεγόμενου σοσιαλισμού αλλά και τον πλανήτη και τον 20ό αιώνα, δεν ήταν δυνατό να αφήσουν ανεπηρέαστο το ΑΚΕΛ, αφού άλλα κομμουνιστικά κόμματα του πλανήτη είτε διαλύθηκαν, είτε διασπάστηκαν, είτε συρρικνώθηκαν. Στο ΑΚΕΛ, ο Εζεκίας Παπαϊωάννου, με συμπαράσταση τον Δημήτρη Χριστόφια κέρδισε το παιχνίδι της τακτικής, εκτοπίζοντας και αποπέμνοντας από το κόμμα στελέχη όπως τον Ανδρέα Φάντη που ήταν βοηθός γ.γ., τον Ανδρέα Ζιαρίδη επίτιμο πρόεδρο και ιδρυτή της ΠΕΟ, τον γ.γ. της ΠΕΟ Παύλο Δίγκλη, τον βουλευτή Μιχάλη Παπαζήτρου και δεκάδες άλλα προβεβλημένα και έμμισθα στελέχη. Ο Δημήτρης Χριστόφιας πιστός στις σκληροπυρηνικές παρακαταθήκες του βλοσυρού Εζεκία Παπαϊωάννου, ομού μετά του προσφάτως καρατομηθέντα Νίκο Κατσουρίδη, εκτέλεσαν άρτια την αποστολή που τους ανέθεσε ο Εζεκίας και μετά τον θάνατο του το 1988, ο Δημήτρης Χριστόφιας πήρε το δακτυλίδι του ηγέτη του ΑΚΕΛ που τον οδήγησε μέχρι και το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα, μετά τον θάνατο του γενικού γραμματέα του ΑΚΕΛ Εζεκία Παπαϊωάννου, στις 10 Απριλίου 1988, το Πολιτικό Γραφείο της Κεντρικής Επιτροπής του κόμματος όρισε τον Δημήτρη Χριστόφια προσωρινό γενικό γραμματέα. Στις 22 Απριλίου 1988 η ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής τον εξέλεξε γενικό γραμματέα της, αξίωμα στο οποίο επανεξελέγη άλλες τέσσερις φορές, το 1990, το 1995, το 2000 και το 2005.

Η ίδρυση του ΑΚΕΛ από τον Πλουτή Σέρβα

Στη Σοβιετική Ένωση βρέθηκε το 1929, όπου σπούδασε, ο Πλουτής Σέρβας εκ των ιδρυτών του ΚΚΚ και ηγέτης της νεολαίας του Κόμματος. Μετά τις σπουδές του το ΚΚΣΕ τον έστειλε να δουλέψει ανάμεσα στους Έλληνες της Μαριούπολης στην Ουκρανία. Το 1935 επέστρεψε στην Κύπρο και αναδιοργάνωσε το ΚΚΚ που ήταν στην παρανομία και ανέλαβε γ.γ. του μέχρι το 1941 που δημιούργησε το ΑΚΕΛ για να μπορεί ο ίδιος και οι σύντροφοι του να λειτουργούν νόμιμα. Η νομιμότητα καρποφορεί και στις πρώτες δημοτικές εκλογές που έγιναν μετά τα Οκτωβριανά το 1943, ο Πλουτής Σέρβας εκλέγεται δήμαρχος Λεμεσού και ο Αδάμ Αδάμαντος (το διαμάντι της Αριστεράς) δήμαρχος Αμμοχώστου. Ο Σέρβας υπήρξε πολύ δημοφιλής τόσο μεταξύ των Ελληνοκυπρίων όσο και των Τουρκοκυπρίων και είναι γενικά παραδεκτό ότι έκανε σπουδαίο και πολυπούλο έργο στη Λεμεσό.

Το Κόμμα θέτει στον Σέρβα το δίλημμα ή δήμαρχος ή γενικός γραμματέας. Ο ίδιος εκτιμά ότι το ένα δεν λειτουργεί εις βάρος του άλλου ωστόσο η άποψη του Εζεκία Παπαϊωάννου και των συντρόφων που επέστρεψαν από το μέτωπο του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου κι αναζητούσαν μια θέση στο Κόμμα ήταν πολύ διαφορετική. Το 1945

εκτοπίζεται ο Πλουτής Σέρβας. Τη θέση του Πλουτή στο Κόμμα αναλαμβάνει ο δημοσιογράφος Φίλιπς Ιωάννου ο οποίος παρέμεινε στη θέση του ηγέτη μέχρι το 1949, οπότε και αναλαμβάνει ο Εζεκίας Παπαϊωάννου, σύντροφος της σχολής των Βρετανών Κομμουνιστών. Ούτε ο Φίλιπς Ιωάννου μνημονεύεται από το Κόμμα, για πολλούς και διάφορους λόγους. Μάλιστα, η ειδηση του θανάτου του τον Οκτώβριο του 1988 βρήκε μια μικρή γωνιά στη Χαραυγή και είχε τίτλο, «Πέθανε ο δημοσιογράφος Φίλιπς Ιωάννου». Το 1951 ο Σέρβας που διαφωνούσε με τη νέα γραμμή του κόμματος, «Ένωση και μόνο Ένωση», ασκεί κριτική στο Συνέδριο, χαρακτηρί-

ζεται φραξιονιστής, αποβάλλεται και τον πετάνε στον δρόμο. Έτσι λοιπόν ο εκ των ιδρυτών του ΚΚΚ και ιδρυτής του ΑΚΕΛ, Πλουτής Σέρβας και πρώην δήμαρχος Λεμεσού μένει άνεργος και ψάχνει δουλειά για να μην πεινάσουν τα δύο παιδιά του και η γυναίκα του. Βρίσκει δουλειά στην εταιρεία Αραούζου και Παυλίδη.

Μετά την τουρκική εισβολή ο Πλουτής Σέρβας εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου εργάστηκε ως πολιτικός αρθρογράφος στην εφημερίδα Καθημερινή και στο περιοδικό «Αντί». Το 1986 επέστρεψε στην Κύπρο όπου συνέχισε να οργαγωγεί, στον Φιλελεύθερο και στην Αλήθεια. Είχε ένα πολύτιμο

αρχείο και μια πλούσια βιβλιοθήκη που τα δώρισε στο Δήμο Αγλαντζιάς ως ένδειξη εκτίμησης προς το περιβάλλον όπου έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής του. Είναι πολύ ενδιαφέρον να σημειώσουμε ότι ο Σέρβας έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής του στο Πλατύ Αγλαντζιάς στην οδό Σωκράτους 6 και δεχόταν καθημερινά πολλούς επισκέπτες, που έμπαιναν στο σπίτι ανοίγοντας με το κλειδί που βρισκόταν νύχτα-μέρα στην εξώπορτα.

Ο Χριστόφιας δεν πάγε

Τον Σέρβα όπως σημειώσαμε επισκέπτονταν πολλά και σημαντικά πρόσωπα της πολιτικής, των τεχνών αλλά και απλοί πολίτες. Τα τελευταία χρόνια πριν από τον θάνατό του έγιναν πολλές προσπάθειες από στελέχη, μέλη και φίλους του ΑΚΕΛ να πείσουν τον τότε γ.γ. Δημήτρη Χριστόφια, να επισκεφθεί τον Σέρβα και μάλιστα να τον αποκαταστήσει στο Κόμμα που ο ίδιος ίδρυσε. «Στάθηκε αδύνατο να τον πείσουμε μας είπε υψηλά ιστάμενο στέλεχος του ΑΚΕΛ. Δεν ξέρω τι είναι εμπόδια ή μικροψυχία»...

Ο Πλουτής Σέρβας απεβίωσε στις 14 Φεβρουαρίου 2001 σε ηλικία 94 ετών, το σώμα του μετά από δική του επιθυμία αποτεφρώθηκε και η στάχτη ρίφθηκε στη θάλασσα της Λεμεσού.

Τα παιδιά των Δημήτρη Χριστόφια και Ζανέττου Βενιζέλου βρίσκονται ήδη στην Κεντρική Επιτροπή του ΑΚΕΛ ως έμμισθα στελέχη.

Ωρα για τους απογόνους

Η καρατόμηση του Νίκου Κατσουρίδη, αν ληφθούν υπόψη οι νόρμες που καθορίζονται από το «μεντάλι» των εμμίσθων δεν είναι κατ'όλο θύλα, όπως καθόλου τυχαία δεν είναι ούτε η παγίδευσή του. Δηλαδή ο συνήθης εκβιασμός του τύπου, «σύντροφε, παραίτησου και φύγε σιωπηρά, διότι έχουμε αυτά τα στοιχεία που θα τα διαρρεύσουμε και θα ψάχνεις τρύπα να χωστείς». Πρόκειται για μια τακτική δοκιμασμένη, η οποία «κατασπαράζει» δικαίους και άδικους, αθώους και ενόχους.

Ο βασικός λόγος που κατά την εκτίμηση πολλών στο εσωκομματικό κύκλο καρατομήθηκε ο Νίκος

Κατσουρίδης είναι η εκδηλωθείσα πρόθεσή του να παραμείνει στην πολιτική, που εξυπακούεται να παραμείνει ενεργός στο τοπίο του ΑΚΕΛ, έχοντας και ελέγχοντας ίσως μια ομάδα επιρροής από βουλευτές και στελέχη. Το γεγονός σήμανε συναγερμό στο ψηλά δώμα του κόμματος αλλά και στο γραφείο του Δημήτρη Χριστόφια. Κι αυτό γιατί η εκδηλωθείσα πρόθεση όλων ήταν να συνταξιοδοτηθούν και να κληρονομήσουν τις θέσεις και τα αξιώματα τα παιδιά τους που έχουν ήδη πάρει διάφορες θέσεις στο Λαϊκό Κίνημα και ετοιμάζονται να ανεβούν στην ηγεσία και να μπουν στη Βουλή.

Η ιστορία του ΔΗΚΟ δεν απορρίπτει ΔΔΟ

Αθηνά Κυριακίδου: Όσοι έχουν διαφορετική άποψη μάλλον καταστρατηγούν τις πολιτικές του Τάσσου Παπαδόπουλου

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Προσπληρωμένη στο όραμά της για μία πατρίδα επανενωμένη όπου Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι θα ζουν ειρηνικά και όχι σε ψιθυρολογίες που τη θέλουν να έχει βλέψεις για τη Δημοκρατία Λεμεσού, επισημαίνει πως είναι η βουλευτής του ΔΗΚΟ Αθηνά Κυριακίδου σε συνέντευξή της στην «Κ». Μπροστά στις φωνές που θέλουν τον Νικόλα Παπαδόπουλο να ακολουθεί σκληρή απορριπτική γραμμή, στα χνάρια της ΕΔΕΚ και της Συμμαχίας Πολιτών, η Αθηνά Κυριακίδου απαντά με νόημα πως «όσοι έχουν διαφο-

Αυτή τη στιγμή που μιλάμε, θεωρώ πολιτικά ανώριμο να ασχολούμαι με τις πολιτικές μου φιλοδοξίες αντί με τις προκλήσεις που έχουμε καθημερινά μπροστά μας.

ρετική άποψη (από τη Διζωνική Δικονομική Ομοσπονδία) μάλλον καταστρατηγούν τις πολιτικές του Τάσσου Παπαδόπουλου. Αν και δεν επιβεβαιώνει ούτε διαψεύδει την ψιθυρολογία γύρω από την προσχώρησή της σε ένα νέο μετριοπαθές κίνημα του Κέντρου, επιλέγει να προειδοποιήσει την ηγεσία του ΔΗΚΟ πως αν δεν αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις αποτελεσματικά, δεν θα αντέξει στη νέα εποχή.

—**Επικρατεί μία αισιοδοξία για το ενδεχόμενο λύσης του Κυπριακού. Θεωρείτε πως όντως υπάρχουν οι προοπτικές για λύση του μέσα από τη νέα διαδι-**

κασία που ξεκίνησε με την ανάδειξη του Μουσταφά Ακιντζί στην ηγεσία των Τουρκοκυπρίων;

—Ο Μουσταφά Ακιντζί δεν είναι ούτε ο Έρογλου ούτε ο Ντενκτάς. Έχουμε μπροστά μας έναν μετριοπαθή Τουρκοκύπριο του οποίου ο βίος και η πολιτεία έδειξαν ότι θέλει λύση. Επομένως, θεωρώ θετική εξέλιξη την εκλογή του. Σίγουρα, αυτή από μόνη της δεν φέρνει λύση, καθώς όλα θα φανούν στο τραπέζι των συνομιλιών. Επίσης, θα ήταν αφελές από μέρους μας να παραγνωρίσουμε τον ρόλο της Τουρκίας. Οι συγκυρίες και η γεωπολιτική αστάθεια στην περιοχή δημιουργούν συνθήκες τέτοιες που η διεθνής κοινότητα επιδιώκει τη λύση του Κυπριακού, ώστε η Κύπρος να μετατραπεί σε χώρο ειρήνης και σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Όραμά μου είναι σύντομα να δω την πατρίδα μου επανενωμένη, όπου Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι θα ζουν ειρηνικά.

—**Μέχρι προσφάτως, ο ενδιάμεσος χώρος θεωρείτο ο χώρος της συναίνεσης και της μετριοπάθειας. Πλέον φαίνεται να σκληραίνει τη στάση του ιδιαίτερα απέναντι στο Κυπριακό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η απόρριψη της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας (ΔΔΟ) από τη Συμμαχία Πολιτών και πρόσφατα από τη νέα ηγεσία της ΕΔΕΚ. Κάποιοι αναρωτιούνται ήδη για το ποια πρόκειται να είναι η στάση του ΔΗΚΟ στο Κυπριακό. Να αναμένουμε απόρριψη της ΔΔΟ και από το ΔΗΚΟ;**

—Θεωρώ την όποια απόρριψη της ΔΔΟ από το ΔΗΚΟ απολύτως λανθασμένη. Το να απορρίπτουμε θέσεις είναι πολύ εύκολο. Η ουσία

«Η πλειοψηφία της βάσης του ΔΗΚΟ θέλει να βλέπει το ΔΗΚΟ να δημιουργεί και να συνθέτει και όχι να διαμαρτύρεται και να φωνάζει», αναφέρει η Αθηνά Κυριακίδου.

είναι ποια άλλη επιλογή έχουμε και πώς την πετυχαίνουμε. Για 40 και πλέον χρόνια η πλευρά μας επιδιώκει λύση ΔΔΟ. Σε όλη τη διάρκεια αυτής της πορείας, το ΔΗΚΟ ως κόμμα αλλά και μέσα από τους ηγέτες του, Σπύρο Κυπριανού και Τάσσο Παπαδόπουλου, που ηγήθηκαν του τύπου, στήριξε και συμ-

μετείχε στις προσπάθειες για επίλυση του Κυπριακού στη βάση αυτή. Η συμφωνία της 8 Ιουλίου που συνομολόγησε ο Τάσος Παπαδόπουλος μιλάει ξεκάθαρα για λύση ΔΔΟ. Εδώ θέλω να τονίσω πως το σωστό περιεχόμενο στο οποίο αναφερόταν ο Τάσος, δεν ήταν τέτοιο που να αναίρουμε τη διζωνικότητα

και τη «δικονομικότητα» της λύσης, καθώς ο Τάσος δεν ήταν αφελής ώστε να αυτοακυρώσει τις δεσμεύσεις του τόσο έναντι της διεθνούς κοινότητας όσο και έναντι του λαού του. Και όσοι έχουν διαφορετική άποψη, μάλλον καταστρατηγούν τις πολιτικές του Τάσσου Παπαδόπουλου.

—**Πρωτοκλασάτα στελέχη της λεγόμενης μετριοπαθούς τάσης του ΔΗΚΟ έχετε διαφοροποιηθεί από την ηγεσία, επισημαίνοντας την ανάγκη να δούμε τη θετική πλευρά μπροστά στην ανάδειξη του Μουσταφά Ακιντζί ως ηγέτη των Τουρκοκυπρίων. Στο ενδεχόμενο ενός «σκληρού ροκ» απέναντι στο Κυπριακό από το ΔΗΚΟ, ποια είναι η δική σας θέση στο κόμμα του Κέντρου;**

—Οι απόψεις που εκφράζω δεν είναι σε αντιδιαστολή και προς αντιπαράθεση με οποιοδήποτε άλλο. Προσεγγίζω θετικά τις εξελίξεις που προωθούν το Κυπριακό, γιατί θέλω να επιτύχουμε την ειρήνη στον τόπο μας ώστε τα παιδιά μας να ζήσουν σε μια Κύπρο επανενωμένη, χωρίς στρατούς κατοχής, με μέλλον και προοπτική, με ειρήνη και ασφάλεια. Θεωρώ πως την ίδια άποψη έχει και η πλειοψηφία της βάσης του ΔΗΚΟ που θέλει να βλέπει το ΔΗΚΟ να δημιουργεί και να συνθέτει και όχι να διαμαρτύρεται και να φωνάζει. Στόχος μας πρέπει να είναι η επίλυση του κυπριακού προβλήματος και σε αυτή τη διαδικασία πρέπει να συμμετέχουμε όλοι ενεργά και δημιουργικά.

—**Ήδη επικρατεί ψιθυρολογία ότι η μετριοπαθής τάση του ΔΗΚΟ νιώθει να ασφυκτιά απέναντι στη σκληρή γραμμή του Νικόλα Παπαδόπουλου, με αποτέλεσμα να γίνονται σκέψεις για την προσχώρησή σας σε ένα νέο χώρο του Κέντρου που θα εκφράζει**

τη μετριοπάθεια και τη συναίνεση.

—Την άποψή μου για την εικόνα που εκπέμπει το ΔΗΚΟ τον τελευταίο ενάμιση χρόνο την έχω αναφέρει πολλές φορές. Το ΔΗΚΟ, δεν ήταν ποτέ κόμμα της απόρριψης και της άρνησης και ούτε πρέπει να γίνει. Το ΔΗΚΟ ήταν πάντοτε κόμμα της δημιουργικής σύνθεσης, της μετριοπάθειας και της συναίνεσης. Οι δικές μου προσπάθειες, μέσα από τις δημόσιες παρεμβάσεις μου αλλά και μέσα από τα συλλογικά όργανα του ΔΗΚΟ είναι προς αυτή την κατεύθυνση. Το ΔΗΚΟ πρέπει να προχωρήσει μπροστά και όχι πίσω, πρέπει να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις αποτελεσματικά αλλιώς δεν θα αντέξει στη νέα εποχή.

—**Φωνές προερχόμενες από διάφορους πολιτικούς κύκλους αλλά και από το κόμμα σας αναφέρουν πως δεν αναμένεται να επαναδικεικώσετε στις βουλευτικές 2016. Μάλιστα, κάποιοι λένε πως πολλές φορές οι διαφωνίες σας με την ηγεσία έχουν να κάνουν με βλέψεις που έχετε για τη Δημοκρατία της Λεμεσού. Αποτελούν κακεντρέχειες, μυθοπλασίες ή εμπεριέχουν δόση αληθείας;**

—Ποτέ δεν αντιμετώπισα με σοβαρότητα τα κουτσομπολικά και τις μυθοπλασίες. Από την μέρα που εξελήγην βουλευτής μέχρι σήμερα, στην ηγεσία του ΔΗΚΟ βρέθηκαν ο Τάσος Παπαδόπουλος, ο Μάριος Καρογιάν και ο Νικόλας Παπαδόπουλος. Είναι γνωστό ότι τις απόψεις μου τις εξέφραζα πάντα με τόλμη και παρηγορία χωρίς να μετρώ πολιτικό κόστος και χωρίς να ζητώ ανταλλάγματα. Αυτή τη στιγμή που μιλάμε, θεωρώ πολιτικά ανώριμο να ασχολούμαι με τις πολιτικές μου φιλοδοξίες αντί με τις προκλήσεις που έχουμε καθημερινά μπροστά μας.

Δες το Roland-Garros 2015 στα κανάλια

Μάχες όλο συναίσθημα στο χωμάτινο Grand Slam του Παρισιού, από 19 Μαΐου μέχρι 7 Ιουνίου.

Τα κανάλια Eurosport και Eurosport 2 είναι διαθέσιμα στο Full Pack, στις θέσεις 231 και 232 αντίστοιχα. Για το πρόγραμμα του Roland-Garros και τους όρους της προσφοράς: www.cyta.com.cy/tv

Δωρεάν Εγκατάσταση
1^{ου} και 2^{ου} αποκωδικοποιητή
μέχρι 27 Μαΐου

GRAND SHOTS EMOTIONS HISTORY SLAM

Νιώσε κοντά,
φτάσε μακριά

Εκδρομούλα στη Νέα Υόρκη για να δουν τον Μπάιντεν

Το ρουσφέτι καλά κρατεί

ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ και Οικολόγοι πάνε τις επόμενες ώρες στη Βουλή για να περάσουν παράταση του ορίου αφυπηρέτησης των κυβερνητικών γιατρών από τα 65 έτη στα 68. Όπως έγινε δηλαδή πολύ πρόσφατα με την περίπτωση υψηλόβαθμων αξιωματικών της αστυνομίας. Αντιλαμβάνεται κανείς ότι πρόκειται για υψηλόμισθους γιατρούς με ετήσιες απολαβές μέχρι και 70.000 ευρώ. Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες του Ιανού πρόκειται για 8-10 γιατρούς, οι οποίοι είναι «χρεωμένοι» στις ηγεσίες των τριών κομμάτων. Αυτό δηλαδή που λέμε ευνοιοκρατία, με τους κομματάρχες να παίζουν με το δημόσιο χρήμα προφανώς στο πλαίσιο τράμπας με την κυβέρνηση.

Ο Μαρίνος και η λύση

Στη διάρκεια της διήμερης συνόδου του Εθνικού Συμβουλίου της 18ης και 19ης Φεβρουαρίου 2015, όπως έλεγε στον Ιανό μέλος του Σώματος, επαναβεβαιώθηκε και από την ΕΔΕΚ ότι οι προσπάθειες λύσης του Κυπριακού βασίζονται σε λύση διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας. Μάλιστα, όπως μας έλεγε από μέρους των Σοσιαλιστών, ο πρόεδρος σήμερα της ΕΔΕΚ Μαρίνος Σιζόπουλος ήταν αυτός που είχε με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας σχετικό διάλογο. Ο Νίκος Αναστασιάδης επεσήμανε ότι στην Κοινή Διακήρυξη της 11 Φεβρουαρίου 2014 υπογράμμισε ότι «η επίλυση θα βασίζεται σε δικοινοτική διζωνική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα όπως καθορίζεται στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Μάλιστα, ο Πρόεδρος ρώτησε τον κ. Σιζόπουλο αν του διαφεύγει η συγκεκριμένη αναφορά και η απάντηση ήταν ότι δεν του διαφεύγει. Είπε, μάλιστα, σύμφωνα με τα πρακτικά, ότι η Κοινή Διακήρυξη γίνεται αποδεκτή από την ΕΔΕΚ με κάποιες επιμέρους διαφωνίες. Ωστόσο, πριν αλέκτωρ φωνήσai, τρις αναρτήθηκε τον Γιαννάκη Ομήρου και τη ΔΔΟ ο Μαρίνος και οδούει πλέον προς εξεύρεση άλλης λύσης. Ποιες; Θα μάθουμε εν καιρώ ευθέτω!

Δεν έχουν ιδέα

Η Διευθυντική Επιτροπή Αγνοουμένων (ΔΕΑ) ανακοίνωσε ότι δεν ευσταθούν οι ανησυχίες που εκφράστηκαν κατά την πρόσφατη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων για αναστολή των ταυτοποιήσεων. Αυτό εξαιτίας του φόβου που προκλήθηκε με την απόδοση στην οικογένεια Φορή για ταφές οστών και άλλων πεσόντων πλην του οικείου τους Γεωργίου

Η μπαλάντα των αισθήσεων και των ψευδαισθήσεων... Σαν παλιό σινεμά και σαν τη Χαλιμά / που μιλάει με τα παιδιά σου κρύβω την αλήθεια!

Φορή. Θυμάστε τις προσπάθειες που έγιναν από το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου για να μην το αποξενώσουν από την τράπεζα DNA και να μείνει το πρόγραμμα ταυτοποιήσεων στην Κύπρο; Θυμάστε με πόση μανία το Προεδρικό επί Χριστόφια, ο Επίτροπος Γιώργος Ιακώβου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων και Αγνοουμένων, η Παγκύπρια Επιτροπή Συγγενών Αγνοουμένων και διάφοροι άλλοι καρεκλοκένταυροι που κάνουν καριέρες εδώ και δεκαετίες εις βάρος των αγνοουμένων, έπασαν πάνω στο Ινστιτούτο για να το εκδιώξουν από το πρόγραμμα ταυτοποιήσεων; Τώρα γιατί η ΔΕΑ, που πρωτοστάτησε τότε εναντίον του Ινστιτούτου κόπτεται;

Ατιμώρητοι

Ποιος ζήτησε λογαριασμό από όλους εκείνους που ξήλωσαν το πρόγραμμα από την Κύπρο -που γινόταν δωρεάν από το Ινστιτούτο- και το έστειλαν έναντι «προσφορών» στο εξωτερικό. Ας μας πουν πόσα οστά έμειναν στα ράφια αλλά και πόσα εμπίπτουν στην «κατηγορία Φορή». Εξάλλου ουδείς πίστευε ότι θα βρισκόταν μια «τρελή» εγγονή του Φορή, η οποία θα έδινε τα οστά ιδιωτικώς για ταυτοποίηση. Ποιοι πληρώνουν για τα εγκλήματα αυτά; Εκείνοι που τα κάνουν ή

οι συγγενείς που γίνονται παιχνίδια στα χέρια επιτηδίων;

Θέλω να δω τον Πάπα

Τα συνέδρια της ΠΣΕΚΑ έχουν μεγάλη σημασία, όχι μόνο για τον συντονισμό προσπαθειών στο Κυπριακό αλλά κι επειδή «μαζεύονται καλές παρέες». Φέτος, η μόδα είναι όλοι οι μεγαλόσχημοι Κύπριοι να θέλουν να γίνουν δεκτοί από τον αντιπρόεδρο των ΗΠΑ (ο Θεός έδωκεν του λίμπουρο φτερά λαλεί τζιαι η παροιμία). Κι εγώ φυσικά θέλω να δω τον Πάπα αλλά... Ας αφήσουμε όμως τον αδελφό Ιανό των ΗΠΑ να μας τα πει καλύτερα:

ΠΣΕΚΑ και Μπάιντεν

Μετάξυ 3 και 5 Ιουνίου θα πραγματοποιηθεί στην Ουάσινγκτον το Συνέδριο της ΠΣΕΚΑ. Μέχρι στιγμής δεν φαίνεται να έχει εξασφαλιστεί η παρουσία υψηλόβαθμων Αμερικανών αξιωματούχων, παρότι -λογικά- έχοντας ξεκινήσει οι συνομιλίες για το Κυπριακό, ο αντιπρόεδρος Μπάιντεν θα μπορούσε να δει τους ομογενείς και να συνομιλήσει μαζί τους, διαβεβαιώνοντάς τους ότι η στάση του και της κυβέρνησης είναι αμεταβλήτες. Αυτό, ωστό-

σο, θα αποφασιστεί την τελευταία στιγμή κι υπό την προϋπόθεση ότι θα βρίσκεται στην Ουάσινγκτον. Σε αντίθετη περίπτωση, οι επαφές θα περιοριστούν στη βοήθη υφυπουργό Εξωτερικών, Αρίαντα Σλοτ (μάλλον θα αποφύγει τους ομογενείς η Βικτώρια Νούλαντ, γιατί το κλίμα γι' αυτή δεν είναι καλό), σε αξιωματούχους του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας και πιθανόν στον ειδικό συντονιστή για τα Ενεργειακά, Έιμος Χόκσταϊν.

Και συνήθεις ύποπτοι

Από μέλη του Κογκρέσου, θα πρέπει να αναμένονται οι 40-50 «συνήθεις ύποπτοι», δηλαδή κορυφαία μέλη σημαντικών επιτροπών της Βουλής και της Γερουσίας. Κάποιοι εξ αυτών (Μάρκο Ρούμπιο, Τεντ Κρουζ και Μπέρνι Σάντερς) έχουν εξαγγείλει την πρόθεσή τους να διεκδικήσουν το χρίσμα των κομμάτων τους στις προεδρικές εκλογές (Ρεπουμπλικανός οι δύο πρώτοι, Δημοκρατικός ο άλλος), οπότε πιθανόν να ακουστούν και κάποιες προεκλογικές δεσμεύσεις. Θα μπορούσε βέβαια να οργανωθεί χωριστό φόρουμ, κάτι που έγινε το 2007, εν όψει των προεδρικών εκλογών του 2008, για να υπάρξει σφαιρικότερη εικόνα.

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Άντρος Κυπριανού

Ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού, ο οποίος διακήρυξε ότι το ΑΚΕΛ έχει αποδείξει πως είναι το πιο δημοκρατικό Κόμμα στον τόπο. (Ε, πε αλλόνα μάλιστα!).

Θέλουν να δουν Μπάιντεν!

Την κυπριακή κυβέρνηση θα εκπροσωπήσει ο επίτροπος Αποδήμων, Φώτης Φωτίου, ενώ θα παρευρεθεί κι ο πρόεδρος των κατεχομένων Δήμων και δήμαρχος Αμμοχώστου, Αλέξης Γαλανός - πιθανόν με άλλους δημάρχους. Είχαν κι άλλοι σχέδια να έλθουν, αλλά τελικά δεν ευοδώθηκαν. Ο πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, Γιαννάκης Ομήρου σχεδίαζε επίσκεψη στις ΗΠΑ από πέρσι, αλλά τελικά δεν ήταν υπήρξε μεγάλη ανταπόκριση από τον Αμερικανό ομόλογό του. Θα ερχόταν αν εξασφάλιζε συνάντηση με τον αντιπρόεδρο Μπάιντεν, αλλά κι αυτό δεν έγινε κατορθωτό. Ο δεύτερος που θα ήθελε να έλθει στην Αμερική ήταν ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος. Υπάρχει ανοιχτή πρόσκληση του Αρχιεπισκόπου Δημητρίου, σίγουρα οι ομογενείς θα διοργανώσουν και εκδηλώσεις προς τιμή του, όμως θα ήθελε κι αυτός να δει τον Μπάιντεν. Οπότε, θα έλθει ο Αλέξης που έχει πληθώρα φωτογραφιών με τον αντιπρόεδρο των ΗΠΑ και μία περισσότερη μια λιγότερη δεν θα κάνει διαφορά.

Στην Κύπρο η Γιουροβίζιον

Λέγεται ότι υψηλόβαθμο στέλεχος της ΕΒΥ πλησίασε την αντιπροσωπεία της Κύπρου στη Γιουροβίζιον και έπεισε τον κόσμο και ρώτησε: Είστε έτοιμοι για νίκη; Τα παιδιά κοιτάχτηκαν και κάποιος ρώτησε; Θεωρείται ότι έχουμε καλές πιθανότητες; Ο κύριος της ΕΒΥ απάντησε με ερώτημα αφήνοντας όλους με ανοιχτό το στόμα: «Δεν θα ήταν ωραίο του χρόνου να διοργανώσετε το διαγωνισμό σε μια επανενωμένη Κύπρο;

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Τα αμπελοπούλια είναι ψευδαισθήση

Μια από τις ψευδαισθήσεις μας είναι πως θεωρούμε τους εαυτούς μας τους πιο έξυπνους και τους πιο νουνεχτούς ανθρώπους στη γη. Πιστεύουμε, δηλαδή, πως μπορούμε αιωνίως να περνάμε από παραθυράκια, ούτε καν παρέρυθρα και να προχωράμε. Μέχρι τον επόμενο τοίχο, το επόμενο αδιέξοδο, που πάλι θα σκαρφιστούμε το τρυπάνι για να ανοίξουμε τρύπα και να περάσουμε.

Η κουτοποννηρία, για να το πω ευγενικά, της πρωτοβουλίας να επιτραπεί το κυνήγι του αμπελοπουλιού με αεροβόλο, φλομπέρ ή σφεντόνα είναι έκδηλη και ξεπερνά σε κάποιες περιπτώσεις τη στοιχειώδη σοβαρότητα. Ζητούν να επιτραπεί, κατ' εξαίρεση, το κυνήγι ενός μη θηρευσίμου, αποδημητικού πουλιού, με απώτερο σκοπό, όπως λένε, να τερματιστεί η παγίδευση τους με βάνουσους και παράνομους τρόπους, βλέπε ξόβεργα και δίκτυα, αλλά και για τη χαρά των κυνηγών, για χάρη δηλαδή του σπορ.

Ούτε τους εαυτούς τους δεν πείθουν, δυστυχώς. Στόχος τους είναι η νομιμοποίηση, διά της τεθλασμένης, του εμπορίου των αμπελοπουλιών. Γιατί ο καβγός γίνεται για τη εμπόριο. Τα δημοσιεύματα γράφουν για τζιρό 15 εκατομμυρίων τον χρόνο, τον οποίο νέμονται 100 οικογένειες στην Κύπρο. Καταλαβαίνετε το μέγεθος; Και επειδή τα δημοσιεύματα γράφθηκαν από πολέμιους της βαρβαρότητας, και έχουν στοιχεία υπερβολής, ας δούμε πως ο τζιρός είναι 10 εκατομμύρια και τα μοιράζονται 200

οικογένειες. Μιλάμε για πολλά λαφύρα. Αφορολόγητα, μαύρα.

Προφανώς είναι ο εκλεκτός και ακριβός μεζές. Δεδομένου ότι η προσφορά είναι ανάλογη της ζήτησης, η μπιζνα έχει λογική και προοπτική. Ο τζιρός είναι εκεί που είναι, γιατί ακριβώς κάποιος αποδέχεται να χρυσοληρώνουν την ντουζίνα των αμπελοπουλιών. Όσοι ανατρέξετε στο youtube και δείτε τις μεθόδους παγίδευσης θα αντιληφθείτε το βάναυσο του αργού θανάτου τους στα δίκτυα και τα ξόβεργα. Θα αντιληφθείτε επίσης το πόσο μικρά είναι αυτά τα πουλιά, θα αναρωτηθείτε τι κρέας υπάρχει πάνω σε αυτά για να το φας και θα διαπιστώσετε πως είναι αδύνατον να κτυπήσεις αυτό το μικρό πουλί με σκάγια και να μπορέσεις μετά να το φας. Όταν πέσουν πάνω στο αμπελοπούλι 20 σκάγια, τόσα έχει το φυσιγγίο του φλομπέρ, θα διαλυθεί.

Είναι όμως ο πιο εύσχημος τρόπος για να ξεφεύγουν από όλους τους ελέγχους της Υπηρεσίας Θύρας στα εστιατόρια και στα βαζάκια με τις δωδεκάδες. Θα λένε πως κυνηγήθηκαν με σφεντόνα και θα καθαρίζουν. Άρα, ας μην μας λένε ψέματα

για την ευχαρίστηση του κυνηγού. Ούτε και για τη μείωση της λαθροθηρίας. Επίσης, ας μη μας λένε ψέματα για δήθεν εξαιρέσεις σε άλλες χώρες όπου επιτρέπεται το κυνήγι μη θηρευσίμων αποδημητικών πουλιών. Να πουν την αλήθεια, να βάλουν κάτω τα νούμερα και τους τζιρούς.

Λυπηρό γεγονός και οι προτεραιότητες των βουλευτών μας. Το να βλέπεις βουλευτές να αναποδογυρίζουν την απέναντί της βουλής και να υπερασπίζονται με σθένος τη νομιμοποίηση του κυνηγιού των αμπελοπουλιών προσθέτει στην αρνητική αντίληψη της κοινωνίας για τους πολιτικούς. Είναι οι πρωτοβουλίες σας αυτές που απομακρύνουν τους πολίτες από την πολιτική, που μειώνουν περαιτέρω την εκτίμηση που έχουν για τους βουλευτές και για το έργο τους. Δεν γίνεται οι βουλευτές που δεν διαβάζουν μέχρι την τελευταία σελίδα να νομοσχέδια, που παίρνουν από αναβολή σε αναβολή για δέκα μήνες την ψήφιση των εκπονήσεων και του πλαισίου αφερεγγυότητας, να πρωτοστατούν για να νομιμοποιηθεί το κυνήγι αποδημητικών πουλιών.

Το τέλος των ψευδαισθήσεων μάλλον έχει ακόμα δρόμο. Τον ίδιο δρόμο που έχουν τα ψέματα και η κουτοποννηρία σε όλα τα επίπεδα, από το πιο μικρό στο πιο μεγάλο, από τα αμπελοπούλια μέχρι την επίλυση του Κυπριακού θα είναι σθεναρή. Είμαι σίγουρος όμως πως το τρένο έχει ανέβει στις ράγες. Μακάρι.

dmdemetriou@me.com

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Τα πόλιτιφ των παντοπωλείων

Και η εσχάτη πλάνη χείρων της πρώτης. Να πληρώνεις τρελά λεφτά για να διαφημίσεις σε τηλεοράσεις, ραδιοφωνα και εφημερίδες τη φιλανθρωπία σου και να ζητάς τον οβολό του φτωχού κοσμάκη. Η ιστορία έχει και συνέχεια, με την κωμωδία του πόλιτιφ των κοινωνικών παντοπωλείων, το οποίο λιμπιστηκε ευτραφής κύριος, με βαριές τόσες.

Και όλα αυτά την ώρα που ο υπουργός Οικονομικών παινεύεται ότι έχει περίσσειμα δύο δισεκατομμύρια ευρώ. Καλά αφού όλοι αυτοί που οι εθνοσωτήρες, θυσιάζονται για τον τόπο, γιατί 240 χιλιάδες άνθρωποι, ζουν στο όριο της φτώχειας, γιατί τα μισά θύματα των τραπέζων δεν μπορούν να πληρώσουν τα χρέη τους, γιατί 70 χιλιάδες άνθρωποι δεν έχουν δουλειά, γιατί 50 χιλιάδες παιδιά δεν έχουν κολατσιό στο σχολείο και γιατί τα δυνατά μυαλά, οι νέοι επιστήμονες, αναζητούν χώρα για να ζήσουν; Έλεος πια, η υποκρισία έχει και τα όριά της. Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, ο οποίος δεν είναι καλός στις δεσμεύσεις, υποσχέθηκε προεκλογικά να κλείσει τα κοινωνικά παντοπωλεία. Γιατί δεν βάζει τις φωνές σε όλους αυτούς τους υπεύθυνους, για την κοινωνική πολιτική του κράτους, να κινηθούν και να κλείσουν τα παντοπωλεία.

Αλήθεια ποια είναι η δαπάνη για τη λειτουργία των παντοπωλείων, ποιό είναι επιτέλους αυτό που καθημερινώς σιτίζονται από τη φιλανθρωπία, εκκλησιών και δημαρχείων. Λειτουργήστε ύστερα από χίλια μύρια κύματα και μεγάλη ταλαιπω-

ρία χιλιάδων φτωχών ανθρώπων, το περίφημο Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα. Και η απλή απορία, αφού όλοι οι πολίτες μπορούν να έχουν ένα επίδομα για τις ανάγκες τους, για να ζουν αξιοπρεπώς, όπως διατυμπανίζουν οι αρμόδιοι, γιατί ακόμη δεν έκλεισαν τα κοινωνικά παντοπωλεία. Είναι άραγε τόσο δύσκολο, να πάνε μερικοί υπάλληλοι του κράτους, έστω και ωρομισθιοί και να καταγράψουν τους «ταπεινούς» των παντοπωλείων.

Αλήθεια πόσα ακόμη εκατομμύρια χρειάζονται για να τερματιστεί αυτή η τραγωδία, η οποία πρώτα σκοτώνει ψυχές και ακολουθώς τρέφει τα σώματα. Το σύστημα της φιλανθρωπίας πάσχει, όπως πάσχουν, οι θεσμοί, η διοίκηση και η κοινωνία ολόκληρη. Είτε οι «ζητιάνοι» είναι μικροασπασμένες, οι οποίοι βαριούνται να μαγειρέψουν και καταφεύγουν σε δωρεάν εστιατόρια. Είτε οι «φιλάνθρωποι» απολαμβάνουν την ηδονή της εξουσίας που προσφέρει η προσφορά φαγητού, σε αδύναμους ανθρώπους.

Ανάλογες τραυματικές ιστορίες βίωσαν πολλοί μαθητές το 1974, προσφυγόπουλα τότε, όταν ήταν

Καλά αφού όλοι αυτοί που οι εθνοσωτήρες, θυσιάζονται για τον τόπο, γιατί 240 χιλιάδες άνθρωποι, ζουν στο όριο της φτώχειας.

αναγκασμένοι να καταφεύγουν σε αυστηρές, αγέλαστες και ελσώμενες» κυρίες, για ένα κουλούρι και ένα κομμάτι τυρί, για ένα τρικό και μια τσάντα. Η ιστορία μπορεί να κάνει κύκλους, αλλά είναι τραγικό οι άνθρωποι που έπεσαν τότε «θύματα» της εξουσίας των κυριών και σήμερα βρίσκονται σε θέσεις εξουσίας, να αφήνουν να επαναλαμβάνεται μια τραγωδία, που σημαδεύει διά βίου, ψυχικές αθώων παιδιών.

Ο ευκολότερος τρόπος να βρεθούν τα «ψίκουλα» για να κλείσουν τα κοινωνικά παντοπωλεία, είναι να λογικευτούν τα λεγόμενα έξοδα παραστάσεως των αξιωματούχων και των διευθυντών του Δημοσίου. Αντί να λαμβάνουν ουσιαστικά ένα δεύτερο αφορολόγητο μισθό, να τους δοθεί απλά μια πιστωτική κάρτα, όπως κάνουν όλες οι εταιρίες και να πληρώνουν με την κάρτα και τα κεράσματα και τα τηλεφώνά τους και ό,τι άλλο επιβάλλεται. Να ελέγχονται πού ξοδεύουν τα χρήματα, αφού πολλοί είναι τόσο τογκοκνηνές και περιμένουν ακόμη και τον καφέ τους, να τον πληρώνουν οι υφιστάμενοί τους.

Επιτέλους, να καταργηθούν και οι λιμουζίνες και η σημερινή τρέλα, να πληρώνει ο φορολογούμενος πολίτης βενζίνες, καθάρματα και σέρβις, για να κάνουν βόλτες, τα απογεύματα, τα Σάββατοκύριακα και τις αργίες οι κύριοι και οι κυρίες, πολλοί από τους οποίους, σίγουρα δεν θα έμπαιναν ούτε και για καφέ, σε διευθυντικά γραφεία ιδιωτικών επιχειρήσεων. Η κοινωνική αλληλεγγύη, επιτέλους να παύσει να είναι σύνθημα και να γίνει πράξη ζωής.

ΑΝΑΔΙΑΤΑΞΕΙΣ / Της ΜΕΛΑΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Κούρσα εξοπλισμών στη Μέση Ανατολή

Έντονες παρασκηνιακές διεργασίες βρίσκονται σε εξέλιξη τόσο σε διεθνές όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, με αποκλίνουσες στις πλείστες περιπτώσεις κατευθύνσεις, ενόψει της πιθανής οριστικοποίησης και ολοκλήρωσης της συμφωνίας των έξι διεθνών δυνάμεων με το Ιράν για το πυρηνικό της πρόγραμμα μέχρι τις 30 Ιουνίου. Η προηγουμένη συνάντηση των Υπουργών Εξωτερικών των 5 + 1 (ΗΠΑ, Βρετανίας, Γαλλίας, Κίνας, Ρωσίας, Γερμανίας) με το Ιράν στη Γενεύη έληξε στις 2 Απριλίου με ένα πλαίσιο συμφωνίας στη βάση του οποίου η Τεχεράνη συμφώνησε να περιορίσει δραστηριότητα πυρηνικού της πρόγραμμα για μια χρονική περίοδο μέχρι 15 χρόνων με αντάλλαγμα την σταδιακή άρση των οικονομικών κυρώσεων που της έχουν επιβληθεί από τις ΗΠΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση και οι οποίες έχουν οδηγήσει σε παράλυση την ιρανική οικονομία.

Το πλαίσιο συμφωνίας προνοεί την καταστροφή ή και εξαγωγή από το Ιράν του 98% των αποθεμάτων που διαθέτει χαμηλού εμπλουτισμένου ουρανίου, καθώς και τη διατήρηση σε λειτουργία μόνο των 6.000 από τις 19.000 μηχανές φυγοκέντρωσης που διαθέτει. Πρόνοιες, δηλαδή, που επιδιώκουν να διασφαλίσουν σε βάθος χρόνου τη διατήρηση του ιρανικού πυρηνικού προγράμματος για σκοπούς ειρηνικής χρήσης. Μια προσπάθεια όμως που δεν φαίνεται να πείθει ούτε το αμερικανικό Κογκρέσο, αλλά ούτε και τις δύο πλέον σημαντικές συμμάχους των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή: το Ισραήλ και τη Σαουδική Αραβία.

Στο σκηνικό πιέσεων που τσάνεται προκειμένου να αποθαρρυνθεί ο Αμερικανός Πρόεδρος Μπάρακ Ομπάμα από την αποδοχή μιας οριστικής συμφωνίας με το Ιράν στη βάση των προνοιών του πλαισίου συμφωνίας της 2ας Απριλίου, την εβδομάδα που μας πέρασε το αμερικανικό δίκτυο CNN μετέδιδε πως η Σαουδική Αραβία έχει λάβει τη στρατηγική απόφαση να αποκτήσει πυρηνικά όπλα από το Πακιστάν εν μέσω αυξανόμενων φόβων ότι το Ιράν θα μετατραπεί σε πυρηνική δύναμη, διατηρώντας τη δυνατότητα να κατασκευάσει πυρηνικά όπλα. Και αυτό παρά το γεγονός ότι η Σαουδική Αραβία είναι μία από τις χώρες που έχουν υπογράψει τη Συνθήκη για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων (Nuclear Non-proliferation Treaty), όπως βέβαια και το Ιράν.

Τις ίδιες ημέρες η ισραηλινή εφημερίδα Haaretz αποκάλυπτε πως η Ουάσινγκτον συζητά την παροχή ως βοήθεια σημαντικού αριθμού σύγχρονων εξοπλιστικών συστημάτων προς την Ιερουσαλήμ ως αντάλλαγμα για τη συμφωνία με το ιρανικό πυρηνικό πρόγραμμα.

Και αυτό παρά το γεγονός ότι το Ισραήλ δημόσια εξακολουθεί να προβάλλει έντονες αντιρρήσεις στο ενδεχόμενο ολοκλήρωσης της συμφωνίας των 5+1 με το Ιράν για το πυρηνικό της πρόγραμμα. Παρενθετικά να επισημανθεί πως η Ουάσινγκτον σε συμφωνία που έχει συνάψει με την Ιερουσαλήμ στο πλαίσιο της 30ετούς πολιτικής της έχει αναλάβει τη δέσμευση να διατηρεί την υπεροχή του ισραηλινού στρατού έναντι όλων των γειτόνων της.

Στη βάση της συμφωνίας αυτής, οι ΗΠΑ διασφαλίζουν ότι ο ισραηλινός στρατός διαθέτει στις τάξεις του τα καλύτερα και τα πλέον σύγχρονα αμερικανικά οπλικά συστήματα, σε κάθε δε περίπτωση δεν θα διατίθενται σε καμία άλλη χώρα της Μέσης Ανατολής, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των αραβικών χωρών που δεν είναι κατ' ανάγκην εχθρικές μαζί του, οπλικά συστήματα πιο σύγχρονα από αυτά που διαθέτει η Ιερουσαλήμ.

Σε μια ιδιαίτερα ασταθή περιοχή όπως αυτή της Μέσης Ανατολής, με έντονους ανταγωνισμούς μεταξύ ισχυρών χωρών, η αμερικανική εξωτερική πολιτική τελικά ανακυκλώνει εκ νέου την κρίση.

Η προσπάθεια της διεθνούς κοινότητας, των ΗΠΑ συμπεριλαμβανομένων, για επανένταξη του Ιράν στους κόλπους της και οι θετικές προοπτικές που μια τέτοια εξέλιξη προσκινεί για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, ναρκωθετείται εκ νέου από τη συμφέροντα που εξαρτά η Ουάσινγκτον στην περιοχή και των ιδιαίτερων σχέσεων που διατηρεί με τη Σαουδική Αραβία και το Ισραήλ.

Ο προ πολλού αναπτυσσόμενος διάλογος για την ανάγκη επαναπροσδιορισμού της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής στην περιοχή της Μέσης Ανατολής επανέρχεται στο προσκήνιο πιο επιτακτικά πλέον.

antonium@kathimerini.com.cy

Τι το σκέφτεσαι και εσύ; Άστο να πάει....

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Σκέψου μόνος σου, μπορείς...

Μία από τις πλέον άκυρες ερωτήσεις σε επίπεδο Γυμνασίου-Λυκείου την οποία πάντα έβρισκα σαν πάσα εκ μέρους των δασκάλων για να περάσει η ώρα, ήταν το «τι θέλει να πει ο ποιητής». Ακολουθούσε σαν αόρατη σκιά σχεδόν κάθε διήγημα, ποίημα, κάθε νεοελληνικό-λογотεχνικό πόνημα που έλαχε το καμήνο να περάσει από τις αιθούσες ως μάθημα και να περάσει συνάμα απαρτίζοντο από τα τεμπέλικα γεκεφαλικά κύτταρα της νιότης μας. Το τι θέλει να πει ο ποιητής, δεν το ξέρει πραγματικά κανείς. Πιθανώς ούτε και ο ίδιος.

Αν ρωτούσαμε, αν είχαμε την τύχη, τον Ελύτη ή τον Ρίτσο να μας πει τι θέλει ο ίδιος να πει με ένα του ποίημα, ένα περιφρονητικό βλέμμα θα ήταν η απάντηση που θα παίρναμε. Η λογοτεχνία περνάει από τα σχολεία σαν μάθημα, γιατί διδασκόμαστε την ωραιότερη γλώσσα του κόσμου και πρέπει να μάθουμε το πώς μεταλλάσσεται και ωριμάσει ως ζωντανός οργανισμός για να φτάσει στο σήμερα. Η λογοτεχνία δεν περνάει από το σχολείο για να τη μάθουν (και αυτή) παναγαλία οι μαθητές, δεν είναι αυτός ο σκοπός της. Οι ποιητές και οι συγγραφείς δεν έγραψαν ποτέ με στόχο να γίνουν φορτία αποστήθισης στα μυαλά των μαθητών.

Η κριτική σκέψη—που ως μέσο αμφισβόλιας και γιατί όχι αμφισβήτησης του κειμένου—είναι η πρώτη ύλη στην οποία θα έπρεπε ιδεατά να πλάσουμε και να χτίσουμε τη σκέψη των παιδιών μας, ώστε η λογοτεχνία να μην γίνει δυσνόητο βάρος και η γλώσσα μας απότοκο παιδι των ευκολότερων greeklish, δεν υπάρχει όχι ως νεολογισμός αλλά σαν πρακτική.

Η ερώτηση δεν είναι τι θέλει να πει ο ποιητής. Η ερώτηση είναι, τι καταλαβαίνεις εσύ όταν διαβάζεις, «Θεέ μου, πόσο μπλε ξοδεύεις για να μη σε βλέπουμε...»; Υπάρχει όμως και ο παράγοντας χρόνος. Ο δάσκαλος πρέπει σε ορισμένο χρόνο «να έχει διδάξει» ορισμένη ύλη. Εκπαίδευση, όχι Παιδεία. Αντιληπτό και κατανοητό. Αλλά η μαεστρία της εκπαίδευσης και η μετουσίωση της σε

παιδεία είναι να κάνεις το καλύτερο όχι το περισσότερο. Και τώρα κοιτάμε κατά το σπίτι μας. Αν υπάρχουν σαν γονέας μόνο για να πληρώνω για την εκπαίδευση του παιδιού μου, τότε να μην έχω παράπονο. Αν υπάρχουν σαν γονέας μόνο για να ρωτάω, γιατί δεν πας καλά στα Ελληνικά, να μην έχω παράπονο. Αν δεν έχω χρόνο να κάτσω πέντε λεπτά με το παιδί να του διαβάσω-να μου διαβάσει, ν' ανταλλάξουμε απόψεις, να βρω χρόνο. Προσπαθώ, όσο μπορώ, πιθανώς και εσείς. Από εκεί ξεκινάει όλα. Για να φτάσει να δώσει Παγκύπριες και να μην αντιμετωπίζει το αδιόρατο κείμενο σαν τον Εωσφόρο και την κριτική σκέψη σαν την κακιά μητριά της Σταχτοπούτας.

Ας αναλάβει ο καθένας τις ευθύνες του, ας μετρήσει τι και ποια βιβλία έχει σπίτι του, ας κάτσουμε ένα λεπτό να δούμε πώς θα συγκεκριούμε την τεχνολογία, την πληροφορία με την πραγματική γνώση και όχι με τα «X» αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησης. Ας μάθουμε να σκεφτόμαστε από την αρχή. Πρώτα τα βασικά, που λέει ένας φίλος. Το ότι τα παιδιά δυσκολεύτηκαν στο κείμενο των Νέων Ελληνικών, το ότι υπήρξε μεγάλη συζήτηση για το πώς θα διορθωθεί το θέμα, είναι ένα θέμα.

Αλλά όταν βλέπω τα κόμματα να παίρνουν σειρά για να «δουν» πως πίσω από ένα θέμα στις εξετάσεις κρύβεται άλλο κόμμα, πως εξυφαινεται ραδιουργία και έτσι και αλλιώς, τότε πειθόμαι ότι κάπου χάσαμε τον μπουσουλά μας. Αφάσαμε πίσω το τι είναι σημαντικό και πίνουμε τα κέρατα του εφήμερου για να κλέψουμε τις εντυπώσεις. Ο μαθητής εξακολουθεί όμως να μην καταλαβαίνει και εγώ εξακολουθώ να θλίβομαι όχι γιατί ο μαθητής δεν μπορεί να σκεφτεί τι να γράψει. Που δεν μπορεί ξεκινώντας μια πρόταση να ξεκινήσει μια αμφισβήτηση για τον κόσμο όπως τον βλέπει και συμπερασματικά, για τον κόσμο που κάνει επειδή κανείς δεν του τον δείξε. Γιατί αυτό είναι τελικά για εμένα η λογοτεχνία. Η μητέρα της αμφισβήτησης και η μάννα της δημιουργίας.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ / Της Δρος ΕΡΑΤΟΥΣ ΚΟΖ. ΜΑΡΚΟΥΛΛΗ

Διζωνική: μύθοι και πραγματικότητες

Λόγω του ότι καταβάλλεται προσπάθεια να προκληθεί σύγχυση όσο αφορά τον ορισμό της διζωνικότητας στο πλαίσιο μιας ομοσπονδιακής λύσης, παραθέτουμε πιο κάτω τα πιο σημαντικά στάδια χρησιμοποίησης του όρου και ερμηνείες που υιοθετήθηκαν και συμπεριλήφθηκαν σε εκθέσεις του γενικού γραμματέα και ψηφίσματα των ΗΕ. Στη δεύτερη κατευθυντήρια γραμμή της συμφωνίας υψηλού επιπέδου Μακαρίου-Ντενκτάς της 12ης Φεβρουαρίου 1977 αναφέρεται ότι «Το έδαφος υπό τη διοίκηση της κάθε κοινότητας θα πρέπει να συζητηθεί υπό το φως της οικονομικής βιωσιμότητας, της παραγωγικότητας και ιδιοκτησίας της γης».

Τον Μάρτιο 1977 η Ελληνοκυπριακή πλευρά υπέβαλε ολοκληρωμένες προτάσεις στο εδαφικό, συνοδευόμενες από χάρτη, με βάση τον οποίο μια έκταση 20% του εδάφους της Κύπρου θα διοικείται από την τουρκοκυπριακή κοινότητα, υπό την προϋπόθεση της καθολικής εφαρμογής σε όλο το έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, χωρίς διακρίσεις, των τριών θεμελιωδών αρχών, της ελευθερίας διακίνησης, της ελευθερίας εγκατάστασης και του δικαιώματος περιουσίας. Στην εναρκτήρια ομιλία του στις 9 Αυγούστου 1980, ο τότε Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Κουρτ Βαλντχάιμ, τόνισε ότι οι συνομιλίες θα επαναλαμβάνονταν στη βάση των συμφωνιών υψηλού επιπέδου 1977 και 1979, και διευκρίνισε πως αντιλαμβάνεται ότι «και οι δύο πλευρές επαναβεβαίωσαν την υποστήριξη τους για μια ομοσπονδιακή λύση όσο αφορά την συνταγματική πτυχική και μια διζωνική λύση όσο αφορά την εδαφική πτυχική του κυπριακού προβλήματος».

Έκτοτε ο όρος διζωνική δικονομική ομοσπονδία καθιερώθηκε στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ, αρχής γενομένης από το ψήφισμα 649 (1990) στις 12 Μαρτίου 1990, όπου αναφέρεται ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας «καλεί τους δύο ηγέτες να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για να φτάσουν ελεύθερα σε μια αμοιβαία αποδεκτή λύση που να προνοεί την εγκαθίδρυση μιας ομοσπονδίας που θα είναι δικονομική όσο αφορά την συνταγματική πτυχική και διζωνική όσο αφορά την εδαφική πτυχική...».

Στη συνέχεια, στις προκαταρκτικές Ιδέες Γκάλι, όπως περιλήφθηκαν στην έκθεση του γενικού γραμματέα της 3ης Απριλίου 1992, γίνεται η εξής αναφορά στην παράγραφο 20: «Η διζωνικότητα της ομοσπονδίας θα αντικατοπτρίζεται στο γεγονός ότι η κάθε ομοσπονδία πολιτεία θα διοικείται από μια κοινότητα, η οποία θα έχει εξασφαλισμένη πλειοψηφία πληθυσμού και ιδιοκτησίας γης στην περιοχή της...». Το κείμενο αυτό των Ιδεών, που δεν ήταν προϊόν συμφωνίας, υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας (ψηφισμα 750 (1992) της 10 Απριλίου 1992) «ως κατάλληλη βάση για την επίτευξη ενός συνολικού πλαισίου συμφωνίας, υπό την προϋπόθεση ότι το έργο που απομένει να γίνει στα εκκρεμή θέματα και ιδιαίτερα στο θέμα των εδαφικών αναπροσαρμογών και των εκτοπισμένων θα ολοκληρωθεί ως ένα ενιαίο σύνολο που θα συμφωνηθεί αμοιβαία από τις δύο κοινότητες».

Η ΕΚ πλευρά εξέφρασε την έντονη διαφωνία της για τον ορισμό αυτό, επιμένοντας ότι η διζωνικότητα αφορά αποκλειστικά την εδαφική πτυχική της ομοσπονδίας και κυρίως το γεγονός ότι θα υπάρχουν δύο συστατικά μέρη τα οποία θα διοικούνται από την ε/κ και τ/κ κοινότητα αντίστοιχα.

Ο γενικός γραμματέας, αφού διεξήγαγε συνομιλίες με τους δύο ηγέτες, εγκατέλειψε τις αρχικές διατυπώσεις των Ιδεών. Στο Παράρτημα της έκθεσης του της 21 Αυγούστου 1992, περιέλαβε ένα νέο κείμενο με τίτλο «Δέσμη Ιδεών για ένα συνολικό περίγραμμα συμφωνίας για την Κύπρο», και Χάρτη που ετοίμασε για τις εδαφικές αναπροσαρμογές, που υιοθετήθηκαν με το ψήφισμα 774 (1992) της 26ης Αυγούστου 1992, ως βάση για την επίτευξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου συμφωνίας.

Στο τελικό κείμενο των Ιδεών Γκάλι δεν περιλαμβάνεται καμία αναφορά στον ορισμό της διζωνικότητας που είχε περιληφθεί στην προηγούμενη έκθεση και το Συμβούλιο Ασφαλείας, στα σχετικά ψηφίσματα που ακολουθήσαν, αναφέρεται στη Δέσμη Ιδεών της 21ης Αυγούστου 1992.

Λόγω της αρνητικής στάσης του Τουρκοκυπρίου ηγέτη Ραούφ Ντενκτάς έναντι της Δέσμης Ιδεών και του Χάρτη, τα Ηνωμένα Έθνη εγκατέλειψαν τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία.

Έκτοτε, προσπάθειες της τουρκικής πλευράς να επκαλεσθεί τον ορισμό της διζωνικότητας του Απριλίου 1992, για στήριξη της θέσης της για εξασφαλισμένες πλειοψηφίες πληθυσμού και ιδιοκτησίας γης στην υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση περιοχή, αντιμετωπίστηκαν με την έντονη αντίδραση της πλευράς μας, γιατί τέτοιος ορισμός δεν ισχύει και ο μόνος αποδεκτός από την πλευρά μας ορισμός είναι αυτός της εναρκτήριας δήλωσης του γενικού γραμματέα της 8ης Αυγούστου 1980.

Εξάλλου, η τ/κ πλευρά δεν μπορεί, να απομονώνει επιλεκτικά μία και μοναδική πρόνοια των προκαταρκτικών Ιδεών, ενώ η συνολική της θέση επί του Κυπριακού συγκρούεται με την πλειονότητα των Ιδεών, όπως τελικά διαμορφώθηκαν, αλλά κυρίως με τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας στο σύνολό τους.

erato@marcoullis.com

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Στην υγεία σας

Το θέμα δεν είναι προσωπικό. Είναι εξωγενικό. Όχι μόνο γιατί περιγράφει μια απaráδεκτη πραγματικότητα αλλά γιατί γεννά ερωτήματα τα οποία ανήκουν στην κατηγορία των κατεπείγοντος (πολύ πιο κατεπείγον και από τον Ρίσκο και τον γενικό εισαγγελέα και όλες τις φανφάρες των κοιμηταρχών). Γι' αυτό ακριβώς και επανέρχομαι στο θέμα του Γενικού Νοσοκομείου και στο πώς λειτουργεί το κρατικό σύστημα υγείας. Παραθέτω πρώτα τα γεγονότα:

10:00 το πρωί. Καταβάνουμε με τον πατέρα μου, 80 χρονών, δικαιούχο κάρτα νοσηλείας, στο Νοσοκομείο για να εξεταστεί από ορθοβιολόγο στα εξωτερικά ιατρεία.

Σημειώνω πως έχει σοβαρό πρόβλημα στο ένα του μάτι. Καθόμαστε έξω από το γραφείο του εν λόγω γιατρού. Πλήθος κόσμου περιμένει για εξέταση. Οι πλείστοι ηλικιωμένοι. Κάποιοι από άλλες πόλεις. Μια κυρία έφερε μάλιστα και το μεσημεριανό της σε πλαστική σακούλα. Άνθρωποι ταλαιπωρημένοι που κάθονται με στωικότητα και υπομένουν αυτή την εξευτελιστική για την αξιοπρέπεια του κάθε πολίτη διαδικασία. Περνούν ώρες, νοσοκόμες μπαίνουν-βγαίνουν, φωνάζουν τους επόμενους ασθενείς να προσέλθουν, μπαίνουν πέντε-πέντε οι ασθενείς για εξέταση σε ένα γραφείο 2x2, εκείνες δίνουν οδηγίες «εσύ κάτσε εκεί, σ' αυτό το μπάνιο», «εσύ έλα εδώ, το κεφάλι σου ίσιο, μην κουνιέσαι». Ο γιατρός

εξετάζει μέσα σε ένα συνωστισμό, το γραφείο του πνιγμένο από σπείρες φακέλων. Περνούν πέντε ολόκληρες ώρες αναμονής. Πέντε ώρες (επαναλαμβάνω) μέχρι να φτάσει η σειρά μας. Η εξέταση διαρκεί ελάχιστα λεπτά. «Το ένα του μάτι χρειάζεται ενδοσκόπηση. Δεν βλέπει» μου ανακοινώνει ο γιατρός. Και ύστερα, αφού φυλλομετρά ένα ημερολόγιο, με ενημερώνει πως η ενδοσκόπηση μπορεί να γίνει στις 23 Δεκεμβρίου του 2016. Μένω να τον κοιτώ έκπληκτα. «Σε ενάμιση χρόνο δηλαδή;» ψελλίζω. «Δυστυχώς» απαντά. «Δεν μπορώ να κάνω τίποτα καλύτερο» συμπληρώνει. Παίρνω τον πατέρα μου και τον φάκελο ασθενείας για το σπύτι παρακολουθώ με την άκρη του ματιού

μου αυτό τον άνθρωπο να υπόκειται στα ογδόντα του ένα εξευτελισμό, βιώνοντας την ανυπαρξία ενός κράτους στο οποίο όχι μόνο πίστεψε αλλά χαράμισε και πολλούς τόνους μελανιού για να το υπερασπιστεί... Και τότε αρχίζουν να με πνίγουν τα ερωτηματικά. Τι είναι αυτό που εμποδίζει έναν γιατρό (ένα άνθρωπο που επέλεξε να θεραπεύει τους ανθρώπους) να κάνει κάτι καλύτερο από το να ανακοινώνει σε ένα ασθενή (80 χρονών) πως θα μείνει τυφλός από το ένα του μάτι για ενάμιση χρόνο; Τι είναι αυτό που τον εμποδίζει να υπερασπιστεί το ίδιο από το να λειτουργήσει και να παλέψει μέχρι να διεκδικήσει αυτά που οφείλει να διεκδικήσει; Και πώς είναι δυνατόν να θεωρείται από όλους τους ιθύνοντες (νυν και πρώην κυ-

βερνώντες) ότι λειτουργεί ένα κρατικό σύστημα υγείας όταν σου ζητούν να περιμένεις ενάμιση χρόνο για να αντιμετωπίσεις το πρόβλημα υγείας σου; Ποιοι είναι αυτοί οι κύριοι που παριστάνουν τους «θεούς» και θεωρούν ότι ο χρόνος του κάθε ανθρώπου εξαρτάται από τη δική τους επάρκεια ή ανεπάρκεια; Και πώς είναι δυνατόν να έρχονται στην επιφάνεια όλα αυτά τα περιστατικά (τα οποία είναι ανεξάντλητα) και οι βουλευτές, κομματάρχες και κυβερνώντες (πρώην και νυν) να κοιμούνται ήσυχοι τα βράδια; Από τι υλικό είναι φτιαγμένοι όταν αποδέχονται σαν φυσιολογικό πως μπορεί έστω και ένας ασθενής να πεθάνει ή έστω να επιδεινωθεί η υγεία του, επειδή δεν έχει τα μέσα να πάει σε ιδιώτες και επειδή

πρέπει να περιμένει ένα χρόνο στην αναμονή; Πώς θα νιώθατε κύριοι Πρόεδρε της Δημοκρατίας, υπουργέ Υγείας, βουλευτές και αρχηγοί κομμάτων, αν εσείς αναγκάζοσταν να περιμένετε στην ουρά πέντε ώρες για να σας δει κάποιος γιατρός; Πώς θα νιώθατε αν σας έλεγαν ότι πρέπει να περιμένετε ενάμιση χρόνο και στο ενδιάμεσο να κόψετε τον λαιμό σας να τα βγάλετε πέρα με την αρρώστια σας; Το έχετε ποτέ βιώσει αυτό το συναίσθημα; Λοιπόν; Απαίτώ μια απάντηση που να μην είναι κούφια. Μπορεί κάποιος από σας να μου τη δώσει; Σε ένα αναρτημένο επίπεδο; Είστε ικανοί να απαντήσετε σαν άνθρωποι;

elenixenou1@gmail.com

Το ξεσκέπασμα των ψευδαισθήσεων

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Α. ΛΑΜΠΙΤΣΗ

«**Μ**έσα σε αυτό το παγκόσμιο πλαίσιο, που είναι κινούμενο και κλυδωνιζόμενο, η πατρίδα μας παραμένει πάντα μια ιδιαιτερότητα. Έζησε πολλά αυτήν την περίοδο, λίγα όμως φαίνεται να δίδασκε. Τα τελευταία χρόνια, βιώνει, ωστόσο, μια ιστορική στιγμή της: το τέλος των ψευδαισθήσεων». Σε άρθρο σου που θα δημοσιευθεί σε εφημερίδα, και με αφορμή το παράθεμα, να καταθέσεις τις απόψεις σου για τα ακόλουθα: Ποιες ήταν οι ψευδαισθήσεις που βίωνε για τόσα χρόνια η πατρίδα μας και πώς το τέλος των ψευδαισθήσεων επέδρασε στην καθημερινότητα των ανθρώπων;

Αυτό είναι το θέμα που δόθηκε την περασμένη Δευτέρα στους διαγωνιζόμενους στις Παγκύπριες Εξετάσεις στο μάθημα των Νέων Ελληνικών για να το αναπτύξουν σε επικοινωνιακό λόγο ή, όπως θα λέγαμε παλαιότερα, για να γράψουν έκθεση ιδεών. Το παράθεμα προερχόταν από ευρύτερο κείμενο του πρώην πρύτανη του Πανεπιστημίου Κρήτης Γιώργου Γραμματικάκη. Την επομένη, όλες οι εφημερίδες είχαν στα πρωτοσέλιδά τους το θέμα με αρνητικά σχόλια. Θεωρώ ότι οι θεματοθέτες άθελά τους πέτυχαν να προβληθεί το όλο ζήτημα στις εφημερίδες, επειδή όποιος πέρασε από τη δοκιμασία αυτή το μόνο που επιθυμεί είναι να κάνει τη δουλειά του με βάση την προτροπή του Επίκουρου «λάθε βιάσας». Εκείνο που ελπίζω είναι να μην είναι άθελά τους που με την επιλογή του θέματος ίσως επιτύχουν το τέλος των ψευδαισθήσεων σε σχέση με αρκετά ζητήματα από αυτά που αφορούν την εκπαιδευτική μας πραγματικότητα, ιδιαίτερα σε σχέση με τη διδασκαλία της γλώσσας.

Ένα τέτοιο ζήτημα είχα θίξει και παλαιότερα, όταν το 2009 προκλήθηκε μεγάλος σάλος με τον χαμπλό μέσο όρο του μαθήματος στις ίδιες εξετάσεις, που ήταν 9,53. Έγραψα τότε, μεταξύ άλλων, στην ίδια αυτή στήλη: «Είμαι της άποψης πως το καράβι το έχουμε βαρυνφορτώσει με χίλια δυο πράγματα, εκ των οποίων πολλά είναι άχρηστα. Στην τελευταία τάξη του Λυκείου η ύλη πρέπει να λιγοστεύει, εστιάζοντας σ' αυτό που διατύπωσε ο Γάλλος κριτικός της λογοτεχνίας Roland Barthes: «Σκοπός της λογοτεχνίας δεν είναι να κάνει το μαθητή καταναλωτή, αλλά παραγωγό κειμένων». Πώς, όμως, θα μπορέσει ο μαθητής να παραγάγει κείμενο, όταν δεν έχει διαβάσει καθόλου λογοτεχνία; Πώς θα μπορέσει να αφομοιώσει τρόπους έκφρασης συναισθημάτων και ιδεών, για να βελτιώσει το δικό του γράψιμο; Μαθαίνοντας εκθέσεις απέξω; Θυμούνται πως όταν ήμουν μαθητής, τόσο στο δημοτικό όσο και στο γυμνάσιο, συναγωνίζμασταν ποιος θα διαβάσει τα περισσότερα λογοτεχνικά βιβλία. Όταν κάποτε λέω στους μαθητές μου πως στην έκτα τάξη του πρακτικού είχαμε να διαβάσουμε και να παρουσιάσουμε πέντε λογοτεχνικά βιβλία (στις πιο μικρές τάξεις ήταν οκτώ), αυτοί μένουν με το στόμα ανοικτό. Οι περισσότεροι δεν έχουν διαβάσει τόσα σ' ολόκληρη τη μαθητική τους ζωή.

Επιπλέον, θα πρέπει να δούμε και μιαν άλλη πτυχή της παραγωγής λόγου, που έχει να κάνει με την ενημέρωση για ό,τι γίνεται στον κόσμο σήμερα. Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη κριτικής σκέψης είναι η έγκαιρη και πλήρης ενημέρωση. Πώς θα μπορέσουν οι μαθητές μας να αναλύσουν και να κριτικάρουν ένα θέμα σύγχρονου προβληματισμού, όταν είναι ανενημέρωτοι, όχι επειδή δεν ενημερώνονται από τους καθηγητές τους, αλλά επειδή η οικογένεια και το σχολείο δεν τους έχουν δημιουργήσει την ανάλογη κουλτούρα; Ειδήσεις ακούνε σπάνια και εφημερίδα διαβάζουν σπανιότερα. Οι περισσότεροι δεν ξέρουν να ξεφυλλίσουν μιαν εφημερίδα, πολύ δε περισσότερο δεν έχουν μάθει να εντοπίζουν όσα αξίζει να διαβάσουν. Ο ρόλος της οικογένειας εν προκειμένω είναι πολύ συσπαστικός. Οι γονείς πρέπει να δίνουν την ευκαιρία και να επιμένουν τα παιδιά τους να φυλλομετρούν, έστω, καθημερινώς μιαν εφημερίδα. Ο κόπος λίγος, το κέρδος, όμως, πολύ. Τα ακουσμάτα και τα διαβάσματά μας μάς συνοδεύουν τόσο στις εξετάσεις όσο και στη ζωή.

Τίποτε από όσα αναφέρονται πιο πάνω δεν άλλαξε. Ας ελπίσουμε πως τα αποτελέσματα των φετινών εξετάσεων θα οδηγήσουν στη διάλυση των ψευδαισθήσεων, πως μαθητές χωρίς διάβασμα και χωρίς ενημέρωση θα δύνανται να αναπτύσσουν θέματα όπως αυτό που δόθηκε φέτος. Εκτός αν θεωρήσουμε ατυχή την επιλογή του θέματος.

lampitsis.p@cytanet.com.cy

ΓΝΩΜΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Πιστή στην παράδοση που ακολουθεί εδώ και δεκαετίες, η «Κ» φιλοξενεί άρθρα, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν δημοσιευτεί σε άλλα έντυπα. Θερμή παράκληση προς τους αρθρογράφους μας να αποφεύγουν τα μεγάλα κείμενα. Άρθρα να αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@kathimerini.com.cy

Θερμή παράκληση προς τους επιστολογράφους μας να περιορίζουν το κείμενο στις 350 λέξεις. Ανώνυμες επιστολές δεν θα δημοσιεύονται. Επιστολές να αποστέλλονται στην π.ν. διεύθυνση info@kathimerini.com.cy

Το θέμα της έκθεσης στα Νέα Ελληνικά στις εισαγωγικές εξετάσεις για τις σχολές τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης προκάλεσε σχόλια, πολλοί πήραν τον λόγο για να θέσουν ερωτήματα. Η φράση «το τέλος των ψευδαισθήσεων» από κείμενο του Γ. Γραμματικάκη έφερε έναν γενικότερο προβληματισμό γύρω από τι θέλει να πει ο συγγραφέας, εάν και πώς συνδέεται με την κυπριακή πραγματικότητα, ενώ ο Σύλλογος Φιλολόγων διατύπωσε μια γνώμη δημοσίως.

Οι «ψευδαισθήσεις» μπορούν να ερμηνευτούν, πρώτο, αν αποδέχεται κάποιος ότι υπάρχουν, δεύτερο, τι περιεχόμενα μπορεί να λαμβάνουν και τρίτο, αν μια δημόσια συζήτηση μπορεί να αλλάξει μια πραγματικότητα. Με αυτές τις προϋποθέσεις, υποστηρίζω τα εξής:

Η ψευδαίσθηση της συγκάλυψης: για δεκαετίες αναπτύξαμε την κουλτούρα της συγκάλυψης των προβλημάτων για να μπορεί η Κύπρος να προχωρά πάντα με επιτυχία, ευμερούσα και αμέριμνη. Η τάση να κρύβουμε τα προβλήματα δεν απέδωσε, καθώς η οικονομική κρίση διέλυσε ψευδαισθήσεις. Η Κύπρος πέρασε ξυστά από τη χρεοκοπία πριν από δύο μόλις χρόνια. Οι διακρίσεις για την Κύπρο της ευμερίας και το σημερινό αποτέλεσμα δεν συμπίπτουν. Η αδυναμία να συνδυάσουμε την επιθυμία μας με την πραγματικότητα εκφράζεται με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο στην Κύπρο – από το «θαύμα» στην Τρόικα.

Η ψευδαίσθηση του ελέγχου: η κλασική πρόταση εξουσίας βρισκόταν στη σκέψη να συγκροτήσουμε συμμαχίες, να νικήσουμε στις προεδρικές εκλογές με βασικό κίνητρο να αλλάξουν χρόματα οι εξουπρετίσεις, να ελέγξουμε τις προσλήψεις, τις προαγωγές, τις μεταθέσεις που έκαναν οι (κάθε φορά) προηγούμενοι. Έτσι το κράτος και αρκετοί μικραποικιοκρατικοί οργανισμοί γέμισαν ελλείμματα, στρε-

Το τέλος των ψευδαισθήσεων

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

βλώσεις, ανισότητες, διαπλοκή. Η ψευδαίσθηση της «αλλαγής»: το πελατειακό κράτος κυριάρχησε, το κοινωνικό κράτος πτώχευσε. Το πρώτο σπατάλησε πόρους και δημιουργήσε τεράστιες ανισότητες. Το δεύτερο χρειάζεται πόρους για να στηρίξει την ανάπτυξη με κοινωνική αλληλεγγύη και στήριξη των πιο αδυνάτων. Κατά συνέπεια, η πρόκληση είναι αέρινη: να βγούμε από το μνημόνιο, αλλάζοντας όλα εκείνα που μας οδήγησαν στο χείλος του γκρεμού – έλλειψη εποπτικών αρχών, αναξιοκρατία, διαφθορά, στρεβλώσεις, πελατειακό κράτος, διανομή αποσπασματικών παροχών, πολιτικές χωρίς αναπτυξιακό πλάνο, γενικόλογες διακηρύξεις που υπόσχονται τα πάντα για να μην αλλάξει στο τέλος τίποτα.

Η ψευδαίσθηση της συντήρησης: το εκπαιδευτικό σύστημα παραμένει φοβικό, αδιαφορεί για τις αλλαγές, την ίδια ώρα που άλλες χώρες αλλάζουν και πρωτοπορούν. Η αλλαγή πολιτικής σημαίνει πρόγραμμα και σχέδιο για να έχουμε σχολείο που να βοηθάει τους μαθητές

να αναπτύξουν περισσότερες κριτικές ικανότητες, να μπορούν να διαχειριστούν κριτικές απόψεις και γι' αυτό το σύστημα χρειάζεται αλλαγές στον τρόπο που το συγκροτούμε. Η μεταρρύθμιση της παιδείας είναι αναγκαία. Χρειάζεται ηγέτες, χρόνο, συνέχεια, πρόσωπα που να την πιστεύουν. Χρειάζεται η Κύπρος τη συνεχή εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, γιατί οι νέες γενιές χρειάζεται να αποκτήσουν όλα εκείνα τα εφόδια που θα τους επιτρέπουν να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να συναγωνιστούν με ίσους όρους τους άλλους Ευρωπαίους νέους, με τους οποίους «συγκρατούν» σε κοινό στίπ (ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων, ηλεκτρονική εποχή, νέες μορφές απασχόλησης).

Η ψευδαίσθηση των εγκυκλίων: σκεπάζουμε τα προβλήματα με εγκυκλίους, με πυρίνους λόγους που συσκοτίζουν, με λεκτικές ακροβασίες που συγκρούονται με τις καθημερινές μας πρακτικές. Έτσι το θέμα των εξετάσεων στο μάθημα της Έκθεσης, και αν θεωρηθεί ότι προκαλεί

μια συζήτηση, αυτή θα ξεχαστεί σε μία εβδομάδα – το σύστημα της αποστήθισης δεν πττάει με εκλάμψεις. Η ελληνική παιδεία στην Κύπρο έχει για δεκαετίες ταυτιστεί με την τυπολατρία, την ομοιομορφία, το συντηρητισμό κάθε απόκρυψης.

Δέσνια μιας λογικής που βλέπει τον ελληνοκεντρισμό της μέσα από την εσωστρέφεια, τις φοβίες και την επίκληση της προγονικής αρετής, γι' αυτό και δεν μπόρεσε να κάνει ουσιαστικά βήματα προς τα εμπρός γιατί τα ιδεολογικά εργαλεία που τη στηρίζουν είναι ξεπερασμένα από τον ιστορικό χρόνο. Το σημερινό θεσμικό πλαίσιο επιβραβεύει τη τυποποιημένη σκέψη, εμποδίζει την πρωτοτυπία, δυσκολεύει την αμφισβήτηση. Συνεπώς δεν διαμορφώνει στο επιθυμητό επίπεδο ενεργούς πολίτες, δεν δημιουργεί πολίτες που να προσέχουν τη συμμετοχή, τη δράση, την ανάπτυξη νέων μορφών ενεργητικής παιδείας. Είναι καιρός να μιλήσουμε με θάρρος για ψευδαισθήσεις, όμως ταυτόχρονα να μιλήσουμε με θάρρος για νέα, ρεαλιστικά οράματα, για νέες προκλήσεις που η εποχή μας θέτει. Η προσαρμογή στο νέο περιβάλλον δεν επιτυγχάνεται με την ατέρμονη επανάληψη γνώσεων, που έχουν ξεπεραστεί, αλλά με αποφασιστική αντιμετώπιση των προκλήσεων του σημερινού περιβάλλοντος. Η παιδεία των ανοικτών οριζώντων και της κριτικής σκέψης είναι εκείνη που θα βοηθήσει την Κύπρο να αλλάξει τον ρου των πραγμάτων και να ξεπεράσει αγκυλώσεις δεκαετιών. Η ρεαλιστική ανάγνωση ενός πλαισίου μεταρρυθμίσεων απαιτεί ανατροπή των ψευδαισθήσεων, προγραμματισμό για να οργανώσουμε την κοινωνία και την παιδεία μας πάνω σε ένα διαφορετικό πλαίσιο εξέλιξης.

www.larkoslarkou.org.cy

Τα συμπτώματα μιας βαριά ασθενούςας Δημοκρατίας

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΑΓΑΠΙΟΥ

Σήμερα, «κινούμενοι και κλυδωνιζόμενοι βιώνουμε μια ιστορική στιγμή: (ζούμε) το τέλος των ψευδαισθήσεων». Οι θεσμοί έχουν καταρρεύσει, οι πολίτες καθολικά και οριζόντια απαξιώνουν το πολιτικό και πολιτειακό προσωπικό, η παρατεταμένη κρίση διαψεύδει τα «δεομεύματα» και την επικοινωνιακή καταγίδα περί επανεκκίνησης της οικονομίας και εύρυθμης λειτουργίας του κράτους.

Ζούμε σήμερα τον επιθανάτιο ρόχο ενός κόσμου που στηρίχτηκε σε ψευδαισθήσεις και που κλείνει με βίαιο τρόπο τον ιστορικό του κύκλο, παρατείνοντας –όσο μπορεί– το αναπόφευκτο τέλος του. Αυτά είναι τα συμπτώματα, όχι η αιτία, μιας βαριά ασθενούςας Δημοκρα-

τίας. Είναι η παταγώδης αποτυχία του πολιτικού προσωπικού να αντιληφθεί τις σύγχρονες πραγματικότητες, να οδηγήσει από τον παλιό στο νέο κόσμο και να βηματίσει, όχι πάλι-πάλι αλλά μπροστά από την κοινωνία.

Το παλιό μοντέλο εξουσίας, το οποίο στηρίχτηκε στις κομματικές και πελατειακές σχέσεις συναλλαγής και διαπλοκής, στην αδιαφάνεια και στην εμπέδωση της κομματοκρατίας και της αναξιοκρατίας, στη δημιουργία μικρών και μεγάλων θύλακων διαφθοράς και στην ιδεολογική άσκηση πολιτικής, αν και χρεοκόπησε μετά το έγκλημα στο Μαρί, συνεχίζει αδιάπτωτα ακόμα να διαφεντεύει τις τύχες μας και να μας οδηγεί σε μια νέα αβεβαιότητα.

Μετά από τρία χρόνια αποδεδειγμένα πλάνη μπορούμε να ισχυριστούμε ότι η κυβερνητική Αναστασιάδη πορεύεται με την ίδια πολιτική αντίληψη και την ίδια κουλτούρα που καλλιέργησε και εμπέδωσε η κυβερνητική Χριστόφια.

Πορεύεται με την ίδια πολιτική λογική που μας οδήγησε στο Μαρί και στην Τρόικα. Με την αλαζονεία, τον αυταρχισμό, την έλλειψη κανόνων διαφάνειας και κυρίως την απουσία λογοδοσίας και εφάρμογής των δημοκρατικών θεσμών. Ακόμα και μετά την καταστροφή της κυπριακής οικονομίας, συνεχίζεται η λεηλασία των θεσμών και των δημοσίων πόρων. Συνεχίζεται η «πολιτική της σχιζοφρένειας», της κομματοκρατίας και του δεσποτισμού.

Είναι η ίδια πολιτική αντίληψη που οδηγεί σε διορισμούς ως αντιπαροχή για προεκλογικές φιλοδοξίες, σε μη σεβασμό της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας (είτε πρόκειται για το ωράριο των καταστάσεων είτε πρόκειται για τον νόμο των εκπομπών, για το ΓΕΣΥ και τα ενυπόθηκα δάνεια), σε φαινόμενα διαπλοκής όπως στην περίπτωση της Ryanair, σε λεηλασία του δημόσιου πλούτου (όπως επικρατεί με την πλήρη ιδιωτικοποίηση κερδοφόρων ημερησίων και σε σχέσεις διαπλοκής τύπου Focus. Είναι η άλλη όψη του ίδιου νομίσματος.

Ο κ. Γιώργος Αγαπίου είναι υπεύθυνος του Γραφείου Τύπου της ΔΕΕΚ. agapiou1974@gmail.com

Η τρομοκρατία και η βαρβαρότητα προελαύνουν

Της ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΥ

Η είδηση της προοικονόμησης ευχάριστης εξέλιξης. Οι τζιχαντιστές του «Ισλαμικού Κράτους» (ISIS) προελαύνουν στην αρχαία Παλμύρα της Συρίας, θέτοντας σε κίνδυνο τα αναγνωρισμένα από την UNESCO μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς ενός ένδοξου πολιτισμού (www.theguardian.com/world/2015/may/20/syrian-city-of-palmyra-falls-under-control-of-isis). Η βασιλίσσα-πολεμίστρια Ζντοβία (242 – 275 μ.Χ.) των Σελευκιδών θα αντικρίζε με θλίψη τις εξελίξεις στην πόλη της, που στήθηκε τόσοι αιώνες περίφημη στα βράχια της συριακής ερήμου. Αμφιβολία, μίσος, τρομοκρατία, βαρβαρότητα εναντίον ανθρώπων και πολιτιστικών μνημείων. Το πνεύμα του Διαφωτισμού μοιάζει πιο επίκαιρο από ποτέ σε ιδεολογικό επίπεδο.

Ο Βολταίρος (Voltaire), ψευδώνυμο του François-Marie Arouet (1694-1778), μάλλον ο σημαντικότερος φιλόσοφος του γαλλικού Διαφωτισμού, προσοπιστής της ελευθερίας συνείδησης και έκφρασης, της ατομικής αξιοπρέπειας, της θρησκευτικής ανοχής και του διαχωρισμού κράτους-εκκλησίας, επανέρχεται στο προσκήνιο στη μάχη κατά της βαρβαρότητας. Έγραψε για την πολιτισμική ποικιλία, την αξία της ανεκτικότητας και το σεβασμό της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας κάθε λαού, την οποία αποκαλούσε «το πνεύμα των εθνών». Έχει μείνει στην ιστορία των ιδεών η φράση του για «συντηρητική απονομιότητα» (écarter l'infamie), εκφράζοντας την κήρυξη πολέμου ενάντια στη μισαλλοδοξία, το φανατισμό και την

αδικία. Ο ίδιος υπήρξε τολμυρός μαχητής –όπως απέδειξε και με την υπόθεση Calas που έχει μείνει στη γαλλική συλλογική μνήμη– εναντίον των προκαταλήψεων, των δογματισμών και της σκοτεινής δεισδαιμονίας, όπως και όσων κατεστημένων θεσμών δεν υπηρετούσαν τη χρηστή διοίκηση, την ελεύθερη έρευνα και τον ορθό λόγο, το δίκαιο και την ισότητα μεταξύ των πολιτών. Αν και μας χωρίζουν περισσότερα από 230 χρόνια από τη ζωή και τη δράση του, ο λόγος και οι αξίες που προασπίστηκε έχουν οικουμενική διάσταση και παραμένουν ζωτικής σημασίας για την ευρωπαϊκή πνευματική και πολιτική πορεία.

Είναι ενδεικτικό πως μετά τις αμαρτηρές επιθέσεις του Ιανουαρίου 2015 στη Γαλλία εναντίον του σατυρικού περιοδικού Charlie Hebdo και του καταστήματος Hyper Cacher, διαδηλωτές τοποθέτησαν μπροστά στο άγαλμα της Δημοκρατίας στο Παρίσι την «Τολεραντία του περί Άνοχης» (Traité sur la tolérance à l'occasion de la mort de Jean Calas, 1763). Ακόμη, στο έργο του για τα «Ήθη και το Πνεύμα των Εθνών», που ανήκει σε μία πρωτοποριακή για την εποχή του απόπειρα γραφής διαπολιτισμικής ιστορίας (Essai sur les mœurs et l'esprit des nations, 1756) χρησιμοποιεί για πρώτη φορά τον όρο «πολιτισμός» (culture), με τη σύγχρονη έννοια και χωρίς να συνοδεύεται από ουσιαστική στη γενική (βλ. Jochen Schlobach, Η ανακάλυψη των πολιτισμών στον 18ο αιώνα, Αθήνα, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, 1997). Η

βολταρική συγγραφική δραστηριότητα και έμπρακτα δημόσια στάση έφερε στο προσκήνιο το ρόλο του διανοούμενου στην κοινωνία, την πολιτική και την κίνηση των ιδεών, καθώς και τη σημασία των ΜΜΕ (τότε μόνο έντυπων).

Ο σύγχρονος παγκοσμιοποιημένος και δικτυωμένος κόσμος, με εμφανή στην καθημερινότητα τα προβλήματα των μειονοτήτων, της δημογραφικής έκρηξης, της μετανάστευσης, της τρομοκρατίας και των αυξανόμενων εστιών εμπόλεμης διένεξης, αλλά και της αναζήτησης ταυτότητας, της παιδείας, της δημοκρατίας και των εκρηκτικών κοινωνικών ανισοτήτων στο εσωτερικό των χωρών, φαίνεται πολύ πιο περίπλοκος από το μικρό και σχετικά σταθερό κόσμο του Βολταίρου το 18ο αιώνα (Claude Lattès, Ο Βολταίρος και η υπόθεση Καλός: Από την ιστορία στον μύθο, Αθήνα, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, 2006). Οι πραγματικές του Βολταίρου δεν παρέχουν διαχρονική πανάκεια σε όλα τα ζητήματα, ενώ ακόμη μελετώνται τα κίνητρα, το νόημα και η τότε απήχυσή τους, ωστόσο επαναστατικά ψήγματα υπέρ του ορθού λόγου και εναντίον της σκοτεινής βαρβαρότητας είναι αναμφισβήτητα και εμπνέουν ακόμη. Ιδιαίτερα σήμερα, αναδύεται η ανάγκη της κριτικής σκέψης, των πνευματικών του Διαφωτισμού και της αυτοκριτικής απέναντι στο μηδενιστικό σκεπτικισμό και το ριζοσπαστισμό που φαίνεται να αγγίζουν ευαρίθμους ομάδες ανθρώπων της επονομαζόμενης Δύσης

και της Ανατολής. Ο φιλόσοφος Abdenour Bidar, σε ανοιχτή επιστολή προς τον μουσουλμανικό κόσμο που δημοσιοποίησε αμέσως μετά τις αιματηρές επιθέσεις στο Παρίσι, εγείρει τις ευθύνες αυτού του κόσμου εκατομμυρίων στη σύσταση και την εγκληματική δράση των τζιχαντιστών που φορούν τη «μάσκα του Ισλάμ», καταλήγοντας στην ανάγκη άσκησης αυτοκριτικής και αναθεωρημένων ερμηνειών των ιερών βιβλίων της θρησκείας τους στον 21ο αιώνα, προς την κατεύθυνση του σεβασμού της πολιτισμικής ετερότητας και του διαπολιτισμικού διαλόγου (www.huffpostmaghreb.com/abdenoun-bidar/lettre-souverte-au-monde-m_1_b_6443610.html). Ένας μουσουλμάνος Βολταίρος (sic), όπως αναφέρει ο André Versaille σε αφιέρωμα για τον περίπλοκο σύγχρονο κόσμο θα είχε ευεργετική επίδραση στον εκτενή μουσουλμανικό κόσμο (www.magazine-litteraire.com/mensual/553/apres-charlie-voltaire-retour-01-03-2015-135184). Θα προσθέταμε, ότι η δράση ηγετών και διανοούμενων με όραμα στη Δύση θα συνέβαλαν επίσης στην αυτοκριτική, την προσέγγιση άλλων πολιτισμών και την απομάκρυνση της βαρβαρότητας.

Θερμές ευχαριστίες στις συναδέλφους της Βιβλιοθήκης της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης Κωνσταντίνα Τσίρπου και Άννα Μάστορα.

Η κ. Αικατερίνη Λάμπρου είναι δρ Πολιτιστικής Πολιτικής, Διοικήσις και Επικοινωνίας, Σύμβουλος Τύπου και Επικοινωνίας Α΄.

Επιταχύνονται οι ρυθμοί για αυτονόμηση των νοσηλευτηρίων

Αρχές της επόμενης εβδομάδας το προσχέδιο του νομοσχεδίου στα εμπλεκόμενα μέρη για συζήτηση

Της **ΕΜΙΛΙΑΣ ΜΙΝΤΗ**

Κρίσιμο και καθοριστικό για τον τομέα της Υγείας αναμένεται να είναι το αμέσως επόμενο διάστημα ειδικότερα σε ό,τι αφορά τον διάλογο για την αυτονόμηση των νοσηλευτηρίων ώστε το αμέσως επόμενο διάστημα να ληφθούν και οι ανάλογες αποφάσεις.

Έγκυρες πηγές αναφέρουν στην «Κ» ότι ο Ιούνιος αναμένεται να είναι μήνας-προ-άγγελος ουσιαστών μεταρρυθμιστικών εξελίξεων σε ό,τι αφορά τον τομέα της Υγείας. Ήδη το αρμόδιο Υπουργείο βάζει τις τελευταίες πινελιές στο προσχέδιο του νομοσχεδίου που αφορά την αυτονόμηση και την αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων με σκοπό το αναθεωρημένο προσχέδιο να δοθεί στα εμπλεκόμενα μέρη αρχές της επόμενης εβδομάδας για μελέτη.

Οι ίδιες πληροφορίες αναφέρουν επίσης ότι πρόθεση του Υπουργείου Υγείας αλλά και υποχρέωση που πηγάζει από το πρόσφατα αναθεωρημένο μνημόνιο είναι όπως το νομοσχέδιο κατατεθεί τον Ιούνιο στη Βουλή των Αντιπροσώπων για συζήτηση, ενώ σημειώνεται ότι η διαδικασία ψήφισης του τοποθετείται χρονικά πριν από το κλείσιμο του Κοινοβουλίου για τις θερινές διακοπές. Από μόνα τους τα χρονοδιαγράμματα προμηνύουν έναν συνεχή και εντατικό διάλογο επί του προκειμένου, αφού η αυτονόμηση

των νοσηλευτηρίων και στη συνέχεια η υλοποίηση του ΓεΣΥ κρίνονται ως αναγκαίες για τον τόπο μας.

Ορόσημο ο Ιανουάριος

Ορόσημο για την αυτονόμηση των νοσηλευτηρίων αναμένεται να είναι ο Ιανουάριος του 2016, αφού σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, «στόχος της Κυβέρνησης είναι τα δημόσια νοσηλευτήρια να λειτουργήσουν αυτόνομα από την 1η Ιανουαρίου, έχοντας δηλαδή σε πλήρη λειτουργία έξι νέους αυτόνομους οργανισμούς, με νέες σύγχρονες διοικητικές δομές, Διοικητικά Συμβούλια και εγκεκριμένους από τη Βουλή προϋπολογισμούς». Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα εκτιμάται ότι το επόμενο διάστημα μεταξύ Ιουνίου και Δεκεμβρίου που θα μεσολαβήσει, θα λειτουργήσει καταλυτικά ώστε να υλοποιηθούν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες και τα άρθρα του Νόμου να τεθούν σε πλήρη εφαρμογή.

Σε ό,τι αφορά το αναθεωρημένο προσχέδιο του Νομοσχεδίου που θα κατατεθεί εντός της εβδομάδας, πηγές της «Κ» αναφέρουν μεταξύ άλλων ότι θα βασιστεί στα ίδια πλαίσια και φιλοσοφία με το προηγούμενο προσχέδιο, το οποίο δόθηκε στη δημοσιότητα τον περασμένο Δεκέμβριο από το Υπουργείο Υγείας. Θα αναφέρεται δηλαδή στην ίδρυση αυτόνομων Οργανισμών δημοσίου δικαίου, κάτω

Πρόθεση του Υπουργείου Υγείας να κατατεθεί το νομοσχέδιο μέχρι τον Ιούνιο στη Βουλή ώστε να ψηφιστεί πριν από τις θερινές διακοπές.

από την ευθύνη των οποίων τοποθετούνται από τα Γενικά Νοσοκομεία και ιατρικά κέντρα της κάθε επαρχίας. Εξηγούν επίσης πως με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται νομική, διοικητική, οικονομική και επιστημονική αυτονομία των οργανισμών.

Αναμένεται, παράλληλα, όπως προανήγγειλε και ο υπουργός Υγείας Φίλιππος Πατσάλης σε δηλώσεις του τις προάλλες, ότι το Νομοσχέδιο θα περιέχει αλλαγές με τις οποίες θα ενσωματώνονται εισήσεις των εμπειρογνομητών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας που φιλοξενοούνται από το Υπουργείο Υγείας, καθώς και θέσεις εμπλεκόμενων μερών που υποβλήθηκαν κατά τη σειρά δημόσιου διαλόγου που πραγματοποιήθηκε επί του προηγούμενου προσχεδίου του Νομοσχεδίου.

Τα εργασιακά

Μεγάλη συζήτηση και εκτενείς διάλογοι αναμένεται και γύρω από τα εργασιακά θέ-

ματα των εργαζομένων στα δημόσια νοσηλευτήρια. Η συζήτηση επί των συγκεκριμένων ζητημάτων θα ολοκληρωθεί στη Μεικτή Επιτροπή Προσωπικού για τους δημόσιους υπαλλήλους και στη Μεικτή Εργατική Επιτροπή για το ωρομίσθιο προσωπικό. Ωστόσο, όπως αναφέρουν οι ίδιες πληροφορίες, «το πεδίο των εργασιακών θεμάτων που αφορούν τους δημόσιους υπαλλήλους φαίνεται να ξεκαθαρίζει καλύτερα μετά τις πρώτες συζητήσεις που έγιναν ήδη στο επίπεδο της Μεικτής Επιτροπής Προσωπικού και τη γνωμάτευση που έχει λάβει το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού από τον γενικό εισαγγελέα αναφορικά με την απασχόληση δημοσίων υπαλλήλων στους αυτόνομους Οργανισμούς». Να σημειώσουμε δε ότι εντός της εβδομάδας αναμένεται συνάντηση του υπουργού Υγείας με τη Μεικτή Επιτροπή Προσωπικού και το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης Προσωπικού.

Έκτακτοι γιατροί

Πιο ξεκάθαρα φαίνονται να είναι τα πράγματα και για τα θέματα που αφορούν στο έκτακτο ιατρικό και άλλο προσωπικό που απασχολείται στην παρούσα φάση στα δημόσια νοσηλευτήρια, μετά από τις συμφωνίες, οι οποίες επιτεύχθηκαν την περασμένη εβδομάδα από το Υπουργείο Υγείας με τις συντεχνίες που εκπροσωπούν το έκτακτο

και ωρομίσθιο προσωπικό των νοσηλευτηρίων. Σύμφωνα με τις συμφωνίες αυτές, θα προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις με τις οποίες όλο το υφιστάμενο προσωπικό που απασχολείται στα δημόσια νοσηλευτήρια θα μεταφερθεί στους αυτόνομους οργανισμούς.

Όπως υπογραμμίζουν πηγές της εφημερίδας μας, «η πρόθεση της κυβέρνησης είναι πλέον έκδηλη και ότι ο τομέας της Υγείας αλλάζει».

Όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά, «μετά από χρόνια αναβλητικότητας και καθυστερήσεων, η κυβέρνηση, διά του Υπουργείου Υγείας, προχωρεί σε καινοτόμες –και καθόλα απαραίτητες– τομές κατά τρόπο που ο πολίτης και ο ασθενής να λαμβάνουν ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας υγείας, μέσα από σύγχρονες δομές οργάνωσης και διοίκησης των δημοσίων νοσηλευτηρίων».

Σημειώνουν ακόμα ότι η αναδιοργάνωση και η αυτονόμηση των δημοσίων νοσηλευτηρίων γίνεται πραγματικότητα ανοίγοντας πλέον, με αυτό τον τρόπο, το δρόμο για την εφαρμογή του ΓεΣΥ το οποίο είναι ένα θέμα που χρονίζει.

Αξίζει να υπενθυμίσουμε ότι με βάση τα χρονοδιαγράμματα που είχαν τεθεί ενόψει και του μνημονίου, η υλοποίηση του ΓεΣΥ θα έπρεπε να ξεκινήσει σταδιακά από το 2015, κάτι το οποίο λόγω της πολυπλοκότητας του ζητήματος, έχει μετατεθεί.

Ολοκληρώνεται η συζήτηση για τα εργασιακά. Φαίνεται ότι έχουν αρχίσει να ξεκαθαρίζουν ζητήματα και για το ωρομίσθιο προσωπικό.

ΤΕΥΧΟΣ 38 | ΙΟΥΝΙΟΣ 2015

Εύκολα & Σπιτικά

ΜΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΛΟΪΖΙΔΟΥ

Κυριακάτικο τραπέζι

*Η σημαντικότερη ίσως συνήθεια για την
κυριακή οικογένεια. Κυριακάτικο τραπέζι
με σπιτικό φαγητό.*

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 31 ΜΑΪΟΥ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Φοβόμαστε, αλλά δεν είμαστε φοβισμένοι

Η φράση του τίτλου –υπόδειγμα του genre της δημιουργικής ασάφειας στην πολιτική– είναι από δηλώσεις του υπουργού Οικονομικών Γιάννη Βαρουφάκη την περασμένη εβδομάδα. Για να μην τον αδικήσω, η συγκεκριμένη φράση του αποκτά ένα νόημα λογικό, μέσα στο πλαίσιο των συμφραζομένων. Αυτό που λέει είναι ότι στην κυβέρνηση νιώθουν τον φόβο (λόγω του αντικειμένου της διαπραγμάτευσης) αλλά δεν τον αφήνουν να τους κυριεύει. Ας μου επιτραπεί, ωστόσο, να πιστεύω ότι η φράση του υπουργού εκφράζει μια αλήθεια πολύ διαφορετική από τη σκοπούμενη, εφόσον, με λίγη φαντασία, τη συλλάβουμε στην ποιητική διάστασή της. «Φοβόμαστε, αλλά δεν είμαστε φοβισμένοι» είναι, νομίζω, ένας πολύ εκλεπτυσμένος, πολύ φίνος τρόπος για να μας πουν ότι τα έχουν κάνει πάνω τους.

Εξαιρώ, βεβαίως, τον ίδιο τον Βαρουφάκη. Αυτός διατηρεί απολύτως την ψυχραιμία του και δεν θα είχε κανένα λόγο να τη χάσει, διότι η κατάσταση εξελίσσεται προς την κατεύθυνση που θα τον βόλευε. Κατ' αρχάς, οι μέρες του ως επικεφαλής της διαπραγμάτευσης από ελληνικής πλευράς είναι μετρημένες. Δεν μπορεί να φαντασθώ με τι πρόσωπο θα εμφανισθεί ξανά μπροστά στους ομολόγους του στα ευρωπαϊκά όργανα, για να «συνεργαστούν», έπειτα από τα περί καταγραφής των εργασιών του προηγούμενου Eurogroup. Διότι και μόνον ότι έδωσε –ο ίδιος, συνειδητά– την αφορμή για να διασπαρεί η αμφιβολία ως προς την τήρηση του κανόνα της εχεμύθειας είναι σαν να τον παραβίασε. Το έδαφος είναι προετοιμασμένο, λοιπόν, για την αποχώρησή του. Αν μάλιστα παραιτηθεί από την κυβέρνηση, εφόσον προκύψει

συμφωνία με την οποία η Ελλάδα, ουσιαστικά, θα επιστρέφει στον δρόμο που άφησε μετά τις εκλογές, ο Βαρουφάκης θα είναι ο μόνος σόουμαν της πολιτικής που θα έχει αποχωρήσει από τη σκηνή την κατάλληλη στιγμή: με το μέγιστο όφελος και σχεδόν καθόλου φθορά.

Συμφωνία της χώρας μας με τους δανειστές της, όπως την ορίζω παραπάνω, θα σημαίνει εκ των πραγμάτων την ήττα της Ελλάδας του ΣΥΡΙΖΑ. Θα είναι, ωστόσο, μια προσωπική νίκη για τον Βαρουφάκη. Θα έχει πέσει μαχόμενος στην ακμή της δημοτικότητάς του, υπερασπιζόμενος μια πολιτική, η οποία δεν θα μπορούσε ποτέ να γίνει αποδεκτή από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και αν

εφαρμοζόταν στην Ελλάδα θα αποτύγχανε οικτρά στην πράξη. Με την πτώση του, όμως, θα έχει γίνει ήρωας και θα έχει αποκτήσει ένα διεθνές κοινό για να τους αφηγηθεί πώς θα είχε σώσει όχι μόνο την Ελλάδα αλλά και την Ευρώπη ολόκληρη. Και, φυσικά, εκείνοι θα πληρώνουν για να τον ακούν. Η θεωρία του, δηλαδή, θα έχει επιζήσει, επειδή ακριβώς απέφυγε να αναμετρηθεί με την πραγματικότητα. Και ποιος άλλος θα είναι καλύτερος για να την πουλήσει από τον ίδιο; Ποιος τη χάρη του, λοιπόν! Η τετράμηνη θητεία του ως υπουργού Οικονομικών θα είναι το εισιτήριο για τη σικάτη, αντισυμβατική και εύπορη ζωή του θεσμικού αριστορού διανοούμενου. (Δωρεάν δια-

κοπές στη Βενεζουέλα και άλλα τέτοια ωραία...).

Για να μην παρεξηγηθώ, όμως, επιζώ να προσέξω ότι στην αρχή της τρίτης παραγράφου είπα «θα τον βόλευε» ήταν υποθετικός ο λόγος. Εννοούσα ότι θα τον βόλευε, αν ήταν ένας άλλος άνθρωπος, π.χ. αν ήταν ένας υπέρ το δέον φιλόδοξος και νοσηρά νάρκισσος, όχι ο άνθρωπος που, όπως τον περιγράφει η σύζυγός του, έχει χάσει τον ύπνο του από το αίσθημα της ευθύνης προς τα δέκα εκατομμύρια των Ελλήνων.

Περισσότερο, πάντως, και από τον Βαρουφάκη, εκείνος που πρέπει να έχει χάσει τον ύπνο του είναι ο Αλέξης Τσίπρας. Είναι λογικό,

αφού την ώρα που εκείνος αντήλασε χαμόγελο και χειραψίες με τους ηγέτες της Ευρώπης στη Ρίγα, ο Παναγιώτης Λαφαζάνης από το βήμα της Βουλής απέκλειε συμφωνία «που δεν θα είναι συμβατή με τις προγραμματικές εξαγγελίες μας», όπως είπε. Όσο και ο ΣΥΡΙΖΑ, μέσω της επίσημης εκπροσώπησης του, αρνείται τα περί εσωτερικής απειλής, η πραγματικότητα τον διαψεύδει. Ο Τσίπρας, αν πράγματι θέλει συμφωνία και όχι χρεοκοπία, είναι υποχρεωμένος να εξουδετερώσει την εσωτερική αμφισβήτηση. Πώς γίνεται;

Προσωπικώς, δύο τρόπους μπορώ να σκεφθώ: τον καθαρό και τον σκοτεινό, ας τους πούμε έτσι. Ο πρώτος είναι να φέρει τη συμφωνία

και, αν αυτή προκαλέσει την εξέγερση των νεοπολιτευτικών, αυτός να καταφύγει σε εκλογές. Στην περίπτωση αυτή, οι οίονοι προμηνύονται άριστοι: αντιπολίτευση δεν υπάρχει και οι περισσότεροι πολιτικοί παρατηρητές θεωρούν πιθανό ο Τσίπρας να κερδίσει με συντριπτικό ποσοστό. Αν υποθέσουμε ότι συμβαίνει αυτό, ο Τσίπρας θα έχει κερδίσει κάτι πολύ περισσότερο από μια εκλογική νίκη: θα είναι μια, ενδεχομένως ιστορική, ευκαιρία για την επανεκκίνηση της Κεντροαριστεράς με ευρωπαϊκή κατεύθυνση. Δεν συνεχίζω, γιατί, με λίγα λόγια, όλο αυτό ακούγεται σαν παραμύθι - θαρρείς ότι βλέπεις και μια νεράιδα να περνάει σαν αστραπή εκεί στην άκρη...

Ο άλλος τρόπος, ο «σκοτεινός», έχει εκ των πραγμάτων πολύ παρασκήνιο, και προσωπικώς για τον Αλέξη Τσίπρα έχει φθορά της δημοτικότητάς του, πίκρα και ντροπή. Διότι προϋποθέτει ότι ο πρωθυπουργός θα φέρει τη συμφωνία σε αυτή τη Βουλή, αλλά θα την περάσει με ψήφους της αντιπολίτευσης. (Θυμίζω ότι μόλις δεκατρείς ψήφοι είναι η πλειοψηφία της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ANEL στη Βουλή και, επίσης, ότι η πρόεδρος του σώματος έχει ήδη πάρει τη δική της πορεία, την οποία μια παρόμοια εξέλιξη θα επιτάχυνε...). Προφανώς, δε, συνέχεια της απόλυτης της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας θα είναι να αναζητήσει συμμαχίες μέσα από τη σημερινή Βουλή για τον σχηματισμό νέας κυβέρνησης.

Από τις δύο επιλογές, δεν χωρεί αμφιβολία ότι η πρώτη, η «καθαρή», είναι και η προτιμότερη. Το πρόβλημα είναι ότι δεν υπάρχει ο χρόνος...

kassimatis@kathimerini.gr

γαστρονόμος
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Καθημερινές γεύσεις

Μια ξεχωριστή σειρά μαγειρικής από τον γαστρονόμο και την Καθημερινή

Οδηγίες αγοράς, μυστικά μαγειρέματος και δεκάδες πρωτότυπες συνταγές για κοτόπουλο και γαλοπούλα στον φούρνο, στην κατσαρόλα, στο τηγάνι και τη σχάρα από τους καλύτερους Έλληνες σεφ.

Την Κυριακή 31 Μαΐου μαζί με την «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

«Βρισκόμαστε πολύ μακριά από μία συμφωνία»

Σαφές το μήνυμα που στέλνουν οι Βρυξέλλες ότι παρά το βελτιωμένο κλίμα, η Ελλάδα έχει πολύ δρόμο να διανύσει ακόμη

Της ανταποκριτριάς μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Από την προηγούμενη Δευτέρα η ελληνική πλευρά ξεκίνησε να στέλνει συγκεκριμένες προτάσεις στους θεσμούς, για πρώτη φορά μετά τη συμφωνία της 20ής Φεβρουαρίου. Από προτάσεις για τον ΦΠΑ και τα «κόκκινα» δάνεια μέχρι τις έως τώρα «κόκκινες» γραμμές της κυβέρνησης. Όμως, ακόμα και τώρα Ευρωπαίοι αξιωματούχοι δηλώνουν ότι «βρισκόμαστε πολύ μακριά από μία συμφωνία», καθώς τα προβλήματα είναι πολλά, με την ελληνική πλευρά να συνεχίζει να παρουσιάζει ιδιαίτερα θετικές προβλέψεις για την οικονομία που οι θεσμοί δεν συμπεριφέρονται.

Χαρακτηριστικό του κλίματος που επικρατεί ήταν η αναφορά αξιωματούχου στην «Κ» που έλεγε ότι τελικά «στο μόνο σημείο που υπάρχει μεγάλη πρόοδος είναι στην αναστροφή προηγούμενων μεταρρυθμίσεων».

Ως γνωστόν, στο κρίσιμο Eurogroup της Πίγας φτάσαμε στο ναδίρ του αρνητικού κλίματος για την Ελλάδα, που δοκίμασε τα όρια συνεργασίας με τους δανειστές, οδηγώντας στην άμεση παρέμβαση του πρωθυπουργού και την αλλαγή της διαπραγματευτικής ομάδας. Τέσσερις εβδομάδες μετά και πάλι στη Πίγα, αυτή τη φορά στη Σύνοδο Κορυφής, ενώ επιβεβαιώθηκε ότι υπάρχει βελτίωση όσον αφορά το κλίμα, συγχρόνως έγινε σαφές ότι δεν υπάρχει αλλαγή ως προς την ουσία, καθώς, όπως ξεκαθάρισαν τόσο η καγκελάριος Α. Μέρκελ όσο και ο Γάλλος πρόεδρος Φρ. Ολάντ, η συμφωνία θα βρεθεί με τους θεσμούς και όχι σε πολιτικό επίπεδο. Το σημαντικότερο; Σε αντίθεση με τις εκτιμήσεις της ελληνικής κυβέρνησης, που δήλωνε ότι έχει καλύψει το μεγαλύτερο κομμάτι της διαδρομής και απομένει το υπόλοιπο να καλυφθεί από τους δανειστές, οι δύο ηγέτες ξεκαθάρισαν ότι υπάρχει ακόμα πολύς

δρόμος που πρέπει να καλύψει η Ελλάδα.

Αυτό που επίσης έγινε σαφές την εβδομάδα που μας πέρασε είναι η διαφοροποίηση της στάσης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και των κρατών-μελών από αυτή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το ΔΝΤ και τα κράτη - μέλη ευθυγραμμίζονται με την άποψη Μέρκελ - Ολάντ (ότι δηλαδή χρειάζεται να καλύψει η ελληνική κυβέρνηση ακόμα πολύ μεγάλη απόσταση). Σχετικές δηλώσεις έκανε και η Κρ. Λαγκάρντ από το Ρίο της Βραζιλίας («υπάρχει ακόμα πολλή δουλειά να γίνει») αλλά και ότι πρέπει να γίνει μια ολοκληρωτική προέγχιση και «όχι μία γρήγορη και βρώμικη δουλειά», όπως είπε χαρακτηριστικά. Αντίθετα η Ε.Ε. μετάρρησε στην αρχή της εβδομάδας και έδειχνε ότι είναι έτοιμη να συμβιβαστεί με πολύ λιγότερα.

Η εμπειρία του παρελθόντος όμως έχει δείξει πως όταν υπάρχουν τέτοιου είδους διαφορετικές προσεγγίσεις, οι προτάσεις της Επιτροπής δεν επικρατούν. Όπως στην περίπτωση της Κύπρου, όπου το αρχικό σχέδιο του Ολι Ρεν δεν πήρε το «πράσινο φως» από τα κράτη-μέλη και το ΔΝΤ αλλά αντίθετα αντικαταστάθηκε από κάτι πολύ δυσμενέστερο.

Και ενώ η διαδικασία έχει ολοκληρωθεί με την αλλαγή της διαπραγματευτικής ομάδας, βασικό πρόβλημα παραμένει ότι τα τεχνικά κλίμακα δεν έχουν συναντήσει με τους υπουργούς, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η σιγουριά πολλές φορές ότι υπάρχει υπουργική έγκριση για κάποια συγκεκριμένη απόφαση. Επίσης, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που οι αρμόδιοι υπουργοί καταθέτουν νομοθετικές προτάσεις στην Ελλάδα αντίθετες από αυτές που συζητούνται σε τεχνικό επίπεδο στις Βρυξέλλες, ακυρώνοντας την αξιο-

πιστία της διαπραγματεύσεως.

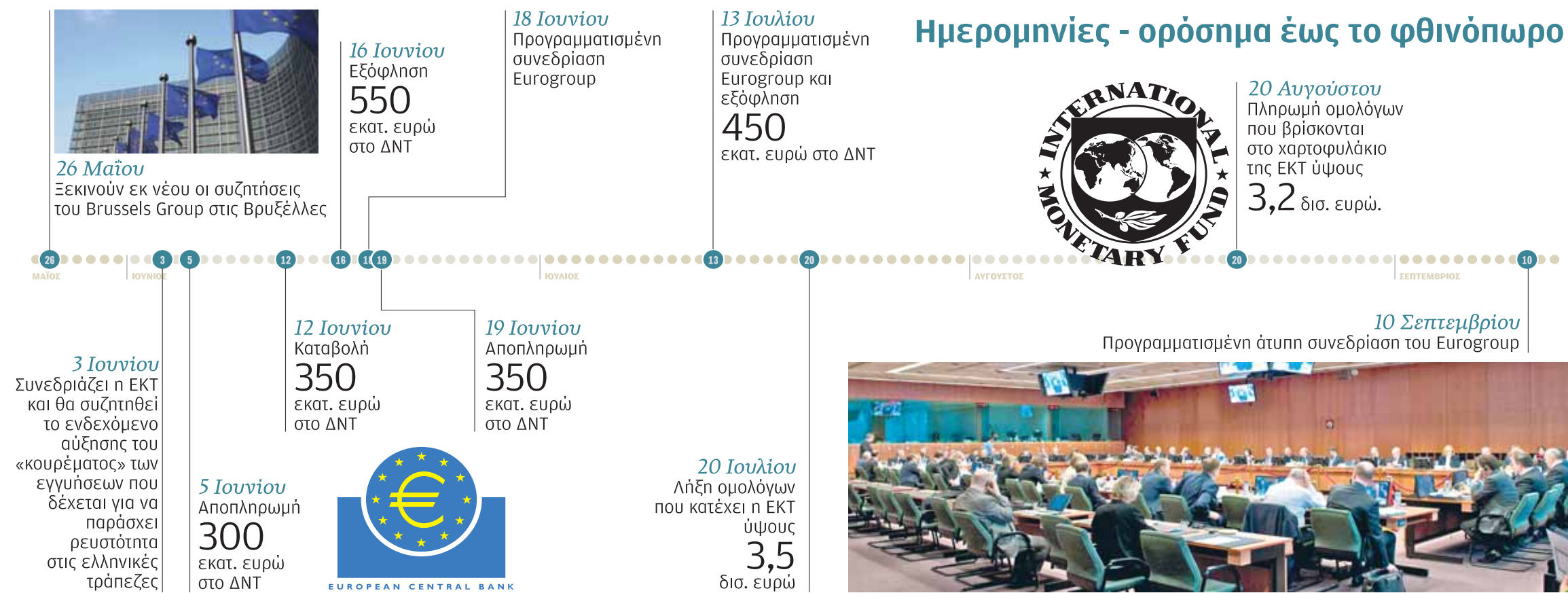
Με τον χρόνο να πιέζει ασφυκτικά, βγαίνουν στην επιφάνεια προτάσεις πολύ διαφορετικές η μία από την άλλη αναφορικά με την τύχη του ελληνικού θέματος: Από την παράδοση ενός τελεσιγράφου (take it or leave it) από τους δανειστές, σε περίπτωση που δεν υπάρχει συμφωνία εντός του χρονικού πλαισίου (σχέδιο που ανέφερε και ο Αμερικανός εκπρόσωπος στο ΔΝΤ στην τελευταία συνεδρίαση του Ταμείου) μέχρι σενάρια για κάποιες μορφές παύσης του προγράμματος.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί και η παρέμβαση της κυβέρνησης των ΗΠΑ, με τον υπουργό Οικονομικών Τζακ Λου να διαμνύει στον κ. Αλέξη Τσίπρα κατά την προχθεσινή τηλεφωνική τους επικοινωνία ότι «ενδεχόμενη αποτυχία να βρεθεί σύντομα συμφωνία, θα προκαλέσει άμεσα δυσχέρεια στην Ελλάδα και αβεβαιότητα για την Ευρώπη

και ευρύτερα την παγκόσμια οικονομία».

Αυτό που είναι σίγουρο είναι ότι μπαίνουμε στην τελική ευθεία με το κλίμα να έχει βελτιωθεί, χωρίς, όμως, να έχει επέλθει σημαντική σύγκλιση. Και ενώ όλοι κατανοούν ότι η συμφωνία είναι μονόδρομος, έχουν πολύ διαφορετικές σκέψεις για το τι πρέπει να ακολουθηθεί σε περίπτωση που δεν επέλθει στα ασφαλικά πλέον χρονικά όρια.

Επιπλέον δυσκολία είναι ότι η καθυστέρηση μεγάλώνει το δημοσιονομικό ποσό των μέτρων που απαιτούνται. Ετσι, εκεί που η διαπραγμάτευση της κυβέρνησης Σαμαρά είχε μία δημοσιονομική απόσταση περίπου 1,5 δισ. για επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος 3%, τώρα γίνονται συζητήσεις για τριπλάσια μέτρα (4-5 δισ.) για πρωτογενές πλεόνασμα κοντά στο 1%. Είναι ξεκάθαρο ότι είναι επιτακτική ανάγκη για την Ελλάδα να κλείσει τη διαπραγμάτευση όσο το δυνατόν γρηγορότερα.

Οι όροι της κυβέρνησης και τι απαντούν οι δανειστές

Του **ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Δεν είναι μόνον οι «κόκκινες» γραμμές και η πολιτική φόρτιση που τις συνοδεύει, που δημιουργούν το παρατηνόμενο αδιέξοδο στις διαπραγματεύσεις της ελληνικής κυβέρνησης με τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη. Όσο κι αν ακούγεται παράδοξο, η αμφισβήτηση δεν συντηρείται μόνον από παράγοντες της ελληνικής πλευράς, αλλά και από την πλευρά των διαπραγματευστών. Αυτό που έσπευσε να παρουσιάσει ως «ιδίαν εξαιρετική αντιπραγωγική. Ακύρωση, για παράδειγμα, δύο απαντώντες συνεδριάσεις του Eurogroup. Τη μια στιγμή ζητείται από την ελληνική πλευρά να συμφωνήσει στην ολοκλήρωση του πέμπτου ελέγχου, δηλαδή της τελικής αποτίμησης του δεύτερου μνημονίου, αγνοώντας επιδεικτικά την πολύ ευρωπαϊκή αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. Κάποιοι ζητούν το ίδιο χωρίς πρόσθετες απαιτήσεις, εννοώντας ότι θα εκταμιευθούν τα μπλοκαρισμένα δάνεια και η υπεραξία των ομολόγων που παρακρατείται, με την προϋπόθεση όμως μιας νέας δεσμευτικής συμφωνίας. Η Αθήνα πιστεύει, στο ανώτερο επίπεδο, πως αν οι εταίροι είχαν τηρηθεί τη συμφωνία Τσίπρα-Ντάισελμπλουμ για έναν «κοινό τόπο» συνεννόησης, μια αρχική συμφωνία θα μπορούσε να έχει βρεθεί ήδη από τον Μάρτιο.

Το δεύτερο ζήτημα στο οποίο η ελληνική πλευρά εκτιμά ότι οι θεσμοί ξεπερνούν τις αρμοδιότητές τους, ακόμη και από τη στενή νομική πλευρά, είναι ο αποκλεισμός της χώρας από τη «χρηματοδότηση της ρευστότητας». Σε απαντώντες συσκέψεις κεντρικών παράγοντας του προεδρι-

κού επιτελείου κατηγορεί με βαρύ τρόπο τον πρόεδρο της ΕΚΤ, ότι «παραινεί, όταν περιορίζει τις τοποθετήσεις των τραπεζών σε έντοκα γραμμάτια».

Ο «γραμματέας» της επιχειρηματικής ελίτ» όπως τον χαρακτηρίζουν λιβελογράφοι - θαυμαστές της «πρόεδρου Ζωής», δεν εννοεί να κατανοήσει ότι ο κ. Ντράγκι δεν πρόκειται να δώσει την «ανάσα ζωής» παρά μόνον όταν το Eurogroup θα έχει υπογράψει μια πολιτική συμφωνία μακράς πνοής. Η Φρανκφούρτη θα ανοίξει την κάνουλα όταν οι υπουργοί θα βεβαιώσουν ότι βρισκόμαστε «κοντά στο σημείο εκταμίευσης» μέρους των διαθεσίμων δανειακών πόρων. Διαφορετική είναι όμως η ερμηνεία που πήραν μαζί τους οι Δραγαδάκης - Τσακαλώτος μετά την επίσκεψή τους στην έδρα της ΕΚΤ: πρόσθετη ρευστότητα θα υπάρχει όταν θα έχουμε «ορατή κατάληξη», διαβεβαίωσαν την ομάδα διαπραγματευστών.

Ομν αυτή η βυζαντινολογία έχει σοβαρές επιπτώσεις. Δεν είναι μόνον το δημόσιο ταμείο αλλά η πραγματική οικονομία που ασφυκτιά και χαροπαλεύει. Η οικονομία λειτουργεί πρακτικά χωρίς τραπεζική διμεσοδότηση. Οι εξαγωγικές επιχειρήσεις χάνουν έτοιμες δουλειές ή, στην καλύτερη περίπτωση, τους ζητείται να περιμένουν «λίγο ακόμη» πριν πάρουν την παραγγελία. Οι πελάτες τους ανησυχούν για την πορεία των συζητήσεων με την Ευρώπη και με τους «αριστερούς της δραχμής». Ζητούνται προσωπικές εγγυήσεις για να γίνουν συνηθισμένες εμπορικές συναλλαγές. Την ώρα που το κράτος μετρά τα ρέστα του για να πληρώσει συντάξεις, ο εξωστρεφής επιχειρηματίας τομείς αντιμετωπίζει απώλεια εμπιστοσύνης, στάση πληρωμών και βυθίζεται στο τέλμα.

Η κυβέρνηση έχει ένα δεκαπενθήμερο για να μετρήσει τα «πολιτικά

κουκιά της». Εξήγησε στους εταίρους ότι θα συμβιβαστεί μόνον αν πάρει «κάτι καλύτερο από όσα είχε το μέλι Χαροδούβελ», την «ανάσα ρευστότητας» και κάποια «αναπτυξιακή προοπτική». Η απαίτηση «να κλείσει το μνημόνιο», μπορεί να εξυπηρετηθεί εφόσον υπάρξει «πραγματική ευελιξία», που θα μπορούσε να μεταφραστεί στους αμέσως επόμενους μήνες στο ζητούμενο «νέο μείγμα πολιτικής».

Η κυβέρνηση έχασε όμως πολύ χρόνο. Ήδη, όπως δείχνει η τελευταία συμφωνία με την Πανεπιστημίου Μακεδονίας, μόνον το 35% των πολιτών εξακολουθεί να βρίσκει σωστή τη πολύσχεση της κυβέρνησης και 60,5% μετά τη συμφωνία πλαίσιο της 20ής Φεβρουαρίου.

Το δίλημμα είναι καθαρά πολιτικό. Οι εταίροι θέλουν να γνωρίσουν αν ο Αλέξης Τσίπρας διατηρεί την πολιτική ηγεμονία στη συμπαρατάξη της οποίας ηγείται. Η ενδοκομματική σύγκρουση θα μεταφερθεί στη Βουλή όταν, πολύ σύντομα όπως είναι αναπόφευκτο, θα έρθουν προς έγκριση τα πρώτα μέτρα δημοσιονομικού ελέγχου. Η κυβέρνηση έχει την υποχρέωση να δράσει, ανεξαρτήτως των εξωτερικών πιέσεων. Είναι εξάλλου πιθανόν να βρεθούν σύντομα συμβολιστικές διατυπώσεις στο μακρόπνοο ζήτημα του συνταξιοδοτικού συστήματος και του εκσυγχρονισμού της αγοράς εργασίας υπό την αιγίδα του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας. Αν όμως ο αριθμός των βουλευτών που δεν θα δεχτεί τις εξηγήσεις και δεσμεύσεις της κυβέρνησης ακυρώσει τη δεδηλωμένη, ο πρωθυπουργός θα πρέπει να ζητήσει προσφυγή σε ανάδειξη νέας εθνικής αντιπροσωπείας, αποφασισμένης να στηρίζει χωρίς ταλαντεύσεις, αμφισβησίες και προσωπικές πολιτικές, την εθνική ευρωπαϊκή συστράτευση.

Περισσότεροι φόροι τώρα, μεταρρυθμίσεις αργότερα

Του **ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Σε δύο επίπεδα εκτυλίσσεται η διαπραγμάτευση Αθήνας και δανειστών. Στο ένα, που είναι άμεσο, επικρατεί μια κατ' αρχήν συμφωνία, κυρίως επί των δημοσιονομικών μέτρων, που οδηγεί σε περισσότερους φόρους, αλλά θα δώσει ανάσα ρευστότητας στη χώρα. Στο άλλο, που «πάει» γι' αργότερα, προβλέπεται η ολοκλήρωση ενός συνολικού πακέτου (είτε μέσα στον επόμενο μήνα είτε στο τέλος καλοκαιριού) για τη μετά τον Ιούνιο εποχή, που θα περιλαμβάνει τις μεταρρυθμίσεις (ασφαλιστικό, εργασιακό και εργαλειοθήκη ΟΟΣΑ). Αν και στην κυβέρνηση υποστηρίζουν επισήμως ότι πρόθεση είναι να κλείσει η συνολική συμφωνία τώρα, τα δεδομένα της διαπραγματεύσεως δείχνουν ότι δύσκολα μπορεί να φθάσουμε σε κάτι τέτοιο. «Η ελληνική πλευρά θεωρεί ότι μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία σε τεχνικό επίπεδο (staff level agreement) και γι' αυτό πραγματοποιούνται εντατικές διαπραγματεύσεις στο Brussels Group», αναφέρουν στελέχη του οικονομικού επιτελείου. Σύμφωνα, όμως, με πληροφορίες, η πρόθεση των διαπραγματευστών στις Βρυξέλλες είναι τέτοια που δεν επιτρέπει τέτοιου είδους αισιοδοξία. Χαρακτηριστικά, παράγοντες με γνώση των συζητήσεων εκτιμούν ότι το να επιτευχθεί πλήρης συμφωνία έως τις αρχές του Ιουνίου «συγκεντρώνει μικρές πιθανότητες». Αναφέρουν, δε, ως λόγους τον περιορισμένο χρόνο (οι συμφωνίες είναι προγραμματισμένες να ξεκινήσουν εκ νέου την Τρίτη στις Βρυξέλλες) και τον βαθμό δυσκολίας των ανοικτών θεμάτων.

Από την πλευρά των θεσμών, τα μηνύματα που φθάνουν στην Αθήνα δείχνουν ότι η απόσταση που χωρίζει τις δύο πλευρές παραμένει με-

γάλη, σχεδόν σε όλα τα ζητήματα. Στο πλαίσιο αυτό, στελέχη του οικονομικού επιτελείου υποστηρίζουν πως θα πρέπει να γίνουν υποχωρήσεις και από τις δύο πλευρές για να επέλθει το πολυπόθητο «staff level agreement». Ήδη, η Αθήνα έχει δείξει ευελιξία στο σκέλος των δημοσιονομικών μέτρων, κάτι που δεν κάνει στα εργασιακά και τα ασφαλιστικά. Και ευελιξία ζητάει και από την άλλη πλευρά σε θέματα που γνωρίζει ότι για την κυβέρνηση δεν αποτελούν απλώς «κόκκινες γραμμές», αλλά υπάρχει εντελώς διαφορετική φιλοσοφία στην αντιμετώπισή τους.

Τα θέματα στα οποία υπάρχει σύγκλιση και μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για μια πρώτη συμφωνία, είναι:

- 1. Δημοσιονομικοί στόχοι και νέα μέτρα.** Η Αθήνα προτείνει ο στόχος για το πρωτογενές πλεόνασμα φέτος να διαμορφωθεί στα επίπεδα του 1% του ΑΕΠ και να αυξηθεί στο 2% το 2016 και στο 3,5% από το 2017 και μετά. Για να επιτευχθεί ο φρενός στόχος, εξετάζονται μεταξύ άλλων τα εξής μέτρα:
  - Αλλαγή συντελεστών ΦΠΑ. Τα σενάρια που υπάρχουν δείχνουν αύξηση των εσόδων κατά 500 εκατ. ευρώ έως και 1 δισ. Οι δανειστές, επιμένουν στην εφαρμογή δύο συντελεστών (έναν κοντά στο 23% κι ένα χαμηλότερο, της τάξεως του 10%) και η κυβέρνηση σε τρεις (23%-14%-7%).
  - Τέλος επί των τραπεζικών συναλλαγών. Εκτιμάται ότι εάν εφαρμοστεί 0,1% επί των συναλλαγών άνω των 500 ευρώ και εκτός μηχανημάτων αυτόματης ανάληψης (ΑΤΜ), τότε μπορούν να εισπραχθούν περί τα 300 εκατ. ευρώ.
  - Αύξηση του φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.
  - Επιβολή φόρου σε καταθέσεις

από ένα επίπεδο και πάνω.

- Επανάφορά της εισφοράς αλληλεγγύης στα προ περικοπής επίπεδα για εισοδήματα άνω των 30.000 ευρώ.
- Αύξηση του φόρου πολυτελείας.
- 2. Μακροοικονομικό μοντέλο.** Σύμφωνα με πληροφορίες, Αθήνα και δανειστές συμφωνούν σε μια πρόβλεψη για αύξηση του ΑΕΠ φέτος κατά 0,5%. Αλλωστε, αυτό ανακρίνωσε προσφάτως και η Κομισιόν.
- 3. «Κόκκινα» δάνεια.** Στο θέμα αυτό επικρατεί σύγκλιση, αλλά από τους δανειστές θεωρούν ότι υπάρχει απόσταση σε κρίσιμες λεπτομέρειες. Είναι, όμως, από τα θέματα που έχει καλυφθεί μεγάλο μέρος της αρχικής διαφοράς.

Τα ζητήματα στα οποία υπάρχει απόσταση απόψεων και θα μπορούσαν να κλείσουν σε μεταγενέστερο χρόνο, είναι:

- **Ασφαλιστικό.** Η Αθήνα έχει καταθέσει τις προτάσεις της για τις πρόωρες συνταξιοδοτήσεις και περιμένει την αντίδραση των θεσμών. Θέμα σημαντικής τριβής είναι η ρήτρα μηδενικού ελλείμματος στα επικουρικά ταμεία, με την κυβέρνηση να μην υποχωρεί και τους δανειστές να επιμένουν. Επίσης, ένα άλλο ζήτημα είναι η καταβολή της 13ης σύνταξης, αν και όπως όλα δείχνουν θα μεταφερθεί για αργότερα και υπό προϋποθέσεις.
- **Εργασιακά.** Η σταδιακή αύξηση του κατώτατου μισθού και η επανάφορά των συλλογικών διαπραγματεύσεων αποτελούν τις «κόκκινες γραμμές» της κυβέρνησης, με τους θεσμούς να επιμένουν στην αναστολή των σχετικών κυβερνητικών ανακοινώσεων. Παράλληλα, το θέμα των ομαδικών απολύσεων δεν έχει αποσυρθεί από την πλευρά των δανειστών.

Με κλειστά χαρτιά όλοι ώς το τέλος της παρτίδας

Σαν παιχνίδι πόκας βλέπουν οι διαπραγματευτές τις συζητήσεις

Της απεσταλμένης μας στη ΡΙΓΑ
ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

«Ξέρεις να παίζεις πόκα;». Η ερώτηση κυβερνητικού στελέχους, ως απάντηση στην ερώτησή μου αν εκτιμά ότι οι εταίροι επιθυμούν να ολοκληρωθεί η συμφωνία σύντομα, με αιφνίδιασε. Καθώς στεκόμασταν στο λόμπι του ξενοδοχείου στο κέντρο της Ρίγας, περιμένοντας την άφιξη του πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα και την έναρξη της συνάντησής του με τη Γερμανίδα καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ και τον Γάλλο πρόεδρο Φρανσουά Ολάντ, το κυβερνητικό στέλεχος μου εξήγησε ότι, όπως και στην πόκα, έτσι και στην κρίσιμη διαπραγμάτευση που εξελίσσεται, καθένας προσπαθεί να κρατήσει μέχρι τέλους κρυφά τα χαρτιά του, συχνά μπλοφάροντας και προσπαθώντας να καλλιεργήσει στους απέναντι τη βεβαιότητα ότι έχει καλύτερο χαρτί και ότι ανησυχεί λιγότερο για την τελική έκβαση της παρτίδας. Πρόσθεσε, μάλιστα, ότι είναι χρήσιμο, όταν κάποιος εμπλέκεται σε διαπραγματεύσεις, να είναι εξοικειωμένος με τις τεχνικές της πόκας.

Η «παρτίδα» της ελληνικής κυβέρνησης με τους εταίρους, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, οδεύει στο κλείσιμό της, τουλάχιστον αυτός ο γύρος, καθώς όλες οι πλευρές συνομιλούν την 5η Ιουνίου ως εξαιρετικά κομβική ημερομηνία. Αρα, μέσα στις επόμενες ημέρες, οι μιλώφες, οι παγίδες, τα ατού θα ξεδιπλωθούν και, τελικά, όλοι οι εμπλεκόμενοι θα κληθούν να μιλήσουν με ανοικτά χαρτιά.

Στη Λεττονία, ο κ. Τσίπρας έθεσε το χρονοδιάγραμμα που η Αθήνα επιθυμεί. Συμφωνία μέχρι το τέλος του μήνα και επικύρωσή της από ένα έκτακτο Eurogroup. Για άλλη μία φορά, ωστόσο, δημιουργείται η εντύπωση ότι τα «χαρτιά» διαβάζονται διαφορετικά από κάθε πλευρά του τραπέζιού. Μέρκελ και Ολάντ εμφανίσθηκαν πρόθυμοι να συμβάλλουν και προσωπικά, εφόσον απαιτηθεί η παρέμβασή τους για να ξεπεραστούν προσκόμματα στην τελική ευθεία εντατικοποίησης των διαπραγματεύσεων. Η Αθήνα στέκεται σε αυτό και ο πρωθυπουργός εμφα-

Η Άγκελα Μέρκελ με τον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα στη Σύνοδο Κορυφής στη Ρίγα. Κατά την κ. Μέρκελ υπάρχει ακόμα πολλή δουλειά να γίνει.

νίσθηκε αισιόδοξος ότι η συμφωνία είναι κοντά. Οι Ευρωπαίοι συνμιλητές του, όμως, επιμένουν ότι η όποια συμφωνία θα πρέπει να γίνει αποδεκτή και από τους τρεις θεσμούς, υποδεικνύοντας την ανάγκη συμβιβασμού στις απαιτήσεις του ΔΝΤ, ενώ πριν από οτιδήποτε άλλο, προκρίνουν την ολοκλήρωση της αξιολόγησης.

Η κυβέρνηση επιδιώκει μία «ενιαία συμφωνία», όπως επαναλαμβάνουν τα στελέχη της. «Δεν θα πάρουμε τόσα μέτρα με αντάλλαγμα μία πρόσκαιρη ανάσα ρευστότητας», δήλωσε υπουργός, αμέσως μετά τη συνάντηση της Ρίγας. Αποκωδικοποιώντας τη φράση αυτή, συνεργάτες του πρωθυπουργού αναφέρουν ότι όσο παρατείνεται η διαπραγμάτευση και δεν οριστικοποιείται μία συμφωνία με μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, η κυβέρνηση δεν μπορεί να αναπτύξει πολιτικές, ουσιαστικά δεν μπορεί να λειτουργήσει. Από την άλλη πλευρά, ο κ. Τσίπρας εμφανίζεται να αναγνωρίζει την πολιτική φθορά που επιφέρει η παράταση της εκκρεμότητας, η οποία, πέραν όλων των άλλων, αποτρέπει και παράγοντα διαρκούς εσωκομματικής αμφισβήτησης και αναταραχής. Αλλωστε, η πίεση που δέχεται η κυβέρνηση από το εσωτερικό του ΣΥΡΙΖΑ, η επικείμενη ατομολογία της ρήξης που αναπτύσσεται, είναι ένα από τα επιχειρήματα προς

τους εταίρους για μία πιο ήπια προσέγγιση.

Παρά την υποστήριξη, όμως, που εμφανίζονται να έδωσαν Μέρκελ και Ολάντ στην άποψη του κ. Τσίπρα ότι θα πρέπει να υπάρξει μία λύση με αναπτυξιακό προσανατολισμό και με μακροπρόθεσμο ορίζοντα, με χαρακτηριστικά τέτοια (π.χ. τις προβλέψεις για το ύψος πρωτογενών πλεονασμάτων), που να αποτελούν έμμεσες παρεμβάσεις στην κατεύθυνση αναδιάρθρωσης του χρέους, δεν δείχνει να υπάρχει συναντίληψη για το πώς και πότε θα επιτευχθεί αυτό. Η κ. Μέρκελ επαναλαμβάνει ότι υπάρχει ακόμα πολλή δουλειά να γίνει, ενώ και η κυβέρνηση, που μιλάει για συμφωνία με μεσοπρόθεσμο χαρακτήρα, εμφανίζεται διατεθειμένη να κλείσει πρόσκαιρα το ασφαλιστικό και πιθανότατα όχι μόνο αυτό, με μεταρρυθμίσεις στις πρόωρες συντάξεις και στην ενοποίηση ταμείων, και να το ανοίξει εκ νέου το φθινόπωρο, μετά την ολοκλήρωση αναλογιστικής μελέτης.

Από το «τραπέζι» της Ρίγας η ελληνική αντιπροσωπεία έφυγε, τις πρώτες πρωινές ώρες της Παρασκευής, με την εκτίμηση ότι Μέρκελ και Ολάντ δεν επιθυμούν τη ρήξη. Αραγε, κατάφερε να «διαβάσει» τις προθέσεις της άλλης πλευράς ή παρασύρθηκε από κάποια μιλώφ;

Η Μέρκελ, ο Σαρκοζί και το G7

Του **ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ**

Η καγκελάρια της Γερμανίας Άγκελα Μέρκελ δεν θα ήθελε να έχει την τύχη του πρώην πρόεδρου της Γαλλίας Νικολά Σαρκοζί, όταν στις 7 και 8 Ιουνίου φιλοξενηθεί στο Ελμάου της Βαυαρίας τη σύνοδο κορυφής των 7 πλουσιότερων βιομηχανικών χωρών του κόσμου. Η κ. Μέρκελ δεν έχει ξεχάσει ότι ο κ. Σαρκοζί είχε υποσχεθεί στον Αμερικανό πρόεδρο Ομπάμα μία σύνοδο κορυφής επικεντρωμένη στα προβλήματα της παγκόσμιας ανάπτυξης το 2011, όταν ξαφνικά βρέθηκε αντιμέτωπος με το δημοψήφισμα του Γιώργου Παπανδρέου. «Η Μέρκελ ήταν εκείνη που αντιδρούσε λιγότερο» θυμάται ένας παρευρισκόμενος στη θρυλική πα συνάντηση του τότε πρωθυπουργού με τους δύο ισχυρούς πολιτικούς της Ε.Ε. «Ο Σαρκοζί ήταν έξαλλος, ο Παπανδρέου του είχε χαλάσει τη σύνοδο κορυφής».

Ήταν τότε που οι Αμερικανοί είχαν κατηγορήσει τη Γερμανίδα καγκελάρια ότι αφήνει την Ελλάδα να οδηγηθεί στην καταστροφή για μερικά δεκαετομύρια, κάτι που σύμφωνα με μία εκδοχή την οδήγησε για πρώτη φορά στη ζωή της σε μία εκδήλωση που δεν την συνθηίζει δημόσια: να δακρύσει.

Ποια ωστόσο είναι η πραγματική εικόνα που έχουν στη Γερμανία για το ελληνικό ζήτημα; Σε αντίθεση με τη δημόσια εικόνα του κ. Βόλφγκανγκ Σόιμπλε στην Ελλάδα, ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών αντιλαμβάνεται απόλυτα ότι δεν υπάρχουν «εύκολες λύσεις»

στο ελληνικό πρόβλημα. Γνωρίζει ότι η κατάσταση του Έλνα πρωθυπουργού είναι εξίσου δύσκολη με των προκατόχων του με τη διαφορά, όπως λέει, ότι η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ κάνει ό,τι μπορεί για να την δυσκολέψει ακόμα περισσότερο. Ο κ. Σόιμπλε χρειάζεται την κ. Μέρκελ και τη σχέση της με τον Έλνα πρωθυπουργό, καθώς δεν κρύβει πλέον πως δεν μπορεί να συνεννοηθεί με τον Έλνα ομολόγό του. Αυτό το πρόβλημα περιπλέκει την κατάσταση, καθώς η Αθήνα έχει χάσει την επαφή με τη Βίλχελμστράσε (όπου βρίσκεται το γερμανικό ΥΠΟΙΚ) που διέθεταν όλοι οι προηγούμενοι υπουργοί Οικονομικών της κρίσης, από τον Γιώργο Παπακωνσταντίνου ως τον Γκίκα Χαρδούβελν.

Από την πλευρά της η κ. Μέρκελ από την αρχή είχε συμφωνήσει στις συζητήσεις της με τον κ. Τσίπρα ότι τα μεγάλα θέματα της διαπραγμάτευσης θα έμεναν για την περίοδο κοντά στο λεγόμενο τρίτο πακέτο και θα εξαιρούνταν από την τρέχουσα αξιολόγηση. Η κ. Μέρκελ δεν είχε αντίρρηση αρκεί να μην ανατρεπόταν το πλαίσιο. Ποιο όμως πλαίσιο; Του 3% πρωτογενούς πλεονάσματος, όπως δεχόταν αρχικά το πρόγραμμα, του 2% όπως δέχθηκε στη συνέχεια το ΔΝΤ ή του 0,75-0,50%, όπως θέλει η Αθήνα; Και είναι δυνατόν η κ. Μέρκελ που επέβαλε το ΔΝΤ στα ευρωπαϊκά προγράμματα διάσωσης να αποδεχθεί την ολοκλήρωση—έστω και τμηματικά—της τρέχουσας αξιολόγησης χωρίς το ΔΝΤ, όταν το τελευταίο ζητάει ελά-

φρυνση του χρέους για να γίνει βιώσιμο;

Ο κ. Σόιμπλε γνωρίζει ότι στα ζητήματα αυτά δεν υπάρχουν απλές απαντήσεις. Χωρίς αυτόν—είναι 43 χρόνια βουλευτής—και τις τοποθετήσεις του δύσκολα θα καταφέρει η κ. Μέρκελ να μη «ματώσει» σοβαρά στη διαδικασία του Κοινοβουλίου που θα πρέπει, με βάση τη συζήτηση για την απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου, να αποφασίσει την εκταμίευση της κουτσουρεμένης δόσης των 3,7 δις. προς την Αθήνα, αν και όταν συμφωνήσουν τα τεχνικά κλιμάκια για την αναθεώρηση του κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, τον προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Εσόδων και τη νέα αρχιτεκτονική του ΦΠΑ.

Την περασμένη Τρίτη ο κ. Σόιμπλε εξήγησε στους βουλευτές των Χριστιανοδημοκρατών πόσο δύσκολη είναι η κατάσταση στην Αθήνα. Είπε ακόμα ότι η κυβέρνηση Τσίπρα έχει βάλει «την οπισθεν» στις μεταρρυθμίσεις. Χριστιανοδημοκράτες βουλευτές που είχαν έρθει στην Αθήνα ενίσχυσαν την εκτίμηση του Σόιμπλε, ενώ και πολλοί σοσιαλδημοκράτες βουλευτές κάνουν παρόμοιες εκτιμήσεις. «Συνεχώς λένε από τη νέα κυβέρνηση ότι τους «στραγγαλίζει» η Ευρώπη μέσω της ΕΚΤ και συνεχώς κάνουν μονομερείς ενέργειες. Και θέλουν την Ευρώπη να πληρώσει πολλές από αυτές» είπε στην «Κ» στέλεχος της σοσιαλδημοκρατικής Κ.Ο. «Θέλουμε να κρατήσουμε την Ελλάδα στο ευρώ ίσως περισσότερο από την κυβέρνηση σας», κατέληξε...

Στεγαστικά Δάνεια από την Ελληνική Τράπεζα με επιτόκιο 3,00% (ΣΕΠΕ 3,06%)

Για αιτήσεις που θα υποβληθούν μέχρι τις 31 Ιουλίου 2015

Γιατί εμείς, βλέπουμε τον άνθρωπο!

Στην Ελληνική Τράπεζα βλέπουμε πάντα τον άνθρωπο και προσεγγίζουμε με κατανόηση τις δικές του ανάγκες. Την ανάγκη του για απόκτηση του δικού του προσωπικού χώρου, την ανάγκη του για συντροφικότητα και δημιουργία οικογένειας.

Με τα Στεγαστικά Δάνεια της Ελληνικής Τράπεζας, το όνειρο απόκτησης του δικού σας σπιτιού γίνεται τώρα πιο προστό με:

- **Επιτόκιο 3,00% (ΣΕΠΕ 3,06%)**
- **Χωρίς έξοδα** Σύνταξης Δανείου
- **Χωρίς έξοδα** Νομικών Εγγράφων
- Μέχρι **40 χρόνια** αποπληρωμή
- Προκαταβολή 30%
- **Ευνοϊκά ασφάλιστρα** από την **Παγκυπριακή Ασφαλιστική Λτδ** και τη **Hellenic Alico Life Insurance Company Ltd**

Υπάρχει **δυνατότητα επιπρόσθετης δανειοδότησης** μέχρι 10% του στεγαστικού δανείου ή μέχρι το ποσό των €20.000 (όποιο είναι μεγαλύτερο) για αγορά οικιακού εξοπλισμού.

Επισκεφθείτε οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας ή δηλώστε το ενδιαφέρον σας, με όποιον από τους πιο κάτω τρόπους προτιμάτε, και εμείς θα ανταποκριθούμε άμεσα.

www.hellenicbank.com | Hellenic Bank Official | @HellenicBank | 8000 9999 | 9999 2244

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Σημειώσεις:

• Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις. • Επιτόκιο Στεγαστικού δανείου «Θεμέλιο» 3,00% (Βασικό επιτόκιο 2,65% + Περιθώριο 0,35%) με ΣΕΠΕ 3,06%. Το ΣΕΠΕ έχει υπολογιστεί για στεγαστικό δάνειο ΘΕΜΕΛΙΟ €85.000 με περίοδο αποπληρωμής 20 χρόνια και προκαταβολή 30%. • Η προσφορά ισχύει για αιτήσεις που θα υποβληθούν μέχρι τις 31/07/2015 και η Ελληνική Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να την αποσύρει ανά πάσα στιγμή. Μετά τη λήξη αυτής της προσφοράς το επιτόκιο για νέες δανειοδοτήσεις θα επανέλθει στο 3,40%. • Το επιτόκιο και η δόση αποπληρωμής του στεγαστικού δανείου δύναται να τροποποιούνται από την Ελληνική Τράπεζα από καιρού εις καιρό. • Απαραίτητες εξασφαλίσεις: Υποθήκη, ασφάλεια πυρός / σεισμού, απλή ασφάλεια ζωής, προσωπική εγγύηση. Η παραχώρηση του στεγαστικού δανείου υπόκειται στη λήψη κανονιστικών προς την Ελληνική Τράπεζα εξασφαλίσεων και η Ελληνική Τράπεζα δύναται κατά την απόλυτη κρίση της να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση σύμφωνα με την εκάστοτε δανειοδοτική πολιτική της. • ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Διατρέχετε τον κίνδυνο να χάσετε την ακίνητη ιδιοκτησία σας αν δεν πληρώσετε κανονικά τις δόσεις της υποθήκης ή οποιοδήποτε άλλου δανείου το οποίο είναι εξασφαλισμένο με υποθήκη πάνω στην ακίνητη περιουσία σας. • Για περισσότερες πληροφορίες αποστείνετε στα καταστήματα της Ελληνικής Τράπεζας ή στη Γραμμή Εξυπηρέτησης 8000 99 99 ή στην ιστοσελίδα της Ελληνικής Τράπεζας.

«Μονομαχία» με φόντο ένα πρόγραμμα

Σύγκριση email Χαρδούβελη και Βαρουφάκη – Η κυβέρνηση προτάσσει δημοσιονομικά, φόρους, ρίχνοντας πίσω τα εργασιακά

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Προεκλογικά και μετεκλογικά, η μόνη επιβίωση των στελεχών της σημερινής κυβέρνησης και των κομμάτων που τη στηρίζουν όταν καλούνται να υποστηρίξουν τις θέσεις της, είναι ότι «το e-mail Χαρδούβελη δεν ισχύει πλέον». Από την άλλη πλευρά, τα στελέχη της προηγούμενης κυβέρνησης υποστηρίζουν ότι το συγκεκριμένο e-mail θα αποδειχτεί «πολύ λίγο» σε σχέση με το τι θα έρθει όταν κλείσει η νέα συμφωνία με τους δανειστές.

Ξεκινώντας από τα βασικά, απλώς να θυμίσουμε ότι με τον όρο «e-mail Χαρδούβελη», όλοι εννοούν τα μέτρα που είχε προτείνει η προηγούμενη κυβέρνηση στην τριτοκλασική για να κλείσει ο έλεγχος της και να εκταμιευτούν οι δόσεις που εκκρεμούν ακόμα. Πρόκειται για τα μέτρα που σε κάποιο βαθμό δεν τα δέχτηκαν οι δανειστές και έκτοτε πάγωσε η διαπραγμάτευση, δίνοντας τη σκυτάλη στις πολιτικές εξελίξεις. Τα μέτρα που περιλαμβάνονταν στο επίμαχο e-mail είχε προεκλογικά δεσμευτεί η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ – ΑΝΕΛ να μην εφαρμόσει.

Κρίνοντας από το πού βρίσκεται σήμερα η διαπραγμάτευση με τους θεσμούς, το βασικό συμπέρασμα για το κατά πόσο αλλάζει το e-mail Χαρδούβελη, είναι ότι έχει «βαρύνει» ως προς τον όγκο και το ύψος των δημοσιονομικών μέτρων που προτείνει η Αθήνα στους δανειστές. Ταυτόχρονα, όμως, η κυβέρνηση προσπαθεί να αλλάξει τις δράσεις σε ασφαλιστικό και εργασιακό, επιδιώκοντας την εκκλιση των δεσμεύσεων της σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό γίνεται.

Δεδομένων των συνθηκών και του δημόσιου διαλόγου που έχει ξεκινήσει για το τι τελικά θα αλλάξει σε σχέση με την πολιτική που πρότεινε η προηγούμενη κυβέρνηση, η «Κ» προχωράει σε μία σύγκριση των παρεμβάσεων που προτείνονταν και εκείνων που τώρα διαπραγματεύεται η Αθήνα με τους δανειστές, χωρίς βέβαια να είναι ξεκάθαρο το πού θα καταλήξει η συμφωνία. Ειδικότερα:

Δημοσιονομικά μέτρα

Το βασικό μέτρο του e-mail Χαρδούβελη ήταν η αύξηση του συντελεστή ΦΠΑ στα ξενοδοχεία από το 6,5% στο 13%, με στόχο να αυξηθούν τα έσοδα κατά 350 εκατ. ευρώ. Τα σενάρια που σήμερα είναι υπό διαπραγμάτευση είναι αρκετά και αφορούν την πλήρη αναδιάρ-

θρωση του καθεστώτος ΦΠΑ, όπως εδώ και χρόνια ζητούσαν οι πιστωτές.

Στο πλαίσιο αυτό, η Αθήνα προτείνει την αλλαγή των τριών συντελεστών με μεταφορές προϊόντων μεταξύ των συντελεστών. Η βασική πρόταση αφορά τη θέσπιση τριών συντελεστών 23%, 14% και 7% (σήμερα ισχύει 23%, 13% και 6,5%), ενώ καταργείται το ειδικό καθεστώς του μειωμένου κατά 30% ΦΠΑ στα νησιά του Αιγαίου. Από την άλλη πλευρά, οι δανειστές ζητούν τη θέσπιση δύο συντελεστών, με τον χαμηλό να είναι περί το 10% (υπάρχουν σενάρια και για 12%) και τον υψηλό να παραμένει στο 23%. Σε κάθε περίπτωση στόχος των αλλαγών στο μοντέλο του ΦΠΑ είναι να αυξηθούν τα έσοδα κατ' ελάχιστο 500 εκατ. ευρώ, ενώ υπάρχουν και σενάρια που οδηγούν σε αύξηση τους κατά 1 δισ. ευρώ. Οι αλλαγές στον ΦΠΑ αποτελούν το βασικότερο μέτρο για την κάλυψη του δημοσιονομικού κενού, το οποίο υπάρχει παρά τη μείωση του στόχου για το πρωτογενές πλεόνασμα φέτος στα επίπεδα του 1% του ΑΕΠ αντί αρχικού στόχου για 3% του ΑΕΠ.

Παράλληλα, και στις δύο προτάσεις περιλαμβάνεται το μέτρο της λοταρίας αποδείξεων για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και ιδίως σε ό,τι αφορά τον ΦΠΑ. Παρεμβάσεις για τη φοροδιαφυγή προτείνονταν και συνεχίζουν να προτείνονται, με τη σημερινή κυβέρνηση όμως να έχει δώσει μεγαλύτερο βάρος σε αυτό το σκέλος.

Πέραν αυτών, στο e-mail Χαρδούβελη υπήρχαν παρεμβάσεις μικρότερης κλίμακας, ενώ ένα ακόμα κοινό σημείο είναι η πρόβλεψη της εισπραχθείσας εσόδων από τον ηλεκτρονικό τόκο. Ωστόσο, η σημερινή κυβέρνηση έχει εντάξει ορισμένα σημαντικά μέτρα στην ατζέντα της, που δεν υπήρχαν στο e-mail Χαρδούβελη ή αναφέρονταν ως «εφεδρικά» σε περίπτωση που εκτροχιαστεί ο προϋπολογισμός. Η προηγούμενη κυβέρνηση δεν είχε στο πακέτο μέτρων την επιβολή τέλους επί των τραπεζικών συναλλαγών. Επίσης, είχε ως εφεδρεία την επιστροφή της εισφοράς αλληλεγγύης στα περυσινά επίπεδα για όλους, ενώ η σημερινή κυβέρνηση έχει στο βασικό πακέτο των μέτρων της την κατάργηση της έκπτωσης 30% για τα εισοδήματα άνω των 30.000 ευρώ. Τα θέματα των εργασιακών αλλαγών αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος «αγκάθι» των εν εξελίξει διαπραγματεύσεων. Στο e-mail Χαρ-

Στο e-mail Χαρδούβελη περιλαμβάνονταν εφεδρικά μέτρα 500 εκατ. ευρώ που θα εφαρμόζονταν μόνο εάν ο προϋπολογισμός εκτροχιαζόταν. Πρόκειται για την απόδοση της μείωσης της έκτακτης εισφοράς αλληλεγγύης του 30% για το 2015 και το 2016, την επιβολή φόρου πολυτελείας και την αύξηση των φόρων σε καπνό και αλκοόλ. Πλέον τα δύο πρώτα μέτρα εντάσσονται στον βασικό κορμό των ελληνικών προτάσεων.

δούβελη προβλέπονταν αλλαγές στον συνδικαλιστικό νόμο. Σήμερα, η κυβέρνηση δεν έχει στην ατζέντα της κάτι τέτοιο. Αντιθέτως, προσπαθεί να νομοθετήσει την σταδιακή επιστροφή του κατώτατου μισθού στα 751 ευρώ και την επαύξηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Η κυβέρνηση εκτιμά ότι με την εμπλοκή του Διεθνούς Ινστιτούτου Εργασίας (ILO) στα εργασιακά, θα καμφθούν οι αντιρρήσεις των δανειστών και τα θέματα θα προχωρήσουν, έστω και με κάποια καθυστέρηση.

Ασφαλιστικό σύστημα

Άλλο ένα μέτωπο που δημιουργεί τριβές μεταξύ Αθηνών και δανειστών είναι το ασφαλιστικό. Το e-mail Χαρδούβελη προέβλεπε αλλαγές, όπως η αύξηση των ελάχι-

στων ενσήμων για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, από 4.500 σε 6.000, καθώς και κατάργηση των πρόωγων συνταξιοδοτήσεων.

Από την άλλη πλευρά, η κυβέρνηση σήμερα δεν θέλει να εφαρμόσει την ήδη νομοθετημένη ρύθμιση μηδενικού ελλείμματος στα επικουρικά ταμεία, ενώ πρότεινε και την παροχή 13ης σύνταξης (φαιίνεται να έχει αποσυρθεί σαν μέτρο). Επίσης, θέλει να δημιουργήσει Ταμείο Εθνικού Πλούτου και Κοινωνικής Ασφάλισης για τη στήριξη του ασφαλιστικού συστήματος. Παράλληλα, επιδιώκει να προχωρήσει στην κατάργηση των πρόωγων συνταξιοδοτήσεων και στην εφαρμογή αντικινήτρων για τα προγράμματα εθελουσίας εξόδου σε ΔΕΚΟ και τράπεζες.

ματοπιστικών κρίσεων. Και μετά το 2008, πολλαπλασιάστηκαν οι εισηγήσεις που αφορούσαν το θέμα».

Στα χρόνια της ευδαιμονίας, ωστόσο, οι αναλύσεις που προεβλεπούσαν για το τι έρχεται επιπρόσθετα αυτοί που λάμβαναν τις αποφάσεις; Ο Σάρτζεντ, στην απάντησή του, επικαλείται το «εξαιρετικό» βιβλίο «Fragile by Design» των Καλομοίρη και Χέμπερ: «Εξηγούν ότι υπήρχαν συμφέροντα που επωφελούνταν από εκείνες τις πρακτικές που εξέθεταν την κοινωνία σε κινδύνους».

Κεντρικό θέμα στο βιβλίο, όπως λέει ο καθηγητής του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης, «είναι η ιδέα ότι ο συνδυασμός της εγγύησης καταθέσεων και των κρατικών διασώσεων έχει δώσει το κίνητρο στις τράπεζες να γιγαντωθούν και να γίνουν στο μέγιστο βαθμό ριψοκίνδυνες. Γιατί τα χρήματα που ρισκάρουν είναι αυτά των φορολογουμένων». Δυστυχώς, όπως λέει, «δεν έχουν γίνει αρκετά για να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο» που δημιουργούσε αυτά τα στρεβλά κίνητρα.

Ένα θέμα που συναρπάζει τον Σάρτζεντ είναι το σωστό μοντέλο για τον εντοπισμό «φουσκών» στην οικονομία. Αναφέρεται, μάλιστα, στη θεωρία του Χ. Ξένικμαν του Princeton, σύμφωνα με την οποία εκτεταμένες ανοικτές πωλήσεις μπορούν να οδηγήσουν σε διόρθωση της αγοράς πριν η «φούσκα» ξεφύγει από τον έλεγχο: «Οι απαισιόδοχοι με αυτόν τον τρόπο αφιερώνουν τους αισιόδοχους».

Crash test στα μέτρα

E-mail Χαρδούβελη	Θέμα	Προτάσεις κυβέρνησης
Αύξηση για τα ξενοδοχεία από 6,5% στο 13% (350 εκατ. ευρώ)	ΦΠΑ	Η κυβέρνηση προτείνει συντελεστές 23%-14%-7% ενώ οι δανειστές θέλουν δύο
Πρόβλεψη για έσοδα 500 εκατ. ευρώ	Λοταρία αποδείξεων	Περιλαμβάνεται στα μέτρα όπως και στο e-mail
Ηλεκτρονικά τιμολόγια και διασταύρωση των business-to-business, τιμολόγια και λιανικές πωλήσεις	Μέτρα για φοροδιαφυγή	Συναλλαγές άνω των 70 ευρώ με «πλαστικό» χρήμα, διασύνδεση ταμειακών μηχανών με το Taxisnet και μέτρα ενίσχυσης των ελέγχων
Εσοδα από «παγωμένες» καταθέσεις ιδιωτών/επιχειρήσεων που έχουν καταδικαστεί για οικονομικά εγκλήματα κατά του κράτους ή άλλων φορέων της γενικής κυβέρνησης (έσοδα 389 εκατ. ευρώ)	Αλλα δημοσιονομικά μέτρα	Κατάργηση της μείωσης του 30% στην εισφορά αλληλεγγύης για εισοδήματα άνω των 30.000 ευρώ
Εσοδα από άδειες τυχερών παιχνιδιών ΟΠΑΠ και άδειες τηλεπικοινωνιών		Τέλος επί των τραπεζικών συναλλαγών άνω των 500 ευρώ (εκτός ΑΤΜ) ύψους 0,1%
Αύξηση στα έσοδα κλινικών δοκιμών με τη μείωση της γραφειοκρατίας και την έλλειψη εναρμόνισης διοικητικών διαδικασιών (50 εκατ. ευρώ)		Αύξηση φόρου επί χρηματιστηριακών συναλλαγών
Αύξηση στα τέλη που σχετίζονται με τις απήσεις για την έκδοση πιστοποιητικών άδειας κυκλοφορίας, κατάργησης ή τροποποίησης για φάρμακα κ.λπ. (15 εκατ.)		Φόρος επί καταθέσεων άνω ενός ορίου
Επιβολή τελών - τιμολογίου για την υγειονομική περιθαλψη ξένων πολιτών (25 εκατομμύρια)		Διατήρηση ΕΝΦΙΑ
Βραδυνά ιδιωτικών κλινικών σε νοσοκομεία του ΕΣΥ (20 εκατ. ευρώ)		Άδειες για ηλεκτρονικό τζόγο
Πολιτιστική κληρονομιά: αύξηση εισιτηρίων στον ευρωπαϊκό μέσο όρο (93 εκατ.)	Εργασιακά	Άδειες για ηλεκτρονικούς σταθμούς
Αλλαγή συνδικαλιστικού νόμου		Φορολόγηση τηλεοπτικών διαφημίσεων
Για όσους έχουν γεννηθεί μετά την 1-1-1975 και έχουν περισσότερα από 15 χρόνια ασφάλισης, αλλά λιγότερα από 20, οι παροχές θα συνδεθούν με τις εισφορές τους	Ασφαλιστικό	Περίπτωση - νομιμοποίηση αδήλων εισοδημάτων
Αυξάνονται τα ελάχιστα έσοδα για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, από 4.500 σε 6.000, ενώ για τους νεοεισερχόμενους στο ασφαλιστικό σύστημα που γεννήθηκαν μετά την 1-1-1975 αυξάνονται σταδιακά		Σταδιακή επιστροφή κατώτατου μισθού στα 751 ευρώ
Σταδιακή κατάργηση των ειδικών ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης (πριν από το 62ο ή το 67ο έτος ηλικίας), με καταλυτική ημερομηνία την 1-1-2019. Το μέτρο αφορά τα λεγόμενα ευγενή ταμεία, μητέρες ανηλίκων και βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα		Επαναφορά συλλογικών διαπραγματεύσεων
Διατήρηση των ονομαστικών συντάξεων στο επίπεδο του 2015 για τα έτη 2016 και 2017		Κατάργηση πρόωγων συνταξιοδοτήσεων και μέτρα κατά των προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου σε ΔΕΚΟ και τράπεζες
ΟΛΠ, ΟΛΘ, σιδηρόδρομοι και Εγνατία	Αποκρατικοποιτήσεις	Αναστολή ρήτρας μηδενικού ελλείμματος
		Διάλογος από Σεπτέμβριο για τη βιωσιμότητα του συστήματος
		Δημιουργία Ταμείου Εθνικού Πλούτου και Κοινωνικής Ασφάλισης
		Περιφερειακά αεροδρόμια, ΟΛΠ, ΟΛΘ, ΤΡΑΙΝΟΣΕ, Αστέρια Βουλιαγμένης

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ως καλή ευκαιρία βλέπουν ένα Grexit κατασκευαστές νομισμάτων

Του ΑΓΓΕΛΟΥ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ως ευκαιρία βλέπουν πολλά στελέχη της βιομηχανίας κατασκευής χαρτονομισμάτων την κρίση στην Ευρώπη αλλά και το ενδεχόμενο μιας εξόδου της Ελλάδας από το ευρώ. «Το τμήμα πωλήσεων μας κυνγάζει όλους τους διαγωνισμούς και τις ευκαιρίες που εμφανίζονται», παραδέχεται ο κ. Chad Wasilenkoff, επικεφαλής της καναδικής εταιρείας κατασκευής ασφαλών χαρτού Fortress Paper Ltd. που πρόσφατα βρέθηκε στο επικέντρο των παγκόσμιων σεναρίων για το ενδεχόμενο ενός Grexit. Ως μέλος μιας από τις πλέον μυστικοπαθείς βιομηχανίες στον κόσμο, πριν δεχτεί να μιλήσει στην «Κ» ο 41χρονος επιχειρηματίας ξεκαθάρισε ότι δεν πρόκειται να αποκαλύψει συγκεκριμένες ενέργειες χώρων, καθώς δεσμεύεται π.χ. από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ακόμη και να πει ποιες είναι οι 12 χώρες, που έχουν τυπώσει ή συνεχίζουν να τυπώνουν τα ευρώ τους πάνω στο χαρτί που πουλά η εταιρεία του.

Η καρδιά της κατασκευής χαρτιού ασφαλείας για την εταιρεία Fortress Paper Ltd. βρίσκεται σε ένα μέρος όπου τα πράγματα σπάνια αλλάζουν γρήγορα: «Εξηγούν ότι υπήρχαν συμφέροντα που επωφελούνταν από εκείνες τις πρακτικές που εξέθεταν την κοινωνία σε κινδύνους».

Κεντρικό θέμα στο βιβλίο, όπως λέει ο καθηγητής του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης, «είναι η ιδέα ότι ο συνδυασμός της εγγύησης καταθέσεων και των κρατικών διασώσεων έχει δώσει το κίνητρο στις τράπεζες να γιγαντωθούν και να γίνουν στο μέγιστο βαθμό ριψοκίνδυνες. Γιατί τα χρήματα που ρισκάρουν είναι αυτά των φορολογουμένων». Δυστυχώς, όπως λέει, «δεν έχουν γίνει αρκετά για να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο» που δημιουργούσε αυτά τα στρεβλά κίνητρα.

Ένα θέμα που συναρπάζει τον Σάρτζεντ είναι το σωστό μοντέλο για τον εντοπισμό «φουσκών» στην οικονομία. Αναφέρεται, μάλιστα, στη θεωρία του Χ. Ξένικμαν του Princeton, σύμφωνα με την οποία εκτεταμένες ανοικτές πωλήσεις μπορούν να οδηγήσουν σε διόρθωση της αγοράς πριν η «φούσκα» ξεφύγει από τον έλεγχο: «Οι απαισιόδοχοι με αυτόν τον τρόπο αφιερώνουν τους αισιόδοχους».

silenkoff που σημειώνει ότι η παραγωγή πολλού αποτελεί για την εταιρεία τους δραστηριότητα με μεγαλύτερα κέρδη από την παραγωγή πρώτων ύλης για χαρτονομίσματα. Παρόλα αυτά ακόμη και ο ίδιος αντιλαμβάνεται γιατί θα μπορούσε να είναι βάσιμη η εικασία για τη συνεργασία του με μια χώρα της Ευρώπης. «Είμαστε μία από τις λίγες εταιρείες, με βάση την Ευρώπη, ενώ η έδρα μας στην Ελβετία, που είναι μια χώρα ουδέτερη, ως προς την εξωτερική της πολιτική, μας καθιστά βολικό συνεργάτη για όλους» σημειώνει.

Η δουλειά του κ. Wasilenkoff και της εταιρείας του χαρακτηρίζεται από άκρα μυστικότητα. Ακόμη και στο εσωτερικό της εταιρείας τα διαφορετικά τμήματα χρησιμοποιούν κωδικές ονομασίες για τις διάφορες παραγγελίες, ώστε το ποια παραγγελία προορίζεται για ποια χώρα να το γνωρίζουν όσο το δυνατόν λιγότεροι. «Θυμάμαι κωδικά ονόματα όπως panda ή wind», εξηγεί. «Πολλές φορές ακόμη κι εγώ δεν γνωρίζω ποτέ ένα προϊόν φεύγει από το εργοστάσιο. Και αυτές οι μεταφορές γίνονται πάντα από διαφορετικά δρομολόγια, υπό την προστασία όπλων, με τρένα, καράβια, αεροπλάνα, ακόμη και με ελικόπτερα σε ορισμένες περιπτώσεις», λέει. Ένα ακόμη ενδιαφέρον στοιχείο που προκύπτει όταν ο έμπειρος επιχειρηματίας ερωτάται γύρω από την ευκαιρία που παρουσιάζεται η ευρωπαϊκή κρίση είναι, όπως εξηγεί, ότι δεν είναι λίγες οι χώρες που σε κάποιο υπόγειο φυλάσσουν ένα δεύτερο εφεδρικό χαρτονόμισμα με διαφορετικό όνομα και σχεδιασμό, έτοιμο να κυκλοφορήσει σε περίπτωση ανάγκης. «Ένας μεγάλος κίνδυνος παρακράχους μπορεί να έχει άμεσες επιπτώσεις στο ΑΕΠ μιας χώρας», εξηγεί, ενώ υποστηρίζει ότι η αβεβαιότητα στις αγορές έχει εδώ και καιρό στρέψει τις κεντρικές τράπεζες και τους πολίτες στα χαρτονομίσματα. Στην περίπτωση πάντως που μια χώρα θελήσει να αλλάξει νόμισμα ο κ. Wasilenkoff προειδοποιεί ότι ο ελάχιστος χρόνος για μια παραγγελία είναι από 3-4 μήνες, ενώ το κόστος για να έχει μια χώρα σαν την Ελλάδα την πρώτη σειρά χαρτονομισμάτων έτοιμη προς κυκλοφορία μπορεί να κυμαίνεται από 4 έως και δεκάδες εκατ. δολάρια.

Δεν προβλέψαμε την κρίση λόγω άγνοιας

Συνέντευξη στον ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟ

«Αυτά είναι πράγματα που δεν πρέπει να λέμε δημοσίως, σωστά;» Με τον ταπεινό τρόπο που τον διακρίνει, ο Τομ Σάρτζεντ, κάτοχος του βραβείου Νομπελ Οικονομικών, προσπαθεί να αποφύγει την ερώτηση της «Κ» για το αν έχει εκπλαγεί που δεν έχουν αποσυρθεί ακόμα περισσότερες καταθέσεις από τις ελληνικές τράπεζες. «Εικάζω ότι ο κόσμος ακόμα πιστεύει ότι η στήριξη από την Ευρώπη θα συνεχιστεί».

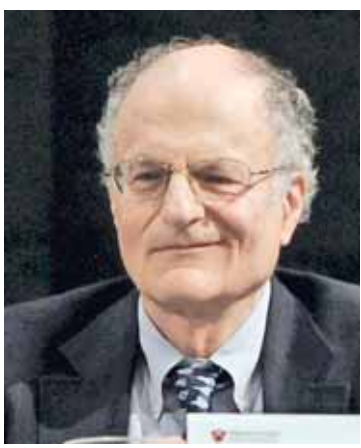
Όπως εξηγεί, η αρχιτεκτονική της Ευρωζώνης χαρακτηριζόταν εξαρχής «από υψηλό βαθμό αμφισβήτησης», με αποτέλεσμα να μην είναι σαφές αν πρόκειται για μία νομισματική ένωση, όπου κάθε μέλος φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την εξυπηρέτηση των χρεών του ή αν υπάρχει κάποια μορφή αμοιβαίοτητας των υποχρεώσεων. «Η αγορά ομολόγων ως το 2009 θεωρούσε ότι ισχύει η δεύτερη εκδοχή. Εκτοτε, μεταπλάσθηκαν από τη μία εκδοχή στην άλλη», ενώ υπάρχουν και κρίσιμες μιλίες, όπως η περιβόητη ρήση του Μάριο Ντράγκι το 2012, ότι θα κάνει «ό,τι χρειαστεί» για να σωθεί η Ευρωζώνη. Τα πάντα, με άλλα λόγια, είναι θέμα διαχειρίσιμης προσδοκίων –ένα πεδίο στο οποίο ο Σάρτζεντ έχει εμπειρία ίσως περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον.

Πρόκειται για τον άνθρωπο που έθεσε τα εμπειρικά θεμέλια για την εξήγηση της θεωρίας των ορθολογικών προσδοκίων (rational ex-

pectations). Το έκανε αυτό κατά τη δεκαετία του '70, όταν ο στατιστικό-πληθωρισμός στις δυτικές οικονομίες κλόνιζε στην πράξη τα κείναινα Οικονομικά. Ο Σάρτζεντ, εκείνη την περίοδο, ήταν από τους κύριους υπονομιετές του θεωρητικού υπόβαθρου του κείναισιανισμού, προωθώντας τον –αμφιλεγόμενο– ισχυρισμό ότι οι ορθολογικές προσδοκίες των οικονομικών παραγόντων σχετίζονται με τις συνέπειες της οικονομικής πολιτικής εξουδετερώνουν την ικανότητα της κυβέρνησης να επηρεάσει το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας.

Σήμερα, 40 χρόνια και χίλια... κύματα αργότερα, σε τι κατάσταση θεωρεί ότι βρίσκεται η επανάσταση των ορθολογικών προσδοκίων; «Έχει αντέξει πολύ καλά τη δοκιμασία του χρόνου» απαντά. «Χρησιμοποιείται στα χρηματοοικονομικά, στην ανάλυση πολιτικής, στα μοντέλα για τις φούσκες και τη γένεση των χρηματοπιστωτικών κρίσεων, για την κατανομή της λειτουργίας της εγγύησης καταθέσεων. Είναι, βασικά, μια θεωρία για το πώς προσαρμόζονται οι πεποιθήσεις των οικονομικών παραγόντων στην αλλαγή των οικονομικών συνθηκών, κι έχει αποδειχθεί ένα πολύ ισχυρό εργαλείο για την κατανόηση της πραγματικότητας».

Πώς απαντά στην κριτική ότι η θεωρία προϋποθέτει υπερβολικό ορθολογισμό και εξεζητημένες προγνωστικές ικανότητες στην οικονομική συμπεριφορά των απλών ανθρώπων; «Χρησιμοποιούμε, όν-

Ο Νομπελίστας Τομ Σάρτζεντ μιλάει στην «Κ» για την Ελλάδα, τις τράπεζες, την ανεργία, την παγκοσμιοποίηση...

τως, κάποια μαθηματικά. Το ίδιο κάνουν και στη Φυσική. Δεν σημαίνει ότι τα μόρια καταλαβαίνουν τα μαθηματικά αυτά.» Όπως αναφέρει όμως, μαζί με ορισμένους συνάδελφους του προσπαθεί τον τελευταίο καιρό να αναπτύξει ένα νέο μοντέλο –πάντα με προχωρημένα μαθηματικά– που θα ενσωματώνει το πνεύμα της κριτικής για την αυταρχία πρόβλεψης του μέλλοντος.

Μιλώντας για προβλέψεις, τον ρωτάμε πόσο ικανοποιημένος είναι ότι δεν προβλέψαμε την κρίση βασιζόμενοι στην «άγνοια» απαντά χωρίς περιστροφές. «Πολλοί στη βιβλιογραφία ανέλυσαν τις συνθήκες που θα οδηγούσαν σε ξέσπασμα χρ-

Διαπραγματεύωση στην κόψη του ξυραφιού

Παράλληλα με την προσπάθεια επίτευξης συμφωνίας, ο πρωθυπουργός καλείται να διαχειριστεί ένα εκρηκτικό εσωκομματικό τρίγωνο

Του **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Σε τεντωμένο σχοινί κινείται η διαπραγματεύωση της Αθήνας με τους εταίρους στον απόηχο της τριμερούς συνάντησης του κ. Αλ. Τσίπρα με τη Γερμανίδα καγκελάρια κ. Αγκελα Μέρκελ και τον Γάλλο πρόεδρο κ. Φρ. Ολάντ στη Ρίγα της Λετονίας, ενώ η προοπτική της συμφωνίας δοκιμάζει τις εσωτερικές αντοχές του ΣΥΡΙΖΑ, με τον πρωθυπουργό να καλείται να διαχειριστεί το εκρηκτικό τρίγωνο που συνθέτουν με διαφορετικές αφετηρίες η κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου και οι κ. Γ. Βαρουφάκης και Π. Λαφαζάνης.

Παρά το κλίμα αισιοδοξίας που μεταδίδει η ελληνική πλευρά, ήδη ως ορόσημο για την επίτευξη της συμφωνίας αναδεικνύονται οι πρώτες ημέρες του Ιουνίου και όχι το τέλος του μήνα. Επίσης, ουσιαστική προσέγγιση, αλλά όχι συμφωνία υπάρχει μόνο στο ζήτημα του ΦΠΑ, ενώ η απόσταση παραμένει μεγάλη στα εργασιακά και το ασφαλιστικό, που βρίσκονται πιο κοντά στον

πυρήνα των «κόκκινων γραμμών» του ΣΥΡΙΖΑ. Εκ των πραγμάτων, καταλυτικό ρόλο στη γεφύρωση του χάσματος μπορούν να διαδραματίσουν η Γερμανίδα καγκελάρια και ο κ. Αλ. Τσίπρας. Η κ. Μέρκελ φέρεται να έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το κόστος της αποχώρησης της Ελλάδας από την Ευρωζώνη είναι πολύ μεγάλο. Από την πλευρά του, ο πρωθυπουργός επίσης αντιλαμβάνεται τι συνεπάγονται η στάση πληρωμών και η επιβολή ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων, παρότι η απειλή η Ελλάδα να μην ανταποκριθεί στην καταβολή της επόμενης δόσης προς το ΔΝΤ μπορεί να ξαναβρεθεί στο «τραπέζι», εάν η στρόφιγγα της ρευστότητας παραμείνει κλειστή μέχρι τις 5 Ιουνίου.

Επίσης, πρόσθετες περιπλοκές στην προσπάθεια επίτευξης συμφωνίας μπορεί να δημιουργηθούν λόγω του ΔΝΤ, αλλά και της στάσης του υπουργού Οικονομικών της Γερμανίας κ. Β. Σόιμπλε. Το ΔΝΤ θεωρείται πολύ πιθανό να συνεχίσει

να τηρεί ανελαστική στάση, καθώς μια «εύκολη» συμφωνία για τον κ. Τσίπρα θα πλήξει την ατζέντα της, ενώ ο κ. Σόιμπλε θα κληθεί να σπρώξει το βάρος της υποστήριξης της οποίας λύσης στο γερμανικό κοινοβούλιο.

Κατά πληροφορίες, ως φόρμουλα απειλοπλοκής μπορεί να λειτουργήσει ένα σχέδιο συμφωνίας που ήδη επεξεργάζονται οι θεσμοί και θα περιλαμβάνει το γνωστό πλαίσιο για τα δημοσιονομικά, σε σχέση με τον ΦΠΑ και τα λοιπά μέτρα και κάποιες «παραχωρήσεις» στην Αθήνα στο πεδίο των εργασιακών. Το σχέδιο, σύμφωνα με πληροφορίες, θα έχει χαρακτήρα take it or leave it, αλλά θα καταβληθεί προσπάθεια να εμφανιστεί δημοσίως ως προϊόν συμφωνίας μεταξύ των δύο πλευρών. Πάντως, εάν το σχέδιο κατατεθεί δημοσίως και υπερβαίνει όλες τις «κόκκινες» γραμμές του ΣΥΡΙΖΑ, ο κ. Τσίπρας αφήνει όλα τα ενδεχόμενα ανοικτά. Πρώτον, δεν αποκλείεται να ζητηθεί έκτακτη σύνοδος κορυφής. Σημει-

ώνεται ότι η Αθήνα διερευνήσει τη δυνατότητα το «ελληνικό πρόβλημα» να μπει στην ατζέντα της προχθεσινής συνόδου κορυφής στη Λετονία, αλλά έλαβε αρνητική απάντηση, με το σκεπτικό ότι επρόκειτο για σύνοδο Ανατολικής Γειτονίας με πολύ συγκεκριμένη θεματολογία. Επίσης, σε μια τέτοια περίπτωση, στο τραπέζι βρίσκεται και το ενδεχόμενο του δημοψηφίσματος, το οποίο, πάντως, δεν φαίνεται να «τρομάζει» τους εταίρους όπως προκύπτει από τις πρόσφατες δηλώσεις των κ. Β. Σόιμπλε και Γ. Ντάισελμλουμ.

Συγκεκριμένα «αγκάθια»

Παράλληλα, όμως, ο κ. Τσίπρας θα πρέπει το επόμενο διάστημα να διαχειριστεί συγκεκριμένα «αγκάθια» και στο εσωτερικό μέτωπο, καθώς έχει καταστήσει σαφές πως εάν η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ απολέσει τη δεδηλωμένη, θα ακολουθήσει τον δρόμο των πρόωγων εκλογών και δεν θα επιδιώξει τον σχηματισμό νέας κυβερ-

νησης από την παρούσα Βουλή.

Το πρώτο «αγκάθι» είναι η κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου, στον απόηχο και της μεταξύ τους σύγκρουσης στην πρόσφατη συνεδρίαση του προεδρείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ, με αιχμή την άρνηση μεταφοράς του αποθεματικού της Βουλής στην Τράπεζα της Ελλάδας, αλλά και την τοποθέτηση του κ. Α. Ταγμάτων στη θέση του διευθύνοντος συμβούλου της νέας ΕΡΤ. Η κ. Κωνσταντοπούλου, κατά πληροφορίες, φέρεται αποφασισμένη να εμμένει στη θέση της και κατά την αυριανή συνεδρίαση της Επιτροπής Θεσμών της Βουλής να καταψηφίσει την υποψηφιότητα του κ. Ταγμάτων, ενώ λέγεται πως για την απόφαση αυτή έχει ενημερώσει και τον ίδιο τον πρωθυπουργό.

Δεύτερον, το «πρόβλημα Βαρουφάκη», του οποίου η παρουσία στο υπουργείο Οικονομικών έχει καταστεί μειονέκτημα για τη διεθνή εικόνα της χώρας, μετά και τα όσα ανέφερε περί καταγραφής της συ-

νεδρίασης του Eurogroup στη Ρίγα. Ο κ. Βαρουφάκης μεταδίδει πως δεν προτίθεται να παρατηρήσει, αλλά δεν είναι βέβαιο πως θα αντιδράσει κατά την ολοκλήρωση της συμφωνίας. Επίσης, μετά το συγκεκριμένο «ορόσημο» και την υπερψήφιση των μέτρων από τη Βουλή, ο κ. Τσίπρας σχεδόν προεξοφλείται ότι θα προχωρήσει σε ανασχηματισμό που πιθανότατα θα συνεπάγεται τη μετακίνηση ή αποχώρηση του υπουργού Οικονομικών.

Τρίτον, ερώτημα αποτελεί η στάση που θα τηρήσει ο κ. Π. Λαφαζάνης. Πάντως, συνομιλητές του πρωθυπουργού εκτιμούν πως ο κ. Λαφαζάνης θα αποδεχθεί μια συμφωνία που θα έχει εγκριθεί από την πλειοψηφία των οργάνων του ΣΥΡΙΖΑ, ακόμη και εάν ο ίδιος και η Αριστερή Πλατφόρμα έχουν διαφορετική άποψη. Κατά τις ίδιες πηγές, ο κ. Λαφαζάνης θα παραμείνει και μέλος της κυβέρνησης, εκτός εάν στο πλαίσιο της συμφωνίας κληθεί ο ίδιος να υπογράψει ρυθμίσεις με τις οποίες διαφωνεί.

Ο Γ. Βαρουφάκης και η... μετάβαση που δεν έγινε ποτέ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ**

Ο Γιάννης Βαρουφάκης φαίνεται ότι επελέγη για τον ρόλο του υπουργού Οικονομικών για δύο λόγους: Πρώτον, γιατί –ως νεοφώτιστος στον χώρο της πολιτικής, και χωρίς βλέςεις μακρόχρονες σταδιοδρομίας σε αυτόν– θεωρήθηκε από τον Αλέξη Τσίπρα ως ο ιδανικός σκληρός διαπραγματευτής: κάποιος που θα επέμενε στις ριζοσπαστικές του ιδέες έναντι του ευρωπαϊκού κατεστημένου και δεν θα είχε συμφέρον να συμβιβαστεί για να διαφυλάξει την πολιτική του σταδιοδρομία. Δεύτερον, γιατί διέθετε την ευφράδεια και την άνεση (συν την εξαιρετική γνώση της αγγλικής) που θα του επέτρεπε να φέρει το ελληνικό πρόβλημα στις πρώτες σελίδες των διεθνών ΜΜΕ και να δημιουργήσει κατανόηση για την πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ.

Τις πρώτες εβδομάδες μετά τις εκλογές, ο κ. Βαρουφάκης εκπλήρωνε εν μέρει τον σκοπό για τον οποίο διορίστηκε. Η Ελλάδα ήταν ξανά πρώτο θέμα διεθνώς και τα σοβαρά επιχειρήματά του –σε σχέση με την αποτυχία του ελληνικού προγράμματος και την ανάγκη αναδιάρθρωσης του δημόσιου χρέους– ακούστηκαν σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της οικουμένης.

Το πρόβλημα, για όσους ήταν θετικά διακείμενοι προς τα αιτήματα για μια πιο ήπια δημοσιονομική πολιτική στην Ελλάδα, ήταν ότι η επιχειρηματολογία Βαρουφάκη υπονομευόταν από την αδυναμία του να κάνει τη μετάβαση από εικονοκλαστικούς ακαδημαϊκούς σε υπουργό Οικονομικών. Ο ίδιος θα το περιέγραφε ως προσπάθεια στην αλήθεια, μια θαρραλέα επιμονή να καθαρίσει την ατμόσφαιρα της συζήτησης σχετικά με το ελληνικό πρόβλημα από το νέφος της διπλωματικής υποκρισίας.

Ωστόσο, τα διαδοχικά απορήματα –οι επιθέσεις κατά ξένων δημοσιογράφων, ακόμα και φιλελλήνων, μέσω Twitter και ανακοινώσεων του υπουργείου, οι δημόσιες αναφορές στο μη βιώσιμο χρέος της Ιταλίας, η παρομοίωση των στελεχών της τρόικας με βασανιστές της CIA, μεταξύ πολλών άλλων– δημιουργούσαν εχθρική διάθεση για τις ελληνικές θέσεις, τόσο στα διεθνή ΜΜΕ όσο και σε πρωτεύουσες εν δυνάμει συμμάχων στη μεγάλη ευρωπαϊκή διαπραγματεύωση. Η ακατανόητη αλλαγή της διαπραγματευτικής ομάδας, με την άτυπη αντικατάσταση του Γ. Χουλιάρη από τον στενό συνεργάτη του υπουργού Ν. Θεοχαράκη, προκάλεσε σύγχυση και εκνευρισμό

στην Ευρώπη. Οι μακροοικονομικές διαλέξεις στα Eurogroup και η «δημιουργική ασάφεια» στις μεταρρυθμιστικές προτάσεις της κυβέρνησης επιδεινώσαν περαιτέρω το κλίμα.

Από τα τέλη Φεβρουαρίου

Με απλά λόγια: Ήταν σαφές, ήδη από τα τέλη Φεβρουαρίου, ότι ο κ. Βαρουφάκης αποτελούσε βαρίδι για την κυβέρνηση. Τα κέρδη για την Αθήνα από τις προσπάθειές του ήταν κυρίως ονομαστικά (π.χ. η μετονομασία της τρόικας σε «θεσμούς»). Οι ζημιές, στο μέτωπο της ρευστότητας, της οικονομικής δραστηριότητας αλλά και της διαπραγματευτικής θέσης της χώρας ήταν επώδυνα πραγματικές.

Η αρνητική συνεισφορά του κ. Βαρουφάκη κορυφώθηκε τον περασμένο μήνα, με το διπλό πέρας του από τον Ουάσιγκτον και με το φιάσκο στο Eurogroup της Ρίγας. Στην αμερικανική πρωτεύουσα εισέπραξε την άρνηση της Κρ. Λαγκάρντ σε άτυπο αίτημα για καθυστέρηση πληρωμής του Ταμείου και δεσμεύτηκε δημοσίως ότι η Αθήνα θα εξυπηρετεί τις υποχρεώσεις της «στο διηνεκές». Λίγες ημέρες αργότερα, διέψευσε τον εαυτό του, απειλώντας με στάση πληρωμών. Σημειώνεται ότι ο σύμβουλος του, Γκλεν Κιμ, συμβούλευει από το περασμένο μήνα, να εγκαταλείψει την κυβέρνηση της Ισπανίας στο σύνθετο εγχείρημα της εξόδου της χώρας από το καθεστώς κεφαλαιακών ελέγχων, υπό το οποίο βρίσκεται από το 2008. Ας ελπίσουμε ότι δεν θα χρειαστεί αυτή η τεχνογνωσία κι εδώ.

Μετά τη Ρίγα, η κατάσταση είχε φτάσει στο αποκορύφω: ο κ. Τσίπρας επανέφερε στην πρώτη γραμμή των τεχνικών διαπραγματεύσεων τον κ. Χουλιάρη, αναβάθμισε σε πολιτικό επίπεδο τον Ευκλείδη Τσακαλώτο. Ενδεχομένως να είχε αποπέμψει τον κ. Βαρουφάκη, αν αυτό δεν έκανε τον πρωθυπουργό να φαίνεται ότι υποκύπτει στις πιέσεις των πιστωτών.

Εκτοτε, με τις διαπραγματεύσεις να εξελίσσονται σαφώς πιο ευόλινα, ο κ. Βαρουφάκης δεν είναι σαφές ποιο σκοπό εξυπηρετεί. Οι παρεμβάσεις του είναι είτε εκτός θέματος είτε υπονομεύουν την εθνική προσπάθεια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το 36ο έλαιο κείμενο που αποκάλυψε η Wall Street Journal ότι μοιράζεσε σε ομολόγους του και κορυφαίους Ευρωπαίους αξιωματούχους. Στο κείμενο αυτό αναφέρονται σε προτάσεις που ουδεμία σχέση είχαν με το περιεχόμενο των συζητήσεων στο Brussels Group, ενώ περιείχε και προβλέςεις για την ανά-

Ο κ. Τσίπρας θα πρέπει να διαχειριστεί συγκεκριμένα εσωτερικά «αγκάθια», όπως η κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου και οι κ. Γ. Βαρουφάκης και Π. Λαφαζάνης.

πτυξη, το 2015, χαμηλότερες από το 0,5% της εαρινής πρόβλεψης της Κομισιόν –ποσοστό που η ελληνική πλευρά στις Βρυξέλλες πασχίζει να αυξήσει, ώστε να μειωθούν το δημοσιονομικό κενό και το ύψος των μέτρων που θα απαιτηθούν για να καλυφθεί.

Την περασμένη εβδομάδα, υπήρξε και η εκπληκτική αποκάλυψη στους New York Times ότι ο υπουργός Οικονομικών ηχογράφησε τη συνεδρίαση του Eurogroup στη Ρίγα (το διέψευσε, φυσικά). Ο επικεφαλής του «Ποταμιού», Σταύρος Θεοδωράκης, δήλωσε στο Mega ότι ο κ. Βαρουφάκης το έκανε αυτό στο πλαίσιο συλλογής υλικού για το επόμενο βιβλίο του. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο κ. Βαρουφάκης είχε αναφέρει σε δημοσιογράφο που του ζητούσε ενημέρωση για τα τεκταινόμενα στις συνεδριάσεις στις Βρυξέλλες ότι κρατά τις καλύτερες στιγμές για ένα ενδεχόμενο βιβλίο.

Οι ενδείξεις πληθαίνουν ότι ο υπουργός αναζητεί διέξοδο από τα δυσβάστακτα καθήκοντά του –ίσως για να ξεκινήσει τη συγγραφή. Στους αντεξουσιαστές που τον προηπάκισαν στα Εξάρχεια, λίγες μέρες μετά τη Ρίγα, μετέφερε την εκτίμησή του ότι «το πολύ σε μία εβδομάδα» θα τον έδιωχναν από την κυβέρνηση. Το εκτενές προφίλ του στους New York Times ξεκινά με τη φράση: «Ο Γιάννης Βαρουφάκης ξέρει πότε θα φύγει».

Δεν είναι λίγοι εκείνοι που ελπίζουν ότι θα επισπεύσει την αποχώρησή του, καθώς η παραμονή του εξυπηρετεί μάλλον το προσωπικό του συμφέρον παρά το εθνικό.

Μοχάμεντ Ελ Ερίαν, επικεφαλής οικονομικός σύμβουλος της Allianz

Και υπαρκτός και πιθανός ο κίνδυνος Graccident

Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΑΣ**

Ο κίνδυνος ενός ατυχήματος που θα οδηγήσει σε χρεοκοπία την Ελλάδα (Graccident) είναι αυξημένος, ενώ όλο και περισσότερες χώρες θεωρούν ότι μια έξοδος της Ελλάδας από την Ευρωζώνη όχι απλά είναι διαχειρίσιμη, αλλά επιθυμητή, τονίζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Μοχάμεντ Ελ Ερίαν, επικεφαλής οικονομικός σύμβουλος της Allianz.

– **Πώς βλέπτε η διεθνής κοινότητα (σημαντικές χώρες, αγορές) την κυβέρνηση Τσίπρα;**
– Παρότι έχει μεγάλο μέρος της οικονομικής λογικής με το μέρος της, η κυβέρνηση Τσίπρα παλεύει να πετύχει κάποια πρόοδο, για να πείσει τους Ευρωπαίους εταίρους της. Η κατάσταση αυτή αντικατοπτρίζει τη βαθιά ριζωμένη αδράνεια μεταξύ κάποιων εταίρων, αλλά και την αυξανόμενη έλλειψη εμπιστοσύνης. Από την άλλη, αντικατοπτρίζει και το γεγονός ότι η ελληνική κυβέρνηση έχει υποπέσει σε σειρά από λάθη αρκούντως.

– **Πόσο κοντά βρίσκεστε σε συμφωνία μεταξύ Ελλάδας και Θεσμών;**

– Πρόσφατα μηνύματα, τόσο από την ΕΚΤ όσο και από το ΔΝΤ, δίνουν την εντύπωση ότι, αν και έχει επιτευχθεί μερική πρόοδος, η απόσταση που χωρίζει τα μέρη σε ό, τι αφορά μια βιώσιμη λύση, εξακολουθεί να παραμένει αρκετά μεγάλη.

– **Μπορεί να υπάρξει «ατύχημα» και τι θα σήμαινε για την Ελλάδα;**
– Φυσικά. Υπάρχει και πάλι πίεση για να ολοκληρωθεί μια «γρήγορη

και βρώμικη» συμφωνία. Να μπει ένα χανζαλάστ. Αλλά η αποτελεσματικότητα της θα αμφισβητηθεί από την πραγματικότητα στη χώρα η οποία εγκυμονεί τον κίνδυνο ενός «ατυχήματος», καθώς μια σειρά εξελίξεων, όπως οι αυξημένες εκροές κεφαλαίων και αναλήψεις καταθέσεων, η εισαγωγή από την κυβέρνηση υποσχετικών πληρωμών (ΙΟΥΣ) για την κάλυψη συγκεκριμένων δαπανών και η αυξανόμενη πίεση για επιβολή περιορισμού κεφαλαίων θα περιορίσουν τη δυνατότητα της κυβέρνησης να διατηρήσει τον έλεγχο.

– **Υπάρχει ακόμη ανησυχία για ένα Grexit;**

– Ειδικότερα σε σύγκριση με το 2010 και το 2012, ο υπόλοιπος κόσμος δείχνει πολύ λιγότερο ανήσυχος για την αρνητική προοπτική μετάδοσης ενός Grexit. Υπάρχουν τρεις λόγοι γι' αυτό: Πρώτον, πολλοί πιστεύουν ότι παρακολουθούν ένα «επαναλαμβανόμενο παιχνίδι», στο οποίο η Ελλάδα και πάλι θα διασωθεί. Υπό αυτό το πρίσμα, υπο-

βαθμίζουν τον κίνδυνο που εγώ θεωρώ ότι είναι περισσότερο υπαρκτός και πιθανός, ενός «Graccident». Δεύτερον, και πιο ουσιαστικό, η Ευρώπη έχει κάνει βήματα για να ενδυναμώσει τους θεσμούς και τα εργαλεία που διασφαλίζουν τον περιορισμό της μετάδοσης από ένα μέλος στα υπόλοιπα. Τρίτον, και μακριά από τις ελληνικές αγορές όπου οι αποδόσεις εκτοξεύονται, οι οικονομικοί επενδυτές εστιάζουν περισσότερο στην αύξηση της ρευστότητας στις αγορές μέσω των

κεντρικών τραπεζών και επιχειρήσεων που διαθέτουν μεγάλη ρευστότητα, παρά σε ένα Graccident.

– **Πώς εκλαμβάνεται η πιθανότητα διεξαγωγής δημοψηφίσματος;**

– Εχοντας σημειώσει προόδο στον περιορισμό και στην απομόνωση της ελληνικής κρίσης, η Ευρώπη φαίνεται πολύ λιγότερο ανήσυχη για τις πιθανές αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις, εάν το πολυσέλιδο δράμα καταλήξει σε τραγωδία. Η Ευρώπη αντιστέκεται όλο και λιγότερο στο ενδεχόμενο εξόδου της Ελλάδας από το ευρώ, ιδιαίτερα εάν αυτό είναι αποτέλεσμα μιας ελληνικής απόφασης παρά μια απόφαση που θα επιβληθεί από τους εταίρους της Ε.Ε.

– **Αρα, η Ευρώπη δεν φοβάται για μια έξοδο της Ελλάδας από το ευρώ;**

– Σχεδόν τέσσερα χρόνια μετά τις Κάννες, οι αγορές είναι πιο ήρεμες, οι περιφερειακές οικονομίες έχουν πάρει μέτρα για να «καθαρίσουν» τα του οίκου τους, τα περιφερειακά θεσμικά όργανα έχουν ενισχυθεί και οι αξιωματούχοι είναι βέβαιοι ότι έχουν πολύ περισσότερα μέσα για να περιορίσουν τη ζημιά από ένα και μόνον κράτος-μέλος. Και παρότι κανένας Ευρωπαίος αξιωματούχος δεν θα ήθελε να μείνει στην ιστορία ως ο άνθρωπος που ήταν υπεύθυνος για την πρώτη έξοδο χώρας από την Ευρωζώνη, περισσότερο φαίνεται να καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι μια τέτοια έκβαση θα ήταν μακροπρόθεσμα προς το συμφέρον της Ενωσης.

SO EASY STORES
υπερ...βολικά κοντά σας!

Join us on [facebook](#) at So Easy Stores

ολόκληρο τον Μάη

Super Bravo Minicake 30gr
Stawberry, Cacao
€0.49

Life Tsai 500ml
Λεμόνι, Μοσχολέμονο, Πράσινο Μήλο, Ρόδι Κράνμπερι, Ροδάκινο, Μπλούμπερι Ράσπερι
€0.89

Coffee Break 250ml
Milk & Sugar, Double Shot, Latte, Energy + Coffee
€1.35

Smirnoff Ice 300ml
€2.45

Go&Fun Green Energy Drink 250ml
€0.99

Ειδική προσφορά
€1.99

Σε τηλεφωνική συζήτηση που δημοσιοποιήθηκε το περασμένο Σαββατοκύριακο, εμφανίζεται ο πρώην υπουργός Εξωτερικών της ΠΓΔΜ Αντόνιο Μιλοσόσκι, να ενημερώνει τον πρωθυπουργό Νικόλα Γκρούεφσκι για την πορεία των διαπραγματεύσεων, επί πρωθυπουργίας Γιώργου Παπανδρέου.

Οι διάλογοι Γκρούεφσκι - Μιλοσόσκι για το όνομα

...«Ο άνθρωπος (σ.σ.: ο Γ. Παπανδρέου) βρίσκεται σε ανάγκη να λύσει αυτό το θέμα»...

Της ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ

Την ώρα που η ΠΓΔΜ τείνει να εξελιχθεί σε νέο πεδίο αντιπαράθεσης μεταξύ Μόσχας και Λύσης με τη Ρωσία να κατηγορεί δυνάμεις στο εξωτερικό ότι υπονομεύουν την πολιτική σταθερότητα στη γειτονική χώρα, η Ελλάδα εμπλέκεται εμμέσως στη σύγκρουση κυβέρνησης-αντιπολίτευσης που μαίνεται εξαιτίας του σκανδάλου παρακολουθήσεων των τελευταίων μηνών. Σε συζήτηση μεταξύ του πρωθυπουργού Νικόλα Γκρούεφσκι και του πρώην υπουργού Εξωτερικών, Αντόνιο Μιλοσόσκι, που δημοσιοποιήθηκε το περασμένο Σαββατοκύριακο και προκάλεσε την αγανάκτηση του ηγέτη της αντιπολίτευσης, Ζόραν Ζάεβ, ο Μιλοσόσκι εμφανίζεται να ενημερώνει τον πρωθυπουργό της ΠΓΔΜ για την πορεία των διαπραγματεύσεων, επί πρωθυπουργίας Γιώργου Παπανδρέου. Αρχικά ο υπουργός Εξωτερικών χαρακτηρίζει «άγνωστη εξίσωση» τη διαπραγμάτευση, ενώ ο Γκρούεφσκι του ζητεί να πάει «κάπου έξω, γιατί θα ήθελα να συζητήσω μια δουλειά μαζί σου». «Ξέρεις τις πρόσφατες εξελίξεις;», τον ρωτάει ο πρωθυπουργός και στη συνέχεια λέει στον υπουργό Εξωτερικών του ότι «μόλις τώρα, ήρθαν αυτοί, ένας από τους εκπροσώπους του... ήρθαν σήμερα. Εκείνος ο πιο κοντρός.

Δεν ξέρω αν τον θυμάσαι». Ο Μιλοσόσκι απαντά: «Υποθέτω ποιος είναι. Αυτός είναι βέρος Έλληνας. Ο άλλος είναι ανάμεικτος». Αναφέρεται μάλλον στον «βέρο Έλληνα», Εμμανουήλ Μαλέλη, πανίσχυρο παράγοντα με προσωπικές σχέσεις με τον πρώην πρωθυπουργό της χώρας, Λιούμπεκο Γκεοργκιέφσκι που είχε τη δυνατότητα να εξασφαλίζει πρόσβαση των ελληνικών επιχειρήσεων στην ΠΓΔΜ και πρώην διευθυντή του διυλιστηρίου «ΟΚΤΑ» καθώς και τον «ανάμεικτο» Αλεξ Ρόντο, σύμβουλο του Γιώργου Παπανδρέου. Ο Γκρούεφσκι συμφωνεί και του λέει ότι «και αυτός (σ.σ.: ο Μαλέλης) έχει την ίδια γνώμη με εκείνον. Κι αυτός θέλει να γίνει η δουλειά, δηλαδή να υπάρξει συμφωνία για την ονομασία της ΠΓΔΜ.

«Πιστεύω ότι με δεδομένη την οικονομική κρίση στην Ελλάδα, επιθυμούν επίλυση του ζητήματος και για τη δική τους εικόνα. Δεν είμαστε μόνο εμείς που επιθυμούμε λύση, αλλά κι εκείνοι... Πρέπει να εκμεταλλευτούμε αυτήν τη θέση, που είναι διαφορετική από του Καραμανλή. Βιάζονται και γι' αυτό θα υπάρξει μεγαλύτερη κατανόηση από ό,τι πριν από ένα χρόνο» εκτιμά ο Μιλοσόσκι και συνεχίζει: «Ο Γιώργος θα κατήγαγε έναν θρίαμβο, αν πήγαινε στο Σεράγεβο μαζί με τον Μορατίνος (σ.σ. Ισπανό ΥΠΕΞ), αν εμφανιζόταν αγανακτισμένος με

τα προβλήματα και κόμιζε καλά νέα για την επίλυση με τα Σκόπια. "Η Ελλάδα ανακοινώνει με περηφάνια αυτό που ονομάζεται ατζέντα της Θεσσαλονίκης και τώρα έχει βαφτιστεί ατζέντα 2014 για τη συμμετοχή των Δυτικών Βαλκανίων στην Ε.Ε., εγώ είμαι ο ηγέτης και την προωθώ". Δεν θα σταματούσαν να τον επιδοκιμάζουν, από τους Ισπανούς μέχρι Σκανδιναβούς. Γι' αυτόν θα αποτελούσε μεγάλη νίκη αν το πετύχαινε».

Η συζήτηση μεταξύ Γκρούεφσκι και Μιλοσόσκι παρουσιάζει ενδιαφέρον, καθώς ο τότε ΥΠΕΞ επιμένει στον πολιτικό προσδιορισμό «Ανεξάρτητη ή Κυρίαρχη Δημοκρατία της Μακεδονίας» με τον γεωγραφικό «Ανω» σε παρένθεση, εκφράζοντας την εκτίμησή ότι η παρένθεση σταδιακά θα απαλειφθεί. «Εάν διάλεγα μεταξύ Vardar Republic of Macedonia ή Upper Republic of Macedonia χωρίς παρενθέσεις, ή Independent Republic of Macedonia (Vardar) ή (Ανω), εγώ θα επέλεγα την εναλλακτική στην παρένθεση. Διότι η παρένθεση είτε το θέλουμε είτε όχι, με το πέρασμα του χρόνου, θα φύγει και θα μείνει Ανεξάρτητη Δημοκρατία της Μακεδονίας», λέει χαρακτηριστικά. «...Το όνομα αυτό δεν θα έχει ρίσκο για μας, θα το διατηρήσουμε Δημοκρατία της Μακεδονίας με κάτι εμπλουτισμένο, "ανεξάρτητη" ή κάτι άλλο, και

το δικό τους γεωγραφικό σε παρένθεση. Κι αυτή στο σπίτι τους, αφού ο Γιώργος δεν μπορεί να το περάσει, μόνο στην παρένθεση θα πει "δεν μπορούσαμε τίποτα περισσότερο να κάνουμε, παραμένει Δημοκρατία της Μακεδονίας σε παρένθεση (Ανω)", φαίνεται να λέει ο Μιλοσόσκι. Σε κάποιο σημείο η συζήτηση διακόπτεται από γέλια και ο υπουργός Εξωτερικών συνεχίζει: «Θέλω να πω ότι ο άνθρωπος (σ.σ.: ο Γιώργος Παπανδρέου) βρίσκεται σε ανάγκη να λύσει αυτό το θέμα με τη δική του, μα πρέπει να την αντιμετωπίσουμε με αναζήτηση μεγαλύτερης ελαστικότητας. Αυτό σημαίνει ότι γι' αυτόν δεν είναι το ίδιο όπως θα ήταν πριν από δυο τρία χρόνια, αν το ζήτημα θα λυθεί ή όχι. Τώρα νομίζω ότι και γι' αυτούς ο λογαριασμός αρχίζει να μεγαλώνει» καταλήγει ο Μιλοσόσκι.

Σε άλλη συζήτηση μεταξύ Μιλοσόσκι και του διπλωμάτη Ζόραν Γιόλεφσκι, ο δεύτερος τον ενημερώνει για τον παραγκωνισμό του Αμερικανικού μεσολαβητή Μάθιου Νίμτς από τις διαπραγματεύσεις. «Δεν βρέθηκε με τον Βασιλάκη πρόσφατα, τρεις ολόκληρους μήνες (σ.σ. εννοεί τον Έλληνα διαπραγματευτή Αδαμάντιο Βασιλάκη)», λέει ο Γιόλεφσκι.

Η ελληνοαλβανική κρίση, οι χάρτες και το οικόπεδο 5

Του ΣΩΤΗΡΗ ΣΙΔΕΡΗ

Η συσώρευση προβλημάτων στις ελληνοαλβανικές σχέσεις, με την κατάρρευση της συμφωνίας του 2009 για τις θαλάσσιες ζώνες, με την απαίτηση για τροποποίηση των ερευνών για υδρογονάνθρακες σε Ιόνιο και νομό Ιωαννίνων, το ζήτημα των Τοάμνδων, τα προβλήματα της μειονότητας και γενικότερα το θέμα της Μεγάλης Αλβανίας, αποσυντόνισαν ως ένα βαθμό τη νέα κυβέρνηση που αναζητεί τρόπους διπλωματικής ανασυγκρότησης των σχέσεων με τη Τίρανα.

Ετσι, ούτε ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Κοτζιάς, πήγε στη σύνοδο των υπουργών Εξωτερικών της Διαδικασίας ΝΑ Ευρώπης την περασμένη Παρασκευή στα Τίρανα, ούτε ο πρωθυπουργός θα μεταβεί την Τρίτη στην αλβανική πρωτεύουσα στη Σύνοδο Κορυφής. Η πίεση των διαπραγματεύσεων με τους πιστωτές είναι τεράστια, ενώ και άλλοι ηγέτες δεν θα μεταβούν στα Τίρανα.

Υπάρχει όμως ζήτημα αντιμετώπισης των προβλημάτων και σύμφωνα με πληροφορίες, η κυβέρνηση θα επιχειρήσει μια συνολική προσέγγιση στα Βαλκάνια

τον επόμενο μήνα, όμως η Αλβανία απαιτεί ειδική στρατηγική. Αυτό γιατί, στα άμεσες προτεραιότητες θέματα είναι τι θα γίνει με τη συμφωνία του 2009. Η Αλβανία ισχυρίζεται ότι η Ελλάδα με το πρόγραμμα ερευνών που έχει αναγγείλει στο Ιόνιο, έχει παραβιάσει τα χωρικά της ύδατα στο δικό της οικόπεδο 5, όπου τα Τίρανα προγραμματίζουν δικές τους έρευνες πιθανότατα εντός των επόμενων εβδομάδων. Αυτό σημαίνει ότι θα εκδηλωθεί κρίση και ότι η διαφορά, υπαρκτή ή ανύπαρκτη πρέπει να λυθεί με κάποιο τρόπο. Είτε με διάλογο, είτε με προσφυγή, είτε με διαιτία, είτε μέσω Χάγης. Πριν φθάσουμε εκεί όμως υπάρχουν στοιχεία που καταδεικνύουν το αβυσμικό των αλβανικών επιχειρημάτων.

Οι συντεταγμένες

Η άποψη που διατυπώνεται τις τελευταίες ημέρες ότι υπάρχει λάθος στις συντεταγμένες των ερευνών και κατά κάποιο τρόπο η Αλβανία έχει δικό δεν ευσταθεί. Σύμφωνα με αρμόδιες επιστημονικές πηγές που μίλησαν στην «Κ» υπό την προϋπόθεση της ανωνυμίας, οι χάρτες που δόθηκαν στη δημοσιότητα από τον πρώην υπουργό

Η νέα κυβέρνηση αναζητεί τρόπους διπλωματικής ανασυγκρότησης των σχέσεων με τα Τίρανα, ενώ θα επιχειρήσει μια συνολική προσέγγιση στα Βαλκάνια.

Ενέργειας Γ. Μανιάτη και επικαλούνται τα Τίρανα, είναι διαγραμματικοί, δηλαδή ενδεικτικοί και κατά συνέπεια είναι αδύνατον οι Αλβανοί να βγάλουν συμπεράσματα για την περιοχή ερευνών, επομένως το αλβανικό διάβημα έχει πολιτική απόλυτα με τους χάρτες που συμφώνησαν, υπέγραψαν και αντάλλαξαν η Ελλάδα και η Αλβανία με τη συμφωνία του 2009, κατά συνέπεια, δεν υπάρχει κανένα θέμα παραβίασης αλβανικών χωρικών υδάτων και ότι τα Τίρανα, προσχηματικά θέτουν θέμα χαρτών προ-

κειμένου να διακηρύξουν την πολιτική τους απαίτηση για αλλαγή της συμφωνίας του 2009.

Η ίδια επιστημονική πηγή υπογραμμίζει ότι με τη συμφωνία του 1992 μεταξύ Αλβανίας-Ιταλίας, οι θαλάσσιες ζώνες οριοθετήθηκαν με τη μέθοδο της μέσης γραμμής και ότι το νησάκι Σάσων της Αλβανίας έχει πλήρη επίδραση και χάρις σε αυτήν, η γειτονική χώρα κέρδισε περίπου 70 τετραγωνικά χιλιόμετρα υφαλοκρηπίδα, αλλά δεν αναγνωρίζει τα ίδια δικαιώματα στα ελληνικά νησιά που οριοθετήθηκαν και πάλι με τη μέθοδο της μέσης γραμμής.

Η ελληνική κυβέρνηση προσπαθεί τώρα να ανασυγκροτήσει την εξωτερική πολιτική στα Βαλκάνια και στο πλαίσιο αυτό εξετάζει τρόπους συνολικής αντιμετώπισης των διμερών προβλημάτων με την Αλβανία, καθώς είναι θέμα χρόνου το κλίμα να ενταθεί και παράλληλα με τις τάσεις αποσταθεροποίησης που αυξάνονται στα Δυτικά Βαλκάνια. Ο κ. Κοτζιάς έχει συζητήσει πολλές φορές το «αλβανικό ζήτημα» και με τη γερμανική κυβέρνηση και με την ύπατη εκπρόσωπο για την εξωτερική πολιτική και την ασφάλεια της Ε.Ε. Φεντερίκα Μογκερίνι.

Οι Σουνίτες και οι σίιτες του Ιράκ κατά του ISIS

Η πτώση του Ραμάντι ώθησε χιλιάδες να σπρώξουν τα όπλα

Του **TIM ARANGO**
THE NEW YORK TIMES

Περισσότεροι από χίλιοι Ιρακινοί σουνίτες πολεμιστές στάθηκαν προσοχή, ντυμένοι με στολή παραλλαγής αλλά δίχως να κρατούν τα όπλα τους, καθώς ο αρχηγός της φυλής τους εμψύχωνε, ώστε να επιτεθούν με ορμή ενάντια στους μαχητές του «Ισλαμικού Κράτους» και να πάρουν εκδίκηση. «Τώρα είναι η ώρα να εκδικηθούμε για τους μάρτυρές μας», είπε ο σείκνης Φαλίχ αλ-Εσάουι, υπολόγιζοντας την καταστροφή που έχουν σπείρει οι «αρουραίοι του Ισλαμικού Κράτους»: 25.000 σπίτια έχουν ισοπεδωθεί, γέφυρες έχουν καταστραφεί και η οικονομία έχει κλονισθεί ισοχρά.

Ο Αλ-Εσάουι και άλλοι επικεφαλής των σουνιτών μαχητών ζήτησαν από τον σίτη πρωθυπουργό του Ιράκ, Χαϊντέρ αλ-Αμπαντι, να υποστηρίξει τους άνδρες τους και να τους εξοπλίσει, για να αναλάβουν μόνοι τους τη μάχη απέναντι στο «Ισλαμικό Κράτος». Αυτό συνέβη πριν από 11 ημέρες σε μία στρατιωτική βάση στη Φαλούτζα, μία από τις τελευταίες πόλεις της επαρχίας Ανμπαρ που βρίσκονται στα

χέρια της κυβέρνησης. Θεωρήθηκε ως η έναρξη ενός κυβερνητικού προγράμματος για την εκπαίδευση και τον εξοπλισμό των γηγενών ανδρών των σουνιτικών φυλών, που θα πολεμήσουν ενάντια στους εξτρεμιστές σουνίτες του «Ισλαμικού Κράτους» - μία χειρονομία κρίσιμη που θα έδειχνε ότι οι σίιτες και οι σουνίτες Ιρακινοί μπορούν να αντιμετωπίσουν τον εχθρό ενωμένοι και να καθουακάσουν τους κατοίκους.

Η πτώση του Ραμάντι, της πρωτεύουσας της επαρχίας Ανμπαρ, αποτελεί αποτυχία της ιρακινής στρατηγικής. Η προσπάθεια της κυβέρνησης να ενισχύσει τους σουνίτες μαχητές πλέον φαντάζει μικρής σημασίας τη στιγμή που χιλιάδες σίιτες πλημμυρίζουν την επαρχία για να σπρώξουν τα όπλα κατά των εξτρεμιστών. Μία τελετή για την παράδοση αμερικανικών όπλων σε σουνίτες στη βάση της Χαμπανίγια, η οποία είχε προγραμματισθεί για την περασμένη Δευτέρα, ακυρώθηκε λόγω της κατάληψης του Ραμάντι.

Από την αμερικανική επέμβαση το 2003, οι σουνίτες υπέστησαν μεγάλες πιέσεις, οι οποίες έδωσαν ώθηση στην παραδοσιακή εξουσία

των κοινοτήτων τους. Με τους σίιτες να καταλαμβάνουν στο μεγαλύτερο μέρος την εξουσία, οι σουνιτικές κοινότητες τέθηκαν στο περιθώριο και εξοστρακίσθηκαν από τη δημόσια ζωή λόγω των δεσμών που διατηρούσαν με το κόμμα Μπάαθ του Σαντάμ Χουσεϊν. Ορισμένοι από αυτούς τους σουνίτες σήμερα μάχονται στο πλευρό του «Ισλαμικού Κράτους». Άλλοι επιχείρησαν να μπούκοτάρουν τις εκλογές. Ένας μεγάλος αριθμός εξ αυτών αρνείται τα δημογραφικά δεδομένα που τους καθιστούν μειονοτική κοινότητα στο Ιράκ. Οι πιο πολλοί, βέβαια, ήθελαν να συνεισφέρουν τη ζωή τους και να βρουν τη θέση τους μέσα στο νέο καθεστώς.

Με την άνοδο του «Ισλαμικού Κράτους» η προσαρμογή έχει καταστεί σχεδόν αδύνατη. Οι ένοπλοι σουνίτες εξτρεμιστές έχουν κηρύξει τον πόλεμο σε όσους θεωρούν αποστάτες, δηλαδή στους σίιτες, τους Χριστιανούς και τους Γιαζίντι. Οι σουνίτες του Ιράκ ωστόσο είναι αυτοί που αναμφισβήτητα έχουν υποφέρει περισσότερο. Καθώς το «Ισλαμικό Κράτος» καταλάμβανε το Ραμάντι, ο όλεθρος που εξαπέλυσε ήταν τρομερός αλλά και γνώριμος. Μέσω των πηγών του τζαμιού οι κατακτητές διαβεβαίωσαν τους πολίτες ότι θα τους πρόσφεραν τροφή και ασφάλεια, ανοικτούς δρόμους και γέφυρες που ήταν πριν κλειστές. Τις υποσχέσεις διαδέχθηκαν όσα είχαν φοβηθεί οι κάτοικοι με τον ερχομό των εξτρεμιστών: μαζικές καταστροφές, συνοπτικές εκτελέσεις όσων κρίθηκαν φίλοι προς την κυβέρνηση και ο εκτοπισμός αμέτρητων ανθρώπων.

Οι ένοπλοι δημιούργησαν αμέσως δύο σαρίες-δικαστήρια του ισλαμικού νόμου- στο Ραμάντι, όπως δήλωσε ένας Ιρακινός αξιωματούχος, και ελευθέρωσαν φυλακισμένους, οι οποίοι κρατούνταν στην πόλη από τις ιρακινές αντιτρομοκρατικές δυνάμεις. Η αποτυχία του πρωθυπουργού να διοικήσει σωστά μία σουνιτική στρατιωτική δύναμη προς τη σωτηρία του Ραμάντι έχει ενισχύσει την εμπάθεια ορισμένων σουνιτών απέναντι στην κυβέρνηση, η οποία είχε καλλιεργηθεί ήδη από τις μέρες της κυβέρνησης των πρώην πρωθυπουργού του Ιράκ, Νούρι Καμάλ αλ-Μαλίκι. «Οι σίιτες που πηγαίνουν στην Ανμπαρ αποτελούν μη κυβερνητική δύναμη, είναι απειθαρχοί και ανεξέλεγκτοι και ο πρωθυπουργός δεν τους ελέγχει», είπε ο Αμίρ Αμπντούλ, κάτοικος της περιοχής, που τόνισε ότι οι μαχητές συνδέονται με το Ιράν.

Μετά την κατάληψη του Ραμάντι, 65 χιλιόμετρα δυτικά της Βαγδάτης, χιλιάδες Ιρακινοί εκδιώχθηκαν από τις εστίες τους.

Χαμηλοί τόνοι από την Χίλαρι Κλίντον

Προεκλογική εκστρατεία χαμηλών τόνων προτίθεται να κάνει η Χίλαρι Κλίντον, επιλογή που κατέστη ορατή κατά την επίσκεψή της στην Αϊόβα, την περασμένη εβδομάδα. Η κ. Κλίντον δεν εκφώνησε επίσημη ομιλία ενώ δέχθηκε να απαντήσει σε ερωτήσεις που τις έθεσαν οι δημοσιογράφοι μόνο για πέντε λεπτά. Ακόμα και τότε, όμως, ήταν σαφείς οι προσπάθειες που κατέβαλε να αποφυγεί δύσκολα ζητήματα που θα την έθεταν σε αντιπαράθεση με το κόμμα της. Η επίσκεψή της υποψήφιας για το προεδρικό χρίσμα του Δημοκρατικού Κόμματος στην Αϊόβα, λένε οι αναλυτές, προκάλεσε «πονοκέφαλο» στους Ρεπουμπλικανούς, οι οποίοι κατηγορούν την Κλίντον ότι αποφεύγει να θέξει τα πιο δύσκολα και ίσως σημαντικότερα θέματα.

Την ίδια στιγμή, βρίσκονται για άλλη μια φορά στον προσκήνιο οι ηλεκτρονικές επιστολές που έστειλε η Χίλαρι Κλίντον, ως υπουργός Εξωτερικών, από τον ιδιωτικό της διακομιστή. Η ίδια ζήτησε από το υπουργείο Εξωτερικών να επιταχύνει τη δημοσιοποίηση των 55.000 σελίδων

ηλεκτρονικών επιστολών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η αποκάλυψη πως πραγματοποιούσε εργασίες του Στέιτ Ντιπάρτμεντ από μία προσωπική διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αποτελεί ένα από τα «αγκάθια» που λαβώνουν την προεκλογική της εκστρατεία, δημιουργώντας ταυτόχρονα πληθώρα ερωτημάτων σχετικά με το κατά πόσον επιθυμεί να επικρατήσει διαφάνεια.

Την περασμένη Τρίτη, ομοσπονδιακός δικαστής έδωσε στο υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ προθεσμία μιας εβδομάδας προκειμένου να δώσει στη δημοσιότητα αυτά τα αρχεία. Ο εκπρόσωπος Τύπου του υπουργείου Εξωτερικών, Τζεφ Ράθκε, επεσήμανε ότι το υπουργείο θα συμμορφωθεί με τη δικαστική εντολή.

Αν και οι επικριτές της Χίλαρι Ρόνταμ Κλίντον έχουν, κατά κύριο λόγο, ενδιαφέρον για τις ηλεκτρονικές επιστολές που αφορούν τα συμβάντα στη Βεγγάζη, πολλές επιτροπές του Κογκρέσου που ερευνούν το θέμα δεν κατάρτησαν να εντοπίσουν κάποια σύνδεση ανάμεσα στην κυρία Κλίντον και την αδυναμία προ-

στασίας των Αμερικανών από τις επιθέσεις. Παρά την επιμονή της κ. Κλίντον, ότι επιθυμεί την κατά το δυνατόν ταχύτερη δημοσιοποίηση των ηλεκτρονικών επιστολών, αυτές μπορεί να αποτελέσουν ένα ισχυρό όπλο για τους πολέμιους της, υποστηρίζουν πολιτικοί αναλυτές.

Επισημαίνεται ότι η κ. Κλίντον έχει σβήσει από την προσωπική της διεύθυνση ταχυδρομείο περίπου 30.000 μέλ, τα οποία, όπως η ίδια δήλωσε, ήταν ιδιωτικά ενώ παρέδωσε στο υπουργείο Εξωτερικών όλα όσα είχαν κάποια σχέση με τη δουλειά.

Η Αλίσον Μουρ, εκπρόσωπος Τύπου της Εθνικής Επιτροπής του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος, τόνισε: «Φυσικά και η Χίλαρι Κλίντον επιθυμεί οι ηλεκτρονικές επιστολές που έχει το υπουργείο να δημοσιοποιηθούν, γιατί η ομάδα της επέλεξε αυτές που δύνανται να δημοσιοποιηθούν προτού τελικά σβήσουν όλες τις υπόλοιπες. Αν η Κλίντον ήθελε να δοθούν στη δημοσιότητα τα μέλ της, προφανώς δεν επρόκειτο να δημιουργήσει τον δικό της διακομιστή».

AFP, REUTERS, AP

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΗΣ:

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ:

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ:

ΓΕΝΙΚΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΚΥΠΡΟ-ΡΩΣΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

6-7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2015

ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΠΑΝΗΓΥΡΙ * ΠΥΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ * ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ * ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΨΗΛΩΝ ΤΑΚΟΥΝΙΩΝ

ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΙΣ:

ΧΟΡΗΓΟΣ ΦΙΛΟΣΕΝΙΑΣ:

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ:

ΧΟΡΗΓΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΨΗΛΩΝ ΤΑΚΟΥΝΙΩΝ:

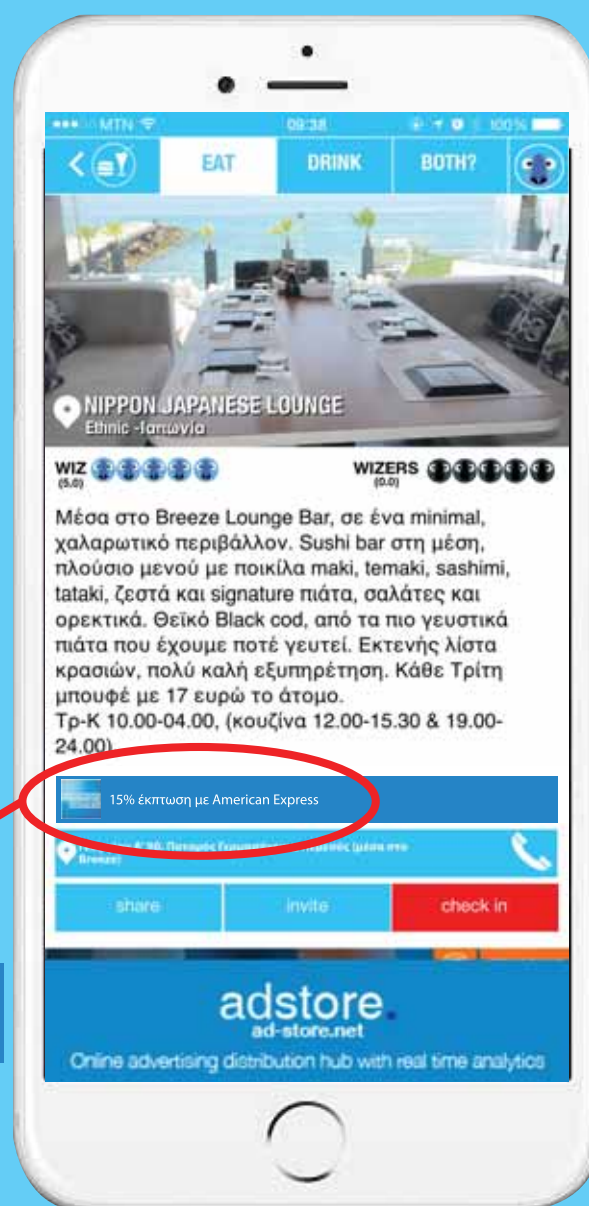
ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

WHERE IS MY DISCOUNT?

Wiz it!

Ενημερωθείτε από τον αγαπημένο οδηγό πόλης και δικτύωσης
για τα **εστιατόρια, μπαρ, χώρους που προσφέρουν
εκπτώσεις στο πρόγραμμα American Express Select.**
Εσείς επιλέξετε χώρο σε υπολογιστή, ταμπλέτα ή κινητό,
και το wiz θα σας ενημερώσει για την έκπτωση!
Τόσο απλά!

 15% discount with American Express

Wiz it amex!

Τράπεζα Κύπρου

ΝΕΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΟΛΗΣ & ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΜΕ ΦΙΛΟΥΣ
wiz-guide.com

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
1,07%Χ.Α.
1,91%Dow Jones
-0,16%Nasdaq
0,30%Nikkei
2,88%Dax
2,14%FTSE 100
1,24%ΔΙΕΘΝΗ
Η Αίγυπτος
ανακάμπτει
χάρη στις
χώρες του
κόλπου. Σελ. 11Πετρέλαιο
0,06%€/ \$
-2,51%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

«Ξεπουλούμε για να φέρνουμε κόσμο»

Μεγάλη πρόκληση χαρακτηρίζει την κάλυψη των εκπόνων που δόθηκαν ως κίνητρο για τη ρωσική αγορά ο κ. Ζαχαρίας Ιωαννίδης. Στο ίδιο πλαίσιο, σε συνέντευξη του στην «Κ» ο κ. Πάρις Τσιάρτας εκτιμά ότι η Κύπρος μπορεί να αντλήσει κάποια θετικά στοιχεία από τις τουριστικές εξελίξεις στην Ελλάδα. Σελ. 6

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Οι φόροι συρρίκνωσαν την κατανάλωση

Την ώρα που η Κυβέρνηση εξετάζει μείωση των φορολογικών βαρών, παράλληλα με τη βελτίωση του φορολογικού πλαισίου, τα φορολογικά έσοδα του κράτους ανήλθαν στα 7 δισ. ευρώ, εξαιτίας όμως των φορολογιών που επιβλήθηκαν τα τελευταία χρόνια. Σελ. 4

ΕΛΛΑΔΑ

Επιπτώσεις από φόρο σε τραπεζικές συναλλαγές

Σε εμπόδιο για περιορισμό των μετρητών αναμένεται να αναδειχθεί ο φόρος στις τραπεζικές συναλλαγές, που προτίθεται να επιβάλει το ελληνικό Υπ. Οικονομικών. Η βασική επίπτωση του μέτρου θα είναι κατά κύριο λόγο στις επιχειρήσεις. Σελ. 9

Real Estate

Με μεγαλύτερη διαφάνεια οι εκτιμήσεις ακινήτων

Το διεθνές πρότυπο μέτρησης ακινήτου (IPMS), το οποίο φιλοδοξεί το RICS Κύπρου να εισαγάγει στην εγχώρια αγορά, στοχεύει στη διαφάνεια και τη συνέπεια, καθιστώντας τις επιφυλάξεις των επενδυτών. Σελ. 12

Παιχνίδι ελέγχου στην Τρ. Κύπρου

Οι αποχωρήσεις που προγραμματίζονται και η διάδοχη κατάσταση διαμορφώνουν το σκηνικό

Στην πρώτη περίοδο έντονων δοκιμασιών εισέρχεται η συνύπαρξη Δύσης και Ανατολής στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας Κύπρου μέσω των αλλαγών που δρομολογούνται στη διοικητική και διευθυντική πυραμίδα της τράπεζας. Η

περιρρέουσα ατμόσφαιρα που προϋπήρχε σχετικά με τις εντάσεις, αλλά και η φημολογία για μία έξοδο του Vladimir Strzhalkovskiy από το ΔΣ της τράπεζας, εντείνονται πλέον μετά και την ανακοίνωση πως ο Ρώσος επιχειρηματίας πώ-

λησε σημαντικό μέρος των μετοχών που κατείχε στην τράπεζα. Εάν, όπως δείχνουν οι εξελίξεις, ο κ. Strzhalkovskiy τελικά αποχωρήσει από το ΔΣ της τράπεζας, κενή θα μείνει, πέρα από την θέση του αντιπροέδρου, και εκείνη του

προέδρου της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, και μάλιστα σε ένα χρονικό σημείο κατά το οποίο ολοκληρώνεται και η αναγγελθείσα αποχώρηση του CE-Οτης Τράπεζας Κύπρου John Patrick Hourican. Σελ. 3

Αγωγή κατά Alibaba για προϊόντα «μαϊμού»

Πλήγμα κατά του κύρους της δέχεται εκ νέου η Alibaba, ο μεγαλύτερος όμιλος ηλεκτρονικού λιανικού εμπορίου της Κίνας, καθώς κατηγορείται για δεύτερη φορά ότι επέτρεψε εν γνώσει της να χρησιμοποιηθεί για την πώληση φθηνών απομιμήσεων προϊόντων μεγάλων εμπορικών σημάτων. Τη μήνυση έχουν υποβάλει οι οικοί Gucci, Yves Saint Laurent, Puma και Kering και αφορά την παραβίαση της νομοθεσίας περί εμπορικών σημάτων. Από την πλευρά της, η κινεζική εταιρεία υποστηρίζει πως συνεργάζεται «με πολλά εμπορικά σήματα με σκοπό να προστατευθεί η πνευματική τους ιδιοκτησία», κατηγορώντας την Kering ότι «επέλεξε τον δρόμο της περιττής αντιδικίας». Σελ. 11

Εμπόλεμη ζώνη το τραπεζικό μέτωπο λόγω εργασιακών

Μία ανακοίνωση, μερικές λανθασμένες συνεννοήσεις αλλά κυρίως οι θέσεις που προτάσσει η Τράπεζα Κύπρου σε σχέση με την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης ήταν αρκετά για να πυροδοτήσουν το κλίμα στο εργασιακό μέτωπο των τραπεζών, το οποίο εδώ και μερικές εβδομάδες μύριζε μαρτυρία. Χαρακτηριστικό είναι πως μετά από πολλά χρόνια η ΕΤΥΚ κάλεσε τα μέλη της που εργάζονται στην Ελληνική Τράπεζα να απέχουν από οποιαδήποτε υπερφορολογική απασχόληση, ενώ απάντησε με σκληρή γλώσσα στις προθέσεις της Τράπεζας Κύπρου σε σχέση με τα εργασιακά δρώμενα και κυρίως τα μισθολογικά. Σελ. 4

Ανοδικές τάσεις σε ένδυση και υπόδηση

Σταδιακή άνοδο πωλήσεων καταγράφει το 2014 στον τομέα της ένδυσης, της υπόδησης και των αξεσουάρ, καθώς διαπιστώνεται ξεμούδιασμα της κατανάλωσης, η οποία ξεπέρασε ελαφρώς το αρνητικό σκηνικό της προπερίσπινς χρονιάς. Ο τζίρος στην κατηγορία «υφόρματα, ενδύματα, υποδήματα» σημείωσε αύξηση 4,64% σε σχέση με το 2013, ενώ ανοδικά κινήθηκαν οι συναλλαγές με κάρτες στην κατηγορία «ρούχα, παπούτσια και αξεσουάρ». Σελ. 7

ΑΠΟΨΗ Του ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Νερό στο κρασί του τραπεζικού

Πριν από μερικά χρόνια, όταν το κρατικό μισθολόγιο ήταν στο επίκεντρο, συζητούσαμε με ένα συνάδελφο και του είπα πως αν θέλει ο Χατζηπέτρου (απολογίες για την προσωποποίηση) μπορεί να παγώσει τη χώρα. Μου απάντησε πως αυτός που μπορεί να παγώσει τη χώρα είναι ο Χατζηκωστής (απολογούμαι εκ μέρους του για την προσωποποίηση). Μιλώντας λίγο και με τις δύο πλευρές, φαίνεται πως μπορεί να επιτευχθεί μία συγκαταβατική λύση στις εργασιακές διαφορές που υπάρχουν χωρίς να αναγκαστεί η χώρα να αντιμετωπίσει απεργιακές κι άλλες κινητοποιήσεις που μόνο ζημιά μπορούν να προκαλέσουν.

Η ΕΤΥΚ, από τη μία, πρέπει να αντιληφθεί πως έχουν παρέλθει οι εποχές που είχε ρόλο και λόγο σε όλα όσα διαδραματιζόνταν στις τράπεζες. Δεν μπορεί το 2015 να

ζητά επιτακτικά να εξετάζει κάθε υπάλληλο που θα προσλάβει μία τράπεζα μέσω συνεντεύξεων. Δεν μπορεί ένας γενικός διευθυντής να αναμένει την έγκριση της ΕΤΥΚ για να αναλάβει καθήκοντα στη νέα του εργασία. Ούτε μπορεί με τόση ευκολία να καλεί σε κινητοποιήσεις που θα επηρεάσουν τη λειτουργία της τράπεζας. Γιατί κακά τα ψέματα, στην Ελληνική αυτοί που εργάζονται απογευματινά ώρα είναι κατά κύριο λόγο όσοι ασχολούνται με τον τομέα των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Από την άλλη, ούτε οι τράπεζες είναι σωστό να ρίχνουν λάδι στη φωτιά, μέσω γενικευμένων ανακοινώσεων που το μόνο που δημιουργούν είναι περισσότερη αναταραχή σε ένα περιβάλλον που είναι υπό το καθεστώς αβεβαιότητας εδώ και περισσότερο από τρία χρόνια. Ποια η χρησιμότητα μιας

Μπορεί να βρεθεί μία μέση λύση, όπως έγινε και πριν από μερικά χρόνια στον δημόσιο τομέα.

επιστολής μεγάλης έκτασης στην οποία δεν περιλαμβάνονταν επί της ουσίας τίποτα περισσότερο από ευσεβοποιήσιμους της διοίκησης της Τράπεζας Κύπρου ή ακόμα και μερίδας αυτής. Πόσο μάλλον όταν υπογράφεται από ένα νέο στέλεχος της Διοίκησης το οποίο οι υπάλληλοι δεν γνωρίζουν τόσο καλά. Όχι άδικα λοιπόν, οι εργαζόμενοι εξελάβαν την ανακοίνωση ως μία προειδοποίηση ή ακόμα κι ως απειλή, αφού οι δύο πλευρές βρίσκονται εν μέσω διαβουλεύσεων. Από την άλλη, είναι καθόλα λογική η θέση και της Τράπεζας Κύπρου αλλά και

των άλλων τραπεζών να επιδιώκουν κάποιες διορθώσεις σε σχέση με μισθολογικά θέματα και κυρίως μία συναινετική λύση που θα διακαίολογεί τη συνδρομή των τραπεζικών στην ΕΤΥΚ και από την άλλη το ποσό που δαπάνησε η Τράπεζα Κύπρου για τις υπηρεσίες της εξειδικευμένης εταιρείας σε θέματα διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού Hay Group. Εξάλλου, οι δείκτες των κυπριακών τραπεζών που καταδεικνύουν τα έξοδα ως προς τα εισοδήματα όχι απλώς δεν είναι απογοητευτικοί αλλά συγκρίνονταν θετικά με τους αντίστοιχους ελληνικών τραπεζών στο τέλος του 2014. Στο 37% και 47% για Τράπεζα Κύπρου και Ελληνική αντίστοιχα, στο 54% για Εθνική Τράπεζα, στο 56% της Alpha Bank, στο 61% για Πειραιώς και στο 58% για Eurobank. Στον Συνεργατισμό ήταν στο 37,4%, ενώ το πλάνο αναδιάρ-

Επί της ουσίας, αυτό που επιδιώκουν οι τράπεζες είναι να αλλάξει σταδιακά το καθεστώς που αναφέρεται πιο πάνω. Αν και η ΕΤΥΚ βάλει νερό στο κρασί της, μπορεί να βρεθεί μία μέση λύση όπως έγινε και πριν από μερικά χρόνια στον δημόσιο τομέα. Που δεν θα επηρεάζει ουσιαστικά το υφιστάμενο προσωπικό.

Στο ενδιαμέσο, χρειάζεται ψυχραιμία και καλή θέληση και από τις δύο πλευρές ώστε να εξευρεθεί μία συναινετική λύση που θα δικαιολογεί τη συνδρομή των τραπεζικών στην ΕΤΥΚ και από την άλλη το ποσό που δαπάνησε η Τράπεζα Κύπρου για τις υπηρεσίες της εξειδικευμένης εταιρείας σε θέματα διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού Hay Group. Εξάλλου, οι δείκτες των κυπριακών τραπεζών που καταδεικνύουν τα έξοδα ως προς τα εισοδήματα όχι απλώς δεν είναι απογοητευτικοί αλλά συγκρίνονταν θετικά με τους αντίστοιχους ελληνικών τραπεζών στο τέλος του 2014. Στο 37% και 47% για Τράπεζα Κύπρου και Ελληνική αντίστοιχα, στο 54% για Εθνική Τράπεζα, στο 56% της Alpha Bank, στο 61% για Πειραιώς και στο 58% για Eurobank. Στον Συνεργατισμό ήταν στο 37,4%, ενώ το πλάνο αναδιάρ-

θρονης προβλέπει να κυμαίνεται κάτω του 40% μέχρι το 2017. Αυτά βέβαια προτού μειωθούν τα επιτόκια και ενδεχομένως το επιτοκιακό περιθώριο (θα φανεί πιο ξεκάθαρα στα τριμηνιαία των τραπεζών αλλά και στα αποτελέσματα που θα ακολουθήσουν όπου ενδεχομένως να καταγραφεί μία μικρή αύξηση στο ποσοστό).

Μπορεί ο CEO της Ελληνικής να έχει δίκιο όταν λέει «...η Κύπρος παραμένει σε δύσκολη θέση. Χρειάζεται ξένες επενδύσεις για την ανάκαμψη της οικονομίας. Ποιο μήνυμα δίνουμε στον υπόλοιπο κόσμο και σε μελλοντικούς επενδυτές με τέτοιου είδους ενέργειες; Η ανάκαμψη είναι εύθραυστη και δεν πρέπει να διαταραχθεί», αλλά χρειάζεται και λίγο τακτ. Καλώς ή κακώς η ΕΤΥΚ είναι εκεί και είναι αρκετά ισχυρή για να την παραβλέψει οποιοσδήποτε.

Ξενοδοχειακή Βιομηχανία

Ένα σεμινάριο για σημαντικά και επίκαιρα θέματα

Παρασκευή, 5 Ιουνίου 2015 στα γραφεία της PwC στη Λεμεσό.

Για να παρακολουθήσετε το σεμινάριο, το οποίο θα είναι δωρεάν, παρακαλώ δηλώστε συμμετοχή μέχρι την Παρασκευή, 29 Μαΐου 2015.

Οι θέσεις είναι περιορισμένες και θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

Για περισσότερες πληροφορίες:
www.pwc.com.cy
T: 25 555 268
email: georgia.mama@cy.pwc.com

ΑΝΑΛΥΣΗ

Των LIZ MCCORMICK και ANDREA WING / BLOOMBERG

Η ενίσχυση του ευρώ προκαλεί αναταράξεις στις αγορές

Υποτίθεται ότι θα ήταν εύκολο. Δα-
νειζέσαι σε ευρώ όσο η Ευρωπαϊκή
Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) διατηρεί
τα επιτόκια σε επίπεδα κοντά στο
μηδέν και χρησιμοποιείς τα κεφά-
λαια για να επενδύσεις σε οικονο-
μίες όπου είναι υψηλότερα τα επι-
τόκια και άρα οι αποδόσεις τους.
Τα κέρδη από τη διαφορά μεταξυ
«φθηνού» και «προσοδοφόρου»
νομίσματος είναι αρκετές φορές
τεράστια. Και σε αυτήν την περι-
πτωση, η στρατηγική αυτή απέδιδε
μέχρι που οι αγορές άλλαξαν προ-
σανατολισμό και το ευρώ, αντί να
εξασθενεί όπως είχε προβλέψει
ο σχεδόν κάθε αναλυτής που ερω-
τήθηκε από το Bloomberg, άρχισε

κονομία στο διάστημα του τελευ-
ταίου μηνός, ενισχύοντας την αβε-
βαιότητα για τη χρονική στιγμή
αύξησης του βασικού επιτοκίου
από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα
των ΗΠΑ (Fed).

Στα 1,1386 έναντι του δολαρίου
που ίσχυε μέχρι και τις αρχές της
εβδομάδας, το ευρώ κυμαίνεται σε
υψηλότερα επίπεδα από τη μέση
εκτίμηση για 1,08 δολάρια που
προέβλεπαν οι αναλυτές του πρα-
κτορείου Bloomberg. Η αλλαγή
στην πορεία του ευρώ, αντιστρέ-
φοντας την πτώση του έναντι του
δολαρίου, αποδίδεται στη σύγκυση
για την ευρωστία της αμερικανικής
οικονομίας και, κατά συνέπεια, τη
χρονική στιγμή που θα αυξηθεί η
Fed το κόστος δανεισμού. Παράλ-
ληλα, οι εκτιμήσεις ότι απομακρύ-
νεται ο κίνδυνος αποπληθωρισμού
στην Ευρωζώνη οδήγησαν σε άνο-
δο τις αποδόσεις των γερμανικών
ομολόγων, καθιστώντας τα πιο ελ-
κυστικά στους επενδυτές, για να
τα αγνοήσουν. «Και οι δυο παρά-
μετροι αυτές της εξίσωσης έχουν
μεταβληθεί», δηλώνει ο Άλαν Ρά-
σκιν, επικεφαλής του τμήματος
ξένου συναλλάγματος για τις χώρες
της Ομάδας των 10 στην Deutsche
Bank της Νέας Υόρκης.

«Οι διακυμάνσεις στις τιμές και
στις αποδόσεις των γερμανικών
ομολόγων είναι άτακτες και απρό-
βλεπτες, ενισχύοντας τους κινδύ-
νους για αλυσιδωτές αντιδράσεις»,
παρατηρεί ο Πολ Ματζιέσι, στρα-
τηγικός αναλυτής συναλλάγματος
στην JPMorgan Chase. «Τα περι-
οισιακά στοιχεία που είναι υπερ-
τιμημένα και υπερβολικά εκτεθει-
μένα στις αγορές δέχονται τις πε-
ρισσότερες πιέσεις. Αυτά τα δε-
δομένα ίσχυαν με την άνοδο του
δολαρίου και την υποχώρηση του
ευρώ άρχισε να καλλιεργείται
πριν από την έναρξη του προγράμ-
ματος ποσοτικών χαλάρωσης από
την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
και την αβεβαιότητα για την άνοδο
επιτοκίων από τη Fed. Σήμερα, οι
αναλυτές της αγοράς υπολογίζουν
ότι το ευρώ μπορεί να συνεχίσει
να ενισχύεται στις αγορές, αλλά
απομένει να διαπιστωθεί στην
πραξη.

να ενισχύεται από τα τέλη Μαρτίου.
Μετά την αιφνίδια αλλαγή στην
πορεία του ευρώ, οι επενδυτές
έχουν υποστεί απώλειες 3,5% από
τα τέλη Μαρτίου, σύμφωνα με δεί-
κτη της UBS Group. «Η στρατηγική
αυτή δεν αποφέρει τα επιθυμητά
αποτελέσματα επί του παρόντος»,
παρατηρεί ο Νιλ Τζόουνς, επικε-
φαλής πωλήσεων στο τμήμα κε-
φαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου
(hedge funds) της Mizuho Bank
στο Λονδίνο. Υπό αρκετές σκοπιές,
η αιφνίδια αλλαγή στην πορεία
του ευρώ αντανακλά την εικόνα
της ευρύτερης οικονομίας. Τελευ-
ταία παρατηρούνται σημάδια που
υποδεικνύουν πως οι οικονομίες
στην Ευρωζώνη δεν βρίσκονται
σε τόσο κακή κατάσταση, ενώ φαί-
νεται να απομακρύνεται ο κίνδυνος
της υποδείνωσης. Παράλληλα,
το δολάριο υποχωρεί τον τελευταίο
μήνα, λόγω της ανακίνησης δυ-
σμενέστερων του αναμενόμενου
στοιχείων για την αμερικανική οι-

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Εμφάνιση από στελέχη...

Τα 90+

Από τον ένα αυστηρό ορισμό στον άλλο οδεύουν
οι οδηγίες που δίδουν τον υπολογισμό των κόκ-
κινων δανείων. Πιο ξεκάθαρη εικόνα αναμένεται
να δοθεί από τα τριμηνιαία αποτελέσματα των
τραπέζων στα οποία καταγράφεται η πορεία των
δανείων που παρουσιάζουν καθυστέρηση πέραν
των 90 ημερών χωρίς να λαμβάνονται υπόψη
άλλες παράμετροι.

Στο ντούκου

Επειδή η ανακοίνωση της Eurostat για ανάπτυξη
στην Κύπρο πέρασε λίγο του ντούκου παραθέ-
τουμε το σχόλιο του senior economist της PwC
Λονδίνου Richard Boxshall: «... η πραγματική
επιτυχία έγκειται στις περιφερειακές οικονομίες
της Ευρωζώνης. Η Ισπανία αναπτύχθηκε κατά
0,9% και η Κύπρος κατά 1,6% που ήταν ο μεγα-
λύτερος ρυθμός ανάπτυξης που καταγράφηκε
στην Ευρωζώνη. Η ανάπτυξη του ΑΕΠ στις χώρες
της περιφέρειας, είναι πλέον σε απόσταση ανα-
πνοής από τις οικονομίες που βρίσκονται στον
πυρήνα της Ευρωζώνης. Η τελευταία φορά που
οι χώρες της περιφέρειας αναπτύχθηκαν ταχύ-
τερα ήταν το πρώτο τρίμηνο του 2006».

Θέσεις εργασίας

Τη δημιουργία επιπλέον 300 θέσεων εργασίας
προτάσσει ο Όμιλος Σιακόλας σε περίπτωση που
του δοθεί η άδεια να επεκτείνει το εμπορικό κέν-
τρο The Mall of Cyprus. Μετά το δημοσίευμα της
Οικονομικής Καθημερινής στελέχη του Ομίλου
επικοινωνήσαν μαζί μας σημειώνοντας πως θεω-
ρούν τη συγκεκριμένη πτυχή ιδιαίτερα σημαντική.

Τέλος το πρόγραμμα

Η κίνηση του ΑΚΕΛ να αναστείλει τον νόμο για
τις εκποιήσεις, στην ουσία ακυρώνει την όποια
συνέχιση του προγράμματος της χώρας και κατ'
επέκταση την πρόσβαση στο ποσό που απομένει
να λάβει η κυπριακή Δημοκρατία. Κάτι τέτοιο θα
έβαζε τέλος και στις προσπάθειες που ξεκινούν
με στόχο μέρος των χρημάτων να χρησιμοποιη-
θεί και για αποπληρωμή εσωτερικού ακριβού
χρέους.

Αμα ραγίσει...

Την πόρτα της στην Κύπρο έκλεισε μία μεγάλη
και ραγδαία αναπτυσσόμενη αγορά με πολλές
προοπτικές περαιτέρω συνεργασίας. Δυστυχώς
οι επιχειρηματικές σχέσεις με την Ινδία, παρόλο
που ο νέος πρωθυπουργός της χώρας τάσσεται
υπέρ του επιχειρείν έχουν περιπέσει σε τέλμα
με αποτέλεσμα πολύ λίγοι Ινδοί επιχειρηματίες
να έχουν στους σχεδιασμούς τους την Κύπρο ως
κέντρο παροχής υπηρεσιών. Αν και πολλοί επαγ-
γελματίες του κλάδου των υπηρεσιών θεωρούν
πως πλέον είναι αργά, εντούτοις, μία κίνηση σε
πολιτικό επίπεδο ενδεχομένως να άλλαζε σε κά-
ποιο βαθμό το αρνητικό της τελευταίας διετίας.

Παραδοξότητες

Ο νόμος που ονομάζεται «Ο περί Προώθησης
και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων
Πηγών Ενέργειας Νόμος του 2015 τροποποιεί-
ται. Η τροποποίηση αφορά την επιβολή έκτα-
κτου πρόσπου τέλους σε καταναλωτές και πα-
ραγωγούς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
(ΑΠΕ) σε εκείνες τις περιπτώσεις που κρίνει ότι
τα έσοδα του Ταμείου δεν θα επαρκούν για να
καλύψουν τις υποχρεώσεις του. Πιάσατε την
παραδοξότητα;

Το ΣΕΠΕ

Ξένισε ορισμένους η ολοσέλιδη καταχώρηση
της Ελληνικής Τράπεζας για το Σχέδιο Μεταφο-
ράς Υπολοίπων σε ένα δάνειο λόγω του ΣΕΠΕ
5,06% που προσφέρεται, ωστόσο, στο τέλος της
μέρας είναι καλύτερο από το ΣΕΠΕ των πλείστων
καταναλωτικών δανείων, πιστωτικών καρτών αλ-
λά και παρατραβηγμάτων.

Η ΕΤΥΚ

Να προσλαμβάνει η Ελληνική περίπου 150
υπαλλήλους και να φωνάζει η ΕΤΥΚ επειδή δεν
πέρασαν από δικό της Interview. Άλλο το εργα-
σιακά κεκτημένα κι άλλο η αυθαίρετη παρέμβα-
ση σ' όλα τα ζητήματα που άπτονται των εργα-
σιακών.

Cyta

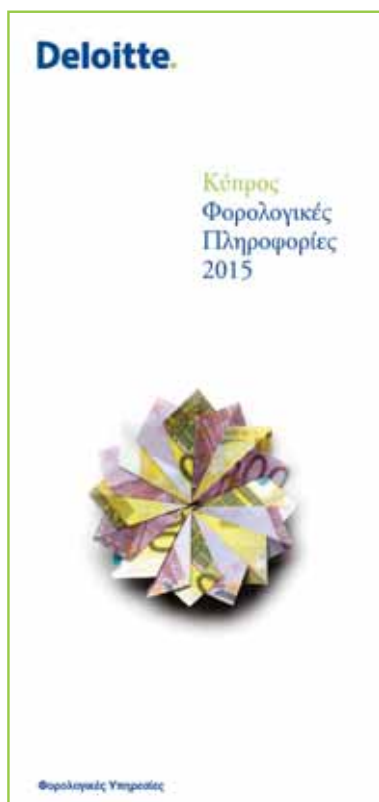
Θεωρητικά τα χρονοδιαγράμματα για ιδιωτικο-
ποίηση της Cyta δεν έχουν αλλάξει, ωστόσο, εί-
ναι αντιληπτό πλέον πως δεν πρόκειται στο τέ-
λος του έτους να μπουρ στα κρατικά ταμεία τα
λεφτά του επενδυτή. Ούτε και αναμένεται πως
θα υπάρξει τελική επιλογή επενδυτή. Το ανεπί-
σημο αλλά πιο εφικτό σενάριο είναι η ιδιωτικο-
ποίηση να ολοκληρωθεί πριν από τη λήξη της
θπείας του υφιστάμενου διοικητικού συμβουλί-
ου που ολοκληρώνεται τον Ιούνιο του 2016.

Premier πελάτες

Είναι μερικά καναπέδκια και λίγη σαμπάνια ικανά
να κρατήσουν ένα καταθέτη στην τράπεζα; Ενδε-
χομένως και να είναι. Ειδικά όταν συνοδεύονται
από συνάντηση και επικοινωνία με την ανώτερη δι-
εύθυνση του Ομίλου, η οποία τους απολογήθηκε
προσωπικά στο υψηλότερο επίπεδο και από δέ-
σμευση για άμεση εξυπηρέτησή τους μέσω προ-
σωπικού τραπεζίτη που θα χειρίζεται τις περιπτώ-
σεις τους. Η Τράπεζα Κύπρου φαίνεται πως κατά-
λαβε πως για να κρατήσει σημαντικούς πελάτες
πρέπει να τους χειριστείς σε... Premier επίπεδο και
σ' αυτό προσβλέπει και το σχέδιο Premier Club για
πελάτες με καταθέσεις πέραν των 75 χιλ. ευρώ.

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2015

- Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε για τα φορολογικά 2015
- Όλες οι νέες αλλαγές που επήλθαν στη φορολογική νομοθεσία
- Το φορολογικό ημερολόγιο 2015

Η σημαντική αυτή έκδοση της Deloitte εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση του επιχειρηματικού κόσμου, αλλά και της κοινωνίας ευρύτερα.

Την ηλεκτρονική έκδοση του Φορολογικού Οδηγού 2015 της Deloitte μπορείτε να την βρείτε στην ιστοσελίδα www.deloitte.com/cy

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Υπερπληθωρισμός

Υπερπληθωρισμός καλείται η υπερβολικά μεγάλη και συνεχής αύξηση του γενικού επιπέδου τιμών σε μια οικονομία, η οποία συνεπάγεται την υπερβολικά αισθητή και συστηματική μείωση της αγοραστικής αξίας/δύναμης του χρήματος.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών

ΑΝΑΛΥΣΗ / Της SWAHA PATTANAIK / REUTERS

Την εποχή της αβεβαιότητας...

Σπάνια σημειώνεται τέτοιου μεγέ-
θους διακύμανση στην απόδοση των
αμερικανικών και των γερμα-
νικών δεκαετών ομολόγων. Η από-
δοση των αντίστοιχων χρονικής
διάρκειας αμερικανικών κρατικών
ομολόγων αυξήθηκε περισσότερο
από 25% σε διάστημα μικρότερο των
τεσσάρων εβδομάδων, φτά-
νοντας μέχρι το 2,37%. Διακυμάν-
σεις τόσο έντονες όσο αυτές δημι-
ουργούν τον κίνδυνο μηδενικών
αποδόσεων, παραδέχεται ο Γιαν
Στράτμαν, επικεφαλής επενδύ-
σεων της Lombard Odier In-
vestment Managers. Οι επενδυτές
βρίσκονται αντιμέτωποι με δύο
προβλήματα.

Το πρώτο είναι πρακτικό. Η ασφά-
λεια είναι πλέον δαπανηρή ή λιγό-
τερη ασφαλής. Το να κρατάει κανείς
μετρητά σε ένα πολύ ασφαλές νό-
μισμα όπως το ελβετικό φράγκο
δεν είναι πλέον αποδοτικό, όταν
τα βασικά επιτόκια δανεισμού βρί-

σκονται κοντά στο μηδέν ή είναι
ακόμη και αρνητικά. Ο χρυσός υπο-
τίθεται ότι αποτελεί μια ασφαλή
επένδυση και ότι διασφαλίζει την
αξία της, ωστόσο η τιμή του βρι-
σκειται στο έλεος των διακυμάνσεων
του αμερικανικού δολαρίου. Και
τόρα ακόμη και τα αμερικανικά
και τα γερμανικά κρατικά ομόλογα
αποκτούν όλο και μεγαλύτερο ρί-
σκο. Βέβαια, αυτή την εποχή η ανα-
ζήτηση ασφάλειας δεν αποτελεί τη
βασική προτεραιότητα των πε-
ρισσότερων επενδυτών.

Ακόμη και τα αμερικανικά και τα γερμανικά κρατικά ομόλογα αποκτούν όλο και μεγαλύτερο ρίσκο.

Μάλλον θα προτιμούσαν να ανα-

λάβουν κάποιο ρίσκο σε αντάλλα-
γμα για μεγαλύτερες αποδόσεις. Κάτι
που όμως φέρνει στο προσκήνιο
το δεύτερο πρόβλημα αυτής της
νέας εποχής.

Οι έντονες διακυμάνσεις σε αγο-
ρές ομολόγων που υποτίθεται δεν
έχουν υψηλό ρίσκο περιπλέκει το
θέμα της αποτίμησης του ρίσκου.
Το συννηθισμένο μοντέλο για τη
στάθμιση ρίσκου βασίζεται σε από-
δοση αναφοράς χωρίς ρίσκο. Επεν-
δύσεις που έχουν μεγαλύτερο βαθ-
μό ρίσκου, από εταιρικά ομόλογα
μέχρι μετοχές και έργα τέχνης,
υποτίθεται ότι προσφέρουν επι-
πλέον απόδοση σε αντάλλαγμα
για μεγαλύτερη αβεβαιότητα και
διακυμάνσεις.

Ωστόσο, η πυξίδα αρχίζει και
τρελαίνεται όταν ασφαλή κρατικά
ομόλογα αρχίζουν να έχουν τόσο
μεγάλες διακυμάνσεις. Οι επενδυ-
τές είναι χαμένοι αναζητώντας
κατεύθυνση.

Κρίνονται οι ισορροπίες στην Τρ. Κύπρου

Οι διάδοχοι Strzhalkovskiy και Hourican θα καθορίσουν το ισοζύγιο δυνάμεων Ανατολής – Δύσης

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Στην πρώτη περίοδο έντονης δοκιμασίας εισέρχεται η συνύπαρξη Δύσης και Ανατολής στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας Κύπρου μέσω των αλλαγών που δρομολογούνται στη διοικητική και διευθυντική πυραμίδα της τράπεζας. Η περιρρέουσα ατμόσφαιρα που προϋπήρχε σχετικά με τις εντάσεις, αλλά και η φημολογία για μία έξοδο του Vladimir Strzhalkovskiy από το ΔΣ της τράπεζας, εντείνονται πλέον μετά και την ανακοίνωση πως ο Ρώσος επιχειρηματίας πώλησε σημαντικό μέρος των μετοχών που κατείχε στην τράπεζα. Εάν, όπως δείχνουν οι εξελίξεις, ο κ. Strzhalkovskiy τελικά αποχωρήσει από το ΔΣ της τράπεζας, κενή θα μείνει, πέρα από τη θέση του αντιπροέδρου, και εκείνη του προέδρου της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, και μάλιστα σε ένα χρονικό σημείο κατά το οποίο ολοκληρώνεται και η αναγγελθείσα αποχώρηση του CEO της τράπεζας John Patrick Hourican.

Έτσι, αλλάζουν τις ισορροπίες στα ανώτερα δώματα της Αγίας Παρασκευής με τις επόμενες βδομάδες να θεωρούνται κρίσιμες. Στο τραπέζι θα τεθούν θέματα διαδοχής, τα οποία σε μεγάλο βαθμό θα καθορίσουν τις νέες ισορροπίες και κυρίως το κλίμα που θα επικρατήσει.

Πλην από την Τράπεζα σχολιάζουν πως η αποχώρηση Strzhalkovskiy θα ανοίξει τον δρόμο για επιτάχυνση των μεγάλων αναδιαρθρώσεων, αφού ο Ρώσος φαίνεται να επιζητούσε καλύτερους όρους στις πλείστες των περιπτώσεων που έφταναν ενώπιον του συμβουλίου για έγκριση, χωρίς αυτό να σημαίνει κατ' ανάγκη πως ήταν αρνητικό. Ο Ρώσος, θεωρούσε πως οι αναδιαρθρώσεις θα μπορούσαν να γίνουν με όρους που θα μετρίαζαν

Από αριστερά: Arne Berggren (5% EBRD), Wilbur L. Ross (19% διάφοροι), Josef Ackermann (6,2% Renova) και Maksim Goldman (6,2% Renova) κάνουν παιχνίδι.

τις απώλειες για την τράπεζα, οι οποίοι όμως, δεν θα είχαν άμεσα αποτελέσματα.

Οι διαφωνίες του με τον επικεφαλής της Μονάδας Αναδιαρθρώσεων Σκωτσέζο Euan Hamilton ήταν συχνές, με αποτέλεσμα ο Hourican να βρεθεί μεταξύ ενός «δικού» του ανθρώπου, που ο ίδιος έφερε στην τράπεζα, και ενός ισχυρού μετόχου και συμβούλου, ο οποίος τον στήριζε το περασμένο καλοκαίρι στην προσπάθειά του να προχωρήσει άμεσα και με συγκεκριμένο τρόπο η αύξηση κεφαλαίου, η οποία τελικά στέφθηκε με επι-

τυχία. Ο ίδιος ο Strzhalkovskiy, ήταν ο μοναδικός από τους τότε συμβούλους που συμμετείχαν στην αύξηση, επενδύοντας ακόμα περίπου 46 εκατ. ευρώ στην τράπεζα που ένα χρόνο προηγουμένως του είχε κουρέψει δεκάδες εκατομμύρια ευρώ.

Η ανακοίνωση της περασμένης βδομάδας για πώληση 62,5 εκατ. μετοχών από την εταιρεία Bolerstone συμφερόντων του κ. Strzhalkovskiy εκτιμάται πως αποτελεί το πρώτο βήμα για αποχώρησή του από τα διοικητικά δρώμενα της τράπεζας, αν αναλογιστεί κανείς

και τα όσα λέγονται στο παρασκήνιο σχετικά με τις εξελίξεις στην Κύπρο. Ωστόσο, δεν είναι ξεκάθαρο αν θα προχωρήσει σε πώληση ολόκληρου του μετοχικού πακέτου που κατέχει, αφού σε τέτοια περίπτωση φεύγει από την τράπεζα με σημαντική ζημιά, αν ληφθεί υπόψη και το κούρεμα καταθέσεων που δέχθηκε. Από την άλλη, κύκλοι που γνωρίζουν καλά την Αγία Παρασκευή δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο ο Ρώσος να επιδείξει ενδιαφέρον και για κάποια περιουσιακά στοιχεία της τράπεζας που θα τεθούν προς πώληση το επόμενο διά-

Κεφάλαιο CEO

Όπως έγινε γνωστό από πλευράς της τράπεζας, στις 29 Μαΐου ανοίγει και επίσημα ο φάκελος διαδοχής Hourican αν και τις προηγούμενες μέρες ακούστηκαν διάφορα... Ελληνόφωνα ονόματα για τη θέση, είτε προσώπων που ήδη έχουν σχέση με την τράπεζα είτε Κυπρίων που εργάζονται σε τράπεζες του εξωτερικού. Υπάρχει βέβαια και μερίδα συμβούλων που θεωρεί πως η συνταγή ξένου εκτελεστικού διευθυντή αποδείχθηκε επιτυχημένη στην περίπτωση Hourican, αφού κατάφερε να φέρει σε πέρας το δύσκολο έργο της αύξησης κεφαλαίου και της επιτυχίας στα τεστ αντοχής. Σε αυτό το πλαίσιο, θεωρείται ως μία καλή λύση η συνέχιση της συγκεκριμένης πρακτικής μέσω ενός ξένου διευθυντή, ο οποίος όμως θα γνωρίζει πολύ καλά τον τομέα της λιανικής τραπεζικής όπου η τράπεζα θέλει πλέον να επικεντρωθεί έχοντας κτίσει σε μεγάλο βαθμό τις δομές για διαχείριση των προβληματικών δανείων.

τρίτον σε σχέση με τη θέση του αντιπροέδρου.

Πιθανότερο σενάριο, είναι ο διορισμός ενός νέου συμβούλου, ενώ τη θέση του αντιπροέδρου και του προέδρου της επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, το λογικότερο είναι να καταλάβουν είτε εκπρόσωπος της Renova (που με την απόκτηση του πακέτου των 62,5 εκατ. μετοχών αυξάνει το ποσοστό ελέγχου της) είτε εκπρόσωπος των άλλων δύο μεγαλομετόχων TD Asset Management (5,2%) και EBRD 5%. Ανοικτό είναι και το ενδεχόμενο κάποιος εκ των παλιών συμβούλων, Ζωγραφάκης, Καλοχωρίτης, να επιλεγεί για μία από τις θέσεις, με δεδομένο και τον ενισχυμένο τους ρόλο στην τράπεζα.

Άτομα με γνώση του τραπεζικού τομέα, θεωρούν ως καίριο τον ρόλο της Κεντρικής Τράπεζας ως επιτόπι για το συγκεκριμένο θέμα ώστε να διατηρηθούν οι ισορροπίες στο συμβούλιο ενόψει και της επιλογής νέου CEO το επόμενο διάστημα. Ο πρόεδρος του ΔΣ Josef Ackermann θεωρείται προσκείμενος στον Όμιλο Renova ενώ ο αντιπρόεδρος Wilbur Ross συγκεντρώνει τη στήριξη μετόχων που αναλογούν περίπου στο 19% του μετοχικού κεφαλαίου της τράπεζας ανάμεσα τους και η TD Asset Management. Η επιλογή του νέου αντιπροέδρου ενδεχομένως να αλλάξει τις ισορροπίες, αφού η επιλογή προσώπου προσκείμενου στην Renova του Ρώσου κροίσου Viktor Vekselberg ενδυναμώνει τη θέση της «ανατολικής πτέρυγας» της μετοχικής δομής. Βέβαια και ο Vladimir Strzhalkovskiy ήταν προσκείμενος στην πλευρά της Renova, ωστόσο, η σχέση που διατηρούσε με τον Hourican και η συνεννόηση στην οποία είχε έρθει με τον Wilbur Ross λειτουργούσαν υπέρ της διατήρησης των ισορροπιών.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ

Βρες τη δουλειά που σου αξίζει.

Αν είσαι άνεργος νέος 15-29 ετών, έχεις την ευκαιρία να εκπαιδευτείς σε επαγγέλματα με μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας, μέσα από Προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Εάν ψάχνεις για δουλειά, μπορείς να βρεις θέση εργασίας μέσω του Σχεδίου για επιχορηγημένη εργοδότηση άνεργων νέων.

Το Σχέδιο απευθύνεται και σε επιχειρήσεις για επιχορήγηση της πρόσληψης άνεργων νέων σε νέες θέσεις εργασίας.

Εμείς θα επενδύσουμε σε σένα!

Μάθε περισσότερα στην ιστοσελίδα www.structuralfunds.org.cy

Τα Έργα θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή» 2014 - 2020.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Κυπριακή Δημοκρατία

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ
της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο
«αξίες μας, πράξη και ανάπτυξη»

Γενική Διεύθυνση
Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων,
Συντονισμού και Ανάπτυξης

Εργασιακή αναταραχή εν μέσω διαβουλεύσεων

Παρά την μπόρα που ξέσπασε Τράπεζα Κύπρου και ΕΤΥΚ ανταλλάζουν σημειώματα και «θέλω» ενόψει νέας σύμβασης

Του ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Μία ανακοίνωση, μερικές λανθασμένες συνεννοήσεις αλλά κυρίως οι θέσεις που φαίνεται να προτάσσει η Τράπεζα Κύπρου σε σχέση με την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης ήταν αρκετά για να πυροδοτήσουν το κλίμα στο εργασιακό μέτωπο των τραπεζών, το οποίο εδώ και μερικές εβδομάδες μύριζε μπαρούτι.

Μετά από πολλά χρόνια η ΕΤΥΚ κάλεσε τα μέλη της που εργάζονται στην Ελληνική Τράπεζα να απέχουν από οποιαδήποτε υπερωριακή απασχόληση, ενώ απάντησε με σκληρή γλώσσα στις προθέσεις της Τράπεζας Κύπρου σε σχέση με τα εργασιακά δρώμενα και κυρίως τα μισθολογικά. Οι αρνητικές εξελίξεις στον τραπεζικό κλάδο είχαν αρχίσει να προμνύονται πριν από μερικές εβδομάδες, όταν η Ελληνική ανακοίνωσε την αποχώρησή της από τον Κυπριακό Εργοδοτικό Σύνδεσμο Τραπεζών, κρίνοντας πως θα έπρεπε να χειριστεί μόνη της τους σχεδιασμούς της Τμήματος Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και όχι σε συνεννόηση με τις άλλες τράπεζες. Τότε, η ΕΤΥΚ είχε εκδώσει καθυσταστική ανακοίνωση, μιλώντας για ενέργεια που δεν πρέπει να επιφέρει καθόλου ανησυχίες στο προσωπικό της Ελληνικής Τράπεζας, «καθώς αυτή η εξέλιξη ουδένως επιπράζει είτε τη σχέση μας με τη Διοίκηση της Τράπεζας είτε τις υφιστάμενες Συλλογικές Συμβάσεις, οι οποίες συνεχίζουν να βρίσκονται σε ισχύ και τη δεσμεύουν. Το κατά πόσον μια Τράπεζα επιθυμεί να χειρίζεται τα εργασιακά της θέματα και να επιλύει τις αναδυόμενες διαφορές μόνη της, χωρίς τη θεσμοθετημένη στήριξη των άλλων τραπεζών, είναι καθαρά δική της επιλογή».

Στην Ελληνική θεωρούν πως τα αιτήματα που έθεσε η Τράπεζα Κύπρου στην ΕΤΥΚ στο πλαίσιο της

Η τελευταία φορά που οι τραπεζικοί βγήκαν στους δρόμους ήταν τον Μάρτιο του 2013 υπό πολύ διαφορετικά δεδομένα.

ανανέωσης της συλλογικής σύμβασης αλλά και η επιστολή του Ανώτερου Συμβούλου Μάικ Σπανού στο προσωπικό με την οποία το προέδραζε για αλλαγές στο μισθολογικό καθεστώς είχε ως αποτέλεσμα να εμπλακεί και ο δικός τους οργανισμός στην κόντρα με αποκορύφωμα το κάλεσμα για μη υπερωριακή εργασία. Η ΕΤΥΚ πάντως, προειδοποίησε την Ελληνική Τράπεζα πως είναι διατεθειμένη να προχωρήσει ακόμα και με απεργία, ενώ θα συνεχιστεί η αποχή από την υπερωριακή απασχόληση.

Δύσκολοι όροι

Από την ανακοίνωση της ΕΤΥΚ, διαφαίνεται πως οι όροι που έθεσε η Τράπεζα Κύπρου αλλάζουν άρδην

το εργασιακό τοπίο στον κλάδο. «Παραμερίζοντας τους όποιους δυσνόητους εξωραϊσμούς, οφείλουμε να σας ενημερώσουμε ότι αφορούν ουσιαστικά στην κατάργηση των μισθολογικών κλιμάκων, προσαυξήσεων (ετήσιων, για απόκτηση διπλωμάτων, λόγω καθηκόντων κ.λπ.), αυξήσεων, ΑΤΑ, προαγωγών, μείωση της εισφοράς στο Ταμείο Προνοίας, δραστική διαφθοροποίηση του ωραρίου κ.ά.», ενημέρωνε η ΕΤΥΚ το προσωπικό της. Η Τράπεζα Κύπρου, πάντως, θεωρεί πως στο πλαίσιο των αλλαγών που ετοιμάζει τόσο σε επίπεδο οργανογράμματος όσο και σε επίπεδο προσωπικού είναι αναγκαία η συνομολόγηση μιας νέας σύμβασης, αφού η τελευταία έληξε στο

Η Τρ. Κύπρου κινείται στο πλαίσιο εισηγήσεων που ετοίμασε η εξειδικευμένη εταιρεία σε θέματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού Hay Group.

τέλος του 2014. Η τράπεζα κινείται βάσει εισηγήσεων που ετοίμασε η εξειδικευμένη εταιρεία σε θέματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού Hay Group και η οποία, μετά από μελέτη εννέα μηνών, φαίνεται να προτείνει στην τράπεζα τη δημιουργία ενός νέου οργανογράμματος με λιγότερες αλλά και πιο λογικές

ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ 2014 (€ ΕΚΑΤ.)

	ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ
Μισθοί	182,5	70,6	81
Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Συντάξεων	27	-	8,3
Ωφελήματα αφυπηρέτησης	24,4	4,7	7,2 (διάφορα ταμεία)
Πρώωρη αφυπηρέτηση	0,315	-	24
Σύνολο	234,3	75,3	121,4

κλίμακες. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», τα βασικά αιτήματα της Τράπεζας Κύπρου σε σχέση με την ανανέωση της σύμβασης είναι τρία: Το θέμα των ωραρίων εργασίας, μείωση του ποσοστού εισφοράς του εργοδότη στο Ταμείο Προνοίας από 14% επί του μισθού σε 7% και διαφθοροποίηση του τρόπου υπολογισμού των προσαυξήσεων και των προαγωγών με έμφαση στην παραγωγικότητα. Παρά το δύσκολο σκηνικό που δημιουργήθηκε, από πλευράς Τράπεζας Κύπρου εκφράζεται αισιοδοξία για νέα σύμβαση που θα αφορά την επόμενη τριετία. Την περασμένη Παρασκευή είχε προγραμματιστεί συνάντηση μεταξύ των δύο πλευρών, η οποία τελικά αναβλήθηκε μετά από αίτημα της ΕΤΥΚ. Εικάζεται πως η αναβολή ζητήθηκε ώστε η οργάνωση να μελετήσει τις απαντήσεις της τράπεζας σε 13 συγκεκριμένα ερωτήματα που είχε υποβάλει και απαντήθηκαν γραπτώς την εβδομάδα που πέρασε.

Οι παραχωρήσεις

Η ΕΤΥΚ, θέλοντας να υποστηρίξει τις θέσεις της, σχολιάζει πως από το 2012 τα μέλη της έχουν αποποι-

νηθεί ετήσιες προσαυξήσεις, αυξήσεις και ΑΤΑ ενώ, όπως υποστηρίζει, 325 εκατ. έχουν διοχετευθεί για την ανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας μετά τις γνωστές αποφάσεις για κούρεμα και μηδενισμό των ταμείων προνοίας. Σημειώνει επίσης πως κατά το 2013 και πάλι εθελοντικά, ως εργαζόμενοι δέχθηκαν μειώσεις μισθών ύψους μέχρι και 30%, ενώ όλα τα επιδόματα μειώθηκαν κατά 50%. Υπενθυμίζει επίσης πως πλαίσιο του Σχεδίου εθελουσίας αποχώρησης (το οποίο επικυρώθηκε και από την ίδια την ΕΤΥΚ με €15 εκατ.) συνέβαλαν σε σημαντική εξοικονόμηση μέσω της αποχώρησης 1400 τραπεζικών υπαλλήλων. Στο πλαίσιο της σύμβασης, το όριο αφυπηρέτησης επεκτάθηκε στο 63ο έτος από 1.6.2013, στο 64ο από 1.1.2014 και στο 65ο από 1.1.2015.

Σε αναμμένα κάρβουνα

Είναι φανερό ότι οι εξελίξεις απασχολούν σημαντικό αριθμό εργαζομένων. Στο τέλος του 2014, μόνο σε Τράπεζα Κύπρου, Ελληνική και Συνεργατισμό απασχολούνταν 8379 υπάλληλοι. Η Τράπεζα Κύπρου είχε 4021 υπαλλήλους μόνο στην Κύπρο.

Η ανάπτυξη της οικονομίας απαιτεί μείωση φορολογιών

Του ΜΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Τακτική που δεν διευκολύνει την ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας αποδεικνύονται οι υψηλές φορολογίες που επιβλήθηκαν τα τελευταία χρόνια, σε μία προσπάθεια του κράτους να αυξήσει τα μειωμένα έσοδά του. Την ίδια ώρα, ωστόσο, προς την ελάφρυνση των φορολογικών βαρών προανατολίζεται η κυβέρνηση, όπως τόνισε και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στη Γενική Συνέλευση της ΟΕΒ, ο οποίος αναγνώρισε ότι «οι βαριές φορολογίες ακρωτηριάζουν το εισόδημα των πολιτών και των επιχειρήσεων και προκαλούν ασφυξία στην οικονομία». Παρά την οριακή ανάπτυξη 0,4%, η οποία καταγράφηκε το πρώτο τρίμηνο του 2015, εντούτοις η πραγματική ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας θα χρειαστεί χρόνο, εκτιμά ο βουλευτής του ΔΗΣΥ και οικονομολόγος Μάριος Μαυρίδης, σημειώνοντας ότι οι βαριές φορολογίες και ο υπερβολικός δανεισμός των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων είναι βαρδιά που δεν επιτρέπουν στην οικονομία να τρέξει με μεγάλες ταχύτητες, με αποτέλεσμα να μην αναμένεται σημαντική διαφοροποίηση των δεδομένων στο σύντομο μέλλον. Μιλώντας στην «Κ» ο κ. Μαυρίδης επισημαίνει ότι τα επόμενα χρόνια αναμένεται μικρή και σταθερή ανάπτυξη, εξαιτίας των προβλημάτων των υπερχρε-

Από τα φορολογικά έσοδα 7 δισ. ευρώ της περσινής χρονιάς, το 1,5 δισ. αφορούσε ΦΠΑ σε προϊόντα.

ωμένων νοικοκυριών και επιχειρήσεων, όπως επίσης και του κράτους, που αδυνατεί μέχρι στιγμής να διοχετεύσει σημαντικές δαπάνες στην πραγματική οικονομία.

Μειωμένη η κατανάλωση

Μικρή άνοδο σε ποσοστό 6,70% κατέγραψαν το 2014 τα φορολογικά έσοδα, τα οποία ανήλθαν στα 7 δισ. ευρώ σε σχέση με 6,6 δισ. ευρώ το 2013. Ωστόσο, η αύξηση που καταγράφηκε οφείλεται σε μεγάλο στις φορολογίες που επιβλήθηκαν τα τελευταία χρόνια, καταδεικνύοντας ότι η ύφεση αφενός συνέβαλε στην εισροή νέων εσόδων και αφετέρου οδήγησε στη συρρίκνωση της κατανάλωσης. Από τα φορολογικά έσοδα 7 δισ. ευρώ που εισέρευσαν στο κράτος την περασμένη χρονιά, το 1,5 δισ. αφορούσε ΦΠΑ σε προϊόντα, την ώρα που 193,2 εκατ. σχετιζόνταν με τον φόρο κατανάλωσης καπνικών προϊόντων, τα έσοδα του οποίου υποχώρησαν κατά 1,5% σε σύγκριση με το 2013. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι παρά τις φορολογικές αυ-

	2011	2012	2013	2014
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	7,212.3	7,039.2	6,610.4	7,053.1
Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	2,677.7	2,691.7	2,452.6	2,584.4
ΦΠΑ σε προϊόντα	1,516.9	1,577.5	1,403.0	1,512.0
Φόροι κατανάλωσης - Καπνικά προϊόντα	210.1	209.8	196.2	193.2
Φόροι εισοδήματος, πλούτου	2,097.8	1,961.3	1,912.0	1,837.4
Δημόσιοι Υπάλληλοι	221.3	202.8	154.3	128.2
Υπάλληλοι Ιδιωτικού Τομέα	302.3	303.0	243.8	223.0
Αδείες μηχανοκίνητων οχημάτων ιδιωτικής χρήσης	62.3	63.3	59.6	70.2

ξήσεις στις άδειες κυκλοφορίας των οχημάτων, τα έσοδα από τη συγκεκριμένη κατηγορία ήταν χαμηλότερα από το 2013.

Στοχευμένες ελαφρύνσεις

Η επιβολή αυξήσεων σε φορολογίες, την ώρα που τα εισοδήματα

της χώρας μειώνονται έχει αναπόφευκτα αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία. Αναλύοντας στην «Κ» τις λανθασμένες πρακτικές που ακολουθήθηκαν τα τελευταία χρόνια όσον αφορά στο ύψος και την κατανομή των φόρων, ο πρόεδρος του Τμήματος Χρηματοοικονομικών

και Λογιστικής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου και μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Οικονομίας, Αλέξανδρος Αποστολίδης, σημειώνει ότι παρόλο που η επιβολή φορολογίας επί της ακίνητης ιδιοκτησίας ήταν μία ορθή κίνηση από πλευράς κυβέρνησης, εντούτοις η βεβιασμένη μέθοδος που φέρεται να εφαρμόστηκε, ενδεχομένως να μείωσε την αποτελεσματικότητά της. «Υπάρχει τόσο τοπική όσο και κεντρική φορολογία για τα ακίνητα, ενώ θα έπρεπε ο φόρος να ήταν ενιαίος», επισμαίνει ο κ. Αποστολίδης, τονίζοντας την ανάγκη να παρασχεθούν τα σωστά κίνητρα όσον αφορά στην αξιοποίηση της γης, όπως η εξαίρεση από τη φορολογία όσων προτίθενται να προχωρήσουν σε γεωργικές καλλιέργειες για τη χρονική περίοδο που δεν θα έχουν εισόδημα από τη συγκεκριμένη ενασχόλησή τους. Παράλληλα, οι φορολογίες που επιβλήθηκαν στην Κύπρο αποδείχθηκαν πιο υψηλές από όσες η χώρα είχε ανάγκη, καθώς οι ξένοι δανειστές φαίνεται να έπεσαν έξω στις εκτιμήσεις τους. «Οι υπολογισμοί που έγιναν σχετικά με το αν το κυπριακό χρέος ήταν αξιόχρεο ήταν εντελώς άκυροι, γεγονός που πρέπει να μας προβληματίσει», αναφέρει ο κ. Αποστολίδης, χαρακτηρίζοντας ως «μεγάλη αποτυχία της Τρόικας, που δεν κατανόησε την ευελιξία της φορολογικής βάσης», καθώς σε περίπτωση πρόβλεψης της συγκεκριμένης ευελιξίας

ενδεχομένως το πακέτο δανειοδοτήσεων να ήταν διαφορετικό, περιλαμβάνοντας πιο ευνοϊκούς όρους. Εντούτοις, επί του παρόντος προς την ορθή κατεύθυνση φαίνεται να κινείται η κυβέρνηση, η οποία εξετάζει μείωση των φορολογικών βαρών, παράλληλα με τη βελτίωση του φορολογικού πλαισίου, προκειμένου να παραχωρούνται διευκολύνσεις για την προσέλκυση περαιτέρω επενδύσεων. Ωστόσο, σύμφωνα με το μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Οικονομίας οι φορολογικές ελαφρύνσεις θα πρέπει να είναι στοχευμένες, με ταυτόχρονο στόχο την αντιμετώπιση των υπαρχουσών στρεβλώσεων. «Είναι καιρός να αντιληφθούμε ότι στην Κύπρο των νέων δεδομένων, ο ευρύτερος κυβερνητικός τομέας θα πρέπει να συμκρυνθεί, προσφέροντας πιθανόν λιγότερες υπηρεσίες από τις σημερινές», σημειώνει ο κ. Αποστολίδης, τονίζοντας ότι η παραχώρηση φορολογικών ελαφρύνσεων αποτελεί ένα εύκολο μέσο για να δοθεί ώθηση στην ανάπτυξη. Φέρνοντας ως παράδειγμα το ύψος του αφορολόγητου εισοδήματος, το οποίο φαίνεται να είναι υψηλότερο από τα ετήσια έσοδα του μέσου Κύπριου, εκτιμά ότι είναι προτιμότερο να ενταξη περισσότερων εργαζομένων στη φορολογία εισοδήματος, με στόχο την αποτροπή ενδεχόμενης φοροδιαφυγής, σε συνδυασμό με ταυτόχρονη μείωση φορολογιών, όπως ο ΦΠΑ, που επηρεάζουν άμεσα την κατανάλωση.

One Stop Solutions.

Ολοκληρωμένες λύσεις ICT για την επιχείρησή σας.

Η MTN Business είναι ο πρώτος «One Stop Solutions» πάροχος ολοκληρωμένων λύσεων ICT στην Κύπρο και την εμπιστεύονται περισσότερες από 6.500 επιχειρήσεις. Παρέχει προηγμένες και αξιόπιστες υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής, cloud και μετεγκατάστασης, σε συνδυασμό με τα πιο κάτω:

- Ασύλληπτες ταχύτητες δεδομένων του δικτύου MTN 4G
- Δύο εξειδικευμένα MTN Business Centers
- Προσωπικό Σύμβουλο για κάθε επιχείρηση
- 800χλμ ιδιόκτητο δίκτυο οπτικών ινών
- Αποκλειστική Γραμμή Εξυπηρέτησης Εταιρικών Πελατών: 131
- Ανταγωνιστικές τιμές

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε μαζί μας στο mtnbusiness@mtn.com.cy ή επισκεφθείτε το www.mtnbusiness.com.cy

Cyprus welcomes

 KATHIMERINI
English Edition

and

International New York Times

More news from Cyprus. New commercial deal

From May 20th and every day

subscription: 22472472 / commercial : 22472400 / info@kathimerini.com.cy

International New York Times

 KATHIMERINI
English Edition

Μαθήματα τουρισμού από την Ελλάδα

Είναι σωστό να δημιουργηθεί καζίνο στην Κύπρο στο πλαίσιο του τουριστικού στρατηγικού σχεδιασμού της χώρας

Συνέντευξη στον
ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Τέσσερα σημαντικά στοιχεία, τα οποία θα μπορούσαν να συμβάλουν και στην ανάπτυξη του κυπριακού τουρισμού καταθέτει ο κυπριακός καταγωγής καθηγητής Πάρις Τσάρτας, πρώην πρύτανης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και επισκέπτης καθηγητής Τουριστικής Ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου. Από την εμπειρία του και τις εξελίξεις των τελευταίων χρόνων στον τομέα του τουρισμού στην Ελλάδα καταγράφει ως σημαντικό το γεγονός πως η ελληνική κοινή γνώμη έχει εμπεδώσει πλέον την πολλαπλασιαστική σημασία της οικονομικής και αναπτυξιακής δυναμικής του Τουρισμού. Την ίδια ώρα, σημειώνει πως έχει ξεκινήσει σταδιακά η άμβλυνση του φαινομένου της εποχικότητας και κατ' επέκταση μεγάλωνει η Τουριστική περίοδος σε πολλές περιοχές.

Όσον αφορά το θέμα της δημιουργίας καζίνο στο νησί, ο κ. Τσάρτας τάσσεται υπέρ, τονίζοντας το γεγονός πως οι τουρίστες των καζίνο συνήθως είναι επαναληπτικοί και πιστοί στους προορισμούς που επιλέγουν, δημιουργώντας μία συνεχή ροή, αν κατορθώσει ο προορισμός να τους κερδίσει.

—Πιστεύετε πως το τουριστικό προϊόν της Κύπρου έχει εισέλθει σε κατάσταση κορεσμού;

—Όχι, αυτό που έχει συμβεί και επιτρέπει αρκετούς «ώριμους» προορισμούς ιδιαίτερα στην Μεσόγειο είναι ότι έχει αυξηθεί ο αριθμός των νέων ανταγωνιστών με παρόμοια χαρακτηριστικά προσφερόμενων υπηρεσιών, οι οποίοι κυρίως εντοπίζονται στην Ασία και τον Ειρηνικό αλλά και στην Ευρώπη (Κροατία, Μαυροβούνιο κ.λ.). Άρα, αυτό απαι-

τεί τόσο αναβάθμιση του υπαρκτού τουριστικού προϊόντος της Κύπρου και κυρίως αναδιάρθρωσή του με νέες υπηρεσίες και υποδομές με τελικό στόχο ένα νέο δυναμικότερο Brand Name ως προορισμό.

—Υπάρχουν πτυχές που θα μπορούσε η Κύπρος να αναδείξει ώστε να βελτιώσει την εικόνα που εκπέμπει προς το εξωτερικό;

—Υπάρχουν κατά τη γνώμη μου δύο σημαντικά θέματα για τα οποία γνωρίζω ότι γίνονται σοβαρές προσπάθειες, τόσο από τον ΚΟΤ όσο

Έχει αυξηθεί ο αριθμός των νέων ανταγωνιστών με παρόμοια χαρακτηριστικά προσφερόμενων υπηρεσιών οι οποίοι κυρίως εντοπίζονται στην Ασία και τον Ειρηνικό αλλά και στην Ευρώπη.

και από τους επιχειρηματικούς φορείς και τους Δήμους τα τελευταία χρόνια, το πρώτο είναι η βιωσιμότητα των τουριστικών επιχειρήσεων και προορισμών και το δεύτερο είναι η ανάπτυξη των προϊόντων του ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού. Αυτό που μπορώ να επισημάνω είναι η ανάγκη συντονισμού αυτών των προσπαθειών.

—Τι απάντηση θα δίνετε στο δίλημμα φτηνές αλλά μη ποιοτικές υπηρεσίες έναντι ακριβών και ποιοτικών υπηρεσιών;

—Δεν υπάρχει απάντηση, διότι δεν υπάρχει και τέτοιο δίλημμα.

Στον τουρισμό ισχύει το Value for Money, άρα οι τιμές θα πρέπει να διαφοροποιούνται ανάλογα με τις προσφερόμενες υπηρεσίες, επισημαίνει ο κ. Τσάρτας.

Στον τουρισμό ισχύει το Value for Money, άρα οι τιμές θα πρέπει να διαφοροποιούνται ανάλογα με τις προσφερόμενες υπηρεσίες, ώστε να ανταποκρίνονται στις δυνατότητες διαφορετικών κοινωνικοοικονομικών ομάδων τουριστών με πολύ συχνά διαφορετικά κίνητρα ταξιδιών.

—Υπάρχουν παραδείγματα που θα μπορούσε να αντιλήσει η Κύπρος από την Ελλάδα;

—Θα μείνω σε όσα μπορούν να θεωρηθούν θετικά. Συγκεκριμένα: Έχει εμπεδωθεί πλέον στην ελληνική κοινή γνώμη η τεράστια και πολλαπλασιαστική σημασία της οικονομικής και αναπτυξιακής δυναμικής του τουρισμού. Αρχίζει σταδιακά η άμβλυνση του φαινομένου της εποχικότητας και άρα μεγαλώνει η τουριστική περίοδος σε πολλές περιοχές. Διαφοροποιείται το τουριστικό προϊόν με τον συνεχή εμπλουτισμό του με ειδικά και εναλλακτικά προϊόντα και υπηρεσίες. Ο βασικός εκπρόσωπος των Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) έχει γίνει κοινωνικός εταίρος και άρα θεσμικός συννομιούχος του κράτους.

—Ποια είναι η άποψή σας για την πρόθεση δημιουργίας σημαντικό αριθμού γηπέδων γκολφ στην Κύπρο πέραν των υφιστάμενων;

—Ο αριθμός των γηπέδων γκολφ καθορίζεται από τέσσερις βασικούς παράγοντες: τον διεθνή ανταγωνισμό, το περιβάλλον (υδάτινοι πόροι, γεωμορφολογία περιοχής), τη χωροταξία (π.χ. πλησίον ή μη σε τουριστικά θέρετρα) και την συνδυασμένη ανάπτυξη του γκολφ με το real estate σε ένα συχνά ενιαίο τουριστικό προϊόν με σημαντική ζήτηση. Εκτιμώ άρα ότι αυτοί οι παράγοντες θα πρέπει να λαφθούν υπόψη σε μια μελέτη και στην πε-

ρίπτωση της Κύπρου και επισημαίνω ότι εφόσον οι δύο πρώτοι παράγοντες πληρούνται ο συνδυασμός του τρίτου με τον τέταρτο παράγοντα μπορούν να αποτελέσουν ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα για την Κύπρο ως προορισμό τουρισμού γκολφ.

—Σύμφωνα με τη στρατηγική για τη δημιουργία καζίνο στο νησί, στόχος είναι να προσελκύσει επιπρόσθετα 500 χιλ. τουρίστες. Θεωρείτε πως αυτό είναι εφικτό;

—Θεωρώ καταρχάς σωστό να δημιουργηθεί—στο πλαίσιο του τουριστικού στρατηγικού σχεδιασμού της χώρας— Καζίνο στην Κύπρο, διότι τόσο τα χαρακτηριστικά των τουριστών που έρχονται στο νησί όσο και η επιδίωξη της ανταγωνιστικότητας του κυπριακού τουριστικού προϊόντος το απαιτούν. Εκτιμήσεις αριθμού τουριστών χωρίς διερεύνηση δεν μπορεί να κάνω. Μπορώ να επισημάνω όμως δύο ζητήματα με ιδιαίτερη σημασία για τον αριθμό των τουριστών: οι τουρίστες των καζίνο είναι σε υψηλό ποσοστό επαναληπτικοί (repeaters) αναφορικά με τον τόπο και το καζίνο που επιλέγουν, άρα συχνά πιστοί πελάτες με μεγάλο αριθμό επισκέψεων. Την ίδια ώρα, η προσέλκυση νέων τουριστών εξαρτάται τόσο από τη γενικότερη αύξηση του τουρισμού στην Κύπρο (οπότε θα αυξηθεί και ο αριθμός των περυσιαστών παικτών) όσο και από την δυνατότητα και τους όρους που θα διέπουν τις επισκέψεις ντόπιων στο καζίνο. Σε κάθε περίπτωση η μελέτη και τελική απόφαση πρέπει να λάβει υπόψη πέραν της τουριστικής διάστασης και σημαντικούς οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες σχετικούς με την τοπική κοινωνία.

Ενώπιον προκλήσεων η τουριστική βιομηχανία

Προβληματισμό προκαλεί η μείωση των εσόδων, ενώ το Υπ. Εργασίας καλείται να επιλύσει προβλήματα στα ξενοδοχεία

Της **ΕΜΙΛΥΣ ΜΙΝΤΗ**

Συγκρατημένη αισιοδοξία στον κόσμο της τουριστικής και ξενοδοχειακής βιομηχανίας δημιουργούν οι αφίξεις του πρώτου τετραμήνου, αν και οι αριθμοί μέχρι στιγμής δεν μπορούν ούτε να εκτιμηθούν ούτε όμως να ερμηνευθούν με ασφάλεια. Το μόνο δεδομένο που υπάρχει μέχρι στιγμής είναι η εκτίμηση πως αν επιτευχθεί μέσω των άλλων αγορών (νέες αλλά και ενίσχυση των παραδοσιακών) η συγκράτηση των απωλειών της ρωσικής αγοράς σε πιο χαμηλό ποσοστό από αυτό που είχε εκτιμηθεί, ενδεχομένως να πλησιάσουμε τις περσινές αφίξεις.

Μιλώντας στην «Κ» ο γενικός διευθυντής του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων (ΠΑΣΥΣΕ) Ζαχαρίας Ιωαννίδης, αναφερόμενος στις αφίξεις του πρώτου τετραμήνου, εξέφρασε με τη σειρά του συγκρατημένη αισιοδοξία, υπογραμμίζοντας ωστόσο πως σε ό,τι αφορά τον τουρισμό η μεγάλη πρόκληση είναι τα έσοδα τα οποία παρουσιάζονται μειωμένα λόγω των σημαντικών εκπτώσεων που δόθηκαν ιδιαίτερα στη ρωσική αγορά, η οποία αντιμετωπίζει σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Πρόσθεσε ακόμα πως αυτές οι εκπτώσεις δεν θα επιφέρουν θετικά πρόσημα όσον αφορά τις επιδόσεις των εσόδων από τον τουρισμό, σημειώνοντας πως πρόκειται για μια έμπρακτη μορφή στήριξης που δίνει η ξενοδοχειακή βιομηχανία για την ανάκαμψη του τουρισμού. «Στην ουσία, ξεπουλούμε για να φέρνουμε κόσμο και από τις δαπάνες και την κατανάλωση των τουριστών απολαμβάνει το σύνολο της οικονομίας», σημείωσε ο κ. Ιωαννίδης.

Στο επίκεντρο ο τουρισμός

Έντονες αναμένονται να είναι οι συζητήσεις γύρω από το ζήτημα του τουρισμού τόσο σε οικονομικό όσο και σε συνδικαλιστικό επίπεδο. Από τη μία η κυβέρνηση με τους αρμόδιους φορείς και ειδικότερα τον ΚΟΤ, επιχειρούν τρόπους ενίσχυσης της τουριστικής βιομηχανίας, ενώ από την άλλη, μερίδα εργαζομένων που εργάζονται στα ξενοδοχεία καταγγέλλουν φαινόμενα εκμετάλλευσης. Η μόνη κοινή γραμμή όλων, είναι η τεράστια

Αγώνας δρόμου για αύξηση των αφίξεων. Ενδεχομένως να πλησιάσουμε τα περσινά νούμερα σημειώνουν αρμόδιοι τουριστικοί φορείς.

σημασία που αποδίδεται σε αυτόν τον νευραλγικό σημασίας τομέα της οικονομίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνει και η Τρόικα, η οποία προβλέπει και σε μια σειρά από συστάσεις γύρω από το θέμα του κυπριακού τουρισμού κατά την διάρκεια των επαφών των κλιμακίων που επισκέπτονται την Κύπρο. Σχολιάζοντας τις συστάσεις της Τρόικας ο γεν. διευθυντής του ΠΑΣΥΣΕ αναφέρθηκε συγκεκριμένα στις διαπιστώσεις που έχουν κάνει οι δανειστές μας για τις δυνατότητες και τα εγγύα του τουρισμού στην κυπριακή οικονομία αλλά και τις προοπτικές που μπορεί να την βοηθήσουν για να εξέλθει από τη δύσκολη κατάσταση. Σημειώνεται δε ότι η Τρόικα έχει δώσει σαφή κατεύθυνση σε κυβέρνηση και ΚΟΤ για στήριξη του τομέα και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας ώστε να μπορέσει να μεγιστοποιήσει τη συνεισφορά του στην ωθούμενη οικονομική ανάπτυξη του τόπου.

Ειδικά για την ανταγωνιστικότητα του κυπριακού τουρισμού η Τρόικα προκρίνει την επίτευξη της υλοποίησης όλων εκείνων των εμπλουτιστικών έργων που θα προσδώσουν πρόσθετη αξία στο τουριστικό προϊόν, ενώ ιδιαίτερη προσοχή συστήνεται και στον τομέα της προσβασιμότητας, η οποία χρειάζεται βελτίωση. Επί του συγκεκριμένου σημειώνει ότι θα δοθεί η ευκαιρία για διάνοιξη νέων αγορών και διείσδυση σε υφιστάμενες. Για την Τρόικα θα πρέπει να επιλυθεί το θέμα της γραφειοκρατίας ώστε να μπορούν να υλοποιούνται πιο γρήγορα τα έργα, ενώ προσθέτει ότι θα πρέπει να υπάρξει εξορθολογισμός των διαφόρων φορολογιών και κρεώσεων που επιβάλλονται στην ξενοδοχειακή και τουριστική βιομηχανία.

Στο μικροσκόπιο των δανειστών μας σε επίπεδο τουρισμού, τέθηκε ασφαλώς και το θέμα που έχει να κάνει με το ερ-

Σαφείς υποδείξεις από την Τρόικα σε κυβέρνηση και ΚΟΤ για στήριξη της βιομηχανίας και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

γατικό κόστος, δηλαδή ότι θα πρέπει να υπάρξουν πιο ευέλικτες ρυθμίσεις ως προς την αξιοποίηση του έμψυχου δυναμικού της βιομηχανίας, κάτι που σύμφωνα με τα όσα ισχυρίζονται οι δανειστές, «θα αυξήσει την παραγωγικότητα και θα απαμβλύνει το πρόβλημα της εποχικότητας».

Καταγγελίες

Πέραν του οικονομικού, το εργασιακό αποτελεί ένα θέμα το οποίο σύμφωνα με τις μέχρι στιγμής ενδείξεις ενδεχομένως να ταλανίζει τους εργαζόμενους αλλά και όλους τους φορείς της βιομηχανίας. Οι εργαζόμενοι, αν και αντιλαμβάνονται τις δυσκολίες που υπάρχουν, πράγμα το οποίο αντικατοπτρίζεται μέσα από τις θυσίες που έχουν κάνει, δηλώνουν ότι έχουν φτάσει στα όριά τους, καταγγέλλοντας φαινόμενα εκμετάλλευσης.

Μιλώντας στην εφημερίδα μας ο γεν. γρ. των Ξενοδοχοϋπαλλήλων της ΣΕΚ στα ζητήματα τουρισμού κ. Μιλτιάδης Μιλτιάδους επιβεβαίωσε το γεγονός σχολιάζοντας πως μετά το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης το Μάρτιο του 2013 υπογράφηκε μια Συλλογική Σύμβαση, η οποία ονομάστηκε έκτακτη Συλλογική Σύμβαση στον κλάδο των ξενοδοχείων με βάση την οποία—και με τη μεσολάβηση του Υπουργείου—παραχωρήθηκαν ωφελήματα του προσωπικού προς τους ξενοδόχους πέραν του 15%.

Σύμφωνα με τον κ. Μιλτιάδους, οι πλειονότητα των ξενοδόχων προχώρησαν σε μείωση των ωφελημάτων πέραν του 15%, ενώ εκμεταλλεύονται την ανεργία καλούν το προσωπικό το οποίο είναι στη σύμβαση να υπογράψει προσωπικό συμβόλαιο από το οποίο απουσιάζουν ουσιαστικά ωφελήματα όπως ο 13ος μισθός και οι αργίες.

Η μάλα στο Υπουργείο

Ενώπιον του Υπουργείου Εργασίας από το οποίο αναμένουν και την ανάλογη στήριξη θέτουν οι συντεχνιακοί τα προβλήματα που παρουσιάζονται στα ξενοδοχεία. Ακόμα και πέρα είχε ζητηθεί από το αρμόδιο Υπουργείο η θεσμοθέτηση κάποιων άρθρων της Συλλογικής Σύμβασης όπως είναι το ωράριο, η υπερωρία, η άδεια ασθενείας, το πενήντημο προκειμένου να προστατευθεί το προσωπικό και να μην τυχάνει εκμετάλλευσης. Κατά της διάρκειας της περσινής χρονιάς «δεν έγινε τίποτα» κατηγορεί ο κ. Μιλτιάδους προσθέτοντας ότι, φέτος έγινε ήδη μια διαμαρτυρία τον Μάρτιο με ψήφισμα προς τον πρόεδρο της Βουλής και συνάντηση με τους ξενοδόχους χωρίς όμως να εξευρεθεί λύση. Προς επίλυση του θέματος την περασμένη Δευτέρα πραγματοποιήθηκε συνάντηση και με αντιπροσωπεία του Υπουργείου Εργασίας όπου ξεκαθαρίστηκε πως όπου διαπιστώνεται παραβίαση των συμφωνηθέντων θα γίνεται σύζηση στη βάση του Κώδικα Βιομηχανικών Σχέσεων. «Αν τα βρούμε μεταξύ μας καλώς, αν δεν τα βρούμε θα ζητήσουμε μεσολάβηση από το Υπουργείο και αν δεν βρεθεί λύση θα κηρυχθεί αδιέξοδος», ανέφερε χαρακτηριστικά. Υπογραμμίζοντας ότι το μοναδικό όπλο που έχουν οι εργαζόμενοι για να προστατευτούν είναι οι απεργίες—κάτι το οποίο όπως διευκρίνισε δεν είναι αυτοσκοπός—είπε ότι το Υπουργείο έχει υποχρέωση να προστατέψει τον κόσμο, διασφαλίζοντας κάποια ωφελήματα. Οι καταγγελίες με καθολική και γενικευμένη μορφή δεν εξυπηρετούν το καλώς νοούμενο συμφέρον του τόπου και του τουρισμού, απάντησε ο γεν. διευθυντής του ΠΑΣΥΣΕ κ. Ζαχαρίας Ιωαννίδης, προσθέτοντας ότι υπάρχουν νενομισμένες διαδικασίες οι οποίες ακολουθούνται. Επικαλούμενος τον διάλογο που υπάρχει σε εξέλιξη με τους κοινωνικούς εταίρους και το αρμόδιο Υπουργείο εξέφρασε την ετοιμότητα του συνδέσμου να προσφέρει τις καλύτερες υπηρεσίες εκεί που μπορεί να υπάρχουν προβλήματα.

Μόδα είναι... που δεν αναμένεται να περάσει

Αυξημένος ο τζίρος στην ένδυση και την υπόδηση, δημιουργώντας θετικά πρόσημα στο λιανικό εμπόριο

Του ΜΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Στροφές εξακολουθεί να ανεβάζει ο τζίρος του λιανικού εμπορίου, παρά την οικονομική ύφεση που υφίσταται η πλειοψηφία των εμπορικών κλάδων. Το σοκ που προκλήθηκε το 2013 σε όλο το φάσμα των εμπορικών δραστηριοτήτων φαίνεται να έχει αμβλυνθεί, καθώς ήδη από την περσινή χρονιά καταγράφονταν θετικές ενδείξεις, οι οποίες συνεχίζονται και φέτος. Οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ένδυσης, της υπόδησης και των αξεσουάρ διαπίστωσαν ότι, παρά τα μειωμένα εισοδήματα, η κατανάλωση άρχισε σταδιακά να ξεμουδιάζει, με αποτέλεσμα το 2014 να ξεπεράσει ελα-

Στην τρίτη θέση των συναλλαγών με κάρτες κατατάσσονται τα ρούχα, τα παπούτσια και τα αξεσουάρ.

φρώς το αρνητικό σκηνικό της προπερσίνης χρονιάς. Σύμφωνα με υπολογισμούς που προκύπτουν από τον δείκτη αξίας κύκλου εργασιών του λιανικού εμπορίου, που εκδίδει η Στατιστική Υπηρεσία, ο τζίρος στην κατηγορία «υφάσματα, ενδύματα, υποδήματα» ανήλθε πέρσι στα 462.798.000 ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 4,64% σε σχέση με το 2013, που είχε υποχωρήσει στα 442.264.000 ευρώ. Παρόλο που

Σύμφωνα με υπολογισμούς που προκύπτουν από τον δείκτη αξίας κύκλου εργασιών του λιανικού εμπορίου, που εκδίδει η Στατιστική Υπηρεσία, ο τζίρος στην κατηγορία «υφάσματα, ενδύματα, υποδήματα» ανήλθε το 2014 στα 462.798.000 ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 4,64% σε σχέση με το 2013.

ο συγκεκριμένος όγκος είναι αισθητά μειωμένος σε σχέση με τα 490.177.000 ευρώ του 2012, εντούτοις αποτελεί θετικό σημάδι για την μελλοντική πορεία του τομέα, ο οποίος, όπως και η πλειοψηφία του λιανικού εμπορίου οδηγείται προς σταθεροποίηση. Ενδεικτικές του αυξημένου τζίρου στην κατηγορία ένδυσης και υπόδησης είναι και οι συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν με πιστωτικές

κάρτες, οι οποίες κινήθηκαν ανοδικά καθ' όλη τη διάρκεια της περσίνης χρονιάς. Σύμφωνα με τα στοιχεία της JCC, οι συνολικές συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν το 2014 στην κατηγορία «ρούχα, παπούτσια και αξεσουάρ» έφτασαν στα 276.239.037 ευρώ καταγράφοντας σημαντική αύξηση σε ποσοστό 8,32% έναντι του 2013, που ανήλθαν στα 255.014.800 ευρώ. Ο εν λόγω τομέας συνεισέφερε με-

γάλο μερίδιο στην αξία των συνολικών συναλλαγών που έγιναν με κάρτες την προηγούμενη χρονιά, κατατασσόμενος στην τρίτη θέση, μετά τις υπεραγορές και τις κυβερνητικές υπηρεσίες.

Τα πλάνα των εταιρειών

Θετικά έκλεισε η προηγούμενη χρονιά για μερικούς από τους σημαντικότερους παίκτες της εγχώριας αγοράς ένδυσης και υπόδησης. Αξιο-

σημειώνω κερδοφορία παρουσίασε το 2014 η εταιρεία Ermes του ομίλου Σιακόλα, στην οποία εντάσσονται τα δημοφιλή καταστήματα, μεταξύ των οποίων, Debenhams, Zako, Next, Peacocks και Oniesse, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων δραστηριοποιούνται στα είδη ένδυσης, υπόδησης και αξεσουάρ. Παρόλο που ο κύκλος εργασιών μειώθηκε κατά 7,36% στα 101.616.664 ευρώ, εντούτοις το κέρδος της εται-

ρείας για το 2014 ανήλθε στα 8.296.846 ευρώ έναντι μόλις 524.334 το 2013. Από την άλλη, ο όμιλος των καταστημάτων Zara, μελετώντας τις συνθήκες στην κυπριακή οικονομία, οι οποίες θα καθορίσουν εν μέρει και τις επόμενες κινήσεις του στην εγχώρια αγορά, εξετάζει το ενδεχόμενο μείωσης των τιμών σε ορισμένα προϊόντα στο πλαίσιο μιας πανευρωπαϊκής προσπάθειας εταιρειών που έχουν τα δικαιώματα διάθεσης των προϊόντων του Ομίλου Inditex, δηλαδή του διεθνούς κολλοσού που έχει τα δικαιώματα για τις μάρκες Zara, Stradivarius, Pull & Bear, Bershka κι άλλα.

Παράλληλα, με αισιοδοξία βλέπει το μέλλον και ο όμιλος Mallourras & Papacostas, καθώς ο συνολικός κύκλος εργασιών του Συγκροτήματος κατά το 2014 σημείωσε αύξηση 7,7% εξαιτίας της λειτουργίας έξι νέων καταστημάτων για ολόκληρο το 2014 στο Kings Avenue Mall στην Πάφο, σε σύγκριση με μόνο δύο μήνες λειτουργίας το 2013, όπως επίσης και στην αύξηση του κύκλου εργασιών της δραστηριότητας Four Day Clearance. Εξάλλου, θετικά κινήθηκε επίσης ο κύκλος εργασιών του Συγκροτήματος όσον αφορά στα είδη ένδυσης και υπόδησης, φτάνοντας στα 28.750.178 ευρώ και παρόλο που στο σύνολό του ο όμιλος σημείωσε ζημιά το 2014, εντούτοις εκτιμάται ότι η μείωση των λειτουργικών δαπανών και η σημαντική βελτίωση των όρων συνεργασιών με αρκετούς από τους προμηθευτές διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα και την κερδοφορία του Συγκροτήματος.

Νέα μελέτη καταγράφει τις πιο αξιοσημείωτες πρακτικές και τα κύρια χαρακτηριστικά που κάνουν τις οικογενειακές επιχειρήσεις να αντέχουν διαχρονικά και να είναι πετυχημένες.

Τα 7 συστατικά επιτυχίας των οικογενειακών επιχειρήσεων

Οι πιο επιτυχημένες οικογενειακές επιχειρήσεις στον κόσμο είναι αυτές που μπορούν να συνδυάζουν πρακτικές λύσεις με καινοτομία και χάραξη στρατηγικής με εμπορική οξυδέρκεια, την ίδια ώρα που φροντίζουν τις οικογένειές τους. Όπως προκύπτει από τη νέα έκθεση της Ernst & Young (EY) και το Κέντρο Οικογενειακών Επιχειρήσεων Cox του Πανεπιστημίου του Kennesaw State των ΗΠΑ με τίτλο «Αντοχές: Πώς οι οικογενειακές επιχειρήσεις δημιουργούν μόνιμη επιτυχία», όσες οικογενειακές επιχειρήσεις εφαρμόζουν τα πιο πάνω, δημιουργούν μία διαχρονική κληρονομιά επιχειρηματικής επιτυχίας, μακροπρόθεσμη επιχειρησιακή ανάπτυξη και οικογενειακή ενότητα.

Οι πιο επιτυχημένες επιχειρήσεις είναι αυτές που δεν εφησυχάζουν αλλά επικεντρώνονται στην ανάπτυξη, επενδύοντας σε νέα ταλέντα.

Η έκθεση παρέχει λεπτομερείς γνώσεις σε σχέση με τις οικογενειακές επιχειρήσεις διεθνώς και επικεντρώνεται σε επτά παράγοντες επιτυχίας των οικογενειακών επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα, όπως προέκυψαν από τα ευρήματα: διαδοχή, γυναικες στην ηγεσία, διακυβέρνηση, ενδοοικογενειακή επικοινωνία, branding, εταιρική κοινωνική ευθύνη, φιλανθρωπία και αειφόρος ανάπτυξη, και ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Παράλληλα, η μελέτη καταγράφει τις πιο αξιοσημείωτες πρακτικές και τα κύρια χαρακτηριστικά που κάνουν αυτές τις οικογενειακές επιχειρήσεις να αντέχουν διαχρονικά και να είναι πετυχημένες.

Βάσει των συμπερασμάτων της έκθεσης, οι επιτυχημένες οικογενειακές επιχειρήσεις διατηρούν το επιχειρηματικό τους πνεύμα και παραμένουν δεσμευμένες στην καινοτομία, ακόμα κι αν βρίσκονται στη δεύτερη γενιά ή και πιο πέρα. Ταυτόχρονα, δεν εφησυχάζουν αλλά επικεντρώνονται στην ανάπτυξη, επενδύοντας σε νέα ταλέντα, σε αύξηση της παραγωγικότητας και σε βελτίωση συστημάτων. Ο διευθύνων σύμβουλος της EY Κύπρου Αντρέας Δημητρίου τονίζει ότι στην κυπριακή αγορά, οι οικογένειες είναι η ραχοκοκαλιά του επιχειρείν, αποτελώντας πέραν των 90% των επιχειρήσεων και απασχολώντας μέχρι και 80% του εργαζόμενου πληθυσμού.

TG
TEN GROUP SERVICES LTD

Ten Group Services Ltd, acting on behalf of **A&P PARASKEVAIDES AND PARTNERS LLC**, seeks to employ ambitious and highly motivated individuals for numerous large scale MEP construction projects in the **Middle East**.

POSITIONS:

A. SENIOR SECTION MECHANICAL/ELECTRICAL ENGINEERS

- Reporting to the Project Manager.
- Join a team to execute large-scale MEP projects.
- Lead, supervise and direct execution of project sections.
- Possess solid and extensive experience in Building Services construction industry.

B. SITE MECHANICAL/ELECTRICAL ENGINEERS

- Reporting to the Section Engineer.
- Join a team to execute large-scale MEP projects.
- Plan, order and supervise execution of mechanical/electrical works.
- Ensure that all the works done are in accordance with the approved construction drawings, contract documents, project specifications and all applicable standards.

ESSENTIAL SKILLS:

- Strong communication skills and excellent command of the English language.
- Outstanding organizational and time management skills.
- Good interpersonal skills and ability to work well in a team.
- Strong technical drawing skills.
- Pleasant, dynamic and hard working.
- Computer literate, primarily with Microsoft applications.
- Bachelor degree in Mechanical or Electrical Engineering.

C. ESTIMATORS

Position & Experience: University graduates in Mechanical/Electrical Engineering or in Quantity Surveying will be considered, although non-graduate experienced estimators will not be excluded, for the preparation of tenders for architectural/civil works. Relevant experience in the Gulf Area will be considered as an advantage

Duties & Responsibilities: The successful candidates must be fluent in English (written & spoken), able to communicate easily and able to use extensively computer programmes. The candidates as part of their work responsibilities must be experienced to perform the following duties:

- Review of tender documents and preparation of initial descriptions of scope of work in the bid documentation, together with the initial/budgetary estimates.
- Review of tender documents and preparation of queries to the Client for clarifications of the Tender Documents if and when needed.
- Setting-up and follow-up of materials enquiries and initial evaluation thereof.
- Preliminary preparation of replies to Client's remarks during the post tender and pre-award period.
- Preliminary checking of draft Contracts with Subcontractors and Suppliers.

These positions offer attractive career and development opportunities. A generous tax-free remuneration package will be offered to the successful candidates, commensurate with the expectations of the position.

Candidates should apply in writing transmitting a CV to:

TEN GROUP SERVICES LTD
Human Resources & Administration Dept.
1 Nikis Avenue, 1086 Nicosia, Cyprus
Fax: 00357-22884706
Email: applications@tgs.com.cy

All applications will be held in strict confidence

ALPHA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Λειτουργοί Τηλεφωνικού Κέντρου

Η Alpha Insurance Ltd, πρώην μέλος του Ομίλου της Alpha Bank, λόγω επέκτασης των εργασιών της, δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση των πιο κάτω θέσεων για τα Κεντρικά Γραφεία της Εταιρίας, στη Λευκωσία.

Λειτουργοί Τηλεφωνικού Κέντρου (2 άτομα- μερική απασχόληση)

- Ευχάριστη προσωπικότητα και επικοινωνιακή ικανότητα
- Ευφράδεια λόγου
- Προηγούμενη πείρα στις πωλήσεις ασφαλιστικών προϊόντων θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν

Για προσωπική συνέντευξη επικοινωνήστε με το Τμήμα Πωλήσεων στο τηλέφωνο 22716633

ή με email: g.natar@alphainsurance.com.cy

C.Pavlou@alphainsurance.com.cy μέχρι 29 Μαΐου 2015.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ

Εστιατόριο στη Λευκωσία ζητά να προσλάβει δύο άτομα

- Υπεύθυνο με γνώσης και εμπειρία εστιατορίου
- Βοηθό Κουζίνας • Ψήστη

Παρακαλώ επικοινωνήστε στο τηλ: 99680668

Κενή θέση εργασίας

Director of Academic Programmes (Λευκωσία)

Απαιτούμενα προσόντα:

- ☐ Excellent command of the English language.
- ☐ PhD in Business, Marketing, HRM, Management or similar field.

An attractive remuneration package will be provided.

Παρακαλώ όπως αποστείλετε το βιογραφικό σας στο recruitment@cima.ac.cy

Τ.Κ. 25288, Λευκωσία 1308 Κύπρος
Τ: +35722778475, Φ: +35722779331

www.cima.ac.cy

ΠΩΛΗΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ

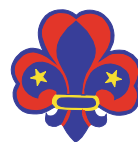
Οι κάτοχοι της θέσης θα έχουν την κύρια ευθύνη της δημιουργίας και διατήρησης αποτελεσματικής επικοινωνίας με τους πελάτες με στόχο τη προώθηση των ασφαλιστικών προϊόντων και των υπηρεσιών που προσφέρει ο Όμιλος.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ:

- Πολύ καλή γνώση της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας.
- Πολύ καλή γνώση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Microsoft Office/ Word/Excel/PowerPoint)
- Ευχάριστη και δυναμική προσωπικότητα
- Κάτοχος Πανεπιστημιακού πτυχίου
- Κάτοχος του Πιστοποιητικού Βασικής Ασφαλιστικής Κατάρτισης (ΠΒΑΚ) στο Γενικό Κλάδο
- Προηγούμενη 3ετή πείρα στις πωλήσεις ασφαλιστικών υπηρεσιών.

Προσφέρεται ελκυστικό πακέτο απολαβών που περιλαμβάνει: Ταμείο Προνοίας, Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, βασικός μισθός, προμήθειες, κινητό τηλέφωνο, χρήση αυτοκινήτου.

Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται όπως αποστείλουν το βιογραφικό του σημείωμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση insurance@gapgroup.com

**ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ**

Μητρώο Εφ. Σωματείων
Αρ.323 Ημερ. 26.8.1983.

Τ.Θ.28595
2080 Λευκωσία

5 Μαΐου 2015

Αγαπητοί Αδελφοί Μέλη του Συνδέσμου,

Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλεί Τακτική Γενική Συνέλευση την Τετάρτη 27^η Μαΐου 2015 στο οίκημα του Συνδέσμου Παλαιών Προσκόπων Λευκωσίας και ώρα 19,00 μμ.

Θέματα ημερήσιας διάταξης :

1. Εκλογή Προεδρείου της Συνέλευσης.
2. Απολογισμός πεπραγμένων του απερχόμενου Δ. Σ.
3. Έκθεση Ταμιακής Κατάστασης.
4. Έκθεση Ελεγκτών.
5. Ερωτήσεις-Απαντήσεις επί του απολογισμού και των οικονομικών.
6. Εκλογή Εφορευτικής Επιτροπής.
7. Εκλογές

Καλούνται όλα τα μέλη να παραστούν.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Γιάννης Ξενίδης
Πρόεδρος
99689717

Τούλα Δράκου
Γραμματέας
99415079

Λειτουργός Διοίκησης - Λευκωσία

Απαιτούμενα προσόντα:

- Πτυχίο Πανεπιστημίου στα Οικονομικά ή Διοίκηση Επιχειρήσεων ή Διοίκηση Προσωπικού ή άλλο συναφές θέμα.
- Άριστη γνώση της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας.
- Άριστη γνώση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (MS Office).
- Ακεραιότητα χαρακτήρα, ευθυκρισία, υπευθυνότητα, πρωτοβουλία και εχεμύθεια.
- Διοικητικές και οργανωτικές ικανότητες.
- Προηγούμενη εμπειρία σε παρόμοια θέση θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν.

Καθήκοντα και ευθύνες:

- Παροχή διοικητικής υποστήριξης στην ανώτερη εκτελεστική διευθυντική ομάδα του Ομίλου.
- Συμμετοχή στις συνεδριάσεις της ανώτερης εκτελεστικής διευθυντικής ομάδας και συντονισμός της υλοποίησης των αποφάσεων που λαμβάνονται.
- Μελέτη και ανάλυση στοιχείων και πληροφοριών, ετοιμασία εκθέσεων, υπομνημάτων, μελετών και υποβολή εισηγήσεων για επίλυση προβλημάτων.
- Οργανώνει και συντονίζει τις συναντήσεις και συσκέψεις της ανώτερης εκτελεστικής διευθυντικής ομάδας.
- Επικοινωνία με προμηθευτές, συνεργάτες και προσωπικό.
- Εκτέλεση οποιονδήποτε άλλων συναφών καθηκόντων.

Απολαβές και ωφελήματα:

Προσφέρεται μισθολογικό πακέτο αναλόγως προσόντων και εμπειρίας που περιλαμβάνει σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ασφάλεια ζωής και εκπαιδευτική κάρτα του Ομίλου.

Αιτήσεις:

Εάν διαθέτετε τα πιο πάνω προσόντα παρακαλούμε στείλτε το βιογραφικό σας μέχρι το Σάββατο 30/5/2015 στη διεύθυνση:

ΤΜΗΜΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, Τ.Κ. 23841, 1686 Λευκωσία,

T: 22 550400, F: 22 550475, E: careers@mp-group.com

Όλες οι αιτήσεις θα τύχουν εμπιστευτικού χειρισμού.

Αρχή Λιμένων Κύπρου

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

**Αρ. Διαγωνισμού 8/2015
Ασφάλιση Μηχανοκινήτων Οχημάτων
(Motor Insurance)**

1. Η Αρχή Λιμένων Κύπρου ζητά προσφορές για τον πιο πάνω διαγωνισμό.
2. Τα έγγραφα του διαγωνισμού έχουν αναρτηθεί στο **Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύνταξης Συμβάσεων** που βρίσκεται στη διεύθυνση (ιστοσελίδα) www.eprocurement.gov.cy από όπου οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τα προμηθευτούν δωρεάν. Σημειώνεται ότι οι Ενδιαφερόμενοι Οικονομικοί Φορείς νοείται ότι παρέλαβαν τα έγγραφα, μόνον εφόσον **εγγραφούν και συσχετιστούν** με το διαγωνισμό στο Σύστημα, για να λαμβάνουν τυχόν συμπληρωματικά έγγραφα ή διευκρινίσεις επ' αυτών (εγκυκλίου), μέσω του Συστήματος. Σε αντίθετη περίπτωση η Αρχή δεν θα φέρει καμία ευθύνη ή υποχρέωση για οποιαδήποτε ενημέρωση εκτός από αυτή που θα έχουν όσοι έχουν **εγγραφεί και συσχετιστεί** με το διαγωνισμό στο Σύστημα.
3. Προθεσμία υποβολής προσφορών: **12:00 το μεσημέρι της Παρασκευής, 5/6/2015**

Λεωφ. Λεμεσού αρ. 5, 2112 Λευκωσία
Αρ. Τηλ: 22817200, Αρ. Φαξ: 22765420
e-mail: cra@cra.gov.cy web page: www.cpa.gov.cy

Εμπόδιο για περιορισμό των μετρητών ο φόρος στις τραπεζικές συναλλαγές

Νέα επιβάρυνση σε μια αγορά με τζίρο που ξεπερνά τα 865 δις. ευρώ τον χρόνο

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Σε πλήρη αντίφαση με την κυβερνητική δέσμευση για τη μείωση του φυσικού χρήματος είναι η πρόθεση του υπουργείου Οικονομικών για την επιβολή τέλους στις τραπεζικές συναλλαγές ίσου με ένα τοις χιλίοις. Το μέτρο, από την επιβολή του οποίου θα εξαιρεθούν, σύμφωνα με τις μέχρι σήμερα πληροφορίες, οι κινήσεις έως 500 ευρώ, οι αναλήψεις μετρητών από τα ΑΤΜs και οι πληρωμές με χρεωστικές κάρτες, θα ενισχύσει τη χρήση των μετρητών σε μια περίοδο που το κυκλοφορούν χρήμα στη χώρα μας έχει εκτιναχθεί στο δυσθεώρητο ύψος των 42 δις. ευρώ, σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία.

Το ύψος του φυσικού χρήματος που κυκλοφορεί στην αγορά είναι από τα υψηλότερα στην Ευρωζώνη, καθώς αντιπροσωπεύει το 25% περίπου του ΑΕΠ της χώρας, όταν ο μέσος όρος στις υπόλοιπες χώρες είναι 6% - 8%. Μία αιτία αυτού του φαινομένου είναι το γεγονός ότι οι συναλλαγές στη χώρα μας δεν είναι ηλεκτρονικές σε αντίθεση με την Ευρωζώνη, όπου οι συναλλαγές γίνονται κατά κύριο λόγο ηλεκτρονικά και μόνο ένα μικρό μέρος γίνεται με φυσικό χρήμα. Η τάση αυτή επιδεινώθηκε λόγω της κρίσης, καθώς αύξησε το ποσό που διακρατούν οι Έλληνες στα σπίτια τους ή σε θυρίδες υπό τον φόβο τυχόν περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Επιπτώσεις

Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, οι ετήσιες τραπεζικές συναλλαγές κάθε είδους φθάνουν τα 865,4 δις. ευρώ, ενώ ο αριθμός των τραπεζικών συναλλαγών ανά κάτοικο περιορίζεται στις 18 συναλλαγές τον χρόνο, όταν το αντίστοιχο μέγεθος στην Ευρωζώνη ξεπερνά τις 200 ετησίως. Με δεδομένες πάντως τις εξαιρέσεις που σχεδιάζονται -αν και στο σύνολό τους δεν έχουν ακόμη οριστικοποιηθεί- το μέτρο υπολογίζεται ότι μπορεί να αποδώσει περί τα 300 εκατ. ευρώ, εάν η επιβάρυνση περιοριστεί στο 0,1%.

Συναλλαγές
ανά τύπο
πληρωμής

ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΣΑ

ΑΞΙΑ

€865,4 δις.

(ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ 198,9 ΕΚΑΤ.)

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ	ΕΠΙΤΑΓΕΣ	ΑΜΕΣΕΣ ΧΡΕΩΣΕΙΣ (πάγιες εντολές)	ΚΑΡΤΕΣ (πιστωτικές - χρεωστικές)
€666,9 δις. (91,2 ΕΚΑΤ.)	€186,4 δις. (11,1 ΕΚΑΤ.)	€5,8 δις. (14,3 ΕΚΑΤ.)	€5,7 δις. (77,7 ΕΚΑΤ.)

ΠΗΓΗ: ΕΚΤ, στοιχεία 2013

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι ετήσιες τραπεζικές συναλλαγές κάθε είδους φθάνουν τα 865,4 δις. ευρώ, σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η βασική επίπτωση του μέτρου θα είναι κατά κύριο λόγο στις επιχειρήσεις, οι οποίες εξ ορισμού πραγματοποιούν δεκάδες συναλλαγές κάθε ημέρα, η πλειονότητα μάλιστα των οποίων είναι άνω των 500 ευρώ. Στην πλειονότητά τους επίσης αυτές οι συναλλαγές είναι ανελαστικές και έτσι η επιβάρυνση θα αγγίζει οριζόντια κάθε τραπεζική εργασία (π.χ. έκδοση επιταγών, πληρωμές λογαριασμών, προμηθευτών, εγγυητικές, αλληλόχρεοι λογαριασμοί), δημιουργώντας ένα πρόσθετο κόστος στην καθημερινή

δραστηριότητα της επιχείρησης, σε μια περίοδο που η οικονομική δραστηριότητα βαίνει μειούμενη. Το υπουργείο Οικονομικών προωδεί το σχετικό μέτρο θεωρώντας ότι η επίπτωσή του σε κάθε νοικοκυριό είναι περιορισμένη και ως εκ τούτου είναι ένα μέτρο που δεν θα επηρεάσει τον οικογενειακό προϋπολογισμό. Ακόμη και με αυτό το σκεπτικό ωστόσο, η επιβολή ενός τέλους στις τραπεζικές συναλλαγές αποτελεί αντικίνητρο στην τάση διεύρυνσης των ηλεκτρονικών πληρωμών και έρχεται σε πλήρη σύγκρουση με την υποχρεωτικότητα που έχει θεσμοθετηθεί για ηλεκτρονική πληρωμή όλων των συναλλαγών άνω των 500 ευρώ για επαγγελματίες ή άνω των 1.500 σε ό,τι αφορά τα φυσικά πρόσωπα.

Εξαιρέσεις

Σε μια προσπάθεια να περιοριστεί το αντικίνητρο που θα δημιουργηθεί στους χρήστες του πλαστικού χρήματος, το υπουργείο Οικονομικών εξετάζει ως σενάριο την εξαι-

ρεση των χρεωστικών καρτών. Έτσι η αγορά με χρεωστική κάρτα δεν θα συνοδεύεται με επιβάρυνση για το κάτοχο της, σε αντίθεση με τον κάτοχο της πιστωτικής κάρτας, ο οποίος θα επιβαρύνεται από τη χρήση της για συναλλαγές άνω των 300 ευρώ. Το μέτρο θα λειτουργήσει περαιτέρω ανασταλτικά στη χρήση των πιστωτικών καρτών, η αγορά των οποίων έχει συρρικνωθεί τα τελευταία χρόνια από τα 8,5 δις. ευρώ το 2009 στα 5,7 το 2013 και στα 6,9 δις. ευρώ το 2014, έτος κατά το οποίο σημειώθηκε αύξηση της δαπάνης με πλαστικό χρήμα. Ειδικά στην περίπτωση των νοικοκυριών, οι καταναλωτές επωφελούνται από τη χρήση της πιστωτικής κάρτας μέσω άτοκων δόσεων από τις τράπεζες και χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό για την αγορά διαρκών αγαθών, όπως είναι ο οικιακός εξοπλισμός, που σε αρκετές περιπτώσεις υπερβαίνει τα 300 ευρώ.

etzortzi@kathimerini.gr

Το Ταχ. Ταμειευτήριο, η τρίτη έκθεση της ΤτΕ και τα γκρίζα σημεία

Του **ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ**

Το κατηγορητήριο για τα πρώην στελέχη του Ταχυδρομικού Ταμειευτηρίου (Τ.Τ.), που κατηγορούνται ότι ζημίωσαν υπαίτια το ίδρυμα, αναδιάρθρωντας δάνεια που είχαν δοθεί πριν από την κρίση, περιλάμβανε λάθη σε πραγματικά παραστατικά. Ορισμένα από αυτά οφείλονται στους ελέγχους της Τράπεζας της Ελλάδας (ΤτΕ).

Σύμφωνα με την εγκύκλιο 13 της Τράπεζας της Ελλάδας, επιτρέπονται, κατά παρέκκλιση των σχετικών πιστωτικών διαδικασιών, τα πάντα, εκτός από το να χαριστεί στον δανειζόμενο κεφάλαιο: Δηλαδή, τα δάνεια μπορούν να «κουρευτούν», να επιμηνυθούν, να δοθούν περίοδοι χάριτος, να αποφασιστούν πολλαπλές επαναχορηγήσεις, να αποφασιστεί η τράπεζα την ελάφρυνση των λεγόμενων καλυμμάτων, αλλά όχι να χαριστούν.

Αυτός είναι και ο λόγος που η Τράπεζα της Ελλάδας διεξήγαγε και έναν τρίτο έλεγχο στο Ταχυδρομικό Ταμειευτήριο, μετά τους δύο πρώτους, τον Οκτώβριο του 2013. Τότε, οι δύο ελεγκτές της συνέταξαν έκθεση -που βρίσκεται στη διάθεση της «Κ»- για το σύνολο των δανειακών υποχρεώσεων του ομίλου ΔΕΜΚΟ και Village (ελεγκτές Α.Β και Κ.Α.).

Η πρώτη εταιρεία είχε ανεξόφλητα υπόλοιπα 38,5 εκατ. ευρώ από δύο δάνεια τον Νοέμβριο του 2008 και τον Δεκέμβριο του 2010, με συνολικές ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις 4 εκατ. ευρώ από τον Δεκέμβριο του 2011. Τον Ιανουάριο του 2012 δόθηκε δάνειο για την αναδιάρθρωση των δύο δανείων, ύψους 42,5 εκατ. ευρώ (αναχρηματοδότηση και 4 εκατ. ευρώ κεφάλαιο κίνησης). Οι εγγυήσεις που πήρε το Ταχυδρομικό Ταμειευτήριο ήταν πέρα από την προσωπική εγγύηση του κυρίου μετόχου, δέσμευση του 50% των μετοχών της εταιρείας Bestline και προσημείωση σε ακίνητο που άξιζε τουλάχιστον 40 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Τράπεζας της Ελλάδας. Οι ελεγκτές της συγκεκριμένα αμφισβήτησαν την μέθοδο υπολογισμού της αξίας του, αλλά δήλωσαν ότι κάλυπτε στο υπερδυσχερές το υπόλοιπο του δανείου.

Στο κατηγορητήριο ζητείται ανάλυση των οικονομικών στοιχείων της ιδιοκτησίας εταιρείας που ακινήτου, αν και στην τρίτη έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας (Οκτώβριος του 2013), οι ελεγκτές σημειώνουν ότι δεν έχει την παραμικρή δραστηριότητα.

Στο κατηγορητήριο αναφέρεται

επίσης ότι για τη Demco δεν ελήφθη υπόψη ο ισολογισμός του 2011. Όμως αυτός δεν θα μπορούσε να έχει ληφθεί υπόψη καθώς δημοσιεύθηκε 4 μήνες μετά την επίμαχη απόφαση για την αναδιάρθρωση των δανείων.

Αντιφάσεις που ανάγονται σε κενά του ελέγχου σημειώνονται και με τα δάνεια του Village -σύνολο 48 εκατ. ευρώ- που με την αναδιάρθρωση επιμηνύονται με αποτέλεσμα να ελαφρύνονται οι δόσεις. Παράλληλα, το Ταχυδρομικό Ταμειευτήριο προσημειώνει ακίνητο 45 εκατ. ευρώ, του εκχωρούνται διαφημιστικές συμβάσεις με τον ΟΤΕ και θυγατρική του εταιρεία, αξίας ίσης με το ποσό που χρειαζόταν για να αποπληρωθεί το δάνειο και γίνονται προσημειώσεις στην ίδια την εταιρεία. Αυξήθηκαν δηλαδή σημαντικά τα καλύμματα, ώστε να διασφαλιστεί η συνολική έκθεση του Ταχυδρομικού Ταμειευτηρίου στον όμιλο. Βεβαίως το δάνειο αυτό σταμάτησε να εξυπηρετείται εξαιτίας της προσημύνης του δανειζόμενου στη διαίτη για άλλη υπόθεση, με αποτέλεσμα να κρυφθεί ληξιπρόθεσμο από τους πρώην αξιωματούχους της τράπεζας, που τώρα παραπέμπονται στο ακροατήριο με την κατηγορία της απιστίας.

Εταιρεία της Θεσσαλονίκης

Αντίστοιχα θέματα υπάρχουν και για τη δανειοδοτική γνωστή εταιρείας της Θεσσαλονίκης τον Δεκέμβριο του 2011. Η εταιρεία δανειοδοτείται από τέσσερις ακόμη τράπεζες με τους ίδιους όρους που τη δάνεισε το Ταχυδρομικό Ταμειευτήριο δύο χρόνια αργότερα, για να προχωρήσει σε αναδιάρθρωση των δανείων του Τ.Τ. -και η δανειζόμενη εταιρεία της συμπεριλαμβανόταν κρίνεται -σε πολύ δυσμενέστερες συνθήκες- φερέγγυα κάτι που αρνείται το κατηγορητήριο για τα αρχικά δάνεια. Η πρόταση της εισαγγελίας για το δάνειο στη συγκεκριμένη εταιρεία, βασίζεται σε μελέτη της ICAP, που κινείται σε αντίθετη κατεύθυνση από τα στοιχεία της μελέτης αναδιάρθρωσης στην οποία στηρίχθηκαν οι τέσσερις τράπεζες του δανείου.

Σαν τεχνική βάση του κατηγορητηρίου λαμβάνει υπόψη του τη σχετική οδηγία για τα εποπτικά κεφάλαια των τραπεζών αλλά η συγκεκριμένη διάταξη ουδεμία σχέση έχει με το πλαίσιο που διέπει την πολιτική πιστώσεων που απαιτεί ανάλυση λειτουργικών ροών της δανειζόμενης εταιρείας αλλά και ανάλυση των ροών των σχετικών καλυμμάτων για τα δάνεια.

Νέα προγράμματα εθελουσίας σε ΟΤΕ - Cosmote

Νέα προγράμματα οικειοθελούς αποχώρησης παρουσίασε ο όμιλος ΟΤΕ. Τα προγράμματα αφορούν τόσο εργαζομένους στη μητρική εταιρεία όσο και στις άλλες εταιρείες του ομίλου, με στόχο την περικοπή περίπου 1.000 θέσεων εργασίας στον όμιλο.

Ειδικότερα, ο ΟΤΕ θα προσφέρει περίπου 85 εκατ. ευρώ προκειμένου να αποχωρήσουν περίπου 700 εργαζόμενοι της μητρικής εταιρείας. Πρόκειται για εργαζομένους που βρίσκονται κοντά στη συνταξιοδότηση και σε όσους συμμετάσχουν στα προγράμματα θα τους χορηγηθεί οικονομικό κίνητρο, με στόχο την αναπλήρωση μεγάλου μέρους των σημεινών καθαρών αποδοχών τους (60% έως 90%), μέχρι την άμεση λήψη σύνταξης. Επίσης, καθέναν από αυτούς θα λάβει ένα πακέτο αποζημίωσης μέχρι 11 χιλ. ευρώ, το οποίο θα καταβληθεί επιπλέον της προβλεπόμενης αποζημίωσης. Σύμφωνα με τον ΟΤΕ, η επιπλέον (μεικτή) αποζημίωση θα είναι ίση με το κόστος της αναγνώρισης του συνολικού χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας. Σημειώνεται ότι, όπως στις άλλες εθελούσιες εξόδους, οι εκτι-

μώμενες συνολικές εισφορές εργοδότη και εργαζομένου για την αντασφάλιση των εργαζομένων θα καταβληθούν απευθείας από τον ΟΤΕ στα ασφαλιστικά ταμεία.

Ο ΟΤΕ, ακόμη, σχεδιάζει ειδικά προγράμματα οικειοθελούς αποχώρησης βάσει των ετών υπηρεσίας για ειδικές κατηγορίες εργαζομένων ΟΤΕ, όπως προσωπικό σε διοικητικές υπηρεσίες, καταστήματα, call centers κ.λπ., που δεν είναι κοντά στη συνταξιοδότηση, καθώς και για εργαζομένους της Cosmote. Εδώ ο ΟΤΕ θα προσφέρει την προβλεπόμενη για το προσωπικό αποζημίωση σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης, καθώς και επιπλέον οικονομικό κίνητρο της τάξης των περίπου 20 σημεινών μεικτών μισθών του εργαζομένου. Εκτιμάται ότι με τα προγράμματα αυτά δύνανται να αποχωρήσουν περίπου 300 εργαζόμενοι.

Τέλος, αναφέρεται ότι όσοι ενταχθούν στα προγράμματα οικειοθελούς αποχώρησης θα λάβουν ομαδική ιδιωτική ασφαλιστική κάλυψη και προνομιακές προφορές για προϊόντα και υπηρεσίες του ομίλου.

Φρένο στις χρηματοδοτήσεις για καφετέριες, μπαρ, σουβλατζιδικα, μαγαζιά εστίασης από τις τράπεζες

Του **ΑΛΕΚΟΥ ΛΙΑΔΡΗΚΗ**

Την επιτακτική ανάγκη να αλλάξει το αναπτυξιακό μοντέλο που έχει κυριαρχήσει τα τελευταία χρόνια της κρίσης στον τομέα μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων επισημαίνουν επιτελικά στελέχη συστημικών τραπεζών. Καφετέριες, μπαρ, σουβλατζιδικα, μαγαζιά εστίασης, ντελβίβρι, φούρνοι, τυροπιτάδικα και ό,τι σχετίζεται με το φαγητό κάθε ώρα της ημέρας αποτελεί ένα από τα κύρια αιτήματα για χρηματοδότηση την περίοδο της κρίσης από το τραπεζικό σύστημα, αναφέρουν διευθυντικά στελέχη χρηματοδοτήσεων τραπεζών με τα οποία επικοινωνήσαμε η «Κ».

«Το μοντέλο αυτό ανάπτυξης δεν μπορεί πλέον να χρηματοδοτηθεί διότι στις περισσότερες των περιπτώσεων δεν είναι βιώσιμο αλλά ευκαιριακό», τονίζουν τραπεζικά στελέχη. Όπως αναφέρουν, υπολογισμός αριθμός εργαζομένων από τον ιδιωτικό τομέα οι οποίοι έχασαν την εργασία τους στη διάρκεια της κρίσης επένδυσαν από την αποζημίωσή τους κεφάλαια από 8.000 και 15.000 ευρώ για να ανοίξουν μια επιχείρηση στον τομέα αυτό, προσφεύγοντας παράλληλα και στον τραπεζικό δανεισμό. Με την ενοκίαση ενός χώρου ελαχίστων τετραγωνικών και με εργασία των ιδίων και συγγενικών προσώπων, ο στόχος είναι η επιχείρηση να παράγει κέρδη ανάλογα με δύο - τρεις μισθοδοσίες. Όπως όμως επιστημονικά τραπεζικά στελέχη, 8 στις 10 επιχειρήσεις τέτοιου είδους κλείνουν μέσα στον πρώτο

Οι συνολικές χρηματοδοτήσεις προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις από το εγχώριο τραπεζικό σύστημα στο πρώτο τετράμηνο του έτους ανέρχονται σε 220 εκατ. ευρώ.

Οκτώ στις δέκα επιχειρήσεις τέτοιου είδους κλείνουν μέσα στον πρώτο χρόνο λειτουργίας τους.

χρόνο λειτουργίας τους και για τον λόγο αυτό το τραπεζικό σύστημα έχειβάλει φρένο σε αιτήματα χρηματοδοτήσεών τους, χωρίς φυσικά αυτό να αποτελεί κανόνα, καθώς καινοτόμες ιδέες και με βιώσιμα επιχειρηματικά πλάνα για επιχει-

ρήσεις του είδους θα συνεχίσουν να χρηματοδοτούνται.

Κεφάλαια κίνησης

Σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε η «Κ», στο πρώτο τετράμηνο του έτους οι συνολικές χρηματοδοτήσεις προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις από το εγχώριο τραπεζικό σύστημα ανέρχονται σε 220 εκατ. ευρώ περίπου, αυξημένες κατά 20% σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό τετράμηνο. Η αύξηση όμως των χρηματοδοτήσεων ήταν αποτέλεσμα της κρίσης, καθώς αφορά κυρίως κεφάλαια κίνησης που ζητούνται από μικρομεσαίες επιχει-

ρήσεις-πελάτες τραπεζών που λόγω αλλαγής του τρόπου λειτουργίας συναλλακτικού κύκλου, σε συνδυασμό με τα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν, χρειάζονται πλέον άμεσα μετρητά για μια σειρά συναλλαγών (για πληρωμή προμηθευτών κ.λπ.). Στις εταιρείες που ζητούν κεφάλαιο κίνησης και χρηματοδοτούνται συγκαταλέγονται εξωστρεφείς βιώσιμες επιχειρήσεις από τους τομείς παραγωγής και τυποποίησης τροφίμων και καινοτόμους μεθόδους, αγροτικών προϊόντων, γεωργικού εφοδιασμού και ζωοτροφών, πληροφορικής, εταιρείες συμβούλων, γραφεία ταξιδιών, μεταφορικές εταιρείες κ.λπ. Οι συγκεκριμένοι τομείς θα αποτελέσουν και το κέντρο βάρους των χρηματοδοτήσεων προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις όταν αποκατασταθεί η ρευστότητα.

Μόνο ένα μικρό ποσοστό, που δεν είναι μεγαλύτερο από το 20% των συνολικών χρηματοδοτήσεων προς μικρομεσαίες, κινήθηκαν για χρηματοδότηση νέων επενδυτικών σχεδίων που σχεδόν έχουν παγώσει και αφορά κυρίως χρηματοδοτήσεις για επέκταση τουριστικών μονάδων με νέες πτέρυγες, ανακαινίσεις, κατασκευή βιλών προς ενοικίαση κ.λπ.

Σε κάθε περίπτωση στελέχη τραπεζών επισημαίνουν ότι 7 στα 10 δάνεια στον τομέα των μικρομεσαίων εγκρίνονται και αυτό οφείλεται τόσο στη μειωμένη ζήτηση, καθώς όλοι βρίσκονται σε κατάσταση αναμονής για οποιοδήποτε νέο επενδυτικό σχέδιο, όσο και στο γεγονός ότι οι μισθώσιμες επιχειρήσεις γνωρίζουν ότι δεν έχουν πλέον πιθανότητες να χρηματοδοτηθούν από τις τράπεζες.

Μοχλός ανάπτυξης της μεσαίας τάξης των ΗΠΑ ο ανταγωνισμός

Κρίσιμη η συμφωνία ελεύθερου εμπορίου της Ουάσιγκτον

BLOOMBERG

Οι πιέσεις προς την αμερικανική μεσαία τάξη αποτελούν και το δυσκολότερο τεστ, στο οποίο καλούνται να δοκιμαστούν οι πολιτικοί ηγέτες των Ηνωμένων Πολιτειών και, για να είμαστε ειλικρινείς, θα είναι ένα τεστ στο οποίο πρόκειται να αποτύχουν. Αυτό θα συμβεί, επειδή το πρόβλημα δεν λύνεται με μια εφάπαξ λύση. Αντιθέτως, προϋποθέτει ένα πλήθος μικρότερων παρεμβάσεων και λύσεων, οι οποίες να συνδέονται και να συνδυάζονται μεταξύ τους, αν και στην Ουάσιγκτον μια τέτοια συνοχή στρατηγικής σημασίας δεν θεωρείται αυτονόητη.

Βέβαια, αυτό δεν δικαιολογεί την απραξία. Ακόμη και η διακεκομμένη πρόοδος είναι μια πρόοδος. Στην πράξη της εφαρμοσμένης πολιτικής, είναι σημαντικό να μην αφήσει κανείς το καλύτερο να γίνει εχθρός του καλού.

Ένα καλό παράδειγμα του τι ακριβώς συμβαίνει όταν αγνοείς τη συγκεκριμένη συμβουλή είναι αυτό που διαδραματίζεται σήμερα στο Κογκρέσο και στον Λευκό Οίκο. Επί σειρά μηνών, ο Αμερικανός πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα ζητούσε από το Κογκρέσο να του παραχωρήσει αρμοδιότητες ταχείας διαπραγμάτευσης, ούτως ώστε να είναι σε θέση να μπορεί να ολοκληρώσει τις συνομιλίες σχετικά με τη Συμφωνία Συνεργασίας των Κρατών του Ειρηνικού (TPP). Η εν

Ενδείξεις κάμψης της οικονομίας

Η αμερικανική οικονομία εμφανίζει σημάδια επιβράδυνσης, με τη μεταποίηση να υποχωρεί στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 14 μηνών, ενώ το αμερικανικό ΑΕΠ επιβραδύνθηκε απότομα στο 0,2%, στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου. Επιπλέον, οι επενδυτές εγκαταλείπουν τη Wall Street με προορισμό τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια. Ο λόγος για τη «μεγάλη φυγή» είναι τα μάλλον απογοητευτικά στοιχεία που δημοσιεύονται για την αμερικανική οικονομία, αλλά και η υψηλή ισοτιμία του αμερικανικού δολαρίου. Σύμφωνα με έκθεση της Bank of America, οι διεθνείς επενδυτές είχαν τοποθετήσει στον δείκτη S&P, τον Απρίλιο, λιγότερα κεφάλαια από τον αρχικό τους σχεδιασμό κατά 12%. Τον Μάιο, το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε 19%. Πρόκειται για τη μικρότερη έκθεση που έχουν διεθνείς επενδυτές στον S&P 500 τα τελευταία επτά χρόνια.

Ένας λόγος που διώχνει τους διεθνείς επενδυτές από τα αμερικανικά χρηματιστήρια είναι ότι εκτιμούν πως έχει καθυστερήσει περισσότερο από το προβλεπόμενο η πρώτη αύξηση των επιτοκίων δανεισμού από την αμερικανική Ομοσπονδιακή Τράπεζα (Fed).

λόγω συμφωνία αποτελεί μεγάλο σχέδιο προώθησης του εμπορίου μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και έντεκα εκ των εμπορικών τους εταίρων. Πολλοί στο Καπιτώλιο και κυρίως οι ομοϊδεάτες Δημοκρατικοί του Μπαράκ Ομπάμα φέρεται να αντιτίθενται τόσο στην ταχεία διαδικασία όσο και στην ίδια την TPP, την οποία θεωρούν νέα απειλή στο βιοτικό επίπεδο των Αμερικανών εργαζομένων.

Με τόσες ενστάσεις είναι ασφές το εάν αυτή η συμφωνία, καθώς και άλλες σε εκκρεμότητα, μπορούν να ευοδωθούν συνολικά. Εάν δεν μπορούν, τότε αυτό θα είναι δυστύχημα, επειδή οι ανοικτοί ορίζοντες είναι αναγκαία στοιχεία προϋπόθεση του εμπορίου και της οικονομικής ανάπτυξης, η οποία είναι αναγκαία για μια φιλοπρόδο και σταθερά πιο ευημερούσα μεσαία τάξη.

Αυτό δεν σημαίνει πως η απόρριψη της TPP και άλλων νέων διακανονισμών, οι οποίοι τονώνουν το εμπόριο, θα μεταφραστεί σε καταστροφή. Οι ΗΠΑ θα εξακολουθήσουν να είναι μία από τις πιο ανοικτές, οπότε και από τις πιο ανταγωνιστικές και παραγωγικές οικονομίες στον κόσμο.

Η παρεμπόδιση της TPP απλώς θα υπονομεύσει την άριστη ευκαιρία των τελευταίων πολλών ετών να κτίσουμε πάνω σε αυτήν τη δύναμη της αμερικανικής οικονομίας, προωθώντας έτι περαιτέρω την οικονομική ενοποίηση. Βέβαια, για να εκμεταλλευτούμε στο έπακρο

Η παρεμπόδιση του Αμερικανού προέδρου, Μπαράκ Ομπάμα, να υλοποιήσει τη Συμφωνία Συνεργασίας των Κρατών του Ειρηνικού (TPP) υπονομεύει τα συμφέροντα της μεσαίας τάξης των Αμερικανών. Ο εντεινόμενος ανταγωνισμός μέσω του εμπορίου, όπως και κάθε άλλη μορφή ανταγωνισμού, σημαίνει νέα και καλύτερα προϊόντα σε χαμηλότερες τιμές. Αυτή η εξέλιξη είναι ευνοϊκή για τη μεσαία τάξη αλλά και για τον καθένα.

Οι ανοικτοί ορίζοντες είναι αναγκαία στοιχεία προϋπόθεση του εμπορίου και της οικονομικής ανάπτυξης.

αυτήν την ευκαιρία, θα πρέπει να γίνουν και άλλα βήματα.

Ο εντεινόμενος ανταγωνισμός μέσω του εμπορίου, όπως και κάθε άλλη μορφή ανταγωνισμού, σημαίνει νέα και καλύτερα προϊόντα σε χαμηλότερες τιμές. Αυτή η εξέλιξη είναι ευνοϊκή και για τη μεσαία τάξη και για τον καθένα. Εντούτοις, η όλη διαδικασία είναι επώδυνη. Ορισμένοι εργαζόμενοι βλέπουν τους μισθούς να μειώνονται και άλλοι χάνουν τις θέσεις εργασίας τους. Η αναστάτωση αυτή μπορεί να μετριάσει, όχι όμως και να εκ-

μηδενιστεί. Ο μετριασμός της έγκειται στο εξής: εάν η εγχώρια ζήτηση είναι αρκετά δυναμική και μπορεί να κρατήσει συνεκτική την αγορά εργασίας, τότε εργαζόμενοι, που αφοπλίστηκαν λόγω αυξημένων εμπορικών συναλλαγών, θα βρουν άλλη δουλειά πιο εύκολα. Οι καλύτερες ευκαιρίες κατάρτισης ή επανακατάρτισης για νέες δουλειές θα βοηθούσαν την κατάσταση όπως και το να περιοριστούν τα κωλύματα για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων. Επιπλέον, ευμενώς θα λειτουργούσε ένα δίκτυ ασφαλείας, ώστε να προστατεύονται οι άνθρωποι και να μην εξωθούνται εκτός των ορίων της αγοράς απασχόλησης. Πιθανώς να υπάρχουν και άλλα μέτρα προς αυτήν την κατεύθυνση.

Δημιουργική καταστροφή

Όπως γίνεται αντιληπτό, δεν μπορούν όλα να συμβούν μεμιάς

και το να επιμένει κανείς ότι η δημιουργική καταστροφή των δυνάμεων της αγοράς πρέπει να παύσει στο ενδιάμεσο διάστημα, θα ήταν μια συνταγή στασιμότητας. Τα συμφέροντα των Αμερικανών της μεσαίας τάξης θα εξυπηρετούνταν καλύτερα με τη διεύρυνση του εμπορίου –όπερ σημαίνει επιχειρείν και φιλοδοξίες σε παγκόσμια κλίμακα– παρά με την αναδίπλωση. Σε επίπεδο πολιτικής, κάποιος σημειώνει πρόοδο όταν και όπου μπορεί. Έχεις μία ευκαιρία να τονώσεις το εμπόριο και τον ανταγωνισμό; Τότε, άδραξέ την. Μετά κινήσου μαλακά στην ευρύτερη ατζέντα και δράσε να προωθήσεις την απασχόληση, να επεκτείνεις τις ευκαιρίες και την ευημερία. Ιδανικό θα ήταν να γίνουν όλα τα παραπάνω. Ρεαλιστικά μιλώντας, κάνε κάτι από τα παραπάνω. Είναι προτιμότερο από την πλήρη απραξία.

Η Αμερική χάνει έδαφος ενώ η Κίνα επεκτείνεται

Του PETER THAL LARSEN / REUTERS
BREAKINGVIEWS

Η ηγετική θέση των ΗΠΑ στην παγκόσμια οικονομία δέχτηκε ένα ακόμη πλήγμα. Μετά τη μεγάλη επιτυχία της Κίνας να πείσει 57 χώρες να γίνουν μέλη της νέας ασιατικής επενδυτικής τράπεζας, η Γερουσία καθυστέρει την ψήφιση νομοσχεδίου που θα έδινε στον πρόεδρο Μπαράκ Ομπάμα την εξουσία να διαπραγματευτεί μια νέα εμπορική συμφωνία στην περιοχή του Ειρηνικού.

Η ζημιά για την αμερικανική διπλωματία είναι σαφής αλλά λιγότερο σοβαρή για την παγκόσμια οικονομία. Για μια χώρα που φιλοδοξεί να ορίζει τους παγκόσμιους οικονομικούς κανόνες, η πρόσφατη ασυνεννοησία είναι ταπεινωτική. Γερουσιαστές από το κόμμα του κ. Ομπάμα αρνούνται να παραχωρήσουν στον πρόεδρο την εξουσία να ολοκληρώσει τη διαπραγμάτευση για τη νέα εμπορική συμφωνία μεταξύ 12 χωρών του Ειρηνικού (TTP).

Οι Ρεπουμπλικανοί που ελέγχουν τη Γερουσία και υποστηρίζουν την TTP μπορεί να βρουν τον τρόπο να δώσουν στον Ομπάμα την εξουσία που ζητάει. Ακόμη και τότε όμως, οι εταίροι των ΗΠΑ, από την Ιαπωνία μέχρι τη Χιλή, θα είναι δικαιολογημένοι αν σκεφτούν ότι δεν αξίζει να περιμένουν. Η χρονική συγκυρία δεν θα μπορούσε να είναι χειρότερη. Μόλις πριν από λίγους μήνες η Κίνα κατήγαγε διπλωματικό θρίαμβο όταν έπεισε αρκετές χώρες της Δύσης να αγκυλώσουν τις ΗΠΑ και να υποστηρίξουν τη νέα Ασιατική Επενδυτική Τράπεζα Υποδομών (AIIB).

Η Τράπεζα διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη φιλοδοξία του Κινέζου προέδρου, Σι Τζινπίνγκ, να ενισχύσει τους εμπορικούς δεσμούς της Κίνας με την Ευρώπη, την Αφρική και την υπόλοιπη

Το Πεκίνο έπεισε 57 χώρες να γίνουν μέλη της νέας Ασιατικής Επενδυτικής Τράπεζας Υποδομών (AIIB). Η Τράπεζα έχει κεντρικό ρόλο στη φιλοδοξία του Κινέζου προέδρου, Σι Τζινπίνγκ, να ενισχύσει τους εμπορικούς δεσμούς της Κίνας με την Ευρώπη, την Αφρική και την υπόλοιπη Ασία.

Το Πεκίνο έπεισε αρκετές χώρες της Δύσης να αγκυλώσουν τις ΗΠΑ και να υποστηρίξουν τη νέα Ασιατική Επενδυτική Τράπεζα Υποδομών.

Ασία. Η εμπορική συμφωνία (TTP), η οποία δεν περιλαμβάνει την Κίνα, αποτελεί την καλύτερη ευκαιρία των ΗΠΑ να ενισχύσουν την οικονομική τους επιρροή απέναντι σε αυτές τις χώρες.

Η Κίνα έχει το πλεονέκτημα ότι οι δικοί της στόχοι είναι ευκολότερα επιτεύξιμοι. Η δημιουργία ενός νέου θεσμικού οργανισμού, που ακόμη έχει εξαιρετικά ασαφείς στόχοι, είναι πολύ ευκολότερη από την ολοκλήρωση μιας εμπορικής συμφωνίας μεταξύ τόσων πολλών εταίρων. Η TTP αποτελεί ευθεία απειλή για τα συμφέροντα πανί-

σχυρων ομάδων, περιλαμβανομένων των αμερικανικών αυτοκινητοβιομηχανιών και των Ιαπώνων παραγωγών ρυζιού. Αντιθέτως, είναι δύσκολο να βρεις κάποιον που να είναι αντίθετος στην επιπρόσθετη χρηματοδότηση έργων υποδομής στην Ασία. Παρ' όλα αυτά, δεν θα πρέπει να υπερβάλουμε ως προς τις οικονομικές συνέπειες. Τα οφέλη που απορρέουν και από τα δύο εγχειρήματα είναι αβέβαια. Αν και οι λεπτομέρειες της TTP εξακολουθούν να είναι अपόρρητες, οι εμπλεκόμενες χώρες έχουν ήδη καταργήσει πολλούς από τους νόμους που εμποδίζουν τις εμπορικές συναλλαγές. Ομοίως, το φτωχό ιστορικό που έχει η Κίνα όσον αφορά τη χρηματοδότηση μεγάλων έργων υποδομής έξω από τα σύνορά της εγείρει σοβαρές αμφιβολίες σε σχέση με την ικανότητά της να κινητοποιήσει διεθνή κεφάλαια. Η οικονομική ηγεσία της Αμερικής δέχτηκε ένα ακόμη πλήγμα. Ωστόσο, η παγκόσμια οικονομία μπορεί να το ξεπεράσει.

ΜΗ ΧΑΣΕΤΕ ΤΟ ΝΕΟ ΤΕΥΧΟΣ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

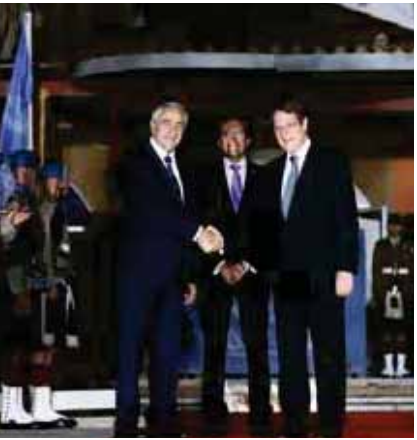
ΜΟΝΟ €2

nomisma

ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΩΡΑ ΜΗΔΕΝ

Το τρένο μπήκε στις ράγες

Πάμε για λύση ή για νέο αδιέξοδο;

Που θα οδηγήσει η κόντρα στη Γενική Εισαγγελία

Κώστας Κληρίδης και Ρίκκος Ερωτοκρίτου έφτασαν στα άκρα

Η επιστροφή στην ανάπτυξη και οι προκλήσεις

ΣΥΝΔΕΘΕΙΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ   Τηλ.: 22 342005

ΖΗΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ Ή ΕΓΓΡΑΦΕΙΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

www.nomisma.com.cy

Αγωγή κατά Alibaba για προϊόντα «μαϊμού»

Πλῆγμα κατά του κύρους της δεχεται η πασίγνωστη Alibaba, ο μεγαλύτερος όμιλος ηλεκτρονικού λιανικού εμπορίου της Κίνας, καθώς κατηγορείται για δεύτερη φορά ότι επέτρεψε εν γνώσει της να χρησιμοποιηθεί για την πώληση φθηνών απομιμήσεων προϊόντων μεγάλων εμπορικών σημάτων. Η κατηγορία είναι τεκμηριωμένη αλλά η κινεζική εταιρεία δηλώνει επίμονα ότι τηρεί πολιτική «μηδενικής ανοχής» προς κάθε είδους απάτη.

Τη μήνυση έχουν υποβάλει οι οίκοι Gucci, Yves Saint Laurent, Puma και Kering και αφορά την παραβίαση της νομοθεσίας περί εμπορικών σημάτων. Είχε προηγηθεί η απόπειρα της Alibaba να καταλήξει εξωδικαστικά σε συμφωνία με την Kering η οποία υπέβαλε για πρώτη φορά μήνυση εναντίον της τον Ιούλιο του περασμένου έτους. Τώρα η Kering επικαλείται την περίπτωση ενός εμπόρου που χρησιμοποιήσε ανοικτά την πλατφόρμα της Alibaba για να προσφέρει μαζική πώληση τσάντας μεγάλου εμπορικού σήματος έναντι τιμή-

Τη μήνυση έχουν υποβάλει οι οίκοι Gucci, Yves Saint Laurent, Puma και Kering και αφορά την παραβίαση της νομοθεσίας περί εμπορικών σημάτων.

ματος εξαιρετικά χαμηλού, της τάξης των δύο ως πέντε δολαρίων, σε περίπτωση μαζικής παραγγελίας για 2.000 κομμάτια. Όπως, όμως, τονίζει η Kering, είναι προφανές ότι πρόκειται για απομίμηση καθώς πρόκειται για μοντέλο τσάντας αξίας 795 δολαρίων.

Παραθέτει, επίσης, την περίπτωση ενός άλλου εμπόρου που πουλάει απομιμήσεις ρολογιών με το λογότυπο της Gucci, τα οποία εμφανίζονταν όταν οι χρήστες της πλατφόρμας της Alibaba αναζητούσαν «απομιμήσεις ρολογιών χειρός». Αυτές οι απομιμήσεις πωλούνταν έναντι 10 ως 80 δολάρια το κομμάτι υπό τον όρο ότι θα γινόταν χονδρική παραγγελία 300 κομμάτια. Σημειωτέον ότι επρόκειτο για απομιμήσεις ενός ρολογιού χειρός της Gucci του οποίου η τιμή είναι 960 δολάρια.

Από την πλευρά της, η Alibaba υποστηρίζει πως συνεργάζεται «με πολλά εμπορικά σήματα με σκοπό να προστατευθεί η πνευματική τους ιδιοκτησία», ενώ κατηγορεί την Kering ότι «επέλεξε τον δρόμο της περριττής αντιδικίας αντί της εποικοδομητικής συνεργασίας». Η συγκεκριμένη πλατφόρμα αγορών της Alibaba συμπεριλαμβανόταν στον κατάλογο του αμερικανικού υπουργείου Εμπορίου με τις «κακόφημες αγορές» μέχρι το 2012, οπότε οι αμερικανικές αρχές διαπίστωσαν πως η εταιρεία κατέβαλλε όντως προσπάθειες για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των φθηνών απομιμήσεων. Προ μηνών, πάντως, ρυθμιστική αρχή της Κίνας κατηγορήσε την εταιρεία ότι δεν δίνει «επαρκή προσοχή» στο πρόβλημα των φθηνών απομιμήσεων.

Αύξηση δημόσιων εγγραφών στην Ευρώπη

Ζωνή ήταν η δραστηριότητα η οποία εκδηλώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο πεδίο των αρχικών εγγραφών για δημόσια διάθεση μετοχών (IPO) την τριμηνία Ιανουαρίου - Μαρτίου. Σύμφωνα με τα στοιχεία της EY, Global IPO Trends, σημαντικός αριθμός δημόσιων προσφορών βρίσκεται σε εξέλιξη. Συνολικά, πάντως, σε όλη την Ευρώπη η διάθεση των επενδυτών είναι ευνοϊκή. Βασικοί λόγοι θεωρούνται οι ευμενείς νομισματικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένης και της πολιτικής ποσοτικής χαλάρωσης εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και των υψηλών αποτιμήσεων μετοχών.

Αντιθέτως, στις Ηνωμένες Πολιτείες την ίδια περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου 2015 διεκπεραιώθηκαν μόλις 38 δημόσιες προσφορές, αντλώντας συνολικά 5,6 δισεκατομμύρια δολάρια εν συγκρίσει με τις 71 δημόσιες προσφορές (IPO) του αντίστοιχου διαστήματος του 2014. Πέρυσι μέσω των εν λόγω IPO είχαν αποκομιστεί περί τα 12 δισεκατομμύρια δολάρια. Με τη δραστηριότητα του 2015 οι Ηνωμένες Πολιτείες κατατάσσονται στην τρίτη θέση με κριτήριο τον αριθμό των IPO και των κεφαλαίων που αντλήθηκαν.

Αναφορικά, τώρα, με τη γεωγραφική περιοχή της Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής, της Ινδίας και της Αφρικής, αυτή φρέτος εμφανίζεται στην πρώτη θέση με κριτήριο τα κεφάλαια που συγκεντρώθηκαν από την αρχική δημόσια εγγραφή για δημόσια διάθεση μετοχών. Συγκεντρώθηκαν 16,8 δισ. δολάρια και ακολουθούν οι ΗΠΑ και η Νοτιοανατολική Ασία. Όσον αφορά τον αριθμό των συναλλαγών, πρώτη κατατάσσεται η Νοτιοανατολική Ασία και ακολουθούν Ευρώπη, Μ. Ανατολή, Ινδία και Αφρική. Σε επίπεδο χρηματιστηρίων, το Λονδίνο καταλαμβάνει την κορυφαία θέση. Το LSE (Χρηματιστήριο του Λονδίνου) και το AIM (Αγορά Εναλλακτικών Επενδύσεων), επίσης στο Λονδίνο, είχαν 17 νέες εισαγωγές, οι οποίες τους απέφεραν 3,4 δισεκατομμύρια δολάρια. Στη δεύτερη θέση βάσει των αντληθέντων κεφαλαίων βρίσκεται το χρηματιστήριο της Μαδρίτης, το οποίο στήριξε ιδιαίτερα η δημόσια προσφορά των μετοχών του Aena, του κρατικού φορέα διαχείρισης των ισπανικών αεροδρομίων.

Η Αίγυπτος ανακάμπτει χάρη στη στήριξη των χωρών του Κόλπου

Σαουδική Αραβία, Αραβικά Εμιράτα, Κουβέιτ παρέχουν οικονομική βοήθεια 12,5 δισ.

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

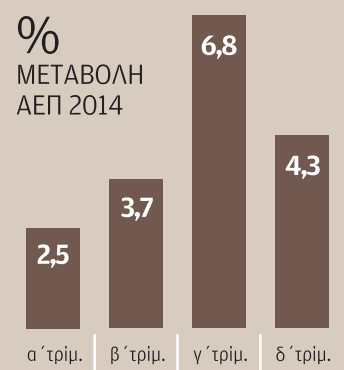
Παρά την ανησυχία που έχει ενσπείρει η θανατική καταδίκη του δημοκρατικά εκλεγμένου πρώην προέδρου της Αιγύπτου, Μοχάμεντ Μόρσι, και άλλων στελεχών των Αδελφών Μουσουλμάνων, η σιδηρά πειθαρχία του καθεστώτος του στρατηγού Αμπντέλ Φατάχ αλ Σίσι φαίνεται πως εμπνέει εμπιστοσύνη στους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης.

Μολοντί είναι ορατός ο κίνδυνος νέων εντάσεων στη χώρα της Βόρειας Αφρικής εξαιτίας της αυταρχικής διακυβέρνησης του Σίσι, τόσο η Standard & Poor's όσο και η Moody's αναβάθμισαν προσφάτως την αιγυπτιακή οικονομία προεξοφλώντας υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Στην έκθεσή του για την παγκόσμια οικονομία, άλλωστε, το ΔΝΤ προβλέπει πως οι χώρες της ευρύτερης περιοχής της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής θα σημειώσουν μέσο όρο ανάπτυξης 4,0% το 2015 και 4,4% το 2016. Τονίζει προπαντός ότι το πρόγραμμα μακροοικονομικής σταθεροποίησης της Αιγύπτου και οι ευρύτατες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις θα ενισχύσουν την εμπιστοσύνη στη χώρα σε μια περιοχή που απειλείται διαρκώς από τοπικές συγκρούσεις, συνεχείς κοινωνικοπολιτικές εντάσεις και προβλήματα ασφαλείας.

Πέραν της ανάπτυξης 5,6% που ήδη σημείωσε το ΑΕΠ της Αιγύπτου το τελευταίο εξάμηνο, παράγοντας τόνωσης της αιγυπτιακής οικονομίας είναι -σύμφωνα με τη S&P- η διαφανής προθυμία ορισμένων χωρών του Κόλπου να εξακολουθήσουν να παρέχουν στην αιγυπτιακή κυβέρνηση επαρκή κεφάλαια σε συνάλλαγμα ώστε να καλύπτει η χώρα τις βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτικές της ανάγκες. Αναμένονται εισροές επενδυτικών κεφαλαίων που η S&P εκτιμά ότι μπορεί να υπερβούν κατά μέσον όρον τα

Σημαντική ανάπτυξη στην Αίγυπτο

87,1% ΧΡΕΟΣ

9,1% ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ

\$2,5 δισ. ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

10 δισ. δολάρια ετησίως μέσα στην επόμενη τριετία και να διοχετευθούν στους τομείς της ενέργειας, των ακινήτων και των μεταφορών. Στην περίπτωση αυτή και υπό τον όρο ότι δεν θα υπάρξει νέα αποσταθεροποίηση στη χώρα-σύμβολο για τον αραβικό κόσμο, η S&P προβλέπει πως ο μέσος όρος ανάπτυξης την επόμενη τριετία θα είναι 4,3% ετησίως, σημαντικά υψηλότερος από τον μόλις 2,1% των προηγούμενων τεσσάρων ετών, τα δύο τουλάχιστον από τα οποία η Αίγυπτος βρέθηκε στην καρδιά της Αραβικής Άνοιξης.

Πράγματι η Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και τα Κουβέιτ δεσμεύθηκαν να παράσχουν τουλάχιστον 12,5 δισ. δολάρια

σε νέα οικονομική στήριξη προς την Αίγυπτο. Οι χώρες αυτές έχουν ήδη προσφέρει συνολική χρηματοδότηση ύψους 25 δισ. δολαρίων σε εγγυήσεις, κεφάλαια και δάνεια με ευνοϊκούς όρους τα τελευταία τρία χρόνια. Στα τέλη Απριλίου η Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου έλαβε 6 δισ. δολάρια σε καταθέσεις από τις χώρες του Κόλπου, με αποτέλεσμα να αυξηθεί τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα στα 205 δισ. δολάρια από τα 15,3 δισ. δολάρια. Σε ό,τι αφορά τις ιδιωτικές επενδύσεις από εταιρείες της Δύσης, ο πετρελαιοκός κολοσσός της BP προχωρεί σε επένδυση ύψους 12 δισ. δολαρίων την οποία και χαρακτήρισε «κίεφο εμπιστοσύνης στο επεν-

δυτικό κλίμα της Αιγύπτου», ενώ η Coca-Cola δρομολογεί επένδυση ύψους 500 εκατ. στην Αίγυπτο μέσα στην επόμενη τριετία.

Το ερώτημα είναι, βέβαια, αν οι επενδύσεις αυτές μπορούν να προσφέρουν τουλάχιστον θέσεις εργασίας σε μια χώρα με επίσημη ανεργία της τάξης του 14% και την ανεργία μεταξύ των νέων να φθάνει το 29%. Συγκεκριμένα, το 55% των ανέργων είναι νέοι στην Αίγυπτο, όπου η νεολαία αντιπροσωπεύει το 1/5 του πληθυσμού. Οι μεταρρυθμίσεις, άλλωστε, με τις οποίες προσελκύει επενδύσεις ο στρατηγός Σίσι έχουν ως τάρω συμπεριλάβει την περικοπή των επιδοτήσεων στα καύσιμα.

Η Ευρώπη ανακάμπτει, η Β. Αφρική κερδίζει

Η ευρύτερη περιοχή της Βόρειας Αφρικής και Μέσης Ανατολής αναμένεται να ενισχυθεί από την ανάκαμψη της Ευρωζώνης που θα ενισχύσει τις εξαγωγές των χωρών της περιοχής. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, θα ενισχυθεί επίσης η εγχώρια ζήτηση χάρη στην τόνωση της εμπιστοσύνης, στη χαλαρή νομισματική πολιτική και σε μια καλύτερη διαχείριση των δημοσιονομικών προβλημάτων των χωρών της περιοχής. Ανάμεσά τους, το Μαρόκο, που όπως και η Αίγυπτος κατήργησε τις επιδοτήσεις στα καύσιμα ενώ παράλληλα έχει χαμηλούς μισθούς και καλά δίκτυα συγκοινωνιών, ενώ αναμένεται να παρουσιάσει ρυθμούς ανάπτυξης υψηλότερους από της Αιγύπτου. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, η ανάκαμψη της εξωτερικής ζήτησης, η ενίσχυση της εμπιστοσύνης στο εσωτερικό της χώρας αλλά και η ανάκαμψη της αγροτικής παραγωγής θα οδηγήσουν σε οικονομική ανάπτυξη 4,4% το 2015 και 5% το 2016.

Θα χρειαστούν, πάντως, περαιτέρω διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, πολλές από τις οποίες αφορούν το επιχειρηματικό περιβάλλον στη χώρα και οι οποίες είναι αναγκαίες,

Ανάμεσα στις χώρες της Βόρειας Αφρικής, εκείνη που αποκλίνει από τη γενικότερη εικόνα είναι η Αλγερία, καθώς η χώρα συγκαταλέγεται στους χαμηλότερους του φθηνού πετρελαίου.

σύμφωνα με το ΔΝΤ, για να αναβαθμισθεί η ανταγωνιστικότητά της και να αυξηθεί η απασχόληση. Στην Τυνησία, άλλωστε, αναμένεται να σημειωθεί επιστροφή στην ανάπτυξη και στην εμπιστοσύνη όταν θα ολοκληρωθεί η μετάβαση στη νέα πολιτική κατάσταση. Το ΔΝΤ επισημαίνει, πάντως, τα δημοσιονομικά προβλήματα της χώρας, τις αδυναμίες του τραπεζικού της τομέα αλλά και τα προβλήματα ασφαλείας που αναστέλλουν την ανάπτυξη.

Ανάμεσα στις χώρες της Βόρειας Αφρικής, εκείνη που αποκλίνει από τη γενικότερη εικόνα είναι η Αλγερία, καθώς συγκαταλέγεται στους χαμένους του φθηνού πετρελαίου. Όπως επισημαίνει το ΔΝΤ, ο παράγοντας του πετρελαίου είναι κρίσιμος, καθώς οι συνεχιζόμενες εντάσεις στην περιοχή στοιχειοθετούν σημαντικούς κινδύνους που υπονομεύουν τις δαπάνες στη χώρα ενώ περιορίζουν τη δυνατότητα αύξησης των μισθών και μείωσης των επιδοτήσεων. Προβλέπει, έτσι, επιβράδυνση της ανάπτυξης στην Αλγερία και εκτιμά ότι μετά το 4,1% του 2014 θα περιορισθεί στο 2,6% το 2015.

Ο χρηματοπιστωτικός κλάδος αρχίζει να γίνεται επιζήμιος για την οικονομική ανάπτυξη όσο επεκτείνεται από ένα σημείο και έπειτα, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι επιπτώσεις σε όρους οικονομικής και χρηματοοικονομικής μεταβλητότητας, τονίζουν οι οικονομολόγοι του Ταμείου στο blog του ΔΝΤ.

Οι τράπεζες δεν αποτελούν πλέον μοχλό ανάπτυξης

Σε ποιο βαθμό ο χρηματοπιστωτικός κλάδος ευνοεί την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας; Οι τραπεζικές κρίσεις που έχουν ξεσπάσει, ιδιαίτερα από τη δεκαετία του '90 και έπειτα, αναγκάζουν τους οικονομικούς επιστήμονες να θέσουν υπό αμφισβήτηση αυτήν την άρρηκτη, μέχρι πρότινος, θετική σχέση μεταξύ τραπεζών και οικονομιών.

Αυτό επισημαίνεται από την πρόσφατη έκθεση του ΔΝΤ, αναφέροντας ότι η τελευταία κρίση του 2007-09 ανατρέπει πλήρως αυτήν την «παράδοσιακή» σχέση χρημα-

τοπιστωτικού κλάδου και ανάπτυξης καθώς κλόνισε βαθιά την παγκόσμια οικονομία.

Παρά τις προσπάθειες κυβερνήσεων και διεθνών οργανισμών να επιβάλουν αυστηρά όρια στη ριψοκίνδυνη συμπεριφορά όλων των παικτών του χρηματοπιστωτικού κλάδου, ο ρόλος του στις ΗΠΑ, την Ιαπωνία και άλλες οικονομίες του ανεπτυγμένου κόσμου έχει επεκταθεί αρκετά πολύ, αναφέρει το ΔΝΤ. Προειδοποιεί ότι οι αναδυόμενες οικονομίες θα πρέπει να διδαχθούν από τα παθήματα της κρίσης του 2008 και να μην

επιτρέψουν στα τραπεζικά συστήματα και τις χρηματοοικονομικές αγορές των χωρών τους να αναπτυχθούν σε βαθμό που να μην μπορεί να ασκείται εποπτεία από τις Αρχές.

Ο χρηματοπιστωτικός κλάδος αρχίζει να γίνεται επιζήμιος για την οικονομική ανάπτυξη όσο επεκτείνεται από ένα σημείο και έπειτα, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι επιπτώσεις σε όρους οικονομικής και χρηματοοικονομικής μεταβλητότητας, τονίζουν οι οικονομολόγοι του Ταμείου στο blog του ΔΝΤ. Η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα

ότι σε χώρες όπως η Ιρλανδία, η Ιαπωνία και οι ΗΠΑ, ο χρηματοπιστωτικός κλάδος αναπτύχθηκε από ένα σημείο και έπειτα σε επιζήμιο βαθμό για την οικονομία.

Γι' αυτόν τον λόγο, ο τρόπος εκτίμησης για την επίδραση του χρηματοπιστωτικού κλάδου στην οικονομία θα πρέπει να αλλάξει και να μην περιορίζεται στην αυστηρή σχέση του τραπεζικού δανεισμού στον ιδιωτικό τομέα. Το Ταμείο, μάλιστα, προτείνει έναν νέο δείκτη χρηματοπιστωτικής ανάπτυξης.

ZORPZET ZOLQTA

ΔΙΕΘΝΗ

Οι περισσότερες από τις μεγάλες συμφωνίες τροφοδοτήθηκαν από Βρετανούς, Αμερικανούς και Γερμανούς θεσμικούς επενδυτές.

Επενδυτική άνοξη στην ευρωπαϊκή αγορά real estate

Τη μεγάλη επενδυτική ζήτηση για ακίνητα ανά την Ευρώπη επιβεβαιώνει το γεγονός ότι κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο, σημειώθηκε αύξηση της τάξεως του 18% όσον αφορά τις συμφωνίες μεγάλης κλίμακας, δηλαδή συμφωνίες για την απόκτηση ακινήτων αξίας υψηλότερης των 100 εκατ. ευρώ. Συνολικά, επενδύθηκαν σχεδόν 50 δισ. ευρώ, ποσό υψηλότερο κατά 25% σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό πρώτο τρίμηνο. Αυτό προκύπτει από τα σχετικά στοιχεία της Savills, που καταδεικνύουν επίσης και το μεγάλο ενδιαφέρον για την αγορά ολόκληρων χαρτοφυλακίων από ακίνητα, με τις σχετικές συμφωνίες να σημειώνουν ετήσια άνοδο της τάξεως του 23% και να αποτελούν πλέον τα 2/3 όλων των συμφωνιών μεγάλης κλίμακας στην ευρωπαϊκή αγορά ακινήτων, ενώ παράλληλα αντιπροσωπεύουν και το 45% της αξίας των συναλλαγών.

Όπως αναφέρει ο επικεφαλής του τομέα ευρωπαϊκών επενδύσεων της Savills, Μάρκος Λέμιλ, η τάση αυτή της ανόδου των συμφωνιών μεγάλης κλίμακας και ιδίως των χαρτοφυλακίων ακινήτων αναμένεται να συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια του 2015, καθώς τα χαμηλά επιτόκια και το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ευνοούν την άνοδο της ζήτησης στην αγορά ακινήτων, ιδίως στις ώριμες αγορές της Μεγ. Βρετανίας, της Γαλλίας και της Γερμανίας, αλλά και σε εκείνες που ανακάμπτουν, δηλαδή σε Ισπανία, Ιταλία, Ιρλανδία και Ολλανδία. Κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο, οι περισσότερες από τις μεγάλες συμφωνίες τροφοδοτήθηκαν από Βρετανούς, Αμερικανούς και Γερμανούς θεσμικούς επενδυτές, οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι για περισσότερες από τις μισές από αυτές τις συμφωνίες και για το 62% των κεφαλαίων που δαπανήθηκαν συνολικά στην αγορά. Τα χαρτοφυλάκια ακινήτων αποτελούν τη δημοφιλέστερη κατηγορία για όσους επενδυτές τοποθετούνται για πρώτη φορά στην ευρωπαϊκή αγορά ακινήτων. Τα κτίρια γραφείων εξακολουθούν να αποτελούν τη δημοφιλέστερη επιλογή για τους επενδυτές, καταλαμβάνοντας το 40% της αξίας των συναλλαγών, ενώ στην περίπτωση της Γαλλίας, το εν λόγω ποσοστό εκτινόταν στο 84%. Αντίστοιχα, στη Μεγ. Βρετανία, τα γραφεία πέρασαν σε δεύτερη μοίρα, καθώς τη μεγαλύτερη ζήτηση εμφάνισαν οι φοιτητικές κατοικίες, δηλαδή ακίνητα που απευθύνονται σε φοιτητές και αποτελούν προϊόν εκμετάλλευσης. Στο επίκεντρο βρέθηκε το χαρτοφυλάκιο ακινήτων της Liberty Living, που άλλαξε χέρια αντί ποσού μεγαλύτερου του 1,5 δισ. ευρώ.

Επικείμενες εκτιμήσεις με συνέπεια

Ακρίβεια και διαφάνεια προσφέρονται μέσω του νέου διεθνούς προτύπου μέτρησης ακινήτου IPMS

Του **ΜΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Νέο διεθνές πρότυπο, το οποίο εισάγει την όσο το δυνατόν πληρέστερη και πιο ακριβή μέθοδο μέτρησης ακινήτων, αναμένεται να εφαρμοστεί στην κυπριακή κτηματαγορά. Το διεθνές πρότυπο μέτρησης ακινήτου (IPMS), το οποίο φιλοδοξεί το RICS Κύπρου να εισάγει στην εγχώρια αγορά, στοχεύει στη διαφάνεια και τη συνέπεια, καθιστώντας τις όποιες ανησυχίες και επι-

Το νέο πρότυπο θα έχει άμεση εφαρμογή όσον αφορά στα γραφεία, ενώ στόχος είναι εντός των επόμενων ετών η εφαρμογή του να ισχύσει και σε άλλα είδη ακινήτων, όπως οικιστικά, βιομηχανικά και εμπορικά.

Ενιαία παγκόσμια γλώσσα στις μετρήσεις ακινήτων προωθεί το RICS.

φυλάξεις έχουν οι επενδυτές, προτού προχωρήσουν στην αγορά ενός ακινήτου.

Το συγκεκριμένο πρότυπο είναι αποτέλεσμα διεθνών προσπάθειών, από πολλούς οργανισμούς, με στόχο τη διαμόρφωση μιας ενιαίας μεθόδου μέτρησης ακινήτων, αντικαθιστώντας δεκάδες υπάρχοντα πρότυπα που χρησιμοποιούνταν ανά το παγκόσμιο. Σε δηλώσεις του στην «Κ» ο πρόεδρος του RICS Κύπρου, Πέτρος Στυλιανού εξηγεί ότι το νέο πρότυπο περιλαμβάνει τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η μέ-

τρηση του εκάστοτε ακινήτου, καταγράφοντας τους χώρους που περιλαμβάνονται στα τετραγωνικά μέτρα. «Στόχος του εν λόγω διεθνούς προτύπου είναι να παρθούν στον επενδυτή τη δυνατότητα να γνωρίζει επακριβώς τι αγοράζει, είτε πρόκειται για ένα γραφείο στην Κύπρο είτε στη Βρετανία», τονίζει ο κ. Στυλιανού, επισημαίνοντας τη σημαντικότητα της εξεύρεσης μιας κοινής γλώσσας για την παγκόσμια κτηματαγορά. Η δημιουργία ενός ενιαίου προτύπου προέκυψε εξαιτίας της σύγχυσης όσον αφο-

ρά στις διάφορες μεθόδους μέτρησης ακινήτων.

Για παράδειγμα, στην Ινδία η μέτρηση ενός γραφείου δεν περιλαμβάνει τους χώρους στάθμευσης, ενώ στην Ισπανία περιλαμβάνει και τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται στον εξωτερικό χώρο, με αποτέλεσμα, ανάλογα με το πρότυπο που χρησιμοποιείται, η μέτρηση για ένα ακίνητο ενδέχεται να διαφέρει κατά 24%, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να έπρεπε να αναπτύξουν τις δικές τους διαφανείς διαδικασίες για τη μέτρηση και τη συγκριτική

αξιολόγηση περιουσιακών στοιχείων.

Στόχος τα οικιστικά

Με την εφαρμογή του προτύπου IPMS από επαγγελματίες και επαγγελματίες σώματα, αναμένεται να δοθεί η δυνατότητα στους εκτιμητές ακινήτων να παρέχουν στους πελάτες τους όλες τις απαραίτητες πληροφορίες αναφορικά με την μέτρηση γραφειακών χώρων. Παράλληλα, στόχος είναι εντός των επόμενων ετών η εφαρμογή του προτύπου να ισχύσει και σε άλλα είδη ακινήτων, όπως

οικιστικά, βιομηχανικά και εμπορικά. Στην Κύπρο, ο Συνασπισμός που αναμένεται να στηρίξει την εφαρμογή του διεθνούς προτύπου, αντιπροσωπεύεται από το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ), τον Σύλλογο Αρχιτεκτόνων Κύπρου (ΣΑΚ), τον Σύνδεσμο Πολιτικών Μηχανικών (ΣΠΟΛΜΗΚ) και την Ομοσπονδία Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου (ΟΣΕΟΚ), κτηματομεσιτικά γραφεία και κατασκευαστικές εταιρείες. Εξάλλου, ενδιαφέρον για το πρότυπο έχουν επιδείξει και ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Επιχειρηματιών Αναπτυξής Γης & Οικοδομών, καθώς και ο Σύνδεσμος Κτηματομεσιτών Κύπρου, ενώ προσφάτως στον Συνασπισμό έχει ενταχθεί και ο Σύνδεσμος Επιστημόνων Επιμετρητών Οικονομολόγων Κατασκευών Κύπρου (ΣΕΕΟΚΚ).

Παρόλο που το πρότυπο IPMS τυγχάνει της στήριξης της πλειοψηφίας των εμπλεκόμενων στην κτηματαγορά φορέων, εντούτοις δεν πρόκειται για νομοθεσία, όπως διευκρινίζει ο πρόεδρος του RICS Κύπρου. Ωστόσο, φαίνεται να απομυθεύει ένα χρήσιμο εργαλείο στα χέρια των εκτιμητών ακινήτων, το οποίο μέσα στα επόμενα χρόνια θα έχει καθολική ισχύ στην κυπριακή αγορά ακινήτων, ούτως ώστε να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις, οι ανακολουθίες ή οι συγκρούσεις μεταξύ των επενδυτών.

Νέα πτώση στις τιμές των ελληνικών κατοικιών

Συνεχίστηκε και κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο η πτωτική πορεία των τιμών των κατοικιών, καθώς αυτές υποχώρησαν κατά 3,9% σε ετήσια βάση, σύμφωνα με την έρευνα της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ). Ωστόσο, ο εν λόγω ρυθμός της πτώσης ήταν ο χαμηλότερος των τελευταίων

Στο πρώτο τρίμηνο καταγράφεται υποχώρηση 3,9%, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος.

τριών ετών, κατά τη διάρκεια των οποίων έχουν ενταθεί η κρίση στην κτηματαγορά αλλά και οι πτωτικές πιέσεις στις τιμές. Επιπλέον, όπως γνωστοποίησε η ΤτΕ, με βάση τα αναθεωρημένα στοιχεία, η πτώση του 2014 διαμορφώθηκε σε 7,5% σε σχέση με το 2013, με την ένταση της κάμψης των τιμών να υποχωρεί σταδιακά κατά τη διάρκεια του έτους, από το 9,1% του πρώτου τριμήνου, σε 8% κατά το δεύτερο τρίμηνο, σε 7,2% κατά το τρίτο τρίμηνο και σε 5,4% κατά το τέταρτο τρίμηνο του

Βάσει αναθεωρημένων στοιχείων της Τράπεζας της Ελλάδος, στη διάρκεια του 2014 η πτώση των τιμών διαμορφώθηκε στο 7,5%.

προηγούμενου έτους. Κατά τους πρώτους τρεις μήνες του 2015, η πτώση ήταν μεγαλύτερη για τα νέα διαμερίσματα, οι αξίες των οποίων μειώθηκαν κατά 4,5%, σε αντίθεση με την πτώση των παλαιότερων κατοικιών, η οποία δεν ξεπέρασε το 3,5%. Κατά το 2014, η μέση πτώση των τιμών των νεόδμητων διαμορφώθηκε σε 6,6%, ενώ των παλαιότερων διαμερισμάτων σε 8%. Αντιθέτως, το 2013, η απόσταση μεταξύ των δύο κατηγοριών ήταν αισθητά μικρότερη, με τα νεόδμητα

να υποχωρούν κατά 10,9% και τα παλαιά κατά 10,8%.

Αναφορικά με την εικόνα ανά γεωγραφική περιοχή, η πτώση στην Αθήνα δεν ξεπέρασε το 3,8%, σε αντίθεση με τη Θεσσαλονίκη, όπου η μείωση των τιμών διαμορφώθηκε σε 5,9%. Κάμψη τιμών κατά 4,1% σημειώθηκε και στις άλλες μεγάλες πόλεις, ενώ στις λοιπές περιοχές της Ελλάδας, όπου καταγράφεται μεγαλύτερη συγκέντρωση εξοχικών κατοικιών, οι αξίες μειώθηκαν μόλις κατά 3%. Συ-

νολικά κατά το 2014, η πτώση στην Αθήνα διαμορφώθηκε σε 9,2%, στη Θεσσαλονίκη και στις άλλες μεγάλες πόλεις σε 6,7% και στις υπόλοιπες περιοχές της χώρας σε 5,1%.

Πάντως, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εικόνα του φετινού πρώτου τριμήνου ίσως να μην είναι και τόσο αντιπροσωπευτική του τι ακριβώς ισχύει στην αγορά κατοικίας, δεδομένου ότι οι συναλλαγές έχουν υποχωρήσει σε πολύ χαμηλό επίπεδο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ΤτΕ, οι εκτιμήσεις κατοικιών που πραγματοποιήθηκαν με τη διαμεσολάβηση του τραπεζικού συστήματος (π.χ. για νέο στεγαστικό δάνειο, αναχρηματοδότηση ή εγγραφή εξασφάλισης για μν στεγαστικά δάνεια) δεν ξεπέρασαν τις 3.270, μέγεθος χαμηλότερο κατά 23,9% έναντι του αντίστοιχου περυσινού διαστήματος, ενώ και κατά το τελευταίο περυσινό τρίμηνο είχαν καταγραφεί 4.270 εκτιμήσεις κατοικιών. Συνολικά το 2014 ο αριθμός των εκτιμήσεων διαμορφώθηκε σε 17.044, υποχωρώντας κατά 30,3% σε σχέση με το 2013, όταν είχαν πραγματοποιηθεί 24.446 εκτιμήσεις.

ΝΙΚΟΣ ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Ραγδαία ανάπτυξη εμπορικών κέντρων σε Ασία, Ρωσία και Τουρκία

Συνεχίστηκε και κατά το 2014 η ανάπτυξη του κλάδου των εμπορικών κέντρων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της CBRE, κατά τον προηγούμενο χρόνο εγκαινιάστηκαν εμπορικά κέντρα συνολικής επιφάνειας 11,4 εκατ. τ.μ. σε παγκόσμια βάση, έναντι 10,6 εκατ. τ.μ. το 2013. Πρόκειται για εντυπωσιακό μέγεθος, που αντανακλά τη μεγάλη επέκταση του κλάδου στις αναπτυσσόμενες αγορές και ιδίως στην Ασία, η οποία κυριαρχεί. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο τέλος του 2014, υπολογίστηκε ότι βρίσκονταν υπό κατασκευήν εμπορικά κέντρα συνολικής επιφάνειας 39 εκατ. τ.μ. μόνο στην Ασία, με την αγορά της Κίνας να συγκεντρώνει το 60% της εν λόγω δραστηριότητας.

Πολλά εμπορικά κέντρα αναπτύσσονται επίσης αυτήν την περίοδο σε Ρωσία, Τουρκία και Ινδία, αναφέρει η έρευνα της CBRE. Σε επίπεδο πόλεων, όπως είναι αναμενόμενο, οι

Οκτώ νέα κέντρα, συνολικής επιφάνειας 440.253 τ.μ., άνοιξαν πέρυσι στην Κωνσταντινούπολη.

πρώτες θέσεις κυριαρχούνται από κινεζικές πόλεις. Στην κορυφή βρίσκεται η Σαγκάι, όπου κατασκευάζονται 4,1 εκατ. τ.μ. νέων εμπορικών κέντρων, ενώ ακολουθεί το Σεντζέν με 3,4 εκατ. τ.μ. και το Τσενγκντού με 3 εκατ. τ.μ. αντίστοιχα. Η πρώτη πεντάδα συμπληρώνεται από δύο ακόμη πόλεις της Κίνας, το Τσονγκκινγκ και το Γκουανγκζού. Σε κάθε μία από τις παραπάνω κινεζικές πόλεις αναπτύσσονται σήμερα πάνω από 20 νέα εμπορικά κέντρα.

Ωστόσο, όπως αναφέρει η ανάλυση της CBRE, τόσο στην Κίνα

όσο και στην Ινδία έχουν εμφανιστεί και οι πρώτοι κίνδυνοι κάμψης της σχετικής δραστηριότητας, ως αποτέλεσμα της επιβράδυνσης της οικονομίας (κυρίως στην Κίνα) και των αυξημένων οικονομικών πιέσεων που αντιμετωπίζουν οι ιδιοκτήτες των ακινήτων. Ως εκ τούτου, σε ορισμένες περιπτώσεις εμπορικών κέντρων έχει αρχίσει η αναβολή των κατασκευαστικών εργασιών, ως αποτέλεσμα της έλλειψης χρηματοδότησης, ενώ σε άλλες περιπτώσεις οι κατασκευαστές διαφοροποιούν τη χρήση.

Μεγαλύτερο στην Ευρώπη

Κατά το 2014, η Ευρώπη συγκέντρωσε το 20% της δραστηριότητας ανάπτυξης νέων εμπορικών κέντρων, με τη Ρωσία και την Τουρκία να εξακολουθούν να κυριαρχούν. Η Μόσχα ήταν η πόλη που κυριάρχησε και η μοναδική ευρωπαϊκή πόλη που ανταγωνίζεται ευθέως τις κινεζικές πό-

λεις της πρώτης πεντάδας, φιλοξενώντας πλέον και το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της Γηραιάς Ηπείρου, το Avia Park των 231.000 τ.μ.

Αντίστοιχα, στην Τουρκία, οι νέες αναπτύξεις επικεντρώθηκαν στην Κωνσταντινούπολη, όπου λειτούργησαν οκτώ νέα εμπορικά κέντρα συνολικής επιφάνειας 440.253 τ.μ. Σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη αυτή έχει διαδραματίσει η άνοδος της καταναλωσης στη γειτονική χώρα, αποτέλεσμα της χαλάρωσης της τραπεζικής πίστης, που έχει επιτρέψει την πρόσβαση περισσότερων καταναλωτών σε προϊόντα όπως οι πιστωτικές κάρτες. Πάντως, συνολικά στις ανεπτυγμένες αγορές δεν αναμένονται πολλές νέες προσθήκες εμπορικών κέντρων. Αντιθέτως, οι κατασκευαστές θα στραφούν περισσότερο σε επεκτάσεις και ανακαινίσεις υφιστάμενων κέντρων, τάση που έχει εδραιωθεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών

Μόνο στην Ασία, στο τέλος του 2014, υπολογίστηκε ότι βρίσκονταν υπό κατασκευήν εμπορικά κέντρα συνολικής επιφάνειας 39 εκατ. τ.μ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΜΑΪΟΥ 2015

«Όσα δεν φτάνει η αλεπού τα κάνει άποψη»

Ο Κωνσταντίνος Τζούμας μιλάει για τα παιδικά του χρόνια, την εμπειρία της Αμερικής, την ασυναρτησία της Ελλάδας

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Μπαίνει στο θέατρο κομψός, ευγενής και τυπικός. Λίγο πριν από την πρεμιέρα της παράστασης «Κ.Π. Καβάφης Αυτοβιογραφούμενος» του Γιάννη Φαλκώνη, ο Κωνσταντίνος Τζούμας με προσκαλεί στο φουαγιέ, δίπλα στην τζαμαρία που βλέπει στο κήπο του Νομισματικού Μουσείου. Προτού αρχίσει η συνέντευξη μιλάει για την Αθήνα, γι' αυτούς που έφτιαξαν μεγάλα ιδρύματα που έγιναν θεσμοί και τα άφησαν σε ανίκανους κληρονόμους. Μιλάει για τη ομορφιά που καταστρέφεται γύρω μας. Για τον κόσμο που έχει εκπαιδευτεί με άλλες ματιές. «Προπονείσαι μια ολόκληρη ζωή για να μην εκφράζεσαι με λαϊκίστικο τρόπο κι έρχεται μια τάξη πραγμάτων και σου λέει "δεν έχουμε ανάγκη την ομορφιά". Εδώ και κάμποσα χρόνια φαίνεται ότι ψυχαγωγία είναι ο ζόφος. Δεν πιστεύω πια αυτά που βλέπω στις Μπιενάλε του κόσμου: Η ομορφιά θέλει πολλή δουλειά, ενώ αν κάνεις ένα ψηφιακό κόλλο, ότι δήθεν καταγράφεις την κρίση, όλα είναι εύκολα».

Ο Καβάφης μένει στην άκρη και η ερώτηση μοιραία στρέφεται γύρω από την ασχήμια της καθημερινότητας, τα γκράφιτι και τις καταστροφές: «Όσα δεν φτάνει η αλεπού τα κάνει άποψη. Την ημέρα καθαρισμού του Πολυτεχνείου, εμφανίστηκε

Ο Κωνσταντίνος Τζούμας εκτιμούσε την τζαζ και την κλασική, αλλά με την ελληνική μουσική δεν τα πήγαινε καλά. Όταν κάποτε γνώρισε τον Μάνο Χατζιδάκι, θυμάται ότι του είπε: «Η μουσική σας μου φαινόταν πάντα λυγμική και κοριτσιάτικη». Ενώ στον Μίκη Θεοδωράκη: «Εμένα δεν μου έρχονται στα χείλη στίχοι όπως "από τις τρύπες του πανωφοριού τους μπαίνοβγαίνει ο θάνατος"».

Προπονείσαι μια ζωή για να μην εκφράζεσαι με λαϊκίστικο τρόπο κι έρχεται μια τάξη πραγμάτων και σου λέει «δεν έχουμε ανάγκη την ομορφιά». Εδώ και κάμποσα χρόνια φαίνεται ότι ψυχαγωγία είναι ο ζόφος.

μια ομάδα με βαμμένα πρόσωπα που υποστήριζε πως ο βανδαλισμός είναι έκφραση!». Τα λέει και στις εκπομπές του στον «Εν λευκώ» αυτά και γίνεται κακός. «Είμαι πολύ κοινωνικός, θέλω να είμαι με ανθρώπους. Πάντα με ενδιέφεραν οι άλλοι: οι απόψεις τους, πώς ντύνονται, τι λένε. Μέσα από τους άλλους μαθαίνω τον εαυτό μου. Και ούτε προετοιμάζω κάτι. Θέλω να εκτεθώ, να βγω στον αέρα και να μείνω μετέωρος».

Στα 71 του δεν τον ενδιαφέρει να πρωταγωνιστεί. «Είμαι των μετόπισθεν», λέει. Όμως, και εικοσάρης όταν ήταν, και άλλοι προτιμούσαν την ένταση της πολιτικής ανησυχίας, εκείνος εκτιμούσε την τζαζ και την κλασική στο Ηρώδειο με τον Καραγιάν. Με την ελληνική μουσική δεν τα πήγαινε καλά. Όταν κάποτε γνώρισε τον Μάνο Χατζιδάκι, θυμάται ότι του είπε: «Η μουσική σας μου φαινόταν πάντα λυγμική και κοριτσιάτικη». Ενώ στον Μίκη Θεοδωράκη: «Εμένα δεν μου έρχονται στα χείλη στίχοι όπως "από τις τρύπες του πανωφοριού τους μπαίνοβγαίνει ο θάνατος"».

Σε μια εποχή που οι νέοι ονειρεύονταν να ξεχωρίσουν ως γιατροί, δικηγόροι, επιστήμονες, «εμείς, στο Πασαλιμάνι, ονειρευόμαστε να είμαστε ωραίοι τύποι όπως ο Μαστρογιάνι στην "Ντόλτσε βίτα"».

Δύο αδελφές, μητέρα, γιαγιά – οι πρωταγωνίστριες στο σπίτι. «Ήταν ισχνή η εικόνα του μπαμπά σαν πατρική φιγούρα. Όμως, περνούσα εξαιρετικά. Μεγαλώνοντας, όταν οι συνομήλικοί μου μιλούσαν συνωμοτικά για το γυναικείο θέμα, απορούσα για τους συγκαμμένους τρόπους τους. Η οικογένειά μας είχε μια κλωστοϋφαντουργία που φαλίσσε, όμως η μητέρα είχε μέτρο και κανόνισε τη συνέχεια. Δυστυχώς "έφυγε" όταν

ήμουν 15 ετών. Έτσι πήρα τη ζωή στα χέρια μου».

«Θεατρίνος»

Είχε, όπως λέει, «μια ροπή προς την ηθοποιία και τον χορό». Συχνά κρυφάκουγε τη μητέρα του όταν έλεγε στις φίλες της: «Δεν θέλω να μου γίνει θεατρίνος». Ο πατέρας του ονειρευόταν για κείνον το διπλωματικό σώμα. Όμως, ο νεαρός Κωνσταντίνος ξεμαλίστηκε και με το ροκ εν ρολ. Έτσι άφησε το μπάσκετ, το άλμα εις ύψος, το μπυλιάρδο, το πινγκ πονγκ. Ξεμπερδευόμενος με το στρατιωτικό διάλεξε τη σχολή Θεοδοσιάδη με δασκάλους την Ελένη Χατζηαργύρη και τον Τζόγια, ενώ η Ζουζού Νικολοπούδη τον έχρισε σολίστ. Είχε από παιδί το ταλέντο του χορού. Σε μία από τις περιοδείες που έκαναν το 1971 ανά τον κόσμο διάλεξε να μείνει στη Νέα Υόρκη και τα κατάφερε έως το 1975.

«Το Μανχάταν το γνώριζα από τη γεωγραφία του σινεμά, ήταν ίδιο. Κάποτε πέρασα και από το εργαστήριο του Άλβιν Εϊλ και του Μερς Κάνινγκχαμ. Πόζαρα για ζωγράφους, γλύπτες - φωτογράφους σε Art School, όπου η συμφωνία των κοκάλων έφερνε στο μυαλό τους τις ισχνές φιγούρες του Τζιακομέτι. Στην Ελλάδα ήμουν απλώς κοκαλιάρης, ενώ εκεί ήμουν περιζήτητος».

Ο Αντι Γουόρχολ

Τα περιγράφει και στο τελευταίο του βιβλίο «Πανωλεθρίαμβος» (εκδ. Καστανιώτη) για τις ερωτικές περιπέτειες, τις γνωριμίες, τα ξενύχτια, τα κλαμπ. Στο διάσημο κλαμπ Max's Kansas City έβλεπε, λέει, κάθε βράδυ τον Αντι Γουόρχολ με την ίδια Polaroid ντυμένο με μπλεζέρ, τζιν και άσπρο πουκάμισο και την περούκα που κουνιόταν στο κεφάλι του.

Εκεί οι Ρόλινγκ Στόουνς, η Μπιάνκα Τζάγκερ, ο Τενεσί Ουίλιαμς που έτρωγε με την Κάντι Ντάρλινγκ, μια τραβεστί που ισχυριζόταν ότι ήταν η καλύτερη Μπλάνς Ντιμπούα. «Εγώ ακόμη δεν ήξερα τον όρο τραβεστί...».

Στην Αθήνα τον έφερε ο Παντελής Βούγαρης για το «Happy day». Επαιξε το 1975 και στον «Ερωτόκριτο» του Γιώργου Χριστοδουλάκη. Δεν σκέφτηκε να ξαναφύγει. «Η Ελλάδα είναι απαιτητή κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Έτσι έμεινα». Επειτα παρουσιάστηκε ο Χατζιδάκις και η παράσταση στη Λυρική «Διδώ και Αινειάς», ο Νίκος Νικολαΐδης και το σινεμά.

Τη δεκαετία του '80 τη θεωρούσε πάντα ατσούμπαλη. «Δεν μου άρεσε καθόλου. Εβλεπα ανθρώπους από τραχανοπλαγιές που μεταμορφώθηκαν σε κασμιρολινάτσες, που τους δόθηκε η αφρονία, αλλά επάνω τους φαινόταν χάλια. Όμως, το ελληνικό σινεμά έκανε πράγματα. Ο Νικολαΐδης είχε σχεδιασμένες τις ταινίες του με κάθε λεπτομέρεια. Απόλυτος έλεγχος στο κάδρο. Ο Ζερβός, ο Φέρρης ήταν πιο καλαροί. Κάποια στιγμή με φώναξε ο Πατισφάς, που δεν γνώριζα, και μου είπε: "Είναι δυνατόν να σπαταλάτε ένα θεατρικό ταλέντο παίζοντας σε αρλούμπες που αποκλείετε νέο ελληνικό σινεμά". Του απάντησα ότι οι κλασικοί με πλύνουν, ότι με ενδιαφέρει το σήμερα».

Η δεκαετία του '80 δεν μου άρεσε καθόλου. Εβλεπα ανθρώπους από τραχανοπλαγιές που μεταμορφώθηκαν σε κασμιρολινάτσες, που τους δόθηκε η αφρονία, αλλά επάνω τους φαινόταν χάλια.

Από την παράσταση «Κ.Π. Καβάφης Αυτοβιογραφούμενος» του Γ. Φαλκώνη.

Η ταλαιπωρία των καλών προθέσεων

Πώς αποφάσισε να παίξει στην παράσταση «Κ.Π. Καβάφης αυτοβιογραφούμενος», που συνεχίζεται στο θέατρο «Χορν» για δεύτερο χρόνο, με μεγαλύτερο μάλιστα σχήμα; «Υπάρχει και ματαιοδοξία. Ανθρωποι είμαστε», παραδέχεται. Φυσιολογικές όπως ο Καβάφης τον γοντεύουν. «Το γεγονός ότι έμεινε πάνω από μπουρντέλο τον κάνει ακόμη πιο ενδιαφέροντα στα μάτια μου. Εκείνος ήταν εσωστρεφής και ντροπαλός, κι εγώ έτσι ήμουν μικρός, είχα αυτό που παλιά λέγαμε αγωγή. Ζώντας στη Νέα Υόρκη ξεκλειδώθηκα. Οι καλοί τρόποι για μένα είναι από τα πιο σημαντικά στοιχεία ενός ανθρώπου. Κάνω παρέα με ανθρώπους που διαθέτουν τέτοιους τρόπους». Πώς περιγράφει την Ελλάδα του σήμερα; «Εχει κάτι από μεταμοντέρνα ασυναρτησία και από την ταλαιπωρία των καλών προθέσεων. Και οι πολιτικοί που δεν μπορούν να υποφέρω, σε ένα τραπέζι λένε ενδιαφέροντα πράγματα. Τι συμβαίνει όταν παίρνουν την εξουσία στα χέρια τους, δεν καταλαβαίνω».

Μεγαλώνοντας, ο Κωνσταντίνος Τζούμας κατέληξε ότι «όλοι οι ήρωες των κλασικών είναι καθάρματα. Δεν ενδιαφέρονται να τους υποδυθώ». Θα ήθελε να παίζει εξαιρετικούς ανθρώπους, αλλά, «όπως και στη ζωή, τα καθάρματα έχουν γκελ». Μόνο οι ήρωες του Μπέκετ του κάνουν εντύπωση, «γιατί ενώ δεν έχουν κάνει τίποτα κακό, πασχίζουν να είναι συνεπείς στο ραντεβού τους. Μου θυμίζουν τον εαυτό μου κάθε πρωί που σηκώνεται να πάει να κάνει ραδιόφωνο». Είναι μια σχέση παλιά, από τα χρόνια του Δεύτερου της Σοφίας Μιχαλίτσου. Στο «Εν λευκώ» μας γοητεύει από το 2000. «Όπως λέει ο Πολ Οστερ: Οι ιστορίες επισκέπτονται αυτούς που μπορούν να τις αφηγηθούν».

Πέρυσι επέστρεψε στο θέατρο έπειτα από εννέα χρόνια. Κούρασε κι ένα πρόβλημα υγείας που έκανε την εμφάνισή του το 2004 (λέμφωμα ιαίμα) τον είχαν κρατήσει μακριά. «Είχα βάλει τον εαυτό μου σε μια κερκίδα και με φαρμακευτική αγωγή παρακολουθούσα τα δρώμενα. Ωσπου άρχισαν να στροβιλίζονται στη ζωή μου διάφορα πρόσωπα, νεαρά κορίτσια με ταλέντο που αναποδογύρισαν τον μπαζέ και κυνικό εαυτό μου. Έτσι ξαναμπήκα στο παιχνίδι». Στο μεταξύ είχε γράψει και τρία βιβλία.

Πολλοί τον χαρακτηρίζουν απολιτικό, όμως «δεν με ενδιαφέρει καθόλου». Αν κάτι τον νοιάζει, είναι «τα πράγματα να γίνονται αβίαστα». «Δεν ξέρουμε να διοργανώσουμε φέστις. Το Φεστιβάλ Κινηματογράφου θα περίμενε κανείς να είναι έξω καρδιά και παραμένει γκριζό. Η χαρά θεωρείται ενοχή. Με τη σοβαρότητα πλήττω, με τη σοβαρόφάνεια γελάω και με τους επαγγελματίες κομμικούς μελαγχολώ». «Γράφετε κάτι καινούργιο;» ρωτάω πριν κλείσω το κασετόφωνο. «Οχι. Τώρα ζω».

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

24.5.15-30.5.15

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
art@kathimerini.com.cy

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Μουσική Δωματίου

Το 15ο Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής Δωματίου Φόρος μεταφέρεται στα δυτικά της Κύπρου, στη Μεσαιωνική Έπαυλη στα Κούκλια της Παλαίπαφου, η οποία μεταμορφώνεται ειδικά για τους σκοπούς του φεστιβάλ σε μια άριστης ποιότητας αίθουσα μουσικής. Για έξι μέρες θα ενώσουν τις δυνάμεις τους αρκετοί σολίστ σε ένα εντυπωσιακό εύρος ρεπερτορίου. Δευτέρα 25 μέχρι και το Σάββατο 30 Μαΐου, Βασιλική Έπαυλη στα Κούκλια της Πάφου. www.pharosartsfoundation.org. Πληρ. 22663871.

ΘΕΑΤΡΟ

«Σταματία, το γένος Αργυροπούλου»

Το Θέατρο του Νέου Κόσμου έρχεται στην Κύπρο από την Αθήνα, μεταφέροντας στο νησί μας τον συγκλονιστικό μονόλογο του Κώστα Σωτηρίου, ο οποίος διαδραματίζεται στη μεταπολιτευτική Ελλάδα, σκιαγραφώντας την προσωπική και οικογενειακή ιστορία της Σταματίας Αργυροπούλου, την οποία υποδύεται η Ελένη Ουζουνίδου. Γεννημένη στην Αθήνα στα μέσα της δεκαετίας του '30, κόρη ανώτερου δημοσίου υπαλλήλου, ένας μέσος συντετός άνθρωπος με αντιλήψεις της τότε εποχής και αρραβωνιασμένη με λοχαγό του Εθνικού Στρατού η ηρωίδα ζει στην αυλή του σπιτιού της, αδυνατώντας να παρακολουθήσει τη ζωή που προχωράει δίπλα της. Πρόκειται για μια άλλοτε τραγική και άλλοτε κωμική φιγούρα που πεισματικά βλέπει τα πάντα μέσα από τη δική της ματιά. Προσκολλημένη σε αυτό που η ίδια θεωρεί εθνικά, θηικά και θρησκευτικά σωστό, καταλήγει να έρθει σε ρήξη με το περιβάλλον της και να κάνει την αναδρομή της ζωής της, απομνημονώντας μόνι. Παραστάσεις Πέμπτη 28 Μαΐου Θέατρο ΘΟΚ Λευκωσία, 77772717, Παρασκευή 29 Μαΐου Μαρκεζίνιο Θέατρο, Πάφος, 26932017 και Σάββατο 30 Μαΐου, Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσός, 7777745. Οι παραστάσεις αρχίζουν στις 8:30 μ.μ.

Τόσο το έργο όσο και η πρωταγωνίστρια της παράστασης Ελένη Ουζουνίδου έχουν αποσπάσει διθυραμβικές κριτικές στην Αθήνα.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΑΜΣΤΕΡΤΑΜ

Ευρωπαϊκό Μουσείο της χρονιάς Προορισμός από μόνο του και ένας λόγος αυτόνομα ικανός για να επισκεφθεί κανείς το Άμστερνταμ είναι το Rijksmuseum. Εχοντας παραμείνει κλειστό για σχεδόν μία δεκαετία, με μόνο ένα μικρό τμήμα να λειτουργεί, το μεγάλο μουσείο του Άμστερνταμ είναι σήμερα ένα θαύμα αρχιτεκτονικής και νέας μουσειολογίας, που συγκεντρώνει όχι μόνο τα μεγάλα αριστουργήματα της τέχνης, όπως την εικονιζόμενη «Νυχτερινή περιπόλο» του Ρέμπραντ, αλλά και νέα και λαμπαρ μυαλά για τον ρόλο ενός μουσείου στην εποχή μας. Δικαίως, λοιπόν, το Rijksmuseum απέσπασε τον άκρως τιμητικό τίτλο του Ευρωπαϊκού Μουσείου για το 2015 καθώς συμπυκνώνει και συμβολίζει τις αρετές για τις οποίες θα έπρεπε να υπερηφανεύεται κάθε μεγάλο μουσείο: καινοτομία, εκπαίδευση, ώσμωση με την κοινωνία, άνοιγμα στη διεθνή κοινότητα, πρόσβαση σε υψηλή τέχνη και δημιουργία χώρων κοινωνικής ζωής. Οι υπηρεσίες προς τον επισκέπτη είναι πάντα υπ' αριθμόν. ένα προτεραιότητα.

ΝΙΟΥΠΟΡΤ

Η δόξα του Φρεντ Πέρι

Αυτό το εντυπωσιακό ορειχάλκινο άγαλμα του Φρέντερικ Πέρι, έργο του Βρετανού γλύπτη David Wynne, δεσπόζει στο International Tennis Hall of Fame στο Νιούπορτ του Ρόουντ Αϊλαντ. Πριν από λίγες ημέρες, ο μυθικός αυτός χώρος άνοιξε και πάλι ριζικά αναμορφωμένος ως ένα πάρκο γνώσης και φαντασίας για κάθε φίλο της αντισφαίρισης, συγκεντρώνοντας χιλιάδες επισκέπτες.

ΠΕΚΙΝΟ

Η Miss Dior εμπνέει

Στην Κίνα, η δίστα για τον δυτικό πολιτισμό είναι μεγάλη. Στο Πεκίνο παρουσιάζεται έως 31 Μαΐου μια έκθεση αφιερωμένη στο πρώτο άρωμα του Κριστιάν Ντιορ, το Miss Dior. Είναι ένα εικαστικό τοπίο, κυρίως με εγκαταστάσεις, όπως η εικονιζόμενη της Πορτογαλέζας εικαστικού Ζοάνα Βασκονσέλος, που μαζί με άλλες 16 καλλιτέχνιδες από άλλες χώρες προσφέρουν αυτό το εικαστικό παιχνίδι.

ΝΙΚΑΙΑ

Ο Σιλβέστερ Σταλόνε ζωγράφος

www.mamac-nice.org

Στην Κωνσταντή Ακτή, ο Σιλβέστερ Σταλόνε βρίσκεται το κοινό του μέσα στους χώρους του Μουσείου Μοντέρνας και Σύγχρονης Τέχνης της Νίκαιας. Εκεί, παρουσιάζει έως σήμερα και παράλληλα με το Φεστιβάλ Κινηματογράφου των Κανών τη δική του έκθεση, αφού ο διάσημος ηθοποιός είναι και ζωγράφος. Η έκθεσή του έχει τίτλο «Real Love» και προκάλεσε μεγάλη δημοσιότητα. Ο Σταλόνε εμφανίστηκε στα εγκαίνια ιδιαίτερα κοινωνικός και πέρασε αρκετή ώρα φωτογραφιζόμενος με θαυμαστές του, αλλά ποζάροντας και για αρκετές «σέλφι».

ΧΟΡΟΣ

«Αρχέτυπα» στην Κεντρική Σκηνή του ΘΟΚ

Ο χορευτής και χορογράφος Χάρης Κούσιος παρουσιάζει το νέο του έργο με τίτλο Archetypa στην Κεντρική Σκηνή ΘΟΚ. Πρόκειται για μια παραγωγή, η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο του επιχορηγημένου από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες προγράμματος για τον χορό, «Τερψιχόρη». Ο Χάρης Κούσιος, ο οποίος ξεκίνησε να δημιουργεί δική του χορογραφική δουλειά και video-dance έργα σε ηλικία 22 ετών, στο νέο του έργο διερευνά την αλληλεπίδραση σώματος, τεχνολογίας και πρωτογενών υλικών. Μέσα από την ομαδικότητα και τη μοναδικότητα, τα σώματα ανακαλούν επί σκηνής σχήματα γνώριμα και ίσως ξεχασμένα. Πέντε χορευτές δημιουργούν αρχετυπικές εικόνες, αγγίζουν τις κοινές μνήμες της ανθρωπότητας. Το μυθικό και το ανθρώπινο συνομιλούν στη γλώσσα των θεατρικών συμβάσεων. Τρίτη 26 Μαΐου στην Κεντρική Σκηνή ΘΟΚ στις 9:00 μ.μ. Εισιτήρια 12 ευρώ. Πληρ. 9951791.

Στο νέο του έργο, ο Χάρης Κούσιος διερευνά την αλληλεπίδραση σώματος, τεχνολογίας και πρωτογενών υλικών.

ΘΕΑΤΡΟ

Τελευταίες παραστάσεις του «Αρκά»

Για πρώτη φορά τα σκίτσα της αγαπημένης σειράς «Η ζωή μετά» του διάσημου Έλληνα σκισσογράφου Αρκά παίρνουν σάρκα και οστά σε μια συμπαραγωγή του θεάτρου «Έρως Αμμόχωστος» και της «Παραπλεύρωσ Παραγωγής» σε σκηνοθεσία Γιώργου Μουσιμή. Το σαρκώδες, σπαρταρικό χιούμορ του Αρκά, συμπυκνωμένο σε μία ευχάριστη παράσταση με υπέροχη μουσική δίνει τις τελευταίες της παραστάσεις στη Λευκωσία. Κάθε Σάββατο, Κυριακή και Δευτέρα μέχρι 1 Ιουνίου στο WhereHaus 612, στη Λευκωσία. Πληρ. 70000302.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Επτά χρόνια χωρίς τον Τόκα

Με φιλολογικό και καλλιτεχνικό μνημόσυνο τιμάται η μνήμη του συμπατριώτη μας δημιουργού Μάριου Τόκα, επτά χρόνια από τον θάνατό του. Η εκδήλωση τελεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας. Θα μιλήσουν ο υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού Κώστας Καδής και ο δημοσιογράφος-πολιτής Χρίστος Μαυρίδης. Στο καλλιτεχνικό πρόγραμμα θα πάρουν μέρος οι Μανώλης Μπισιάς, Κώστας Χατζηχριστοδούλου και Χριστίνα Παύλου, το μουσικό σχήμα του Άδμητου Πιτσιλιδή και η μαθητική χορωδία του Λαντείου Λυκείου, υπό τη διεύθυνση της Ελένης Κυπριανού. Συμμετέχουν η Μαντολινάτα «Μοντέρνοι Καιροί» υπό τη διεύθυνση του Νίκου Βήλα και η χορωδία «Αργοναύτες» Ερήμης, υπό τη διεύθυνση της Ανδρονίκης Αθανάση. Τη μουσική διεύθυνση της εκδήλωσης ανέλαβε ο Γιώργος Παγιάτης. Δευτέρα 25 Μαΐου, Λαντίο Λύκειο Λεμεσού στις 8:30 μ.μ.

ΕΠΙΣΗΣ | Του ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ποιες ψευδαισθήσεις;

Θέμα Νέων Ελληνικών στο πλαίσιο των Παγκυπρίων Εξετάσεων (έως 500 λέξεις): «Μέσα σε αυτό το παγκόσμιο πλαίσιο, που είναι κινούμενο και κλυδωνιζόμενο, η πατρίδα μας παραμένει πάντα μια ιδιαιτερότητα. Έζησε πολλά αυτήν την περίοδο, λίγα όμως φαίνεται να διδάχτηκε. Τα τελευταία χρόνια, βιώνει, ωστόσο, μια ιστορική στιγμή της: το τέλος των ψευδαισθήσεων». Σε άρθρο σου που θα δημοσιευθεί σε εφημερίδα, και με αφορμή το παράθεμα, να καταθέσεις τις απόψεις σου για τα ακόλουθα: Ποιες ήταν οι ψευδαισθήσεις που βίωνε για τόσα χρόνια η πατρίδα μας και πώς το τέλος των ψευδαισθήσεων επέδρασε στην καθημερινότητα των ανθρώπων;

Ο μαθητής γράφει: Ψευδαισθήσεις: η αίσθηση ότι κάτι είναι αληθινό ενώ δεν είναι. Η πατρίδα μας, η Κύπρος, για 40 και πλέον χρόνια παραμένει ημικατεχόμενη και διαρκώς εκβιαζόμενη από την Τουρκία με

40.000 στρατιώτες. Δεν νομίζω ότι «τόσα χρόνια βίωνε ψευδαισθήσεις» για αυτό το γεγονός, αφού συνεχώς γι' αυτό μας μιλούσε και κάνουν εκδηλώσεις στο σχολείο, γι' αυτό συζητάει οι πολιτικοί και οι συμπολίτες μας, με αυτό ως προτεραιότητα εκλέγονται συνεχώς οι Πρόεδροί μας και αυτή την πραγματικότητα «τρώμε στη μάπα» όποτε αντικρίζουμε τον Πενταδάκτυλο και τις πετρωμένες σημαίες στις πλαγιές του.

Αναρωτιέμαι εάν θεωρείται ψευδαισθήση η να ελπίζουμε και να αγωνιζόμαστε για δικαιοσύνη, ως θύματα μιας συνεχιζόμενης παραβίασης του διεθνούς δικαίου, τεκμηριωμένης με καταδικαστικές αποφάσεις του ΟΗΕ και όλων των διεθνών οργανισμών.

Ίσως είναι αυταπάτη ότι κάποτε θα δικαιωθούμε, αλλά μετά από τόσο βομβαρδισμό με επιχειρήματα και συναισθήματα κατά της τουρκικής κατοχής, που άκουσα σε όλα τα μαθητικά μου χρόνια, θυμώνω πολύ στην ιδέα

Ο κόσμος το είχε τούμπανο... Πού είναι η επί χρόνια ψευδαισθήση; Μας δουλεύετε;

ότι με παγίδεψαν οι καθηγητές, οι γονείς μου και οι πολιτικοί, σε μια ψευδαισθήση, ότι στον τόπο μας συντελέστηκε και συνεχίζεται μια τεράστια αδικία.

Άκουσα από συζητήσεις των γονιών μου ότι ντρεπόντουσαν επειδή πριν 15 χρόνια επένδυσαν τις λίγες οικονομίες τους στο κυπριακό χρηματιστήριο και μάλιστα δεν θέλουν καν να το συζητήσουν που πιάστηκαν τόσο κορόιδα, πιστεύοντας τα λεγόμενα υπουργών, τραπεζιτών, χρηματιστών, ακόμη και του τότε διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, τον οποίο πριν από λίγο καιρό έκλεισαν στη φυλακή για φοροδιαφυγή και είπε ως δικαιολογία εκείνο το αμίμητο: «Κα-

ταδικάστηκε για ένα παράπτωμα που έχουν κάνει οι μισοί Κύπριοι! Αν' ό,τι κατάλαβα, η ψευδαισθήση ότι θα γίνοντουσαν όλοι πλούσιοι με τις μετοχές των «πανάξων και πανάγαθων» κυπριακών επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, κράτησε από έναν χρόνο έως μερικούς μήνες και στην συνέχεια όλοι το έριξαν στο κλάμα. Άρα ούτε εδω ισχύει το επί «τόσα χρόνια βίωνε ψευδαισθήσεις» η πατρίδα μας.

Πριν από δυόμισι χρόνια και αφού προηγουμένως επίμονα συζητούσαν όλοι για την οικονομική κρίση, εφαρμόστηκε στην Κύπρο –και για πρώτη φορά στην Ε.Ε.– η κατάσχεση των καταθέσεων άνω των 100.000 σε δύο τράπεζες (μετά το χρηματιστήριο οι γονείς μου ποτέ δεν κατάφεραν να έχουν πάνω από χίλια ευρώ κατάθεση), και ήρθαν περικοπές μισθών, κατακόρυφη αύξηση της ανεργίας και χιλιάδες πεινασμένοι στα κοινωνικά παντοπωλεία. Δεν γνωρίζω πόσοι από αυτούς ζούσαν

με την ψευδαισθήση ότι δεν θα επηρέαζε σημαντικά την Κύπρο η κρίση, αλλά θυμάμαι ότι γονείς μου συνεχώς επαναλάμβαναν τα λόγια ενός τραγουδιού με τον Καζαντζίδη «Έρχονται χρόνια δύσκολα» και αγωνιούσαν για τα δάνεια που έκαναν για το σπίτι μας και τις σπουδές της αδερφής μου, που παρέμεινε 4 χρόνια άνεργη με master και τελευταία πάει part time πωλήτρια σε ένα Mall. Ποιες ψευδαισθήσεις είχαν; Ότι δεν θα κουρέψουν τον μισθό του πατέρα; Ότι δεν θα απολύσουν τη μητέρα; Ξεκινάει να κάνει κάποιος οικογένεια χωρίς τέτοιες λογικές προσδοκίες;

Ακόμη και για τα σκάνδαλα της διαπλοκής πολιτικών και επιχειρηματιών, θυμάμαι μια ζωή να ακούω για τα «λαμόγια» που τσέπωνουν παράνομα χρήματα και έχουν φίλους πολιτικούς και ακριβοπληρωμένους δικηγόρους. Ο κόσμος το είχε τούμπανο... Πού είναι η επί χρόνια ψευδαισθήση; Μας δουλεύετε;

Ο συγγραφέας που φτιάχνει κόσμους

Με αφορμή τα 100 χρόνια της «Μεταμόρφωσης», η μεταφράστρια Μαργαρίτα Ζαχαριάδου φωτίζει το έργο του Φραντς Κάφκα

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΤΟΠΑΛΗ**

Συμπληρώνονται φέτος 100 χρόνια από την πρώτη δημοσίευση της «Μεταμόρφωσης», του διασημότερου, μαζί με τη «Δίκη», έργου του Φραντς Κάφκα. Τον Απρίλιο είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών το μουσικό έργο του György Kurtag, βασισμένο στις επιστολές και στα ημερολόγιά του. Το γεγονός ήταν ενδεικτικό της διαρκούς αλλά και ποικίλης καλλιτεχνικής προσέγγισης που ο ίδιο-

Το κοινό της ιαπωνικής Γιοκοχάμα και της γαλλικής Ρουέν ήρθαν αντιμέτωπα με μια «τεχνολογική» εκδοχή της «Μεταμόρφωσης».

“Ο άνθρωπος δεν θα πάψει ποτέ να αισθάνεται ότι δεν ελέγχει τίποτε στη ζωή του όσο και να προσπαθεί και ότι η καταστροφή μπορεί να συμβεί κάθε στιγμή.”

φυής συγγραφέας εξακολουθεί, έναν αιώνα μετά, να υποβάλλει με το έργο του σε καλλιτέχνες ανά τον κόσμο. Πριν από λίγους μήνες, το κοινό της ιαπωνικής Γιοκοχάμα και, αργότερα, της γαλλικής Ρουέν ήρθαν αντιμέτωπα με μια «τεχνολογική» εκδοχή της «Μεταμόρφωσης», αφού τον ρόλο του Γκρέγκορ Σάμσα αναλαμβάνει επί σκηνής ένα ανδρικόιδές, δηλαδή ένα ρομπότ με ανθρώπινη μορφή. Νωρίτερα είχε κυκλοφορήσει στις ΗΠΑ μια εκδοχή καφκικών αφηγήσεων για παιδιά από όπου δεν θα μπορούσε, φυσικά, να απουσιάσει το σκαθάρι της «Μεταμόρφωσης». Η κριτική επιδοκίμασε το «My first Kafka» αφού «η οπτική του Κάφκα έχει πάντοτε κάτι παιδικό».

Για όλα αυτά, καθώς και για διάσπες καφκικές φράσεις που προκαλούν μεταφραστικές διχογνωμίες στο διηνεκές, συζητήσαμε με τη Μαργαρίτα Ζαχαριάδου.

– Πασίγνωστη η πρώτη φράση της «Με-

ταμόρφωσης» και σε όσους δεν έχουν διαβάσει το βιβλίο.

– Είναι από τις πιο διάσπες «πρώτες φράσεις» του κόσμου, μαζί με το «άνδρα μοι έννεπε, Μούσα, πολύτροπον...» Γιατί σου λέει εξ αρχής τι συμβαίνει: «Ξυπώντας κάποιος πρωί ο Γκρέγκορ Σάμσα από τα-ραγμένο ύπνο, βρέθηκε στο κρεβάτι του μεταμορφωμένος σ' ένα τεράστιο έντομο».

– Η «Μεταμόρφωση» είναι παγκόσμια και διαχρονική «επιτυχία».

– Εκεί περάσει στη συλλογική συνείδηση της δυτικής κουλτούρας. Παρόλο που στη λογοτεχνία οι άνθρωποι μεταμορφώνονται από... καταβολής λογοτεχνίας, αυτή η «Μεταμόρφωση» έπιασε περισσότερο, ίσως μετά τη μεταμόρφωση της «Οδύσσειας», όπου η Κίρκη μεταμορφώνει τους συντρόφους του Οδυσσέα σε γουρούνια.

– Γιατί συμβαίνει αυτό;

– Οι πάμπολλες μεταμορφώσεις στη λο-

γοτεχνία, ακόμα και στην παραλογοτεχνία, όλες έχουν ένα ποιητικό αίτιο. Στη «Μεταμόρφωση» του Κάφκα δεν υπάρχει κανένα: απλώς συμβαίνει!

– Λέγεται ότι ο μοντερνιστής Κάφκα αφήνει μεγάλη πρωτοβουλία στον αναγνώστη...

– Θα έλεγα ακριβώς το αντίθετο: τον δένει χειροπόδαρο. Ρίχνει τον αναγνώστη με το κεφάλι μέσα στον μύθο του. Η συγκλονιστικότερη φράση του κειμένου αυτού βρίσκεται λίγες αράδες παρακάτω: es war kein Traum – δεν ήταν όνειρο. Εκεί πραγματικά διαλύει το σύμπαν σου.

– Ποιο θα έλεγες ότι είναι το ποιητικό αίτιο που υπόκειται – θεωρώντας ότι είναι μάλλον το ίδιο και στη «Δίκη» και στα άλλα βιβλία του Κάφκα;

– Είναι αυτό που λέει ο ίδιος ο Κάφκα: το παράλογο δεν μπορείς να το εξηγήσεις.

– Ο Μπροντ αφηγείται, νομίζω, ότι όταν

τους διάβαζε ο Κάφκα το χειρόγραφο της «Δίκης», έσκαγαν στα γέλια.

– Ο ίδιος ο Κάφκα σταμάταγε κάθε τόσο διαβάζοντας φωναχτά τη «Μεταμόρφωση», γιατί δεν μπορούσε να συγκρατηθεί (από τα γέλια).

– Το «καφκικός» όμως έχει ταυτιστεί με κάτι βαρύ, ζοφερό...

– Είναι, νομίζω, φρικτή υπεραπλούστευση του Κάφκα κάτι τέτοιο. Ο Κάφκα σαφώς έχει κούμπο. Αυτό μπορεί να μη φαίνεται πολύ στις μεταφράσεις, γιατί ξεκινάς έχοντας την προκατάληψη πως ο Κάφκα είναι «ο καλλιτέχνης του άγχους». Όμως, για παράδειγμα, περιγράφοντας τον τρόπο του Επιστάτη όταν βλέπει τον Γκρέγκορ μεταμορφωμένο, γίνεται σχεδόν Μόντι Πάιθον. Αυτό, αν το πάρεις εντελώς σοβαρά, τον έχεις προδώσει.

– Αρα στο ερώτημα ποια ιδιότητα πρέπει να επιστρατεύσει κανείς για να διαβάσει τον Κάφκα, απαντάς...

– Ευελιξία. Πνευματική ευελιξία.

– Πώς μεταφράζεται το «ungeziefer», μιας και ο Γκρέγκορ Σάμσα ξυπνάει μεταμορφωμένος σε ένα τέτοιο; Είναι διάσπη η σχετική διχογνωμία και καλά κρατεί. Εντομο; Παράσιτο; Σκαθάρι;

– Εντομο. Και το επίθετο «ungeheuer» το μεταφράζω ως τεράστιο. Επέλεξα το «τεράστιο» έναντι π.χ. του «πελώριο», γιατί το τεράστιο παραπέμπει έστω και υποσυνείδητα στο «τέρας» (όπως ακριβώς και η λέξη «ungeheuer»). Το γεγονός ότι «ungeziefer» σημαίνει κάτι βρωμερό και ακατάλληλο για βρώση και θυσία – ε, εκεί, ο μεταφραστής λέει ότι δεν υπάρχει τίποτε παραπλήσιο. Είναι βασικό να ξέρεις πότε πρέπει να σκονάινεις τα χέρια στη μετάφραση, να λες «έχω πτηθεί». Έχει πτηθεί η γλώσσα σου και δεν προσφέρει τίποτα στο κείμενο να το παλεύεις κι άλλο.

– Ας περάσουμε στο γεγονός ότι η «Μεταμόρφωση» εξακολουθεί να απασχολεί, γίνεται θεατρική παράσταση στην Ιαπωνία με το ανδρικόιδές, στα πάμπολλα αφιερώματα, στις ταινίες, στα κόμικς...

– Προσφέρεται τρομερά, βέβαια. Έχει

έντονα θεατρική δομή, πολλή δράση. Υπάρχει ένα πολύ χαρακτηριστικό στοιχείο στις μεταφράσεις που σου λέει αν ένα παλιό κείμενο εξακολουθεί να είναι σύγχρονο: κατά πόσον χρειάζεται υποσημειώσεις. Στη «Μεταμόρφωση» δεν χρειάστηκε να κάνω ούτε μία υποσημείωση. Και, βέβαια, δεν άλλαξε τα τελευταία 100 χρόνια η ανθρώπινη συνθήκη. Κάθε άλλο.

– Ποια είναι όμως η κρίσιμη ανθρώπινη συνθήκη στη «Μεταμόρφωση»;

– Κεντρικό σημείο παραμένει το παράλογο. Ο άνθρωπος δεν θα πάψει ποτέ να αισθάνεται ότι δεν ελέγχει τίποτε στη ζωή του όσο και να προσπαθεί και ότι η αλλαγή, η καταστροφή, μπορεί να συμβεί ανά πάσα στιγμή και να έχει οποιαδήποτε μορφή. Προσπαθούμε με νύχια και με δόντια να ελέγξουμε τη ζωή μας. Κάθε μέρα, όλες μας οι πράξεις έχουν σκοπό να ελέγξουν το μέλλον, ακόμα και το παρελθόν μας. Αυτή η προσπάθεια αποβαίνει εν πολλοίς μάταιη.

– Είναι πολύ σημαντικό το πότε συμβαίνει αυτή η μεταμόρφωση.

– Συμβαίνει ακριβώς τη στιγμή που όλοι φοβόμαστε, μεταξύ ύπνου και ξύπνιου, αυτό το limbo της ύπαρξης.

– Αν ήταν κόμικ ή γκράφικ νόβελ, θα ήταν ασπρόμαυρο;

– Σαφέστατα ασπρόμαυρο. Είναι και η παλέτα που έχει μέσα, το γκριζό, το καφετί, άντε σέπια. Δεν περιγράφονται χρώματα. – Είναι μικρό κείμενο, πολύ τακτοποιημένο. Δεν υπάρχει καμία λέξη που να μπορεί να μείνει απέξω. Γιατί οι λέξεις είναι πληροφορίες.

– Θέλει τρομερό σεβασμό αυτό το κείμενο. Μεταξύ μας, την εποχή που το προσέγγισα είχα άγνοια κινδύνου. Τώρα θα ήμουν σίγουρα αλλιώς. Πάντως, δεν σου επιτρέπει καθόλου να αμβλύνεις πράγματα, να λειάνεις από δω, να τραβήξεις λίγο από εκεί. Απαιτεί πίστη και «ορθόδοξη» αντιμετώπιση – αλλά βέβαια σε καθοδηγεί το ίδιο το κείμενο, απολύτως. Σου κάνει τη χάρη και σου λέει «αυτό, θα το πεις τώρα, δεν μπορείς να μην το πεις».

ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Κώστα Σωτηρίου

Σταματία, το γένος Αργυροπούλου

Σκηνοθεσία: Βαγγέλης Θεοδωρόπουλος

Λευκωσία, Θέατρο ΘΟΚ **28.05.2015** ☎ 77 77 27 17
 Πάφος, Μαρκίδειο Θέατρο **29.05.2015** ☎ 26 93 20 17
 Λεμεσός, Θέατρο Ριάλτο **30.05.2015** ☎ 77 77 77 45

Διοργάνωση: **ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ** **ΡΑΦΟΣ2017** **ΘΕΑΤΡΟ ΡΙΑΛΤΟ** **Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ** **LOVE 100.7 FM**

Χορηγοί Επικοινωνίας:

ΘΕΑΤΡΟ ΡΙΑΛΤΟ

77 77 77 45 tickets www.rialto.com.cy

Πολιτιστική Προσφορά Συνεργατικού Ταμείου Λεμεσού

Chris Thorpe & Hannah Jane Walker

the Oh Fuck moment

Σκηνοθεσία: Γαβριέλλα Τριανταφύλλη

Λεμεσός, Θέατρο Ριάλτο **27, 28 & 29.05.2015**
 Λευκωσία, Χώρος Καφετερίας KPMG (Εσπερίδων 14) **2, 3 & 4.06.2015**

Χορηγοί Επικοινωνίας: **Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ** **LOVE 100.7 FM**

Στηρίζει: **KPMG** **BIOS**

ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ / Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

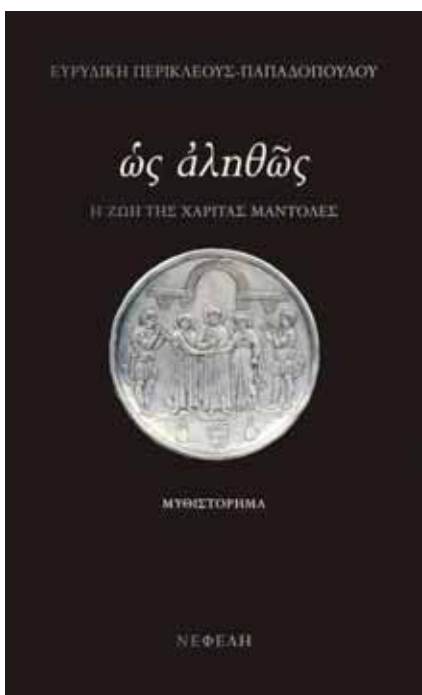
Η ζωή της Χαρίτας Μάντολες

ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Ως αληθώς. Η ζωή της Χαρίτας Μάντολες.
Νεφέλη 2014

Η **κυπριακή** τραγωδία επηρέασε όλους ανεξαιρέτως τους κατοίκους αυτού του νησιού, προκάλεσε τόσα πολλά δεινά και μετά από σαράντα τόσα χρόνια οι καίνοισες πληγές πασχίζουν να κλείσουν, αυτή τη φορά με την αρωγή της λογοτεχνίας. Κάπως έτσι ίσως να σκέφτηκε και η Ευρυδίκη Περικλέους Παπαδοπούλου (βραβευμένη με το Κρατικό Βραβείο Ποίησης το 2005 και πλούσιο συγγραφικό έργο), η οποία εμπνευσμένη από την προσωπική τραγωδία της Χαρίτας Μάντολες έδωσε στο ευρύ κοινό τη ζοφερή εικόνα μικρών στιγμών, που σημαδεύσαν για πάντα όλους τις Έξισαν.

Περιέγραψε με λεπτομέρεια τη διπνεκή προσπάθεια μιας συζύγου από την Όρκα της Κερύνειας που παντρεύτηκε τον Αντρίκο από την Αχερίτου και έφτιαξαν οικογένεια στην Ελιά Κερύνειας να αποκαταστήσει τον νεκρό του συζύγου της, να του προσφέρει εκείνη την κηδεία που όφειλε, όχι μόνο γιατί σφόδρα το επιθυμούσε, αλλά και γιατί έτσι προσταζόταν και τα ιδανικά με τα οποία είχε αναγιωθεί κι εκείνη και ο Αντρίκος και οι υπόλοιποι, ήθη που δεν επέτρεπαν αγνοούμενους και ακήδευτους. Βέβαια, η Χαρίτα είχε και άλλη δικολογία χαμένη, πατέρα Νεόφυτο, νονό Σάββα, ξάδελφο Πανίκο, γαμπρό Θεόδωρο, γαμπρό Φοίβο.

Η Ευρυδίκη Περικλέους Παπαδοπούλου, λοιπόν, μέσα από τη ζωή της χαροκαμένης

συζύγου –όσο κλισέ κι αν ακούγεται η λέξη– φτιάχνει ένα μυθιστόρημα 464 σελίδων. Ζωντανεύει την Όρκα με τα παιδιά της, και τους αγώνες τους για την Ελευθερία. Παρουσιάζει τον Αντρίκο και τη Χαρίτα στο τραπέζι του Νεόφυτου και της Αρτεμίου με το αλάδωτο κολοκάσι, σαν σπονδή στα όσα ακολούθησαν. Το βιβλίο τιτλοφορείται «Ως αληθώς. Η ζωή της Χαρίτας Μάντολες» και η συγγραφέας μας λέει ήδη από το εξώφυλλο ότι πρόκειται για μυθιστόρημα. Συμπλέκει την

πραγματική ζωή με το μυθιστόρημα, κάνοντας το έργο της πιο δύσκολο. Ωστόσο, η ζωή της Χαρίτας Μάντολες μπορεί να χαρακτηριστεί και ως μυθιστορηματική από μόνος της, κάνοντας το έργο της συγγραφέως ακόμη πιο δύσκολο, τι είναι πραγματικότητα και τι φτιασίδωμα και μυθοπλασία στις διηγήσεις της Χαρίτας; Η Ευρυδίκη Περικλέους – Παπαδοπούλου καταφέρνει να βρει τη λεπτή αυτή ισορροπία και φτιάχνει μια ιστορία πραγματική με δόσεις μυθοπλασίας, και ο αναγνώστης δεν μπορεί πάντα να το αντιληφθεί και θεωρούμε ότι αυτό είναι καλό, διότι έτσι κατά τη γνώμη μας ανάγει τη Χαρίτα σε κάποια Ελένη που θρηνεί την Αντρούλα της, στην κάθε Κύπρια μάνα που ψάχνει, αλυστώντας, για τον χαμένο γιο της και θρηνώδει για τη σκοτωμένη κόρη της.

Το τέλος του μυθιστορήματος φτάνει με τη δικαίωση των αγώνων της Χαρίτας να καταφέρει να πάρει το δικό της Δωδεκάθεο, με συνοδεία χορό από αρχαία τραγωδία τις άλλες Κύπριες-συγγένισες και μη.

Στη Σφαλαγγιώτισσα έγιναν οι κηδείες των τεσσάρων της Μάντολες, ενώ ο υπόλοιπος καιρός κύλησε με Ιαλέμου ωδές απ' άκρη σε άκρη της ελεύθερης Κύπρου για τους υπόλοιπους. Με το δράμα αυτό να συνεχίζεται... και οι στίχοι του Παύλου Λιασίδη να ακούγονται, δυστυχώς, ακόμα επικαιροί «Πόλεμο, δαίμονα, κακόν αζηλφτον στον κόμον, παιδίν της νύκτας, μισταρκέ του Άδην, ψεύτη, κλέφτη, όπου της νύκτας δικαλεχτούς κόβκεις αθούς των δκυόσμων».

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ / Του ΘΕΟΦΑΝΗ ΤΑΣΗ

Ευρώπη, η απούσα πατρίδα

Ω φίλοι, όχι αυτοί οι τόνοι!

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Η **Ευρώπη** πλανιέται ως φάντασμα στην Ευρώπη. Απουσιάζει στις συνόδους κορυφής και στις καρδιές των πολιτών που εμφανίζονται απρόθυμοι να μοιραστούν το ευρωπαϊκό τους πεπρωμένο. Ο ευρωσκεπτικισμός και η απογοήτευση εξαπλώνονται εξαιτίας της υπεροχής ενός οικονομικού και τεχνολογικού σκέπτεσθαι στα θεσμικά της όργανα που ενδυναμώνει την τάση προς τη γραφειοκρατία. Επιπλέον, κατά περιόδους, αυτά περισσότερο εννοχιστύνουν συμφέροντα ή συγκαλύπτουν παραφωνίες εθνικών ανταγωνισμών και λιγότερο συμφωνούν σε πολιτικές με γνώμονα την εμβάθυνση της δημοκρατίας. Ως συνέπεια των παραπάνω ψύχεται η αλληλεγγύη μεταξύ των πολιτών και η πίστη τους στο ευρωπαϊκό πρόταγμα εννοποίησης ως πρόταγμα ελευθερίας και κοινωνικής δικαιοσύνης, ενώ εντείνεται η κόπωση σε βάρος της νηφαλιότητας. Ταυτόχρονα η υπεράσπιση της Ευρώπης με βάση το ευρώ και όχι το ευ από πολιτικούς ή οικονομολόγους βαρβαρικούς στα ιδέωδη της συνεισφέρει στην περαιτέρω απομάγευσή της. Ωστόσο το μέγεθος της απομάγευσής ή της αγανάκτησης είναι επίσης ένας δείκτης της υψηλής θερμοκρασίας των προσδοκιών και της ελπίδας που ζωογόνησαν εξ αρχής την ευρωπαϊκή ιδέα.

Το ευρωπαϊκό πρόταγμα ως ενσάρκωση αυτής της ιδέας συνιστά ένα καινοφανές στην ιστορία κοσμοπολιτικό πείραμα μιας διακρατικής, πολυεθνικής οντότητας αναστοχαστικής και δημοκρατικής με αναφορά τις αξίες του ανθρωπισμού. Ο δρόμος που διανύθηκε μέχρι εδώ υπήρξε μακρύς, ανηφορικός και συχνά δύσβατος. Επιπλέον υποτιμώνται σήμερα τα επιτεύγματα και πλέον κεκτημένα της Ευρώπης όπως η απουσία μείζονος πολεμικής σύγκρουσης

στην επικράτειά της μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η αναγνώριση των δικαιωμάτων των γυναικών και των μειονοτήτων, η απαγόρευση της θανατικής ποινής, η ελευθερία μετακίνησης προσώπων, ιδεών και αγαθών εντός της, το κοινωνικό κράτος, η ποικιλία και η ποιότητα των δημοκρατικών θεσμών συγκριτικά με τον υπόλοιπο πλανήτη, αλλά και η άνοδος της φιλοσοφίας, της επιστήμης και της τέχνης. Δυστυχώς λησμονείται πως η Ευρώπη κατέκτησε μια αναστοχαστική και βαθιά αυτοκριτική στάση ως προς την ιστορία και τους θεσμούς της, η οποία αντανακλάται στη δημόσια σφαίρα και την οικουμενικότητα των αξιών της. Χάρη σε αυτή λειτουργεί ως εύηχο παρά-

Παρά τις αντιθέσεις μεταξύ και εντός των χωρών η ευρωπαϊκή ενοποίηση ως ιστορική διαδικασία συντελείται διαρκώς και όχι πάντοτε ευδιάκριτα.

δειγμα δημοκρατίας στον σύγχρονο κόσμο και της αναγνωρίζεται μια ηθική υπεροχή που συνοδεύεται από μια ξεχωριστή πολιτική ευθύνη. Παράδειγμα, όχι πρότυπο βέβαια, διότι ουδείς παραγνωρίζει τις αδυναμίες, τις στρεβλώσεις και τους κινδύνους του ευρωπαϊκού προτάγματος, τα οποία όμως συμπεριλαμβάνονται στην αυτοκατανόησή του. Ως εκ τούτου συγκαθορίζουν τη δημόσια διαβούλευση και τα διακυβευμένα των χειραφετητικών αγώνων. Αυτή η αναστοχαστικότητα σε συνδυασμό με τη διερωτήση την ιστορία δεν είναι αυτονόητη και κυρίως δεν είναι ευκαταφρόνητη τουναντίον αποτελεί πολύτιμο κληροδότημα της ευρωπαϊκής παράδοσης που μας καθιστά περήφανους ως Ευρωπαίους/ους.

Η Ευρώπη είναι λοιπόν παρούσα, αλλά συγχρόνως, όπως κάθε πατρίδα, απούσα.

Η απουσία της εκφράζεται ενίοτε ως ενδοικονομική κρίση, όπου οι φωνές των μελών στη διαπασών αντιστοιχούν τόσο στη σφοδρότητα της διαφωνίας όσο και στο βάθος των δεσμών τους. Έτσι παρά τις αντιθέσεις μεταξύ και εντός των χωρών η ευρωπαϊκή ενοποίηση ως ιστορική διαδικασία συντελείται διαρκώς, αν και όχι πάντοτε ευδιάκριτα. Όμως οι χώρες της Ευρώπης αυξάνονται τις τελευταίες δεκαετίες, όπως και οι αιτήσεις νέων υποψηφίων μελών. Καινούργιοι θεσμοί εγκαινιάζονται ως καρπός πολυχρονων διαπραγματεύσεων ή αγωνιστικών κινητοποιήσεων, ενώ οι νεότερες γενιές Ευρωπαίων ενηλικιώνονται, σπουδάζουν, εργάζονται, εργάζονται και δημιουργούν πολυεθνικές οικογένειες σε διαφορετικές χώρες μιλώντας ποικίλες γλώσσες. Η Ευρώπη δίνει το παρόν αποτελώντας το μέλλον.

Παράλληλα, η απουσία της αποτελεί περυσία για όσους επωμίζομαστε το πρόταγμα της, όχι από αδήριτη ανάγκη ή για λόγους ωφέλειας, αλλά από προαίρεση με αίσθηση του τραγικού. Δηλαδή, με επίγνωση ότι οι θεμελιώδεις αξίες που την απαρτίζουν είναι, ως κοινωνικοιστορικές δημιουργίες, εγγενώς απροσδιόριστες και βρίσκονται συχνά σε ασυμφωνία μεταξύ τους. Οι, επιπλέον, ερμηνεύονται αδιάκοπα από φωνές ζώντων και τεθνεώτων. Αναγνωρίζουμε έτσι την Ευρώπη ως συνείδηση της πολυφωνίας, την ατελή συμφωνία που εκτυλίσσεται ως μελωδία της ιστορίας επενδύοντας τη βιογραφία του καθενός μας. Μπορούμε λοιπόν να την σιγοσφυρίζουμε στην καθημερινότητά μας, αν όχι πάντοτε ως ωδή στη χαρά, τότε τουλάχιστον ως αλληλεγγύη, ανεκτικότητα και ελευθεροφροσύνη. Να την σιγοσφυρίζουμε, ιδίως σήμερα, με λάιτ μοτίφ: Ευρώπη, πατρίδα των πατριδών μας.

Ο κ. Θεοφάνης Τάσης είναι Stanley J. Seeger Fellow στο Πανεπιστήμιο του Princeton.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΗ ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Γεννήθηκε στις Σέρρες το 1957 και σπούδασε Κλασική Φιλολογία. Ασχολείται με την κριτική βιβλίου. Τα τελευταία χρόνια γράφει περιπέτειες και αστυνομικές ιστορίες για νέους. Πριν από λίγες ημέρες κυκλοφόρησε το μυθιστόρημά της «Το μυστήριο της Κωνσταντινούπολης», από τις εκδόσεις Καστανιώτης.

– Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;

– Είναι πολλά. Βρίσκονται εκεί από τα παλιά, διαβασμένα και ξαναδιαβασμένα, που δεν λένε να μπουν στο ράφι, όπως η «Απόδραση» της Άλις Μονρό, το «A judgement in stone» της Ρουθ Ρέντελ, «Ο αλήτης και άλλα διηγήματα» του Μοισάσν, «Η φυγή στο σκοτάδι» του Σνίτσερ, η «Ανθρώπινη δουλεία» του Σόμερσετ Μομ.

– Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

– Θαυμάζω τον ήρωα της Π. Ντ. Τζέιμς, επιθεωρητή Ανταμ Νταγκλκίς. Μου αρέσουν η μεθοδικότητά του, η παρατηρητικότητα του, ο ορθολογισμός του, η αναλυτική σκέψη του, η ευγένειά του, η ικανότητά του να βλέπει πίσω από τον καθρέφτη, καθώς και η αγάπη του για την ποίηση.

– Με ποιον συγγραφέα θα θέλατε να διηγηθείτε;

– Με συγγραφείς που δεν υπάρχουν πια, όπως η Π. Ντ. Τζέιμς, η Ρουθ Ρέντελ, ο Ναμπούκοφ. Και από τους εν ζωή, θα ήθελα να διηγηθώ με τον Γερμανό συγγραφέα Μάρτιν Βάλζερ, ο οποίος είναι γοτεντικός συνομιλητής, όπως διαπιστώσα σε εκδήλωση που έγινε κάποτε στο Γκαίτε. Θα ήθελα να μου πει αν ένιωσα απελευθερωμένος γράφοντας τον «Θάνατο ενός κριτικού» και να μου εξηγήσει εκείνη τη φράση: «Τίποτε δεν είναι αληθινό χωρίς το αντίθετό του», από το μυθιστόρημά του, αν θυμάμαι καλά, «Η πηγή».

– Το βιβλίο σας απευθύνεται κυρίως στο κοινό που αγαπά την αστυνομική λογοτεχνία. Σας ταιριάζει αυτό το είδος;

– Με γοητεύουν τα μυστήρια και όλοι εκείνοι που τα δημιουργούν. Αυτό, όμως, που με ελκύει στο αστυνομικό και ως αναγνώστριά είμαι ο γρίφος, οι σκοτεινές πλευρές των πρώτων, όσα υπονοούνται και με κάνουν να σκεφτώ, να συμμετάσχω.

– Ποιος διέπραξε το έγκλημα ή πώς είναι η ψυχή ενός εγκληματία; Τι από τα δύο (ηθική ή ψυχολογία) προτιμάτε να υπερισχύει σε ένα αστυνομικό μυθιστόρημα;

– Με ενδιαφέρουν και τα δύο και ίσως γι' αυτόν τον λόγο αγαπώ ιδιαίτερως το έργο των δύο σπουδαίων συγγραφέων του είδους, της Π. Ντ. Τζέιμς και της Ρουθ Ρέντελ.

– Δύο λόγια για το τελευταίο σας βιβλίο;

– «Το μυστήριο της Κωνσταντινούπολης» γράφτηκε εν βρασμώ μετά την τελευταία μου επίσκεψη στη Πόλη. Και αυτό, όπως και το προηγούμενο, το «Αναζητώντας το χρυσόμαλλο δέρας», είναι περιπέτειες που διαδραματίζονται στον τόπο από όπου κατάγομαι, με τους ίδιους ήρωες, τον Άρη, τη Λίζα και τον σκύλο τους. Επισκέπτονται την Κωνσταντινούπολη και εκεί συναντούν τους Τούρκους φίλους τους, με τους οποίους αναζητούν τις σελίδες ενός παλιού τετραδίου συνταγών, στα μνημεία της πόλης. Περιπλανιούνται στους δρόμους της και γνωρίζουν τα αρώματά της, ακούνε τους ήχους της από το παρελθόν και το παρόν της, εισχωρούν στα μυστικά και τα μυστήριά της.

– Πώς νιώθετε που ως παλαιά συνεργάτις της «Κ» φιλοξενείστε στις σελίδες της ως συγγραφέας;

– Νιώθω παράξενα, γιατί είμαι συνηθισμένη να γράφω για τα βιβλία των άλλων. Μπήκα στην άλλη πλευρά και νιώθω ως φιλοξενομένη, όχι ως οικοδόποινα.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα

ΜΕΛΕΤΕΣ, ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ, ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

1 Ερωτας ή τίποτα
του Δημήτρη Καραγιάννη (Αρμός).

2 Να παντρευτεί κανείς ή να μην παντρευτεί
του Ματθαίου Γιωσσαφά (Αρμός).

3 Το κεφάλαιο στον 21ο αιώνα
του Τόμας Πικετί (Πόλις).

4 Περί της βασιλείας στην νεώτερη Ελλάδα
του Κώστα Σταματόπουλου (Καπόν).

5 Η «Υπουργός Θωπέια» -Ελλάδα και ξένοι 1821-1940
της Λένας Διβάνη (Καστανιώτης).

Αυτή την εβδομάδα

Λογοτεχνία

1 Τριημερία και άλλα διηγήματα
του Πέτρου Μάρκαρη (Γαβριλίδης).

2 Θα ξανάρθουν τα χελιδόνια
της Αλκυονίδας Παπαδάκη (Καλέντης).

3 Αιρετικοί
του Λεονάρντο Παδούρα (Καστανιώτης).

4 Φύλλο μπδέν
του Ουμπέρτο Εκο (Ψυχογιός).

5 Ο πειρασμός της νοσταλγίας
του Τίτου Πατρίκιου (Κίχλη).

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία προέρχονται από τα βιβλιοπωλεία «Ευριπίδης» (Χαλάνδρι, Κηφισιά).

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΙΣΕΡΓΟΥΝΤ
Ο κύριος Νόρις αλλάζει τρέινα

μετ. Ιωάννα Ηλιάδη
εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 312

Μια στενή φιλία αναπτύσσεται ανάμεσα στον Άγγλο καθηγητή Ουίλιαμ Μπράντσο και στον μουσικολόγο κύριο Άρθουρ Νόρις ταξιδεύοντας από την Ολλανδία στο Βερολίνο. Επικερματίας, μαζοχιστής και κομμουνιστής, ο κύριος Νόρις κινδυνεύει απ' το χιλιετικό καθεστώς. Περιπλανώμενος όμως δεν αλλάζει μόνο χώρες αλλά και ενδιαφέροντα και πολιτικούς συμμάχους, για να καταλήξει στη Ν. Αμερική με μία μόνον απορία: σε τι έχει φταίξει για να υφίσταται όσα υφίσταται.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΚΛΑΡΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ-ΓΕΩΡΓΙΟΥ
Μεγαλώσαμε όπως τα αγριόχορτα

εκδ. Εντός, σελ. 194

Η καλλιτεχνική και σκηνολογική Κλάρα Ζαχαράκη-Γεωργίου ήταν από τα παιδιά που μεγάλωσαν μέσα στη φωτιά και στους κινδύνους των δεκαετιών '40 και '50. Η Κατοχή, η Εθνική Αντίσταση, ο Εμφύλιος και οι μετέπειτα διώξεις περνούν στις σελίδες του βιβλίου μέσα από τα μάτια και τις διηγήσεις αυτών των παιδιών, ως επί το πλείστον της οικογένειάς της. Με αφήγηση λιτή και κοφτερή, σχεδόν δημοσιογραφική, η Κλάρα Ζαχαράκη παίρνει τη σκυτάλη από άλλες γυναίκες συγγραφείς όπως η Ζωρζ Σαρή και η Αλκή Ζέη, για να περιγράψει μια εποχή απίστευτης σκληρότητας.

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΧΑΡΜΠΗΣ

ΕΚΔΑΪΚΕΥΜΕΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ
DAVID BERLINSKI
Ο βασιλιάς του άπειρου χώρου

μετ. Γ. Κυριακόπουλος
εκδ. Τραυλός, σελ. 212

Είναι ο εκδοτικός οίκος που έχει δημιουργήσει το δικό του κοινό, έχει φτιάξει φανατικούς αναγνώστες με βιβλία κάθε είδους που σχετίζονται με τις θετικές επιστήμες. Το συγκεκριμένο βιβλίο μάς καλεί σ' ένα «ραντεβού» μ' έναν εκκεντρικό φιλόσοφο των Μαθηματικών σ' ένα καφέ στο Παρίσι. Η ατμόσφαιρα και ο χώρος έχουν φαντασία και φαιρητική σκέψη. Ο συγγραφέας, με χιούμορ και προκλητική διάθεση αφηγείται την ιστορία της Γεωμετρίας, τις ιδέες και το έργο των μεγάλων μαθηματικών. Και αποτίει φόρο τιμής στον μεγάλο Ευκλείδη.

ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
NORMINER ELIAS
Ναζισμός και γερμανικός χαρακτήρας

Δοκίμιο πάνω στην κατάρρευση του πολιτισμού μετ. Γιάννης Πεδιώτης, Γιάννης Θωμαδάκης

Πανεπιστημιακός Εκδόσεις Κρήτης, σελ. 184
Ο πόλεμος εμφανίστηκε ως ευκαιρία για τους Γερμανούς να φανούν αντάξιοι της υψηλής εικόνας που είχαν για τον εαυτό τους. Διότι σπανίως ισχυρές κοινωνικά κοινότητες αποδέχονται ειρηνικά τον περιορισμό της ισχύος τους. Η Γερμανία δημιουργήθηκε το 1871 και η απουσία δημοκρατικής εμπειρίας σε συνδυασμό με την παράδοση εκχώρησης της διακυβέρνησης σε κάποιον αρχηγό είχε ως αποτέλεσμα την ανάδειξη του Χίτλερ στην εξουσία.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΓΚΡΑΦΙΚ ΝΟΒΕΛ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΑΝΕΛΛΗΣ, ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΕΤΡΟΥ
Η Μεγάλη Βδομάδα του Πρεζάκη

εκδ. Τόπος

Ο χαρισματικός σχεδιαστής κόμικς Θανάσης Πετρού και ο πολυγραφώτατος σεναριογράφος Δημήτρης Βανέλλης διασκευάζουν το διήγημά του Μ. Καραγάτση «Η Μεγάλη Βδομάδα του Πρεζάκη». Οι δημιουργοί, σεβόμενοι το ύψος του Έλληνα λογοτέχνη, απεικονίζουν με ευστοχία τα κακόφημα σκάνια της Αθήνας του '30 και αφηγούνται την εβδομάδα των παθών ενός ναρκομανούς ήρωα, από την περιθωριοποίηση και τον κατατρεγμό μέχρι τον θάνατο και την ανάστασή του. Μια αλληγορία που λειτουργεί ως σάτιρα απέναντι στην υποκρισία της εξουσίας, της Εκκλησίας.

ΣΠΥΡΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η εξομολόγηση του Αλ Πατσίνο

Ο 75χρονος ηθοποιός επανακάμπτει με μια συναρπαστική ερμηνεία στην «Ταπείνωση» του Λέβινσον

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ

Ο πάντα απρόβλεπτος Αλ Πατσίνο ανήκει στη γενιά του '70, η οποία ανανέωσε ριζικά το αμερικανικό σινεμά και παράλληλα του προσέδωσε καλλιτεχνική αίγλη. Ο ίδιος έγινε πολύτιμη οργανική ύλη σπουδαίων ταινιών, που σπμάδεψαν την ιστορία του κινηματογράφου. Η καριέρα του βρήκε από μεγάλα «ναι», αλλά και από μεγάλα «όχι». Αυτός, ο «αυτοκαταστροφικός μπάσταρδος», όπως τον είχε αποκαλέσει χαριτολογώντας ο Φράνσις Φόππα, το 1978 αρνήθηκε την πρόταση

Χρόνια είχαμε να δούμε στο σινεμά -από το 2004, όταν προβλήθηκε ο «Έμπορος της Βενετίας»- έναν τόσο καλό Αλ Πατσίνο. Σήμερα, ενσαρκώνει έναν γερασμένο ηθοποιό του θεάτρου που θα πουλούσε την ψυχή του ακόμη και στον διάβολο για μια τελευταία αναλαμπή στη ζωή του.

θέτη Μπάρι Λέβινσον, από το ομότιτλο βιβλίο του Φίλιπ Ροθ (εκδ. Πόλις). Λες και θέλει να μας υπενθυμίσει πως η γενιά του δεν ξόφλησε ακόμη. Ενσαρκώνει έναν γερασμένο ηθοποιό του θεάτρου, που εξομολογείται για τελευταία φορά στον δισυπόστατο «θεό» του: στις μάσκες της κωμωδίας και της τραγωδίας.

Ο μικρός «Σάνι»

«Έχει μέσα του τη φωτιά των μεγάλων ηθοποιών», είπε μια φορά ο δάσκαλος του μικρού Αλφρεντ Τζέιμς «Σάνι» Πατσίνο στη μητέρα του. Την ενθάρρυνε μά-

λιστα να αφήσει τον μικροκαμωμένο μαθητή του να ασχοληθεί πιο σοβαρά με το θέατρο. Ο «Σάνι» από τριών ετών αποστήθιζε διαλόγους από ταινίες. Ξεσήκωνε ολόκληρες σκηνές και τις επαναλάμβανε ακόμη και όταν δεν είχε κοινό μπροστά του. Είχε πάρει στα σοβαρά ό,τι έκανε, σε σημείο που τσαντιζόταν όταν οι άλλοι τον περιγελοῦσαν.

Ο μικρός «Σάνι», που δεν του ήταν εύκολο, λόγω σωματικής διάπλασης, να αμυνθεί με τα χέρια όταν οι συνομήλικοί του ήθελαν καβγά, είχε βρει ασφαλές καταφύγιο στην υποκριτική και στη φαντασία. Εκεί μπορούσε πιο εύκολα να ελέγξει τον κόσμο γύρω του, αλλά και τον εαυτό του. Ήταν υπερβολικά ευαίσθητος, αλλά

εκρηκτικός όπως τα παιδιά στους δρόμους του Μπρονξ.

Λίγα χρόνια μετά, νεαρός πια, μετακόμισε στο Γκρίνουιτς Βίλτζ και άρχισε μαθήματα θεάτρου με δάσκαλο τον σπουδαίο Χέρμπερτ Μπέργκχοφ. Παράλληλα, κα- θόταν με τις ώρες στα καφέ, παρακολουθώντας αληθινές κωμωδίες και δράματα που συνέβαιναν γύρω του. Μερικούς από τους πιο ενδιαφέροντες ήρωες που ενσάρκωσε στην καριέρα του τους ξεσήκωσε χαζεύοντας το πλήθος.

Αποκαλυπτικό για τη «μέθοδο» του Πατσίνο είναι ένα σχόλιο, ίσως το μοναδικό, που έχει κάνει γι' αυτόν ο Μάρλον Μπράντο κατά τη συνεργασία τους στον «Νό- νό». Σε μια λήψη, όπου ο Πατσίνο

βαδίζει στον δρόμο, ένα δυνατό ξαφνικό φύσημα του αέρα φέρνει στο πρόσωπό του ένα φύλλο από τα δέντρα. Ο Πατσίνο, όμως, δεν διακόπτει το γύρισμα. Απομακρύνει το φύλλο, με μια φυσική κίνηση του χεριού του σαν νεύμα, εμπλουτίζοντας τη σκηνή με το δραματουργικό βάρος που απέκτησε ανέλπιστα το απρόβλεπτο φύσημα του αέρα. Μετά τη λήψη, ο ιδιόρρυθμος Μπράντο τον τίλη- σιασε και του 'πε λακωνικά: «Μου άρεσε αυτό που έκανες με το φύλλο».

Ο Ροθ και ο Σαίξπηρ

Η σημερινή «Ταπείνωση» εμπεριέχει τη μόνιμη αγάπη του Πατσίνο από παιδί για το θέατρο, αλλά και τον σαρκασμό του Φίλιπ Ροθ για το πολιτικώς ορθό. Είναι μια σύντομη ιστορία, σαν μοιραίος κύκλος, για τον Σάιμον Αξλερ - ηθοποιό που έζησε δόξες στο θέατρο και το σινεμά και τώρα, γερασμένος πια, καταρ- ρεί.

Ο κύκλος ανοίγει στη σκηνή, την ώρα της παράστασης, με έναν αυτοσχεδιασμό του Αξλερ: με την κωμικοτραγική πτώση του που τον ρίχνει στην αληθινή ζωή και στην αγκαλιά μιας νεαρής γυναίκας. Κλείνει με την επεισοδιακή επιστροφή του στο σά- νιδι, τη νύχτα πρεμιέρας ενός δικού του «Βασιλιά Ληρ, με ένα «τρικ» με το οποίο ο Αξλερ κερδίζει το θερμό χειροκρότημα του κοινού. Πριν από αυτόν τον δεύτερο, αληθινά τραγικό, αυτοσχε- διασμό του έχουν μεσολαβήσει, σαν κακό όνειρο καλοκαιρινής νύχτας, το υπαρξιακό του δράμα και οι ερωτικές του περιπέτειες.

dbouras@kathimerini.gr

ΔΕΙΤΕ

«Η ταπείνωση» (The Humbling, 2014)

Ο Αλ Πατσίνο επιστρέφει δυναμικά στο κινηματογραφικό μας προσκήνιο με ένα δράμα βασισμένο στο ομό- τιτλο βιβλίο του Φίλιπ Ροθ. Ένας πάλαι ποτέ διάσημος ηθοποιός του θεάτρου πέ- φτει σε υπαρξιακή κρίση. Μπαίνει στο ψυχιατρείο και όταν βγαίνει ενδίδει στον έρωτα μιας νεαρής... λε- σβίας. Γι' αυτήν αποτελεί το απωθημένο της τραυματι- κής (;) παιδικής της ηλικίας: τον πρώτο μεγάλο πλατωνι- κό έρωτά της. Μια διαφο- ρετική, πιο νευρική, σκηνο- θετική προσέγγιση από τον Μπάρι Λέβινσον, που έχει πια κουραστεί, θα έφερνε την «Ταπείνωση» κοντά στην «Persona» του Μπέργκμαν και στο «Μαν- χόταν» του Γούντι Άλεν. (Προβάλλεται στις αίθου- σες)

«Σκυλιάσα μέρα»

(Dog Day Afternoon, 1975) Ο Πατσίνο (φωτ.) σφύζει από νιάτα σε έναν από τους πιο εμβληματικούς ρόλους της καριέρας του. Ένας απελπισμένος καθημερινός άνθρωπος εισβάλλει σε μια τράπεζα με σκοπό τη λη- στεία. Η επιχείρηση απο- τυγχάνει και εγκλωβίζεται στο κτίριο. Ο Σίντνεϊ Λιού- μετ μετατρέπει ένα κοινό- τοπο θρίλερ σε ψυχολογικό δράμα. (Σε dvd)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΣΤΟ
ΤΡΑΚΑΣΟΛ
CULTURAL CENTRE
MARINA ΛΕΜΕΣΟΥ

«ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑ» ΧΩΡΙΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

ΜΟΥΣΙΚΗ - ΧΟΡΟΣ - ΠΟΙΗΣΗ

Οδυσσεύς Ελύτης
Μάνος Ιωάννης Ηλιοτοπούλου
Χατζιδάκης Μίκης Θεοδωράκης
Ρώτης Νικόλαος Βάσος Αργυρίδης
Παυλίνα Κωνσταντοπούλου
Στέφανος Γεωργιάδης Ελένη Ο'Keefe
Χορεύτριες από τη Γιώργος Κρασίδης
Σχολή Μπαλέτου Νάσιας Λοϊζίδου
Κώστας Χαλούρας Χρυσόστομος Νεοφύτου
Ρόδος Παναγιώτου Κωνδία Λιβανίου
Σουλζάνα Ριαλά Νάσια Λοϊζίδου

Παρασκευή 29
31 Κυριακή
Μαΐου 2015
Ώρα 8:30 Μ.Μ.

Tickethour
com.cy
INFO LINE 7777 7040
ALSO AVAILABLE AT ALL SHOPS OF
TAMEIO ODOY EIRHNHS 158 25878744

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
KANALI 106.0 98.6 107.0
από τη Λεμεσό για την Κύπρο

7 χρόνια χωρίς τον Μάριο Τόκα

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

ΔΕΥΤΕΡΑ 25 ΜΑΪΟΥ 2015
ΛΑΝΙΤΕΙΟ ΛΥΚΕΙΟ, 8.30 μ.μ.

Ομιλητές: Κώστας Καδής
υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού
Χρήστος Μαυρής δημοσιογράφος, ποιητής.
Χαιρετισμός από τον Δήμαρχο Λεμεσού
Ανδρέα Χρίστου

Τραγουδούν:
ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΗΤΣΙΑΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΤΖΗΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΠΑΥΛΟΥ

Μουσικό Σχήμα ΑΔΜΗΤΟΥ ΠΙΤΣΙΛΛΙΔΗ
Και η μαθητική χορωδία Λανιτείου Λυκείου
υπό τη διεύθυνση της ΕΛΕΝΗΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

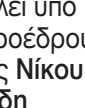
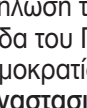
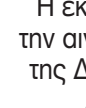
Συμμετέχουν: Η μαντολινάτα «Μοντέρνοι Καιροί»
υπό τη διεύθυνση του ΝΙΚΟΥ ΒΗΧΑ

Η χορωδία «Αργοναύτες» Ερήμης
υπό τη διεύθυνση της ΑΝΔΡΟΝΙΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΗ

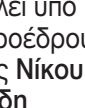
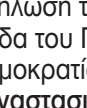
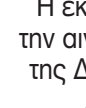
Μουσική διεύθυνση: ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΓΙΑΤΗΣ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

Η εκδήλωση τελεί υπό
την αιγίδα του Προέδρου
της Δημοκρατίας Νίκου
Αναστασιάδη

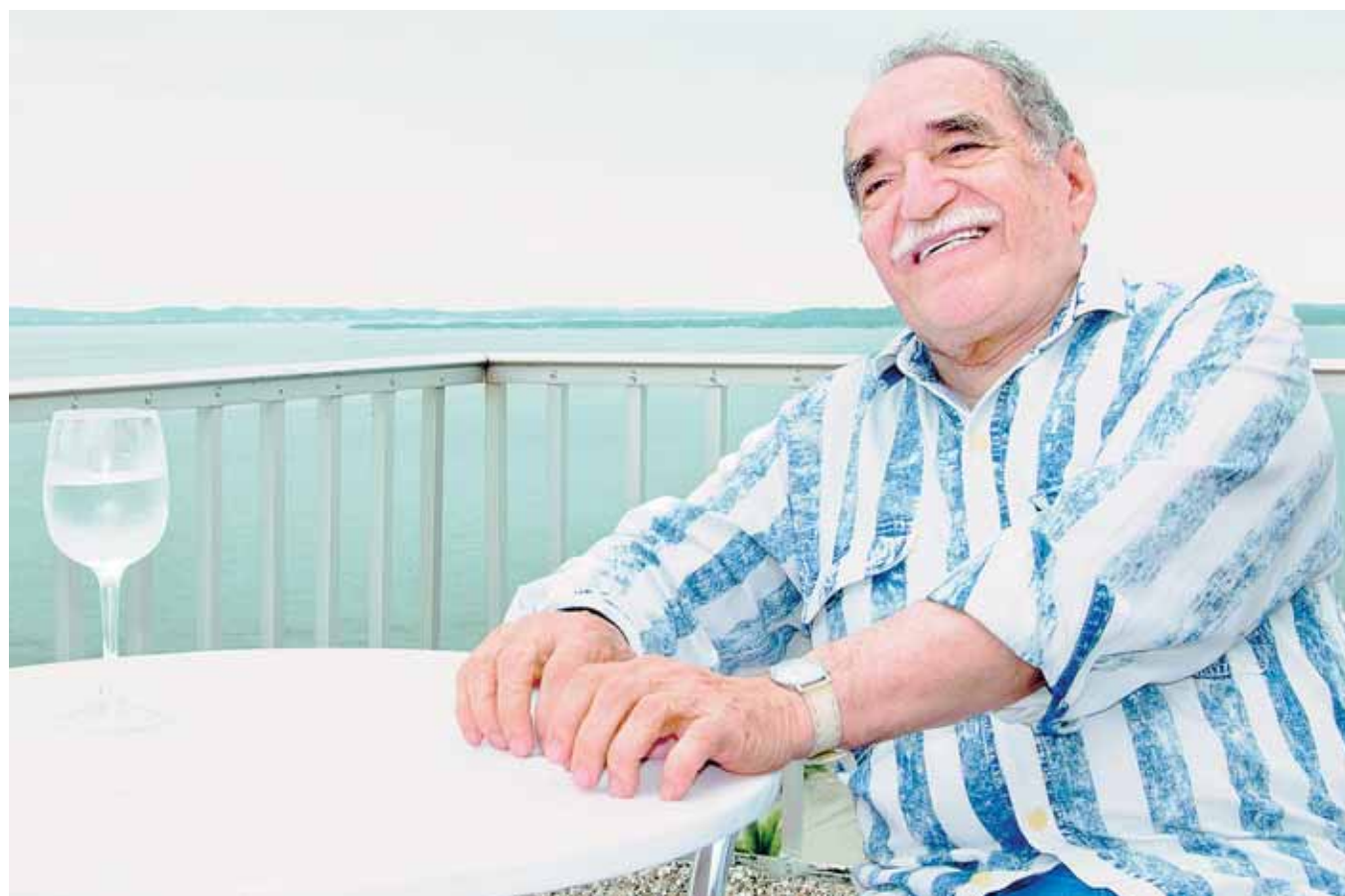

Ο Έλληνας που φωτογράφισε τον Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες

Κυκλοφόρησε το *Photographing G. G. Marquez* με την υπογραφή του Δημήτρη Γέρου

Ένα από τα πολλά δημοσιεύματα του ξένου τύπου για την έκδοση. Στη φωτογραφία και ο Δ. Γέρος επί το έργο.

Ο Γκάμπο στη βεράντα του, στην πόλη Καρταχένα του Μεξικού.

Της **ΟΛΓΑΣ ΣΕΛΛΑ**

Είναι ένα βιβλίο-συνάντηση μ' έναν μεγάλο συγγραφέα. Πρόκειται για το λεύκωμα με τίτλο «Photographing Gabriel Garcia Marquez», που κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Karber Photo Art στη Γερμανία με την υπογραφή του εικαστικού και φωτογράφου Δημήτρη Γέρου, και με αφορμή τη συμπλήρωση ενός χρόνου, στις 17 Απριλίου, από τον θάνατο του Κολομβιανού νομπελίστα συγγραφέα. Το βιβλίο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στη Διεθνή Εκθεση Βιβλίου της Λειψίας στις 12 Μαρτίου 2015 και το υλικό του, μια περιδιάβαση στην καθημερινή ζωή του Μάρκες μέσα από τον φακό του Δημήτρη Γέρου, θα εκτεθεί στην Ελλάδα τον επόμενο Οκτώβριο στην καινούργια γκαλερί «Π».

Ο Δημήτρης Γέρος συνάντησε τον Μάρκες στο Μεξικό και στην Κολομβία και οι φωτογραφίες που αποτύπωσε στον φακό του παρουσιάζουν τον Μάρκες σε μερικές χαλαρές και όμορφες στιγμές των τελευταίων χρόνων της ζωής του.

Αρκετές από τις φωτογραφίες είναι από την παραθαλάσσια πόλη Καρταχένα του Μεξικού, όπου ο Μάρκες πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του και είναι το σκηνικό του βιβλίου του «Ο

έρωτας στα χρόνια της χολέρας». Υπάρχουν φωτογραφίες του σπιτιού του Γκάμπο (όπως αποκαλούσαν καϊδευτικά οι Λατινοαμερικανοί τον Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες), αλλά και αρκετών κατοίκων της πόλης Καρταχένα. «Ο Γκάμπο κατά τη φωτογράφιση ήταν εξαιρετικά συνεργάσιμος, πολύ ευγενής, φιλόξενος, πάντα χαρούμενος», λέει ο Δημήτρης Γέρος. Στον πρόλογο, που

“
Ο καλλιτέχνης αποτύπωσε στον φακό του μερικές χαλαρές και όμορφες στιγμές των τελευταίων χρόνων της ζωής του Γκάμπο.

υπογράφει ο κριτικός τέχνων Edward Lucie-Smith, σημειώνεται: «Το βιβλίο αυτό είναι γοητευτικό επειδή μας δείχνει πλευρές ενός από τους μεγαλύτερους συγγραφείς της εποχής μας. Κάθε φωτογραφία διαφέρει σε κάτι από τις άλλες. Καθεμία απεικονίζει μια πολυσύνθετη προσωπικότητα – τόσο πολυσύνθετη,

που δεν διακρίνεται ξεκάθαρα. Θα μπορούσαμε ακόμη και να πούμε ότι καθεμία είναι μια στοργική προσοσία». Και είναι αλήθεια. Ξεφυλλίζοντας το βιβλίο νομίζεις ότι ο Μάρκες σε κοιτάζει στα μάτια, που κάποιες φορές είναι πολύ θλιμμένα, και άλλες φορές χαρούμενα και φιλικά.

Η έκδοση γνώρισε εκτενή δημοσιότητα σε μεγάλες εφημερίδες της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου, ίσως επειδή πράγματι είναι για όλους ένα ενθύμιο από έναν μεγάλο συγγραφέα. Μια αίσθηση γνωριμίας.

Νέες ελληνικές εκδόσεις

Ο Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες έχει πάντα φίλους στην Ελλάδα. Τα βιβλία του συνεχίζουν να διαβάζονται. Πρόκειται μάλιστα να κυκλοφορήσουν και δύο καινούργια. Ένα γκραφικ νόβελ με τη ζωή του Γκάμπο, από τις εκδόσεις Ικαρος, σε μετάφραση της βασικής μεταφράστρας των έργων του στα ελληνικά, Κλαίτης Σωτηριάδου.

Από τις εκδόσεις Νεφέλη, πάλι σε μετάφραση Κλαίτης Σωτηριάδου –ενός ανθρώπου που γνώριζε καλά τον Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες και γνωρίζει εξίσου καλά το έργο του– θα κυκλοφορήσουν, σε νέα έκδοση, τα διηγήματά του.

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Match point

07.30 Θεία λειτουργία
10.15 Πόσα ξέρεις; - (Ε)
11.15 Πέτρινο ποτάμι - (Ε)

12.30 Η Κύπρος κοντά σας
Μια ζωντανή γέφυρα επικοινωνίας με τους όπου γης Κύπριους συμπατριώτες μας.
13.30 Αμύνεσθαι περί πατρός
Εκπομπή με τον Πέτρο Κωνσταντίνου.

14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

14.15 Τα σημάδια - (Ε)
Κυπριώτικο σκετς.

15.15 Κόσμος και κοσμάκης
Κωμωδία.

17.00 Σπίτι στη φύση
Περιβαλλοντική εκπομπή

Θαλασσογραφία

Μουσικό ταξίδι στο απέραντο γαλάζιο, στις ομορφιές της Ελλάδας.

18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

18.15 Χωρίς αποσκευές
Ταξιδιωτική εκπομπή με την Αλεξία Αναστασίου.

18.45 Το καφενείο - (Ε)
Κωμική σειρά με τους Κώστα Δημητρίου, Σταύρο Λούρα, κ.ά.

19.20 Πατάτες 10 - (Ε)

20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

21.30 Match point
Ρομαντικό δράμα, με τους Τζόνθαν Ρις-Μάιερς, Σκάρλετ Γιόχανσον

23.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

23.45 Ελληνική ταινία - (Ε)

01.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)

03.00 Η Κύπρος κοντά σας - (Ε)

04.00 Αμύνεσθαι περί πατρός

04.30 Σπίτι στη φύση - (Ε)

05.00 Θαλασσογραφία - (Ε)

05.30 Χωρίς αποσκευές - (Ε)

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

21.00 Eurovision 2015

07.00 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

08.00 Παιδική ζώνη

α. Η Πεντάμορφη και το

τέρας β. Ο Όκι Ντοκ

γ. Φεις και τα ζωάκια

δ. Κλίφφοντ ε. Ποκόγιο

στ. Άρθουρ Ζ. Ζήγκμπι

ζ. Οι περιπέτειες του

Σούπερ Μάριο

θ. Ντένις ο τρομερός

ι. Οι περιπέτειες στη

Χόρολαντ κ. Ταμπλουόκα

λ. Αστυνόμος Σάινις

μ. Τιν Ντίες

12.50 Παιδική ζώνη - (Ε)

15.00 Στη χώρα του γατί -

Γιαντί TV - (Ε)

15.30 Caitlin's way, II

Οικογενειακή σειρά

με τους Λίντζί Φέλτον,

Σίνθια Μπελβό, κ.ά.

Επεισόδιο 30/26.

16.00 Scout's safari, II

Επεισόδιο 90/13.

16.30 Even Stevens, III

Επεισόδιο 170/22.

17.00 Είμαστε εδώ

συνζώντων - (Ε)

18.00 Τετ - Α - Τετ - (Ε)

19.00 Ευροmaxx

Τηλεοπτικό περιοδικό.

18.00 Τετ - Α - Τετ - (Ε)

19.00 Φυσικές καταστροφές

(National Geographic: Amazing Planet - Born of fire).

19.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)

20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)

20.10 Η ελληνική μου κουζίνα

(My greek kitchen)

Εκπομπή μαγειρικής.

21.00 Eurovision 2015

Επανάληψη ο Τελικός

00.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)

01.00 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

MEGA ΤΗΛ.: 22477777

23.00 Stolen

07.00 Θεία λειτουργία

Απευθείας μετάδοση.

10.00 Κάν' το όπως ο Άκης - (Ε)

Εκπομπή μαγειρικής

με τον Άκη Πετρετζίκη.

10.40 Η Φάτσα - (Ε)

Τηλεπαιχνίδι, με τον

Γιώργο Ρούσο

και την Ελένη Σιδερά.

11.30 Πίσω στο σπίτι - (Ε)

Ελληνική σειρά.

12.10 One Mark show - (Ε)

Σόου με τον

Μάρκο Σεφερλή.

13.50 Κλέμμενς όνειρα

Κοινωνική σειρά, με

τους Κωνσταντίνο Λάγκο,

Νίκο Πουρσανίδη, κ.ά.

Επεισόδιο 52/40.

14.30 Επτά θανάσιμες

πεθερές - (Ε)

Ελληνική κωμική σειρά.

16.30 Είναι το ταίρι μου - (Ε)

Ελληνική κωμική σειρά.

17.30 Dr. Ιπποκράτης - (Ε)

Κυπριακή κωμική σειρά.

19.20 YOLO

Τηλεπαιχνίδι με τον

Βαγγέλη Ευαγγέλου.

20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

21.20 Κλείσε τα μάτια - (Ε)

Κοινωνική σειρά, με

τους Πέμο Ζούνη, Χρι-

στόφορο Παπακαλιάτη,

Επεισ. 70 & 80.

23.00 Stolen

Αστυνομική ταινία

δράσης, με τους Νικόλας

Κέιτζ, Τζος Λούκας, κ.ά.

00.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

00.40 Μπάστο αγάπη μου - (Ε)

02.00 Έχεις μέσον - (Ε)

04.00 Για σένα - (Ε)

05.30 Ψίθυροι καρδιάς - (Ε)

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

21.20 The Voice

06.20 Πρωινή ενημέρωση

Ενημερωτική εκπομπή.

07.00 Οικογένεια

Καράμπελα - (Ε)

Ελληνική σειρά.

07.50 Santa Γιολάντα - (Ε)

Κυπριακή σειρά.

09.10 Λίτσα.Com - (Ε)

Εκπομπή με την

Μαρία Μπεκατώρου.

10.00 Μουσic and more - (Ε)

Μουσική σειρά.

13.00 Λόλα - (Ε)

Ελληνική σειρά, με τους

Άντα Λιβπαδόου, Θανάση

Ευθυμιάδη, κ.ά.

15.40 Κος και κα Πελάς - (Ε)

Ελληνική σειρά.

16.30 Αίγια... Φυξία! - (Ε)

Κυπριακή σειρά.

17.45 Τα νέα του ANT1 σε 10'

18.00 Οι συμμαθητές

Κωμική σειρά

με τους Παύλο Χαϊκάλη,

Μαρίαννα Τουμασάτου.

Επεισόδια 1150-1160.

19.30 Ράδιο Αρβύλα

Σατιρική εκπομπή.

01.40 Άγνιμα ψυχής - (Ε)

Ελληνική σειρά.

02.30 Δούρερος Ίππος - (Ε)

Ελληνική σειρά.

03.20 Τα νέα του ANT1 - (Ε)

04.10 Εγκλήματα - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.25 Show κα αβλαβές

08.00 Barbie: Princess Charm

School Παιδική ταινία

ψυχαγωγική εκπομπή.

09.15 Οικογενειακές

ιστορίες - (Ε)

09.40 Σπίτι μου σπιτάκι μου

Ψυχαγωγική εκπομπή.

13.00 Οικογενειακές

ιστορίες - (Ε)

14.00 The Social Media

show - (Ε)

14.40 Άκου τι είπαν! - (Ε)

Μην αρχίζεις

τη μουρμούρα - (Ε)

Ελληνική σειρά με τους

Αντώνη Αντωνίου,

Ελένη Κοκκίδου, κ.ά.

16.10 7 ουρανοί και

σύννεφα αλάντες - (Ε)

Κυπριακή σειρά, με τους

Όλγα Ποταμίτου, Σοφο-

κλή Κασκαούνια, κ.ά.

16.55 Όσο κρατάει ένας καφές

Ψυχαγωγική εκπομπή

17.45 Γεγονότα σε συντομία

Κόκκινο ποδόσφαιρο

Ψυχαγωγική εκπομπή

μαγειρικής με τον Αλέ-

ξανδρο Παπανδρέου.

18.40 Πάμε πακέτο - (Ε)

20.25 Τομές στα γεγονότα

Show κα αβλαβές - (Ε)

21.25 The Voice - 2ο Live

Talent show.

00.15 Τίτλοι ειδήσεων

00.20 Ράδιο Αρβύλα

Σατιρική εκπομπή.

01.40 Άγνιμα ψυχής - (Ε)

Ελληνική σειρά.

02.30 Δούρερος Ίππος - (Ε)

Ελληνική σειρά.

03.20 Τα νέα του ANT1 - (Ε)

04.10 Εγκλήματα - (Ε)

25 χρόνια σε τροχιά γύρω από τη Γη

Για το τηλεσκόπιο Χαμπλ μιλάει
στην «Κ» η Αντονέλα Νότα της ESA

Του **ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ**

Τον Ιούλιο του 1994 το «μάτι» του Χαμπλ ήταν στραμμένο στον Δία και περίμενε τη μεγαλειώδη βουτιά του κομήτη Shoemaker-Levy 9 στην ατμόσφαιρα του μεγαλύτερου πλανήτη του ηλιακού μας συστήματος. Οι εντυπωσιακές φωτογραφίες υψηλής ευκρίνειας από την εισοδο του κομήτη και τα περίφημα «σπινθήκια» της σύγκρουσης των θραυσμάτων στην επιφάνεια του Δία έδωσαν στους επιστήμονες πρωτόγνωρα στοιχεία για την ατμόσφαιρα του γιγαντιαίου πλανήτη. Παράλληλα, όμως, χάρισαν και την πρώτη δικαίωση για το νεότευκτο τότε διαστημικό τηλεσκόπιο, που γιόρτασε 25 χρόνια ζωής πριν από λίγες ημέ-

ρες, καθώς η εκτόξευσή του συνδέθηκε με ένα τραγικό λάθος που λίγο έλειψε να καταδικάσει το πολυδάπανο πρόγραμμα της NASA και της ESA σε αποτυχία. Η αρχή του Χαμπλ ήταν δύσκολη, αλλά η πορεία του ξεπέρασε κάθε προσδοκία, όπως λέει στην «Κ» η Αντονέλα Νότα, Project Scientist και Mission Manager του Hubble Space Telescope και αναπληρώτρια διευθύντρια του Space Telescope Science Institute της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος (ESA).

Μετά την εκτόξευσή του, το 1990, οι επιστήμονες διαπίστωσαν ότι ένα λάθος στην κατασκευή του κυρίως φακού (διαμέτρου 2,4 μέτρων) είχε ως αποτέλεσμα οι εικόνες που έστελνε το Χαμπλ να βγαίνουν θολές. Η διόρθωση που έγινε με την εγκατάσταση επιπλέον φακών «μυωπίας» του επέτρεψε να «βλέπει» σχεδόν μέχρι την άκρη του σύμπαντος. «Πολλές από τις ανακαλύψεις του τηλεσκοπίου δεν υπήρχαν καν στο σχέδιο της αποστολής του. Πριν από το Χαμπλ οι επιστήμονες δεν γνώριζαν την ηλικία του σύμπαντος, δεν είχαν μελετήσει τους εξωηλιακούς πλανήτες και δεν είχαν παρατηρήσει ποτέ κάποιον από τους «αρχαίους» γαλαξίες», τονίζει η κ. Νότα. Ανάμεσα στις «επιτυχίες» του τηλεσκοπίου συμπεριλαμβάνονται οι παρατηρήσεις για τις μαύρες τρύπες, τη «σκοτεινή» ύλη και ενέργεια και η έρευνα για τη ζωή και τον θάνατο των αστεριών. Το Χαμπλ συνέβαλε επίσης στη μελέτη του ρυθμού διαστολής του σύμπαντος, κάτι που οδήγησε στην απονομή του βραβείου Νομπέλ Φυσικής το 2011 σε τρεις αστρονόμους που ανακάλυψαν ότι τελικά το σύμπαν διαστέλλεται με πολύ μεγάλη ταχύτητα.

Το Χαμπλ είναι αρκετά δημοφιλές στη σύγχρονη κουλτούρα, κυρίως μέσα από τις εντυπωσιακές εικόνες που συχνά πρωταγωνιστούν σε εξώφυλλα περιοδικών, βιβλία και ηλεκτρονικά παιχνίδια. «Η ιστορία και οι εικόνες του Χαμπλ έχουν εμπνεύσει μια ολόκληρη γενιά ανθρώπων και έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της αστρονομίας, στην εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση του κοινού», σημειώνει η Αντονέλα Νότα. Η ίδια έχει παρακολουθήσει την πορεία του τηλεσκοπίου από την αρχή του και εκτιμά πως έχει τουλάχιστον ακόμη μία πενταετία ζωής στο Διάστημα. Στο τελευταίο μεγάλο «σέρβις» του 2009 το τηλεσκόπιο εξοπλίστηκε με νέες κάμερες και φασματογράφους και έτσι στέλνει φωτογραφίες μεγαλύτερης ευκρίνειας.

«Είναι δύσκολο να υπολογίσουμε ακριβώς πόσα χρόνια ζωής έχουν απομείνει στο Χαμπλ. Μέχρι τώρα έχει ξε-

Χαμπλ: το διαστημικό τηλεσκόπιο, που γιόρτασε 25 χρόνια ζωής. Οστόσο η εκτόξευσή του είχε συνδεθεί με ένα τραγικό λάθος που λίγο έλειψε να καταδικάσει το πολυδάπανο πρόγραμμα της NASA και της ESA σε αποτυχία.

περάσει όλες τις προσδοκίες μας και οι επιστήμονες ήταν πολύ εφευρετικοί στους τρόπους που έβρισκαν για να παρατείνουν τη ζωή του. Εκτός κάποιου απρόοπτου καταστροφικού συμβάντος, δεν βλέπω γιατί να μη συνεχίσει να λειτουργεί για αρκετά χρόνια ακόμη. Ελπίζω

να γιορτάσουμε την 30ή επέτειο του Χαμπλ, αυτό θα ήταν υπέροχο», λέει.

Ο νέος γείτονας

Το Χαμπλ βρίσκεται 550 χιλιόμετρα πάνω από την επιφάνεια της Γης, χρειάζεται περίπου 97 λεπτά για να διαγράψει

μία πλήρη τροχιά και έχει «ταξιδέψει» συνολικά 6 δισεκατομμύρια χιλιόμετρα, περίπου 2 δισεκατομμύρια παραπάνω από την απόσταση που χωρίζει τη Γη από τον πλανήτη Ποσειδώνα, τον τελευταίο μεγάλο πλανήτη του ηλιακού μας συστήματος. Το 2018 θα υποδεχθεί το νέο διαστημικό τηλεσκόπιο James Webb, το οποίο θα καλύψει τα «κενά» του Χαμπλ στην παρατήρηση του υπέρυθρου φωτός.

Με αυτόν τον τρόπο οι επιστήμονες θα «βλέπουν» μέσα από σκόνη και νέφη αερίων για να μελετούν τον σχηματισμό των αστεριών. Το νέο τηλεσκόπιο θα τους δώσει ακόμη τη δυνατότητα να εξετάσουν αντικείμενα του Διαστήματος που βρίσκονται σε πολύ μεγάλες αποστάσεις, συνεισφέροντας έτσι στη μελέτη των θεωριών γύρω από τη δημιουργία του σύμπαντος. Όταν έρθει η ώρα της επιστροφής, μας εξηγεί η κ. Νότα, το Χαμπλ δεν θα αφαιρεθεί να «καεί» στην ατμόσφαιρα λόγω του μεγάλου μεγέθους του, αλλά θα επανέλθει στη Γη με ελεγχόμενο και ασφαλή τρόπο.

“
Το Χαμπλ είναι αρκετά δημοφιλές στη σύγχρονη κουλτούρα, κυρίως μέσα από τις εντυπωσιακές εικόνες που συχνά πρωταγωνιστούν σε εξώφυλλα περιοδικών, βιβλία και ηλεκτρονικά παιχνίδια.

ρες, καθώς η εκτόξευσή του συνδέθηκε με ένα τραγικό λάθος που λίγο έλειψε να καταδικάσει το πολυδάπανο πρόγραμμα της NASA και της ESA σε αποτυχία. Η αρχή του Χαμπλ ήταν δύσκολη, αλλά η πορεία του ξεπέρασε κάθε προσδοκία, όπως λέει στην «Κ» η Αντονέλα Νότα, Project Scientist και Mission Manager του Hubble Space Telescope και αναπληρώτρια διευθύντρια του Space Telescope Science Institute της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος (ESA).

Μετά την εκτόξευσή του, το 1990, οι επιστήμονες διαπίστωσαν ότι ένα λάθος στην κατασκευή του κυρίως φακού (διαμέτρου 2,4 μέτρων) είχε ως αποτέλεσμα

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα στη Λακατάμια 2 υπνοδωματίων, πλήρης επιπλωμένο, με όλα τα είδη οικιακών συσκευών. 75τ.μ. και 15τ.μ. βεράντα, στον 3ο όροφο με ανασέρ σε ολοκαίνουργια πολυκατοικία 1 ετών και με γκαράζ στεγασμένο. Τηλέφωνο επικοινωνίας 99184295. Τιμή €370,00.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ γωνιακό διαμέρισμα 2 υπν., 6 ετών, με σαλόνι-καφεζαρία, κουζίνα με όλα τα χρειώδη, wc, μπάνιο, έξτρα wc και ντους στο 1 υπν., γύρω βεράντες, a/c παντού, πάρκινγκ, αποθήκη. Μικρή νέα οικοδομή, κοντά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, περιοχή Κοιμητηρίου Κωνσταντίνου και Ελένης. Ενοίκιο €370 και κοινόχρηστα, κατάλληλο και για φοιτητές. Τηλ. 99623267, Λευκωσία.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ μεγάλο μονόρι, πλήρως επιπλωμένο με όλες τις ηλεκτρικές συσκευές και κλιματιστικά σε μικρή μοντέρνα πολυκατοικία κοντά στην Πανεπιστημιούπολη. Ιδανικό για φοιτητές. Τηλ. 99585045 Τάσος Νικολάου.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ διαμερίσματα 2 & 3 υπν. στον Λυκαβηττό, επιπλωμένα ή μη, εντοιχισμένη κουζίνα, θέρμανση, κλιματισμός, ηλιακός, χώρος στάθμευσης, κλειστό σύστημα παρακολούθησης. Τηλ. 99682782.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ή πωλείται μοντέρνο διαμέρισμα, υπεράσύγχρονο, ανεξάρτητο, 170τ.μ., στον τρίτο όροφο, συγκρότημα Laxia Boutique, με κοινόχρηστη πισίνα. Μεγάλο μέτωπο, βεράντα 32τ.μ., κυρίως

υπνοδωμάτιο με γκαρνταρόμπα και χώρο υγείας walkthrough, υπνοδωμάτιο en-suite, με πλήρη ποιοτικό εξοπλισμό και φωτιστικά σώματα. Για φωτογραφικό υλικό και άλλες πληροφορίες: info@grandad.com.cy ή τηλέφωνο 99621380.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 2 υπν. 105 τ.μ. στην περιοχή Παλουριώτισσας, έναντι Πύλης Αμμοχώστου, σε άριστη κατάσταση. Εντοιχισμένη κουζίνα, 2WC, Storage Heaters, επιπλωμένο, Air Conditions σε όλους τους χώρους, ηλιακό, αποθήκη και στεγασμένο χώρο στάθμευσης. Τιμή €400. Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλ. 99490942, 99566540.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 1 υπν. (54 τ.μ.) στη Μακεδονίτσα, πίσω από τον Τύμβο. Βρίσκεται σε ήσυχη περιοχή κοντά στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και διαθέτει χώρο στάθμευσης και μικρή αποθήκη. Ενοίκιο €400. Τηλέφωνο επικοινωνίας 99693859.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ στην Έγκωμη απέναντι από τα φώτα του Hilton Park χώρος 2200τ.μ. από τα οποία τα 1000τ.μ. είναι στεγασμένα. Ιδανικός χώρος για οποιαδήποτε εργασία. Τηλ. 22673403, 99908143.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικιστικό τεμάχιο, 724 τ.μ., στην Αλάμπρα, μεταξύ Παλαιού και Νέου δρόμου Λαϊκού - Λεμεσού. Τιμή: € 150.000 τηλ. 99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εξαιρετικό οικόπεδο 661 τ.μ. στην περιοχή Columbia - Γερμασόγεια. Εφάπτεται πεζόδρομου

και μεγάλου διαμορφωμένου χώρου πρασίνου. Με τίτλο κι όλες τις παροχές. ΣΔ 100%. Μέχρι τρεις ορόφους. Τιμή 370.000 ευρώ (συζητήσιμη). Τηλ 97742121.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στην περιοχή της Αγίας Φύλας, 776τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% ΣΔ, 3 ορόφοι. Τιμή 290.000 ευρώ. Τηλ 99787862. Email: e-zoidou@gmail.com

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στο χωριό Ποταμιά, 580 τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% Συντελεστή Δόμησης, σε εξαιρετική περιοχή με νέες κατοικίες. Τιμή 130.000 ευρώ. Τηλ. 99574611.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΕΜΑΧΙΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ

ΕΠΕΝΔΥΣΗ. Το οικιστικό τεμάχιο βρίσκεται στην περιοχή Φοινικάρα. Ολικό εμβαδό 5,686 με Σ.Δ 20%. Τηλ.: 96885030 ιδιοκτήτης.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ καινούργια, 2όροφη κατοικία, 4 υπν., 214 τ.μ. σε 600 τ.μ. οικιστικό τεμάχιο, στην Αλάμπρα, πάνω στον παλιό δρόμο Λευκωσίας - Λεμεσού. Τιμή: € 265.000 τηλ. 99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ καινούργιο διαμέρισμα, ισόγειο 2 υπνοδωμάτιων με A/C κοινή πισίνα, 2 parking και μεγάλη βεράντα με κήπο στην περιοχή Τάφοι των Βασιλέων, με τίτλο ιδιοκτησίας στην Παφo. Τιμή: 130.000 Τηλ. 99425558

Πωλείται προκατασκευασμένη οικία

Πωλείται προκατασκευασμένη οικία καινούργια, σύγχρονη κατασκευή, βαραιοί τύπου από μέταλλο και μπετόν, 77 τ.μ. καθαρό και 18 τ.μ. βεράντα, 3 δωμάτια, 1 WC, σαλοκουζίνα. Μεταφέρεται σε όλη την Κύπρο. Τιμή ευκαιρίας από €66.150 τώρα **€49.800** παραδίδεται με το κλειδί. Πληροφορίες στα τηλ. 0030 6944905607 και 0030 2394052973

Πωλείται προκατασκευασμένη οικία

Πωλείται διώροφη προκατασκευασμένη οικία, καινούργια, σύγχρονη κατασκευή, βαραιοί τύπου από μέταλλο και μπετόν, 145 τ.μ. καθαρό και 20 τ.μ. βεράντα, 3 δωμάτια, 3 WC, σαλοκουζίνα και αποθήκη. Μεταφέρεται σε όλη την Κύπρο. Τιμή ευκαιρίας από €135.500 τώρα **€104.800** παραδίδεται με το κλειδί. Πληροφορίες στα τηλ. 0030 6944905607 και 0030 2394052973

ΠΩΛΕΙΤΑΙ διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Κολάσι επιπλωμένο, με κλιματισμό σε όλους τους χώρους. Διαθέτει αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης σε πολύ καλή τιμή. Πληροφορίες 99009501

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ BMW 318ci Coore του 2000, manual, leder, σε γκρι χρώμα σε πολύ καλή κατάσταση. Τιμή €2.700. Τηλέφωνο επικοινωνίας 99184295

ΠΩΛΕΙΤΑΙ OPEL VECTRA 18CC, registration DAF, 1993, manual, airbags, air-condition, car radio, silver color, special price: 800 euro only! Call 22101858.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Golf IV Tdi Van 110 hp χρώματος ασήμι 3.500 ευρώ. Τηλ. 99997147.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Toyota Starlet Glanza 13άρι turbo, χρώματος ασήμι, γραμμένο και επιθεωρημένο, 4.500 ευρώ. Τιμή συζητήσιμη! 96766150 Λεμεσός.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Mercedes e 220 CDI μοντέλο 2001 silver, MOT 5/2014, πρόσφατο γενικό service, full extra, 5.500 ευρώ, λόγω αναχώρησης στο εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες 99177507.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ αμάξι Renault Megane Cabrio, έτος 2006 16 άλογα, αρ. εγγραφής KJY, περασμένο MOT, σύστημα triptonic, leather, με αρκετά extra. Τιμή 5.800 ευρώ. Τηλ. 99850944 Λεμεσός.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Πωλείται επικερδής επιχείρηση στον ίδιο χώρο λειτουργεί υπηρεσία money gram, υπάρχει ενσωματωμένο dvd club και τεράστιο περίπτερο. Στον ίδιο χώρο λειτουργεί και κατάστημα αθλητικών παπουτσιών. Πλούσιο stock. Πωλείται λόγω άλλων ασχολιών των ιδιοκτήτων. Τηλ. 99843498.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ επιχείρηση (Πάρκο Καφεστιατόριο) με τον εξοπλισμό, λόγω άλλων ασχολιών του ιδιοκτήτη. Υπαίθρια παιχνιδούπολη και κλειστή αίθουσα παιχνιδιών. Κατάλληλο για διοργάνωση εκδηλώσεων (γάμος, βαφτίσεων κ.α). Τηλ: 99843498.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ φρουκωτά κάστρα σε διάφορα μεγέθη για εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους για διάφορες εκδηλώσεις! Τηλ.: 99484639

ΖΗΤΕΙΤΑΙ

Ζητείται κοπέλα για ολήμερη φροντίδα βρέφους / παιδιού
Περιοχή Αγλαντζιάς.
Τηλ.96222320

ΠΩΛΕΙΤΑΙ AUDI A3 CONVERTIBLE

AUDI A3 CONVERTIBLE κυπριακό, σε εξαιρετική κατάσταση, εγγραφή KYF/2010, με μόλις 33.000χλμ.

Χρώμα λευκό με μαύρη οροφή και πολλά extras. Ένας ιδιοκτήτης.

Δευτέρα - Παρασκευή
Τηλ: 99 330 730 Λευκωσία.

€16,000
τελική τιμή

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ

Ενοικιάζεται πολυτελές διαμέρισμα:

Διαμέρισμα 3 υπνοδωματίων με κεντρική θέρμανση, VRV A/C, εντοιχισμένες κουζίνες, ηλεκτρικά παράθυρα, μεγάλες βεράντες, καλυμμένα πάρκινγκ, αποθήκη.

Βρίσκεται στην Έγκωμη, απέναντι από τη Ρωσική και Αμερικανική Πρεσβεία στη Λευκωσία.

Για πληροφορίες τηλέφωνο: **99328232**

ΕΝΑ ΔΑΝΕΙΟ, ΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ.

Σχέδιο Μεταφοράς Υπολοίπων

Γιατί εμείς, βλέπουμε τον άνθρωπο!

Στην Ελληνική Τράπεζα βλέπουμε πάντα τον άνθρωπο και προσεγγίζουμε με κατανόηση την ανάγκη του να ανταποκρίνεται στις οικονομικές του υποχρεώσεις.

Με το Σχέδιο Μεταφοράς Υπολοίπων **ΕΝΑ ΔΑΝΕΙΟ, ΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ** ενοποιήστε τα υπόλοιπα όλων των προσωπικών σας δανείων και των πιστωτικών σας καρτών σε **ΕΝΑ ΜΟΝΟ ΔΑΝΕΙΟ** και εξασφαλίστε:

- Καλύτερη ρευστότητα
- Καλύτερο έλεγχο των οικονομικών σας
- Μικρότερη μηνιαία δόση
- Μία λήξη για όλο το ποσό
- Μία ημερομηνία καταβολής δόσης αντί για πολλές

Το σχέδιο μεταφοράς υπολοίπων **ΕΝΑ ΔΑΝΕΙΟ, ΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ** σας παρέχει:

- Ευνοϊκό επιτόκιο από 4,95% (Σ.Ε.Π.Ε. 5,06%)
- Μακροχρόνια αποπληρωμή μέχρι 12 χρόνια
- Δυνατότητα μικρής αύξησης του ποσού δανειοδότησης, για άλλες ανάγκες
- Χαμηλή μηνιαία δόση
- Χωρίς Έξοδα Σύναψης Δανείου
- Χωρίς Έξοδα Νομικών Εγγράφων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Hellenic Bank Official

@HellenicBank

γραμμή εξυπηρέτησης 8000 9999

γραμμή από εξωτερικό +357 22 500500

www.hellenicbank.com

Σημειώσεις:

• Ισχύουν Όροι και Προϋποθέσεις • Η Ελληνική Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να αποσύρει το σχέδιο ανά πάσα στιγμή. • Το Σ.Ε.Π.Ε. ανέρχεται σε 5,06% για ποσό δανείου €20.500, διάρκειας 6 ετών. • Το επιτόκιο και η δόση αποπληρωμής του δανείου δύνανται να τροποποιούνται από την Ελληνική Τράπεζα από καιρού εις καιρό. • Το παρόν δάνειο μπορεί να δοθεί μόνο για σκοπούς ενοποίησης υφιστάμενων διευκολύνσεων (π.χ. καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες, χρηματοδοτήσεις, κ.λπ.) από άλλη τράπεζα (πλην στεγαστικών ή/και επιχειρηματικών) ή σε υφιστάμενους πελάτες που θα φέρουν τουλάχιστον μια διευκόλυνση από άλλη τράπεζα. • Η παραχώρηση του δανείου υπόκειται στη λήψη ικανοποιητικών προς την Ελληνική Τράπεζα εξασφαλίσεων. • Η Ελληνική Τράπεζα δύναται, κατά την απόλυτη κρίση της, να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση σύμφωνα με την εκάστοτε δανειοδοτική πολιτική της. • Για περισσότερες πληροφορίες αποστείνετε στα καταστήματα της Ελληνικής Τράπεζας ή στη Γραμμή Εξυπηρέτησης 8000 99 99 ή στην ιστοσελίδα της Ελληνικής Τράπεζας.